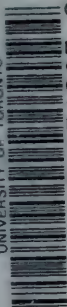
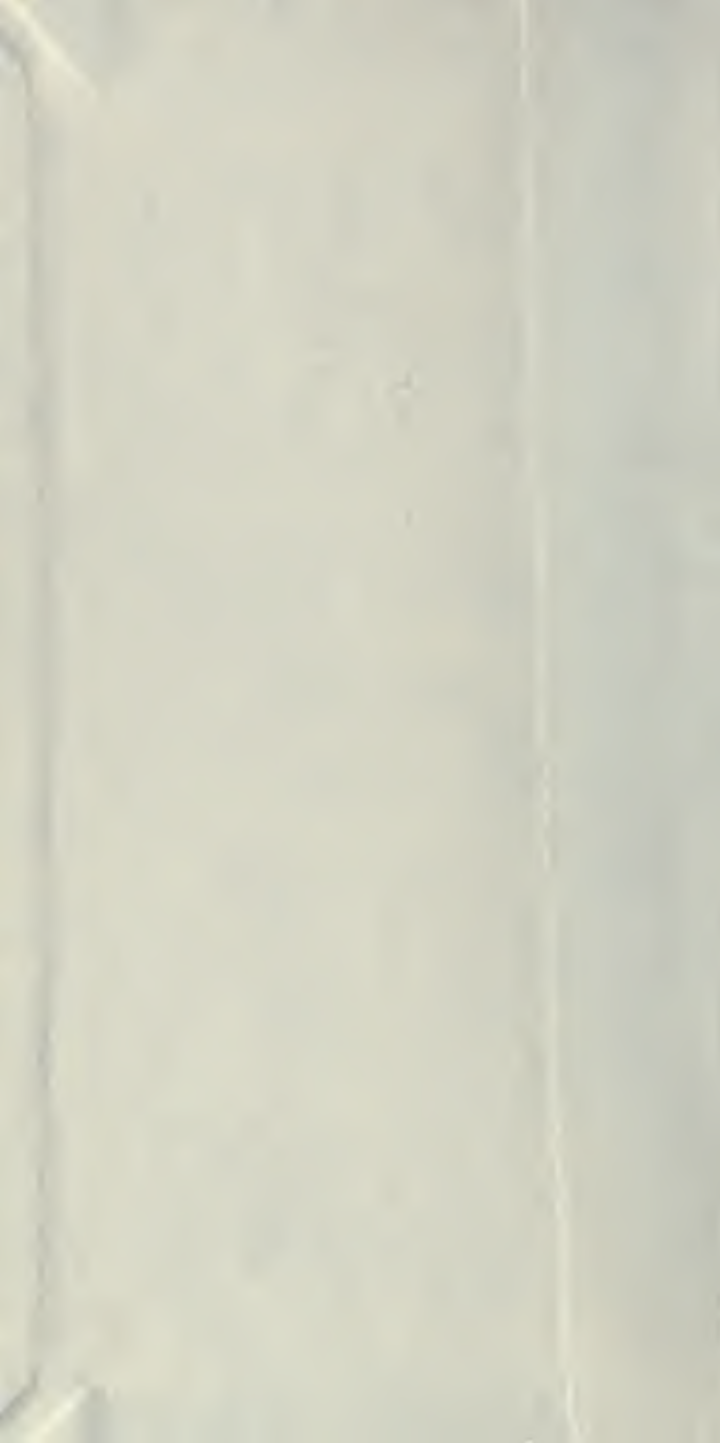

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 00051207 9

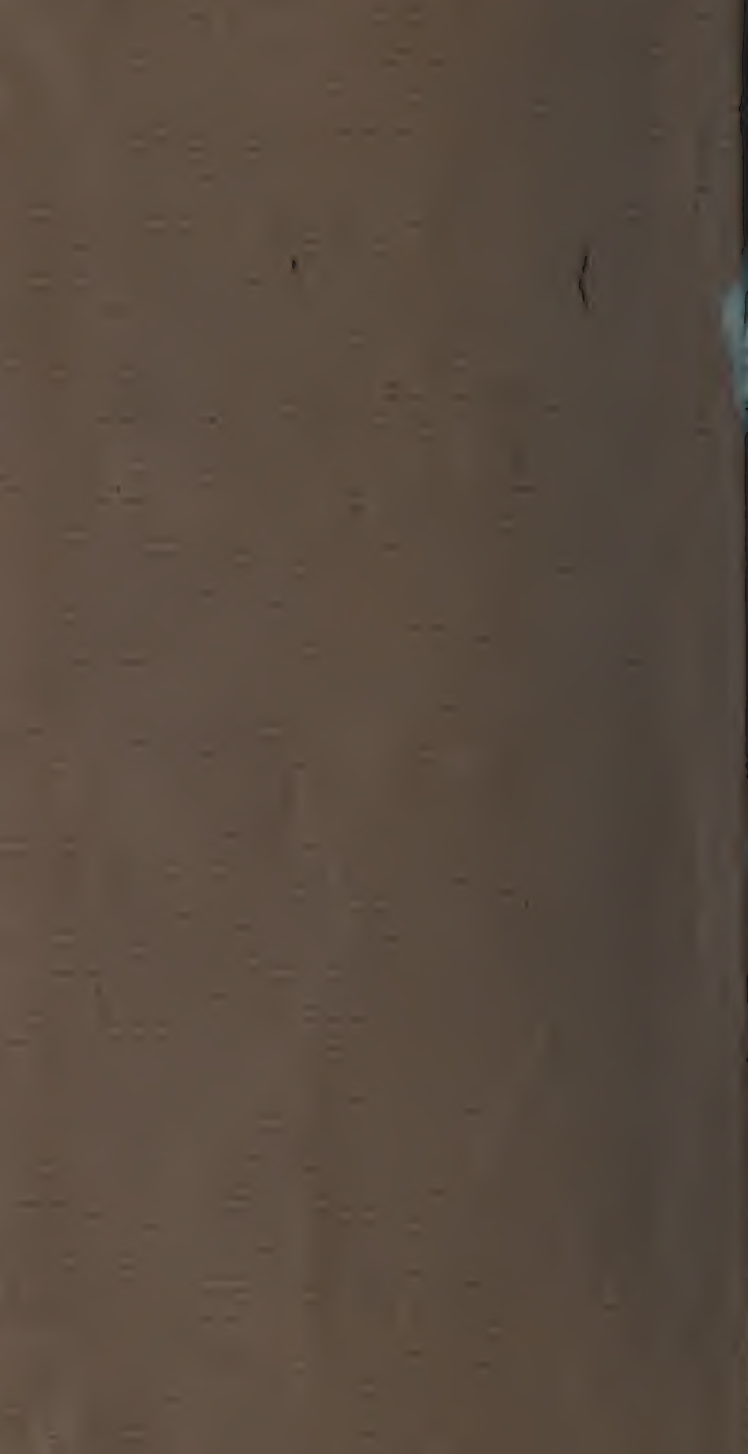

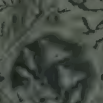

इन्द्रजालविद्यासंग्रहः ।

तत्र ।

[इन्द्रजालविद्यासंग्रहः + कामरत्नम् + दत्तात्रेयनक्षत्रम् + पट्टकम्
दोषिका + मिडनागाजन्तकनपट्टम् ।]

पण्डित-श्री-आशुबोध-विद्याभूषण-पण्डित-श्री-निलबोध-

श्रीमन्जीवानन्दविद्यासागरभट्टाचार्यात्मजाभ्यां

पण्डित-श्री-आशुबोध-विद्याभूषण-पण्डित-श्री-निलबोध-

विद्यारत्नाभ्यां प्रतिमस्कृतः प्रकाशितश्च ।

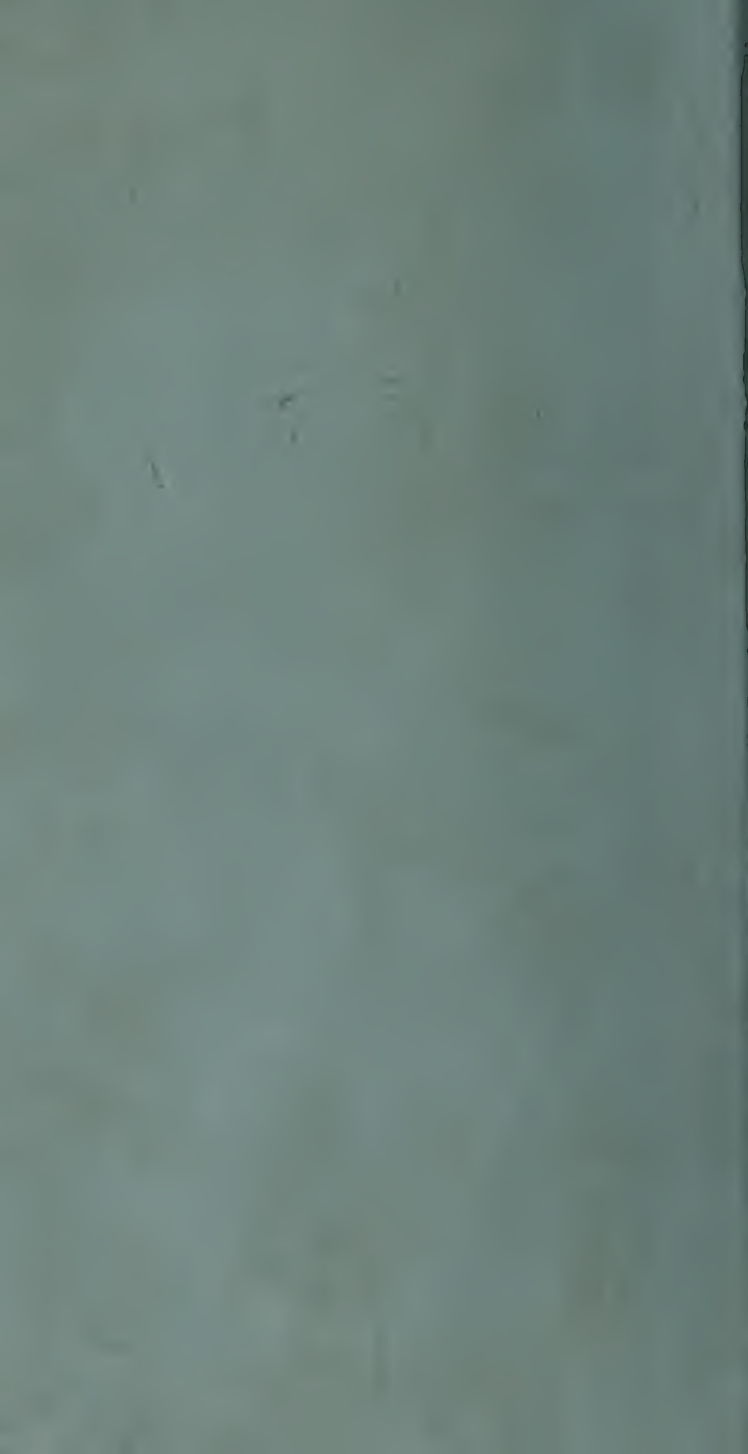
॥ श्री गणेशाय नमः ॥

कलिकातामिदानीं गच्छामि

वाचस्पत्ययन्त्रे

॥ १ ॥

॥ १८७५ ॥

इन्द्रजालविद्यासंग्रहः।

तत्र

[इन्द्रजालशास्त्रम् + कामरत्नम् + दत्तात्रेयतन्त्रम् + षट्कर्म-
दीपिका + सिद्धनागार्जुनकक्षपुटम् ।]

पण्डितकुलपति वि, ए, उपाधिधारि-

श्रीमज्जीवानन्दविद्यासागरभट्टाचार्यात्मजाभ्यां

पण्डित-श्रीआशुबोध-विद्याभूषण-पण्डित-श्रीनित्यबोध-

विद्यारत्नाभ्यां प्रतिसंस्कृतः प्रकाशितश्च ।

दृ तौ य सं स्क्र र ण म् ।

कलिकातामहानगर्याम्

वाचस्पत्ययन्त्रे

मुद्रितः ।

इं १८१५ ।

L1924

JUN 27 1975

प्रकाशक—

{ पण्डित-श्रीआशुबोध-विद्याभूषण
तथा
पण्डित-श्रीनित्यबोध-विद्यारत्न ।

प्राप्तिस्थान—

{ २ न०, रमानाथ मजुमदार ट्रीट्, ह्यारिसन
रोड—पोष्ट अफिस । कलिकाता ।

प्रिण्टर—वि, वि, मुखर्जी ।

२ न०, रमानाथ मजुमदार ट्रीट्, कलिकाता ।

BF

1608

HISIS4

1915

इन्द्रजालविद्यासंग्रहनिघण्टुः ।

इन्द्रजालस्य ।		विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
याः ।	पृष्ठाङ्काः ।	अग्निप्रदर्शनम्	१०
वतीभवनम्	२	कृत्रिमदुग्धम्	१०
भीभवनम्	२	राक्षसकौश्लम्	१०
रजननम्	२	भृतादिदर्शनम्	१०
वस्थानम्	२	क्रीवीकरणम्	१०
कृत्वं, तद्वन्ननं, तस्मान्मुक्तिश्च	२	दूरीकरणम्	१०
नर्द्धानम्	२	अथ कालनियमः	१०
दूरीकरणम्	२	अथ पक्षादिनिर्णयः	११
रान्तरेणान्तर्द्धानम्	२	अथ वशीकरणम्	१११२
ण्डटिप्रसादनम्	३	अथाकर्षणम्	१२
नाजीवत्वप्राप्त्युपायः	३	अथ जयः	१२
अथ वश्याधिकारः ; तत्र—		सौभाग्यम्	१३
हतः प्रदर्शनीकरणम्	३	अथ ईश्वरादिक्रीधश्मनम्	१३
नतावश्यता, तद्देहाश्च	४—७	गजनिवारणम्	१३
तवशीकरणं, तद्देहाश्च	७	व्याघ्रनिवारणम्	१३
य लिङ्गलेपाधिकारः, तद्देहाश्च	७—८	अथ स्तम्भनम्, तत्र—	
य रक्षामन्त्रः	८	सर्वयोगसिद्धिः	१४
टिप्रसादनम्	८	मेघस्तम्भनम्	१४
वर्द्धनम्	८	नौकास्तम्भनम्	१४
करणम्	८	निद्रास्तम्भनम्	१४
जनम्	८	शस्त्रस्तम्भनम्	१४
विनदानम्	८	गोमहिष्यादिस्तम्भनम्	१४
तापवर्द्धनम्	८	कुडिस्तम्भनम्	१५
मादनम्	८	चौरगतस्तम्भनम्	१५
द्योभारणम्	८	गर्भस्तम्भनम्	१५

विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।	विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
शुक्रस्तम्भनम्	१५	अथ वशीकरणम्, तत्र—	
अथ मोहनम्	१५	सर्वजनवशीकरणम्	२५—२
देहरजनम्	१६	राजवशीकरणम्	२६
मुखरजनम्	१६	स्त्रीवशीकरणम्	२६—३
केशकृष्णीकरणम्	१६	पतिवशीकरणम्	३
केशशुक्लीकरणम्	१६	अथाकर्षणम्	३३३
वाजीकरणम्	१६	अथ जयः ...	३४—३
जन्मबन्धाचिकित्सा	१७	सौभाग्यकरणम्	३
काकबन्धाचिकित्सा	१७	ईश्वरादीनां क्रोधीपशमनम्	३
मृतवन्धाचिकित्सा	१७	अदातुः दातृशक्तिकरणम्	३
गर्भस्रावचिकित्सा	१८१९	गजनिवारणम्	३
शुष्कगर्भचिकित्सा	२०	व्याघ्रनिवारणम्	३
सुखप्रसवयोगः	२०	अथ स्तम्भनम्, तत्र—	
स्तनवर्द्धनं स्तनीत्यापनञ्च	२०	शत्रूणां सुखस्तम्भनम्	३
योनिस्कारः	२१	नौकास्तम्भनम्	३
लोमशतनम्	२१	निद्रास्तम्भनम्	३
मूत्रस्तम्भनम्	२१	शस्त्रस्तम्भनम्	३
पुरीषस्तम्भनम्	२१	अग्निस्तम्भनम्	३
		गोमहिष्यादिस्तम्भनम्	४
		मनुष्यस्तम्भनम्	४
		सर्वशत्रु-बुद्धिस्तम्भनम्	४
		चौराणां गतिस्तम्भनम्	४
		गर्भस्तम्भनम्	४
		शुक्रस्तम्भनम्	४
		अथ सर्वजनमोहनम्	४
		राजकुलमोहनम्	४
		ईश्वरकुलमोहनम्	४
		दुष्टजनमोहनम्	४
		शत्रुमोहनम्	४

कामरत्नस्य ।

वश्यादिकर्मणाम् ऋतुनिर्णयः	२२
तिथिनिर्णयः	२२
माहेन्द्रादिनियमः	२३
अङ्गुलिनिर्णयः	२३
मूलिकाग्रदृष्टविधिः	२३
औषधविधिः, तद्व्यवहारादिकञ्च	२४
नतिः	२४
खननम्	२४

विषयाः ।	प्रष्ठाङ्काः ।	विषयाः ।	प्रष्ठाङ्काः ।
विधेयम् ...	४४	गृहकोटारकनिवारणम् ...	५७
अथ रञ्जनम्, तद—		नष्टपुष्पायाः पुष्पकरणम् ...	५७
हरञ्जनम् ...	४४	गर्भपातनम् ...	५७
रौरदौर्गम्यहरप्रलेपः ...	४४	आमगर्भपातनम् ...	५८
चादिदौर्गम्यहरयोगः ...	४४	अतिरजोनिवारणम् ...	५८—५९
मेच्यनाशनयोगः ...	४४	वन्ध्याया गर्भधारणम् ...	५९
मृदुर्गम्यनाशकयोगः ...	४५	अथ जन्मवन्ध्याचिकित्सा ...	६०—६२
मेच्यतिनाशकयोगः ...	४५	काकवन्ध्यालक्षणं तच्चिकित्सा च	६२
गुपमाङ्गकरणयोगः ...	४५	मृतवन्ध्यालक्षणं तच्चिकित्सा च	६३
मोहनगन्धयोगः ...	४५	द्रुममूलघृतम् ...	६४
हरञ्जनम् (तङ्गेदाश्च) ...	४५	गर्भरक्षा ...	६५—६६
उपिडकानाशकयोगः ...	४५	सामान्यौषधम् ...	६६
वृष्य नीलत्वनाशकयोगः ...	४६	शुष्कगर्भचिकित्सा ...	६७
वृष्य कृष्णीकरणम् ...	४६	मृतिकानिरोधे सुखप्रसवयोगः	६७—६८
वृष्य यूकादि-निवारणम् ...	४६	वालानां भूतग्रहादिनिवारणम्	६८—७०
द्रुमादिनिवारणम् ...	४७	बलिविधिः ...	७०
वृष्य शुक्लीकरणम् ...	४८	सद्योजातस्य अहितुण्डिकानिवारणम्	७०
जीकरणयोगः ...	४८—४९	स्त्रीणां पुष्परक्षा ...	७०
मन्मदनमोदकः ...	४९	दुर्भगाकरणम् ...	७१
गाढीकरणम् ...	५०	कलहकरणम् ...	७१
द्रावणम् ...	५१	रक्षाविधिः ...	७१—७३
वृष्य स्थूलीकरणं दृढीकरणञ्च	५२	निद्रालुकरणम् ...	७३
वर्द्धनं स्तनीत्यापनञ्च ...	५२	निद्राभञ्जनम् ...	७४
सामादितैलम् ...	५३	बन्धनमीचनम् ...	७४
नेसंस्कारः ...	५३	निगडादिभञ्जनम् ...	७४
गर्भपातनम् ...	५४	गृहक्षेश(मूषिक-मशकादि)निवारणम्	७५
जीकरणं तत् शायञ्च ...	५५	चेवस्य शयानामुपद्रवनाशनं	
स्त्रीकृतलिङ्गापातीत्यापनम्	५५	जम्बुकादीनां तुण्डबन्धनञ्च	७६
बन्धनं तस्य मीचनञ्च ...	५६	पट्यादिभयनिवारणम् ...	७७

विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।	विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
शस्यवृद्धिः ...	७७	अदृश्यता सञ्जननम् ...	८८
गोमहिष्यादेर्दुग्धवर्द्धनम् ...	७७	दशमुण्डकरणम् ...	८८
उच्चाटनविधिः—तन्मन्त्रादिकञ्च	७७—७९	पञ्चमुखीभवनम् ...	८८
अथ विवेक्षणम् ...	८०	सगुरीभवनम् ...	८९
व्याधिकरणम् ...	८०—८२	मार्जारीभवनम् ...	८९
शत्रुभामणम् ...	८२	स्त्रीरूपधारणम् ...	८९
उन्मत्तौकरणम् ...	८२	नानारूपधारणविधिः ...	८९
अथ सारणम् ...	८३—८४	अग्निवत् निजमूर्त्तिप्रदर्शनम्	८९
अश्वसारणम् ...	८४	मध्याह्ने तारकादर्शनम् ...	८९
शस्यनाशनम् ...	८५	शतयोजनपर्यन्तदर्शनम् ...	९०
रजकस्य वस्त्रनाशनम् ...	८५	अधोवायुनिःसारणम् ...	९०
घीवरस्य मत्स्यनाशनम् ...	८५	अथ काम्यसिद्धिः ...	९०
कुम्भकारस्य भाण्डनाशनम् ...	८६	वाक्यसिद्धिः ...	९०
तैलिकस्य तैलनाशनम् ...	८६	गुप्तधन गुप्तप्रवेश-चौरदेवदानवप्रकाशनम्	९१
गोपानां दुग्धनाशनम् ...	८६	धनुर्विद्या ...	९१
शाकनाशनम् ...	८६	धनधान्याद्यकरणम् ...	९१
वारज्जीविनः पर्णनाशनम् ...	८६	श्रुतिधरकवित्वादिकरणे पथ्याष्टतम्	९१
तनुवायस्य सूतनाशनम् ...	८७	ब्राह्मीष्टतम् ...	९१
शौण्डिकस्य मदिरानाशनम् ...	८७	किन्नरीकरणम् ...	९१
कर्मकारस्य लौहनाशनम् ...	८७	चक्षुष्यं, चन्द्रोदया वटी च ...	९१—९२
अथ नानाकौतुकम्, तत्र—		कर्णस्य बाधिर्य-कृमि-नाशनम्	९२
तैलकरणम् ...	८७	कर्णपालीवर्द्धनम् ...	९२
तत्क्षणात् सफलवृत्तकरणम्	८७	दन्तदृढीकरणम् ...	९२
सद्यः पुष्पकरणम् ...	८८	अत्याहारकरणम् ...	९२
सर्वजीवानां सद्योऽङ्कुरजननम्	८८	अनाहारकरणम् ...	९२
वृत्तकाण्डकरणम् ...	८८	पादुकासाधनम् ...	९२
पादुकाकरणम् ...	८८	अनावष्टिकरणम् ...	९२
जले मज्जननिवारणम् ...	८८	निधिदर्शकाञ्जनम् ...	१००—१०१
जले वर्त्तिज्वालनम् ...	८८	अदृश्यीकरणम् ...	१०३—१०४

विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।	विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
वृत्तसञ्जीवनी	... १०६	शस्त्रस्तम्भनम्	... १३६
वपनामानि	... १०७	शस्त्रलेपः ...	... १३७
वपचिकित्सा	... १०८	सेनानीस्तम्भनम्	... १३७
उर्ध्वविषलक्षणम्	... १०९—१११	सेनापलायनम्	... १३८
उर्ध्वविषौषधम्	... १११—११७	गोमहिष्यादिस्तम्भनम्	... १३८
श्विकविषनिवारणम्	... ११७।११८	मनुष्यस्तम्भनम्	... १३९
भूषिकविषनिवारणम्	... ११८	मेघस्तम्भनम्	... १३९
कुक्कुटविषनिवारणम्	... ११९	निद्रास्तम्भनम्	... १३९
तत्त्वभेकादिविषनिवारणम्	... ११९	नौकास्तम्भनम्	... १३९
टहगोधाविषनिवारणम्	... ११९	जलस्तम्भनम्	... १३९
यात्रादिविषनिवारणम्	... ११९	गर्भस्तम्भनम्	... १३९
कौटविषनिवारणम्	... १२०	विद्वेषणम् ...	... १४०
उर्ध्वजन्तुविषनिवारणम्	... १२०	उच्चाटनम् ...	... १४१
उपविषनिवारणम्	... १२०	सर्वजनवशीकरणम्	... १४२।१४३
कृत्रिमविषनिवारणम्	... १२१	स्त्रीवशीकरणम्	... १४४।१४५
योगजविषनिवारणम्	... १२२	पुरुषवशीकरणम्	... १४६
भल्लातकविषनिवारणम्	... १२२	राजवशीकरणम्	... १४६
यक्षिणीसाधनम्	... १२२—१२८	आकर्षणम्	... १४७
रसशोधनम्	... १२८	त्वरितवग्नादिमिडियोगः	... १४८—१५०
रसमारणम्	... १२९	इन्द्रजालकौतुकम्, तव—	
हिङ्गुलशुद्धिः	... १३०	मन्त्रः ...	... १५१
गन्धकशुद्धिः ...	... १३०।१३१	रक्षामन्त्रः ...	... १५१
दत्तात्रेयतन्त्रस्य ।		दृष्टिवन्धनम्	... १५१
		सर्पदर्शनम् ...	... १५१
साधारणीपदेशः	... १३२	वैश्विकदर्शनम्	... १५१
मोहनम् ...	... १३३।१३४	नकुलदर्शनम्	... १५१
अग्निस्तम्भनम्	... १३५	सर्पदर्शनभेदः	... १५२
आसनस्तम्भनम्	... १३५	सरटदर्शनम्	... १५२
बुद्धिस्तम्भनम्	... १३६	तिमिरे दर्शनम्	... १५२

विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।	विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
मीनजीवनम्	... १५२	तारकादर्शनम्	... १५२
मार्जारीकरणम्	... १५२	अश्वट्टिरोधः	... १५२
मातङ्गीकरणम्	... १५२	अश्वमारणम्	... १५२
विलौहम् ...	... १५२	रजतीकरणम्	... १५२
तुरगीकरणम्	... १५२	आकाशगमनम्	... १५२
वृषभीकरणम्	... १५२	दुग्धीकरणम्	... १५२
मृगीकरणम्	... १५३	गुडीकरणम्	... १५२
सिंहीकरणम्	... १५३	राक्षसीकरणम्	... १५२
कुक्कुरीकरणम्	... १५३	खेचरदर्शनम्	... १५२
मयूरीकरणम्	... १५३	शस्त्रीचेजनम्	... १५२
ग्रहदर्शनम्	... १५३	मूत्रदीपनम्	... १५२
अदृश्यीकरणम्	... १५३	वशीकरणम्	... १५२
पद्मीत्पादनम्	... १५३	युग्ममुद्रायोगः	... १५२
आमोत्पादनम्	... १५३	वस्तुवर्द्धनम्	... १५२
खण्डदर्शनयोगः	... १५४	कलहनाशनम्	... १५२
अदृश्यीकरणम्	... १५४	कलहहृत्तदयोगः	... १५२
प्रतापवर्द्धनम्	... १५४	क्रीवीकरणम्	... १५२
महेश्वरीकरणम्	... १५४	प्रमदाकर्षणम्	... १५२
ब्रह्मदर्शनयोगः	... १५४	पुंस्त्वर्द्धनयोगः	... १५२
पञ्चदर्शनयोगः	... १५४	शस्त्रारिकीलनम्	... १५२
पिशाचीकरणम्	... १५५	विघ्नविनाशनम्	... १५२
प्रमत्तीकरणम्	... १५५	यक्षिणीमन्त्रसाधनम्	... १५२—१६२
सूर्यदर्शनम् ...	... १५५	अथ रसाशनम्	... १६२
दृष्टिबन्धयोगः	... १५५	ततः परीक्षा	... १६२
सद्योमारणम्	... १५५	रौप्यकरणम्	... १६२
सर्वनर्त्तनयोगः	... १५५	सुवर्णकरणम्	... १६४
नटनर्त्तनम् ...	... १५५	मृत्युकालज्ञानम्	... १६४।१६५
मूत्रस्तम्भनम्	... १५५	अनाहारः ...	... १६६
अग्निप्रदर्शनम्	... १५५	अत्यन्ताहारः	... १६७

विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।	विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
निधियहणम् ...	१६७	षट्कर्मणां देवता ...	१८०
बन्ध्यागर्भधारणम् ...	१६८	षट्कर्मणां दिङ्निधयः ...	१८१
मृतवत्सामृतजीवित्वम् ...	१६८।१७०	षट्कर्मणाम् ऋतुकालादिनिर्णयः	१८१
काकबन्ध्याप्रयोगः ...	१७१	षट्कर्मणां तिथिवारनियमः	१८१
विवादविजयम् ...	१७१	तेषां नक्षत्रनियमः ...	१८२
वाजीकरणम् ...	१७२	कालविशेषश्च ...	१८२
स्त्रीद्रावणम् ...	१७३	तेषां लेघनियमः ...	१८३
वीर्यस्तम्भनम् ...	१७४	भूतोद्दयव्यवस्था ...	१८३
लिङ्गवर्जनादियोगः, तव—		दिङ्निधयः ...	१८३
मुषलीपमलिङ्गकरणम् ...	१७५	वर्णभेदः ...	१८३
कामवर्द्धनम् ...	१७५	उत्थितमुष्मापविष्टादयः ...	१८५
क्षीवत्वविनाशनम् ...	१७५	मन्त्राधिष्ठातृदेवता ...	१८४
कामिनीमीहनम् ...	१७५	मन्त्राणां वर्णादिस्मृता, तत्प्रयोगविधयः	१८४
योनिमण्डोचनम् ...	१७५	कार्यविशेषे योजनपद्धत्यादिनिर्णयः	१८५
लोमशतनम् ...	१७६	सम्पुटविधिः... ..	१८६
स्तनोत्थापनम् ...	१७६	स्त्रीपुंनपुंसकमन्त्रनियमः ...	१८६
केशरञ्जनम् ...	१७६	मन्त्रधर्माः ...	१८७
केशपातनम् ...	१७७	मुष्मादिविवेकः ...	१८७
भूतयहनिवारणम् ...	१७७	आसनानि ...	१८७
यहदोषपीडानिवारणम् ...	१७७	विकटकुक्कुटासनलक्षणम् ...	१८७
सिंहादिभयनाशनम् ...	१७८	षण्मुद्राः ...	१८८
वृथिकभयनिवारणम् ...	१७८	देवताध्यानविधिः ...	१८८
अग्निभयनिवारणम् ...	१७८	अथ रत्नार्थम् ...	१८८
		कुण्डम् (ह्रीमविधिः) ...	१८९
		यद्योत्तरं प्रयोगोत्कर्षः ...	१९०
		कुम्भस्थापनम् ...	१९०
		मालानिर्णयः ...	१९२
		जपाङ्गुलिनियमः ...	१९२
		जपदिङ्निधयः ...	१९३
षट्कर्मदीपिकायाः ।			
षट्कर्मणां सार्वकालिकत्वम्	१८०		
षट्कर्मणि	१८०		
षट्कर्मणां लक्षणम्	१८०		

विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
जपलक्षणम्	... १८३
कुण्डदिङ्नियमः	... १८३
शान्त्यादौ द्रव्यनियमः	... १८३
वज्रिलक्षणं तज्जिह्वालक्षणञ्च...	१८५
अग्निनामानि	... १८६
होमव्यवस्था	... १८६
सुक्स्तुवनियमः	... १८७
होममुद्राः	... १८७
अथ शान्तिकर्म	... १८८
अच्युतादौ पूजादि	... १८८
हरिध्यानम्	... १८८
अथ आथर्वणोक्तज्वरशान्तिः	२०१
तन्तोक्तज्वरशान्तिः	... २०२
तुम्बुरुभैरवमन्त्रः	... २०२
अथ सञ्जीवनीविद्या	... २०३
मृत्तिकाशिवलिङ्गपूजाविधिः	२०३
तत्र लिङ्गप्रमाणम्	... २०४
शिवपूजाविधानम्	... २०५
लिङ्गमुद्राः	... २०६
मुखवाद्यफलम्	... २०६
लिङ्गस्तवः	... २०७
शैववर्जनीयानि	... २०८
शिवनिर्मात्यभोजनम्	... २०८
हारीतीक्तनचवदोषाज्ज्वरशान्तिः	२०८
हारीतीक्तज्वरहरणबलिमन्त्रः	२१३
पुच्छलकविमर्जनम्	... २१३
गर्गोक्तज्वरहरणबलिः	... २१४
वागही मायातन्तोक्त चण्डीपाठफलम्	२१५
दाक्षिणात्यमतेन चण्डीपाठक्रमः	२१७

विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
चण्डीध्यानम्	... २१८
चण्डीपाठक्रमः	... २१८
वाम्बकविधानम्	... २१८
वाम्बकप्रयोगः	... २१८
मृतसञ्जीवनी	... २२२
शुक्रोपासित मृतसञ्जीवनीविद्या	२२३
मृत्युञ्जयप्रयोगः	... २२३
शूलरोगप्रतीकारः	... २२४
गर्भजननीपायः	... २२५
निगडभञ्जनम्	... २२५
अथ वृष्टिकरणम्	... २२५
शीर्षादिरोगनाशार्थम् आथर्वणमन्त्राः	२२६
अथ वशीकरणम्	... २२७—२३१
अथ स्तम्भनम्	... २३२—२३८
वगलाप्रयोगः	... २३८—२४१
प्रकाशान्तरेण स्तम्भनम्	... २४१—२४८
अथ आकर्षणम्	... २४८—२५०
अथ विक्षेपणम्	... २५१—२५३
अथ उच्चाटनम्	... २५३—२५४
अथ मारणम्	... २५५—२६६

सिद्धनागार्जुनकक्षप्रष्टम् ।

तन्त्राणां नामानि	... २६५
साध्यप्रयोगाः	... २६५
कूर्मचक्रम्	... २६६
जपमालामेदाः	... २६८
जपसमयनियमः	... २६८
जपासनस्थानानि	... २६८

प्रथाः ।	पृष्ठाङ्काः ।	विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
सनास्थानध्यानादयः	... २७०	अथ पादाञ्जनम्	... ३६१
रहीमादिभेदाः	... २७१	अथ लिपाञ्जनम्	... ३६१
वीक्षोपायान्तराणि	... २७२	अथ मावाञ्जनम्	... ३६२
विशीकरणप्रकरणम्	... २७४	यत्निशीसाधनव्यवस्था	... ३६३
जवश्यप्रकरणम्	... २८१	अज्ञातनिधानस्य ग्रहणम्	... ३६४—३६७
वादिजयः	... २८३	अथ षट्स्थकरणम्	... ३६८—३७५
दमनप्रयोगः	... २८३	पादुकामाधनम्	... ३७५—३७८
वश्यप्रकरणम्	... २८४	गुटिकामाधनम्	... ३७८
द्रावणम्	... २८०	नृतसञ्जीवनीविद्या	... ३७९—३८०
विशीकरणम्	... २८३	कालवञ्जनम्	... ३८१
कर्षणप्रकरणम्	... २८६	मृत्युलक्षणज्ञानम्	... ३८२—३८४
भनप्रकरणम्	... २८८	अथ कौतुककलापाः	... ३८४
स्तम्भनम्	... ३०५	भीमवद्भीजनम्	... ३८४
स्तम्भनम्	... ३०७	क्षुत्पिपासामानिरोधादि	... ३८५—३८६
पात्रपूजा	... ३१३	जगद्विशीकरणम्	... ३८७
हनप्रकरणम्	... ३१४	पतिवशीकरणम्	... ३८७
गटनम्	... ३१६	प्रभूतिक्रदयोगः	... ३८७
रणम्	... ३२१	जयकरणम्	... ३८७
पणम्	... ३२५	चौरवाधाशमनम्	... ३८७
विजननम्	... ३२६	परमैत्यटर्पनाशः	... ३८७
दौर्भाग्यकरणादि	... ३२८—३३१	वीरमैत्यपन्नाशनम्	... ३८७
डीकरणम्	... ३३२	जलि स्थले गमनम्	... ३८७
वन्धनम्	... ३३३	शत्रुजयकरणम्	... ३८८
केशनिवारणम्	... ३३४	व्याघादिवाधानाशनम्	... ३८८
तुकप्रकरणम्	... ३३५—३३८	अतिमीहकृदञ्जनम्	... ३८८
जालविद्यासाधनम्	... ३३८—३४०	वश्यादिकरणम्	... ३८८
गणीसाधनम्	... ३४८—३५५	ज्वरभृतादिशमनम्	... ३८८
नम्	... ३५६	चतुर्विधविप्रनाशनम्	... ३८८
राञ्जनम्	... ३६०	पुवसञ्जनम्	... ३८८

विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।	विषयाः ।	पृष्ठाङ्काः ।
उच्चाटनम्	३८६	वीर्यधारणम्	३८६
विवादजयः	३८६	शतयोजनगामित्वम्	३८६
निधिदर्शनम्	३८६	पुरुषस्यापि नारीत्वम्	३८६
विषादिनाशनम्	३८६	यक्ष्मापम्मारनाशनयोगः	३८६
पञ्चादिवशीकरणम्	३८६	अट्टश्रुता	३८६
पलितत्वनाशनयोगः	३८६	खेचरत्वसिद्धिः	३८६

इन्द्रजालविद्यासंग्रहः ।

इन्द्रजालम् ।

(सिद्धिखण्डम् ।)

अथातः संप्रवक्ष्यामि चेन्द्रजालमनुत्तमम् ।

व्याधिदारिद्र्यहरणं जरामृत्युविनाशनम् ॥ १ ॥

इन्द्रस्य यो न जानाति जालेशं रुद्रभाषितम् ।

निग्रहानुग्रहे तस्य का शक्तिः परमेश्वरि ! ॥ २ ॥

न तेषां जायते सिद्धिर्गोत्रे क्षेत्रे गृहेऽपि वा ।

इन्द्रजालं न जानाति स क्रुद्धः किं करिष्यति ? ॥ ३ ॥

न जीवति वरारोहे ! संसारे दुःखसागरे ।

इन्द्रजालं न जानाति कुतः सौख्यं भवेत् ततः ॥ ४ ॥

कौतूहलं कुतस्तेषां कुतः कामा वरानने ! ।

संसारसागरे घोरे कामलुब्धाश्च मानवाः ।

रुद्रकर्म न हि तेषां कुतः सौख्यं विधीयते ? ॥ ५ ॥

यथा नदीनदाः सर्वे सागरे समुपागताः ।

तथा सर्वाणि शास्त्राणि इन्द्रजालस्थितानि च ॥ ६ ॥

तप्तानाञ्च यथा भानुः शीतलानां यथा शशी ।

गम्भीराणां यथा सिन्धुर्जालेन्द्रश्च तथा प्रिये ! ॥ ७ ॥

तथा किं बहुनोक्तेन वर्णनेन पुनः पुनः ? ।

जालेन्द्रस्य समं शास्त्रं न भूतं न भविष्यति ॥ ८ ॥

अथातः संप्रवक्ष्यामि ओषधीनां विधिं वरे ! ।

येन विज्ञानमात्रेण सर्वसिद्धिर्भविष्यति ॥ ९ ॥

महाकालस्य बीजानि प्रस्थमेकं समाहरेत् ।

धात्रीरसेन देवेशि ! सप्त वारान् विभावयेत् ॥

गुटिका कर्तव्या, तां गुटिकां मुखे निक्षिप्य पारावतो भवति ॥ १० ॥

अथातः संप्रवक्ष्यामि शृणु त्वं मम वल्लभे ! ।

क्वागस्य शीर्षं संगृह्य कृष्णमृत्तिकां पूरयित्वा पुनः धुस्तूरबीजानि वापयेत्, लाले तानि पुष्पितानि भवन्ति, तदा यस्योपरि निक्षिपेत् स क्वागो भवति ॥ ११ ॥

मयूरशीर्षमादाय कृष्णचतुर्दश्यां मृत्तिकां पूरयेत्, शण-बीजानि वापयेत्, यदा फलितानि पुष्पितानि भवन्ति, तदा शणबीजानि ग्रीवायां बन्धयेत् । मयूरो भवति ॥ १२ ॥

कृष्णचतुर्दश्यां मयूरशीर्षमादाय कृष्णमृत्तिकायां पूरयेत्, कार्पासबीजानि वापयेत् ; यदा फलितानि पुष्पितानि भवन्ति, तदा पुष्पफले संगृह्य समस्तं पेषयित्वा अङ्गं विलिप्य पानीय-मध्ये प्रविश्य तथा जले तिष्ठति यथा स्थले ॥ १३ ॥

कृष्णकाकशीर्षमादाय काकमाचौबीजानि वापयेत्, यदा फलितानि पुष्पितानि भवन्ति, तदा तत् फलं संगृह्य मुखे प्रक्षिप्य-काको भवति, काक इव गच्छति मल्लाम् उद्गीर्णं मोक्षः ॥ १४ ॥

पारावतशीर्षमादाय कृष्णमृत्तिकां पूरयित्वा तिलबीजानि वापयेत्, क्षीरोदकेन सिञ्चनीयं, यदा पुष्पितानि भवन्ति, तदा मुखे संस्थाप्य अन्तर्हितो भवति ॥ १५ ॥

तेषां फलानां चूर्णं कृत्वा तेन चूर्णेन यं स्पृशति, स किङ्करो भवति, सर्वस्वं ददाति ॥ १६ ॥

तानि तिलानि संगृह्य नेत्राञ्जनेन सह पिष्ट्वा कपिला-दुग्धेन गुटिकां कारयेत् । सप्तरात्रं पाचयेत्, तां गुटिकां मुखे निक्षिप्य अन्तर्हितो भवति, देवैरपि न दृश्यते मनुष्याणां

का कथा । उद्गीर्णेन पुरुषो भवति । जीवेद्वर्षशतं स्त्रियः
सर्वे जनाश्च वश्या भवन्ति ॥ १७ ॥

गृध्रशिरः समादाय कृष्णचतुर्दश्यां कृष्णमृत्तिकायां निक्षि-
पेत्, लशुनवीजानि वापयेत् ; यदा फलं पुष्पं भवति, तदा
पुथानक्षत्रे पुष्पं गृहीत्वा अञ्जनेन सह कपिलाष्टतेन कज्जलं
पातयेत्, चक्षुरञ्जनीयं, तावत् योजनशतं पश्यति मेदिनीं, दिवा
नक्षत्राण्यपि पश्यति । लाभस्तस्य—यत् किञ्चित् कर्तुमिच्छति
तत् करोति न संशयः ॥ १८ ॥

अन्ये च सर्वे जीवाः एवम् उद्गर्दभमहिष्यादि-लघुवृह-
ज्जीवाः । यत् यत् वीजं यस्य शिरसि वापयेत् ; यदा पुष्पितं
फलितं भवति, तदा यस्य वीजानि मुखे निक्षिप्यन्ते स जीवो
भवति नात्र सन्देहः ॥ १९ ॥

सर्वेषां साधारणमन्त्रः ।

ओं क्लीं क्लीं क्लीं ऐं लं लं ओं भौ स्वाहा । एकादशाक्षरो
मनुरस्य, पुरश्चरणं लक्षजपः । दशांशहोमः घृतेन, तर्पणं
मार्जनं ब्राह्मणभोजनादिकं कारयित्वा सिद्धिर्भवति ॥ २० ॥

अथ वश्याधिकारः ।

मातुलुङ्गस्य मूलन्तु धुस्तूरवीजकेन च ।

पलाण्डुपुष्पमादाय सूक्ष्मचूर्णन्तु कारयेत् ॥

योऽस्य गन्धं समाघ्राति स च स्नेहेन पश्यति ।

दुन्दुभिं पटहांश्चैव शङ्खांश्चैव तु लेपयेत् ॥

एष भूतोपसृष्टानां कुमारीणां गृहेषु च ।

भूपतेः सेव्यमानानां तथापत्पापजीविनाम् ।

न चाग्निर्दह्यते वेश्म यत्रैष सोऽगदो भवेत् ॥ २१ ॥

अथ मन्त्रः ।—ओं रक्तचामुण्डे अमुकं मे वशमानय क्लीं क्लीं
हं फट् । अयुतं जप्तव्यम् ॥ २२ ॥

ओं नमोऽस्तु आदित्याय किलि किलि चिलि चिलि धूमं
लिहि यन्निणि मोदते हि शाकिनि अनिदुद्रु शूलपाणि
स्वाहा । वर्णाः ४० । शिलाकृतिके मन्त्रे ।—ओं नमो गुहावासिन्यै
गुहपति गुहिले मनोजवो ओं एं ओं विज्वे नमः । शिलायाः
कृतिः करलिखिता खदिरानलसन्तप्तलिङ्गा यतो नवयोषितो-
ऽपि आकर्षणम् । वर्णाः २६ । ओं नमः कपालरुद्राय सर्वलोक-
वशङ्कराय अनाथायाप्रतिहतबलवीर्यपराक्रमप्रभवाय हा हा
हे हे पच पच मारय मारय कपट कपट काट सर्प कर्मकरि
अमुकं मे वशमानय स्वाहा ! अयुतजपादश्रीकरोति ॥ २३ ॥

अन्यप्रकारः । पारावतस्य हृदयं चक्षुर्जिह्वा च शोणितम् ।

अञ्जनं रीचनायुक्तं वनितावशक्तत्परम् ॥

तत्र मन्त्रः ।—ओं नय नय महारिणि नमो देव्यै स्वाहा ।

एकविंशतिवारान् परिजप्य सिद्धिर्भवति ॥ २४ ॥

अन्यप्रकारः । कपालं मानुषं गृह्य कनकस्य फलानि च ।

कर्पूरं मधुसंयुक्तं निष्टप्य तिलकेन च ॥

नारी वा पुरुषोऽनेन वश्यो भवति नित्यशः ।

एष कापालिको योगो वशिष्ठस्य शुभो मतः ॥ २५ ॥

पुरुषवशीकरणम् ।

कर्पूरं बालुकं लाक्षा रजसा सप्तभावितम् ।

रतिकाले भगं लिप्य पतिर्दासो भविष्यति ॥ २६ ॥

अन्यप्रकारः । नरजिह्वां समुद्धृत्य सूक्ष्मचूर्णन्तु कारयेत् ।

जलेन च सुशीतेन दापयेत् तद्विचक्षणः ॥

पाने फले च पुष्पे च भक्ष्ये भोज्ये च दापयेत् ।

प्रजापतिकुलोद्भूता यदि साक्षादरुन्धती ।

साऽभिषक्तं प्रियं याति नान्यं पुरुषमिच्छति ॥ २७ ॥

अन्यप्रकारः । कनकञ्चाप्यपामार्गं सुरसा गौरसर्षपाः ।

तिलतैलेन पिष्ट्वाऽपि योनिलेपः प्रशस्यते ॥

अथ मन्त्रः ।—ओं नमः शय्यायै दरि विदरि यामिनि अमुकं मे वशमानय स्वाहा ॥ २८ ॥

अन्यप्रकारः । हरितालं श्मशाने कृष्णचतुर्दश्यां क्षिप्वा कुष्ठ-
विमिश्र ग्राह्यम्, अवश्यं वशी भवेत् स नरः ॥ २९ ॥

अन्यप्रकारः । ऋतुनवलोचनतालाललाटास्थिब्राणसाधितं तैलम् ।

सकलमनुजेन्द्रललनावशङ्करं भेकरालये पुष्ये ॥

नरतैलं प्रेताम्बरवर्त्तिकं कृत्वा रात्रौ प्रज्वाल्यार्कवृक्षस्कन्धे
कज्जलं कृत्वा चक्षुषी अभ्यञ्जयेत् ; यं पश्यति स वश्यो
भवति ॥ ३० ॥

अन्यप्रकारः । कर्णदन्तमलं लाला स्वदेहाक्षि मलत्रयम् ।

नासिकोद्भवरक्तञ्च चूर्णमेतद्वलायुतम् ॥

एतत् सर्वं समुद्धृत्य गुटिकां कारयेद्बुधः ।

पानभोजनके देया वशीकरणमुत्तमम् ३१ ॥

अन्यप्रकारः । काकजिह्वा वचा कुष्ठम् आत्मनो रुधिरं स्त्रियाः ।

तद्भाविताश्च मञ्जिष्ठा तगरं गौरसर्षपाः ॥

शिवनिर्माल्यसंयुक्तं समभागानि कारयेत् ।

भोज्ये पानेऽथवा देयाः स्त्रीणान्तु वशकारकाः ॥

नित्यं पुरुषमिच्छन्ती मृतमप्यनुगच्छति ॥ ३२ ॥

अन्यप्रकारः । कृष्णसर्पमप्यङ्गुलप्रमाणं शिरश्छित्त्वास्यास्यं
सर्षपादिभिः पूरयित्वा छायाशुष्कं शोषयेत् । परतः सर्षपान्
ग्राहयित्वा तानि यस्मै दीयन्ते स वश्यो भवति ॥ ३३ ॥

अन्यप्रकारः । पूगीफलं निर्गिलित्वा अपानमार्गे निर्गतं गृह्य
धुस्तूररसान्तरितं कृत्वा सप्त दिनानि पूजयेत् । पुनः कुङ्कुम-
चन्दनैरधिभाव्य यस्मै दीयते स वश्यो भवति ॥ ३४ ॥

अन्यप्रकारः । ददर्शयुग्मं गृह्णीत्वा तद्धूमेन हि दाहयेत् ।

तद्भस्म-सहपानेन वश्यकृत् परमो मतः ॥ ३५ ॥

अन्यप्रकारः । अजगन्धस्य पत्राणि वचाकुष्ठेन भावयेत् ।

श्मशानभस्मसंयुक्तं चूर्णञ्चेत्त्रिषु दुर्लभम् ।

अनेनैव तु चूर्णेन जोटयेत् त्रिष्व पादपम् ॥

पुष्पितं फलितं दृष्ट्वा चूर्णं वृक्षाद्विलग्नयेत् ।

तत्क्षणात् फलते वृक्षो नरनारीषु का कथा ॥ ३६ ॥

अन्यप्रकारः । जिह्वामूले संसरात्रं सैन्धवेनापि मिश्रितम् ।

ददाति यस्य पानेषु सोऽपि वश्यो भवेत् क्षणात् ॥ ३७ ॥

अन्यप्रकारः । गोपित्तं सैन्धवञ्चैव वृहतीफलमेव च ।

लेपमेतत् प्रयोक्तव्यं नरनारीवशङ्करम् ॥ ३८ ॥

अन्यप्रकारः । बलामूलं चूर्णयित्वा रक्तरतः समन्वितम् ।

दद्यात् पानेन प्रमदां क्षिप्रमेव वशं नयेत् ॥

पुत्रादिञ्च धनं त्यक्त्वा दासीवत् वर्तते सदा ।

यत्र वा नीयते तत्र पश्चात् भ्रमति विह्वला ॥ ३९ ॥

अन्यप्रकारः । वल्लीकमृत्तिकया प्रतिकृतिं कृत्वा क्षीरेण स्नाप्याऽऽज्येन विभाज्य तस्य लवणाहुतिमेकविंशतिवारं जुहुयात्, त्रिरात्रेण वश्यो भवति, सप्तरात्रेणायवा । देवीञ्च गान्धारीं यक्षिणीं शुक्रस्यापि पत्नीं वशमानयति ॥ ४० ॥

अन्यप्रकारः । उद्गातुः पक्षिणो मलमात्मनो रुधिरान्वितम् ।

स्त्रीपुंसयोः प्रदातव्यं वशीकरणमुत्तमम् ॥

अत्र मन्त्रः ।—त्रिशूलिने त्रिनेत्राय हिलि हिलि स्वाहा ।
वर्णाः १४ । सप्तजप्तन सिद्धिः ॥ ४१ ॥

अन्यप्रकारः । कृष्णपक्षचतुर्दश्यां मृतभस्म तु ग्राहयेत् ।

स्त्रीणाञ्च मूर्ध्नि दातव्यं विद्यया परिजप्तया ॥

दह्यते मुह्यते नारी पच्यते शुष्यतेऽपि च ।

अङ्गानि चैव भज्यन्ते यदि तं न समाविशेत् ॥

अथ मन्त्रः ।—ओं नमश्चामुण्डे श्मशानवासिनि स्वाहा ।

वर्णाः १४ । सतरात्रेण प्रेरकः ॥ ४२ ॥

अन्यप्रकारः । श्वेतार्कं रोचनायुक्तम् आत्ममूत्रेण पेपयेत् ।

ललाटे तिलकं कृत्वा त्रैलोक्यं क्षोभयेत् क्षणात् ।

दृष्टिमात्रेण तेनैव सर्वो भवति किङ्करः ॥ ४३ ॥

अन्यप्रकारः । श्वेतार्कं चन्दनेनैव रमयेत् संह लेपयेत् ।

दीयते कस्यचिद्वापि पश्चाद्दासो भविष्यति ॥ ४४ ॥

अथ पतिवशीकरणम् ।

मधुकं सह तैलेन सार्पयेण तु पेपयेत् ।

तेनैव पाणिमभ्यज्य भर्ता सा सहिता स्वयेत् ।

संवृत्ते मैथुनीभावे पतिर्दासो भविष्यति ॥ ४५ ॥

अन्यञ्च ।

मनःशिला कुङ्कुमसर्पपाश तथाच कुण्डं सहदेवदारु ।

रक्तञ्च रक्तं पलितेन सार्द्धं प्रपेपयेत् सूक्ष्मतरं महान्तम् ॥ ४६ ॥

प्रस्नातपूर्वाभिमुखोऽपि भूत्वा संस्मृत्य लक्ष्मीञ्चरुकेण पूज्य ।

ततः प्रकुर्यात् तिलकं ललाटे वामाच्च हस्ताच्चतुरङ्गुलीभिः ॥

पुंष्टमात्रेण भवेत् सकान्तादासातिदासश्च किमत्र चित्रम् ॥ ४७ ॥

अथ लिङ्गलिपाधिकारः ।

वृहतीफलमूलानि पिप्पली मरिचानि च ।

तथा रोचनया सार्द्धं लिङ्गलिपोत्तमो मतः ॥ ४८ ॥

निःशेषस्त्रीजगत्कर्षं नाम्ना स्त्रीहृदयाङ्कुशम् ।

मोहनं शस्त्रमेतद्वि मदनस्य स्मृतं बुधैः ॥ ४९ ॥

अन्यच्च । कुष्ठञ्च धातकीपुष्पं मरिचानि वचा तथा ।
 अनेन लिङ्गमालिष्य कृत्स्नां श्यामां वशं नयेत् ॥
 तासां चित्तहरोऽप्येषा मृतमप्यनुगच्छति ।
 विवशा भक्तिभावेन पश्चात् सर्वं प्रयच्छति ॥ ५० ॥

अन्यच्च । पञ्चरक्तानि संगृह्य शुभानि च यथेच्छया ।
 सर्वाणि समभागानि प्रियङ्गुञ्चापि तत्समम् ।
 नागरं दशभागेन श्लेषः कान्तावशङ्करम् ॥ ५१ ॥

अन्यच्च । देवदारुवचाकुष्ठं चतुर्थं विश्वभेषजम् ।
 अम्लबीजरसैर्युक्तं गौरी श्यामावशङ्करम् ॥ ५२ ॥

अन्यप्रकारः । हरिद्रा बृहतीमूलं भद्रमुस्तं तथीत्यलम् ।
 कृष्णं विडङ्गं वैरञ्च समभागानि कारयेत् ।
 लिङ्गलेपोत्तमो ह्येष रक्तवल्लीवशङ्करः ॥ ५३ ॥

अन्यप्रकारः । हरिद्रा पिप्पलीमूलं पद्मं मधुकमेव च ।
 एतानि समभागानि नवनीतेन पेषयेत् ।
 लिङ्गलेपोत्तमो ह्येष गौरीप्रीताय शङ्करः ॥
 कौशिकशोणितलेपात् सेचनाद्वा पुष्टं भवेत्लिङ्गम् ।
 तद्वशं तेजस्तन्मयःकीलकसदृशं भवेच्च ॥ ५४ ॥

वीर्यस्तम्भनम् । कौशिकं रुधिरं गृह्य गोमूत्रेण च पेषयेत् ।
 वीर्यं हि स्तम्भयेन्नित्यं प्रहरार्द्धं न संशयः ॥ ५५ ॥

सर्वसाधारणमन्त्रः ।—ओं एं क्लीं क्लीं श्रीं फट् स्वाहा । अनेन मन्त्रेण
 सर्वयोगानभिमन्त्र्य सिद्धिः ॥ ५६ ॥

इति श्रीसिद्धखण्डे तन्त्रसारे इन्द्रजालतन्त्रम् ।

इंश्वर उवाच । इन्द्रजालं विना रक्षां न करोतीति निश्चितम् ।
 रक्षामन्त्रं महामन्त्रं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥

अत्र मन्त्रः ।—ओं नमो नारायणाय विश्वम्भराय इन्द्रजालकौतु-
 कानि दर्शय दर्शय सिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा । अष्टोत्तरशतजप्तेन सिद्धिः ।

अथ रक्षामन्त्रः ।

ओं नमः परब्रह्मपरमात्मने मम शरीरे पाहि पाहि कुरु कुरु ॥

इष्टिप्रसादनम् । उलूकस्य कपालेन घृतेनाहतकज्जलम् ।

तेन नेत्राञ्जनं कृत्वा रात्रौ पठति पुस्तकम् ॥ १ ॥

बलवर्द्धनम् । अङ्गोलवीजनिक्षिप्ते गुरुवारि मुखे गजे ।

मन्त्रेण सिञ्चयेन्नित्यं यावद्बीजफलं ह वै ॥

त्रिलोहैर्वेष्टितं कृत्वा एकबीजं मुखे स्थितम् ।

मत्तमातङ्गवीर्यस्तु वायुतुल्यपराक्रमः ॥

दश हेम द्विषट् ताम्रं षोडशं रुप्यभागकम् ।

एवं संख्या त्रिलोही च ज्ञातव्या सर्वकर्मणि ॥ २ ॥

वृक्षकरणम् । यानि कानि च बीजानि जङ्गमं स्थलमेव च ।

अङ्गोलवीजनिक्षिप्ते मुखे भूमितले ध्रुवम् ॥

तद्बीजं मुखमध्यस्थं त्रिलोहैर्वेष्टितं कुरु ।

तद्रूपो हि भवेन्मर्त्यो नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ३ ॥

फलनम् । यानि कानि च बीजानि अङ्गोलतैलमेलनात् ।

सफलो जायते वृक्षः सिद्धियोगमुदाहृतम् ॥ ४ ॥

जीवनदानम् । श्वमुखे बिन्दुमात्रं तत्तैलं निक्षिपेद् यदि ।

एकयामं भवेज्जीवो नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ५ ॥

प्रतापवर्द्धनम् । शिशुबीजस्थितं तैलं पारावतपुरीषकम् ।

वराहस्य वसायुक्तं गृहीत्वा च समं समम् ॥

गर्दभस्य वसायुक्तं हरितालं मनःशिला ।

एभिस्तु तिलकं कृत्वा यथा लङ्केश्वरो नृपः ॥ ६ ॥

उन्मादनम् । उलूविष्ठां गृहीत्वा तु एरण्डतैलपेषणात् ।

यस्याङ्गे निक्षिपेद्बिन्दुं स क्षिप्तो जायते ध्रुवम् ॥ ७ ॥

सद्यो सारणम् । सर्पदन्तं गृहीत्वा तु कृष्णवृश्चिककण्टकम् ।

कृकलारक्तसंयुक्तं सूक्ष्मचूर्णन्तु कारयेत् ।

यस्याङ्गे निक्षिपेच्चूर्णं सद्यो याति यमालयम् ॥ ८ ॥

अग्निप्रदर्शनम् । सिन्दूरं गन्धकं तालं समं पिष्ट्वा मनःशिलाम् ।

तस्मिन्निवस्त्वं शिरसि अग्निवद्दृश्यते ध्रुवम् ॥ ९ ॥

कृत्रिमदुग्धम् । अर्कक्षीरं वटक्षीरं क्षीरं दुग्धरसम्भवम् ।

गृहीत्वा पात्रके लिप्ते जलपूर्णं करोति च ।

दुग्धं सञ्जायते तत्र महाकौतुककौतुकम् ॥ १० ॥

राक्षसकरणम् । अङ्गोलतैल्ललिमाङ्गो दृश्यते राक्षसाकृतिः ।

पलायन्ते नराः सर्वे पशुपक्षिगजा हयाः ॥ ११ ॥

भूतादिदर्शनम् । अङ्गोलस्य तु तैलेन दीपं प्रज्वालयेन्नरः ।

रात्रौ पश्यति भूतानि खेचराणि महीतले ॥ १२ ॥

क्षीवीकरणम् । बुधे वा शनिवारे वा कृकलां परिगृह्य च ।

शत्रुर्मूत्रयते यत्र कृकलां तत्र निक्षिपेत् ॥

नपुंसकं भवेत् सत्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ।

निखनेद्भूमिमध्येषु उद्धृते च पुनः सुखी ॥ १३ ॥

दूरीकरणम् । गन्धकं हरितालञ्च गोमूत्रञ्च विषं तथा ।

सूक्ष्मचूर्णमयं कृत्वा किञ्चिद्वह्निं विनिक्षिपेत् ।

विघ्नाः सर्वे पलायन्ते यथा युद्धेषु कातराः ॥ १४ ॥

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे इन्द्रजालकौतुकदर्शनं नाम एकादशः पटलः ।

अथ कालः ।

वश्याकर्षणकर्माणि वसन्ते योजयेत् प्रिये ! ।

ग्रीष्मे विद्वेषणं कुर्यात् प्रावृषि स्तम्भनं तथा ॥

शिशिरे मारणञ्चैव शान्तिकं शरदि स्मृतम् ।

हेमन्ते पौर्णमास्याञ्च ऋतुकर्मविशारदः ॥ १ ॥

वसन्तश्चैव पूर्वाह्णे ग्रीष्मो मध्याह्ने उच्यते ।

वर्षा ज्ञेया पराह्णे तु प्रदोषे शिशिरः स्मृतः ।

अर्धरात्रे च हेमन्तः शरदं तत्परं स्मृतम् ॥ २ ॥

अथ पक्षादिनिर्णयः ।

कृष्णपक्षे मारणादि शुक्लपक्षे च वर्द्धनम् ।

द्वादश्यां मारणं कर्म एकादश्यां तथैव च ॥

तृतीयां नवमीञ्चैव वश्याकर्षञ्च कारयेत् ।

स्तम्भनञ्च चतुर्दश्यां चतुर्थ्यां प्रतिपद्यपि ॥

द्वितीयां षष्ठीमष्टम्यां कारयेत् शान्तिकर्म च ॥ ३ ॥

अश्विनीमृगमूलाश्च पुष्या पुनर्वसुस्तथा ।

वश्याकर्षञ्च कर्त्तव्यं कारयेच्च सदा, बुधः ॥

ज्येष्ठा च उत्तराषाढा अनुराधा च रोहिणी ।

कारयेन्मारणं शान्तिं स्तम्भनं विजयं तथा ।

विधिमन्त्रसमायुक्तमौषधं सफलं भवेत् ॥ ४ ॥

अथ वशीकरणम् ।

सिन्दूरमाक्षिककपोतमलानि पिष्ट्वा

लिङ्गं विलिप्य रमते तरुणीं नवोढाम् ।

शान्तिं न याति पुरुषो मनसाऽपि नूनं

दासीभवेदिति मनोहरदिव्यमूर्त्तिः ॥ ५ ॥

पुथे रुद्रजटामूलं मुखस्थं कारयेद्बुधः ।

ताम्बूलादौ प्रदातव्यं वश्या भवति निश्चितम् ।

तथैव पाटलीमूलं ताम्बूलेन तु वश्यकृत् ॥ ६ ॥

नागपुष्पं प्रियङ्गुञ्च तगरं पद्मकेशरम् ।

जटामांसी समं नीत्वा चूर्णयेत् मन्त्रावत्तमः ।

स्वाङ्गं धूपयते तेन भजते कामवत् स्त्रियः ॥

ओं मूली मूली महामूली सर्वं सञ्क्षोभय भयेभ्य उपद्रवेभ्यः

स्वाहा । धूपमन्त्रः ॥ ७ ॥

पानीयस्याञ्जलीन् सप्त दत्त्वा विद्यामिसां जपेत् ।

सालङ्कारां नवां कन्यां लभते मासमात्रतः ॥

अत मन्त्रः ।—ओं विश्वावसुर्नामगन्धर्वः कन्यानामधिपतिः ।
सुरूपां सालङ्कारां देहि मे नमस्तस्मै विश्वावसवे स्वाहा ।

कन्यागृहे शालकाष्ठं क्षिपेदेकादशाङ्गुलम् ।

ऋक्षे च पूर्वफल्गुण्यां यस्तां कन्यां प्रयच्छति ॥ ८ ॥

अथ सर्वजनवशीकरणम् ।

शिला च रोचनामूलं वारिणा तिलके कृते ।

दृष्टिमात्रे वशं यति नारी वा पुरुषोऽपि वा ॥

स्वर्णेन वेष्टनं कृत्वा तेनैव तिलके कृतं ।

सम्भाषणेन सर्वेषां त्रैलोक्यं वशमानयेत् ॥ ९ ॥

ओं क्लीं क्लीं ऐं ह्रीं भोगप्रदा भैरवी मातङ्गी त्रैलोक्यं
वशमानय स्वाहा । औषधोपरि सहस्रजपं कुर्यात् ; पुनः
सप्तवारजपेन तिलकं कारयेत्, शत्रुसमोऽपि वश्यो भवति ।

इति कालनाथविरचितं इन्द्रजालं प्रथमोऽध्यायः ।

अथाकर्षणम् ।

ओं क्लीं चामुण्डे ज्वल ज्वल प्रज्वल प्रज्वल स्वाहा ।
अनेन मन्त्रेण स्त्रियं दृष्ट्वा जपं कुर्यात्, तत्क्षणात् पृष्ठतः
समागच्छति । पूर्वमेवाशुतजपेन सिद्धिः ॥ १० ॥

अश्लेषायां समादाय अर्जुनस्य च ब्रध्नकम् ।

अजामूत्रेण सम्पिथ स्त्रीणां शिरसि दापयेत् ।

पुरुषस्य पशूनां वा क्षिपेदाकर्षणं भवेत् ॥ ११ ॥

अथ जयः ।

गोजिह्वा शिखिमूलं वा मुखे शिरसि मंस्थिता ।

कुरुते सर्ववादिषु जयं पुथ्ये समुद्धृते ॥ १२ ॥

मार्गशोषेपौर्णमास्यां शिखिमूलं समुद्धरेत् ।

बाहौ शिरसि वा धार्यं विवादे विजयो भवेत् ॥ १३ ॥

गिरिकर्णीं शमीं गुञ्जां श्वेतवर्णां समाहरेत् ।

चन्दनेनान्वितञ्चैव तिलकेन जयी नरः ॥ १४ ॥

कनकार्कवटा वङ्गिर्विद्रुमः पञ्चमस्तथा ।

तिलकं कुरुते यस्तु पश्येत् तं पञ्चधा रिपुः ॥ १५ ॥

आर्द्रायां वटवन्दाकं गृहीत्वा धारयेत् करे ।

संग्रामे जयमाप्नोति जयां स्मृत्वा जयी भवेत् ॥

अस्य मन्त्रः ।—ओं नमो महाबलपराक्रम-समस्तविद्याविशारद

श्रमुकस्य भुजबलं बन्धय बन्धय, दृष्टिं स्तम्भय स्तम्भय, अङ्गानि

धूनय धूनय, पातय पातय महीतले क्लीं ॥ १६ ॥

सौभाग्यम् । पुण्योद्धृतं सितार्कस्य मूलं वामेतरे भुजे ।

बद्ध्वा सौभाग्यमाप्नोति दुर्भगापि न संशयः ॥ १७ ॥

रक्तं चितार्कमूलन्तु सोमग्रस्ते समुद्धृतम् ।

चौद्वैः पिष्ट्वा वटीं कुर्यात् तिलकं शुभमङ्गना ॥ १८ ॥

अथ ईश्वरादिक्रांशमनम् ।

ओं शान्ते प्रशान्ते सर्वक्रोधोपशमनि स्वाहा । अनेन

मन्त्रेण त्रिःसप्तधा जपेन मुखं मार्जयेत् । ततः क्रोधोपशमनं

वति ॥ १९ ॥

जनिवारणम् । श्वेतापराजितामूलं हस्तस्थं वारयेद्भजम् ।

मूलं त्रिशूल्या वक्तस्थं गजबन्धकरं भवेत् ॥ २० ॥

अग्निवारणम् । मुखस्थं वृहतीमूलं हस्तस्थं व्याघ्रभीतिजित् ।

क्लीं क्लीं क्लीं श्रीं ओ ओ स्वाहा । इत्यष्टालरमन्त्रेण लीङ् पठित्वा

पित् ; तदा मुखं न चालयति गन्तुमशक्यः ।

मूलं कृष्णचतुर्दश्यां ग्राहयेत्ताङ्गलीभवम् ।

हस्तस्थं व्याघ्रभीतादिभयहृत् परिकीर्तितम् ॥ २१ ॥

इति इन्द्रजालतन्त्रे तृतीय उपदेशः ।

अथ स्तम्भनम् ।

श्वेतगुञ्जोत्थितं मूलं मुखस्थं दृष्टतुण्डजित् ।

ओं ह्रीं रक्ष रक्ष चामुण्डे तुरु तुरु अमुकं मे वशमानय
वशमानय स्वाहा अयं चामुण्डामन्त्रः ।

सर्वयोगसिद्धिः । पुष्टार्के मधुवन्दाकं गृहीत्वा प्रक्षिपेद्बुधः ।

सभामध्ये च सर्वेषां मुखस्तम्भः प्रजायते ॥ १ ॥

मेघस्तम्भनम् । दृष्टकद्वयसम्पुटमध्ये मेघसंख्यतचतुरस्रं विलिख्य
उद्याने स्थापयेत्, तदा मेघान् स्तम्भयति । मन्त्रः ।—ओं मेघान्
स्तम्भय स्तम्भय स्वाहा ॥ २ ॥

नौकास्तम्भनम् । भरण्यां क्षीरकाष्ठस्य कीलं पञ्चाङ्गुलं क्षिपेत् ।

नौकामध्ये तदा नौका-स्तम्भनं जायते ध्रुवम् ॥ ३ ॥

निद्रास्तम्भनम् । मूलं वृहत्या मधुकं पिष्ट्वा नस्यं समाचरेत् ।

निद्रास्तम्भनमेतद्धि मूलदेवेन भाषितम् ॥ ४ ॥

शस्त्रस्तम्भनम् । कपित्थस्य च वन्दाकं कृत्तिकायां समाहरेत् ।

वक्त्रसंख्यन्तु देवस्य शस्त्रस्तम्भनकं परम् ॥ ५ ॥

करे सुदर्शनामूल-बन्धनात् स्तम्भनं तथा ॥

अथ मन्त्रः ।—ओं अहो कुम्भकर्णं महाराक्षस निकषागर्भसम्भूत
परसैन्यस्तम्भन महाभय रणरुद्र आज्ञापय स्वाहा । अष्टोत्तर
सहस्रजपात् सिद्धिः ॥ ६ ॥

गृहीत्वा शुभनक्षत्रे अपामार्गस्य मूलकम् ।

लेपमात्रे शरीराणां सर्वशस्त्रनिवारणम् ॥ ७ ॥

पुष्टार्के श्वेतगुञ्जाया मूलमुद्धृत्य धारयेत् ।

हस्ते काण्डभयं नास्ति संग्रामे च कदाचन ॥ ८ ॥

अथ गोमहिष्यादिस्तम्भनम् ।

उष्ट्रस्यास्थि चतुर्दिक्षु निखनेद्भूतले ध्रुवम् ।

गां मेघीं महिषीं वाजीं स्तम्भयेत् कारिणीमपि ॥ ९ ॥

बुद्धिस्तम्भनम् । भृङ्गराजमपामार्गं सिद्धार्थं सहदेविकाम् ।

ओलं वचाञ्च खेतार्कं ध्रुवमेतान् समाहरेत् ॥

लौहपात्रे विनिलिप्य द्विदिनान्ते समुद्धरेत् ।

तिलकैः सर्वभूतानां बुद्धिस्तम्भनकृत् परम् ॥

ओं नमो भगवते विश्वामित्राय नमः, सर्वमुखीभ्यां विश्वा-

मित्र आगच्छ आगच्छ स्वाहा । उक्तयोगस्यायं मन्त्रः ॥ १० ॥

अथ चौरगतस्तम्भनम् ।

अत्र मन्त्रः ।—ओं ब्रह्मवेशिनि शिवे रक्ष रक्ष स्वाहा । अनेन

मन्त्रेण सप्त पाशान् गृहीत्वा त्रीणि कव्यां बद्ध्वा अपरान्
मुष्टिभ्यां धारयेत् ॥ ११ ॥

अथ गर्भस्तम्भनम् ।

ग्राह्यं कृष्णचतुर्दश्यां धुस्तूरस्य तु मूलकम् ।

कव्यां बद्ध्वा रमेत् कान्तां न गर्भं धारयेत् क्वचित् ॥

मुक्तेन लभते गर्भं पुरा नागार्जुनोदितम् ।

तन्मूलचूर्णं योनिस्थं न गर्भं सम्भवेत् क्वचित् ॥ १२ ॥

सिद्धार्थमूलं शिरसि बद्ध्वा कान्तां रमेत् तु याम् ।

न गर्भं धारयेत् सा स्त्री मुक्तेन लभते पुनः ॥ १३ ॥

अथ शुक्रस्तम्भनम् ।

नीलीमूलं श्मशानस्थं कव्यां बद्ध्वा तु वीर्यघृक् ॥

रक्तापामार्गमूलन्तु सोमवारे निमन्त्रयेत् ।

भौमे प्रातः समुद्धृत्य कव्यां बद्ध्वा तु वीर्यघृक् ॥ १४ ॥

अथ मोहनम् ।

शृङ्गीवचानलदसर्जरसं समानं

कृत्वा त्रुटिं मलयजञ्च षडेकमिश्रम् ।

यो धूपयेन्निजगृहं वसनं शरीरं

तस्यापि दास इव मोहमुपैति लोकः ॥ १५ ॥

भृङ्गराजः केशराजो लज्जा च सहदेविका ।

एभिस्तु तिलकं कृत्वा त्रैलोक्यं मोहयेन्नरः ॥

“ओं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं फट् ।”

अनेनैव तु मन्त्रेण कृत्वा ताम्बूलभावनम् ।

साध्यस्य मुखनिक्षिप्ते मोहमायाति तत्क्षणात् ॥

“ओं भीं चीं भों मोहय” इमं मन्त्रं वारत्रयं जपेत् । मोह-
माप्नोति मानवः ॥ १६ ॥

देहरञ्जनम् । कदम्बपत्रं लोध्रञ्च अर्जुनस्य च पुष्पकम् ।

पिष्टा गात्रोद्वर्तनाच्च कायदुर्गन्धनाशनम् ॥ १७ ॥

एलाशटीपत्रकचन्दनानि तोयाऽभया शिग्रघनामयानि ।

ससौरभोऽयं सुरराजयोग्यः ख्यातः सुगन्धो नरमोहयोग्यः ॥ १८ ॥

अथ मुखरञ्जनम् ।

रसालजम्बूफलगर्भसारः सकर्कटो माक्षिकसंयुतश्च ।

स्थितो मुखान्ते पुरुषस्य रात्रौ करोति पुंसां मुखवासमिष्टम् ॥

चूर्णं मुराकेशरकुष्ठकानां प्रातर्दिनान्ते परिलेदि या स्त्री ।

अप्यर्द्धमासेन मुखस्य वासः कर्पूरतुल्यो भवति प्रकाशः ॥ १९ ॥

अथ केशकृष्णीकरणम् ।

लौहकिट्टं जवापुष्पं पिष्ट्वा धात्रीफलं समम् ।

त्रिदिनं लेपयेत् शीर्षं त्रिमासं केशरञ्जनम् ॥ २० ॥

अथ केशशुक्लीकरणम् ।

अजाक्षीरेण सप्ताहमन्वहं भावयेत् तिलान् ।

तत्तैललिप्ताः केशाः स्युः शुक्लाश्च नात्र संशयः ॥ २१ ॥

अथ वाजीकरणम् ।

अश्विन्यां वटवन्दाकं क्षीरैः पिष्ट्वा महाबलः ।

पुण्योद्धृतं पिवेन्मूलं श्वेताकस्य प्रयत्नतः ।

सप्तरात्रन्तु गोक्षीरैर्वृद्धोऽपि तरुणायते ॥ २२ ॥

चूर्णं विदार्याः स्वरसेन तस्या विभावितं भास्कररश्मिजाले ।
मध्वाज्यसंमिश्रितमेव लीढेद्दृश स्त्रियो गच्छति निर्विशङ्कः ॥ २३ ॥

अथ जन्मवन्ध्याचिकित्सा ।

समूलपत्रां सर्पाक्षीं रविवारे समुद्धरेत् ।
एकवर्णगवां क्षीरैः कन्याहस्तेन पेषयेत् ॥
ऋतुकाले पिबेद्वन्ध्या पलाईं तद्दिने दिने ।
क्षीरशाल्यन्नमुद्गञ्च लघ्वाहारं प्रदापयेत् ।
एवं सप्तदिनं कुर्यात् बन्ध्या भवति गर्भिणी ॥ १ ॥
उद्देगं भयशोकञ्च दिवानिद्रां विवर्जयेत् ।
न कर्म कारयेत् किञ्चिद्वर्जयेत् सावगाहनम् ।
पतिसङ्गं चरेत् सा च नात्र कार्या विचारणा ॥ २ ॥
कृष्णाऽपराजितामूलं छागीक्षीरेण संपिबेत् ।
ऋतुकाले समायाते भुक्त्वा गर्भधरा भवेत् ॥ ३ ॥
गोक्षुरस्य तु बीजन्तु पिबेन्निर्गुण्डिकारसैः ।
त्रिरात्रं सप्तरात्रं वा बन्ध्या भवति गर्भिणी ॥ ४ ॥

अथ काकबन्ध्याचिकित्सा ।

अश्वगन्धीयमूलन्तु ग्राहयेत् पुष्पभास्करे ।
पेषयेन्महिषीक्षीरैः पलाईं भक्षयेत् सदा ।
सप्ताहान्नभते गर्भं काकबन्ध्या चिरायुषम् ॥

अथ मृतवत्साचिकित्सा ।

प्राङ्मुखी कृत्तिका-ऋक्षे बन्ध्या कर्कोटकीं हरेत् ।
तत्कन्दं पेषयेत् तोयैः कर्षमात्रं सदा पिबेत् ॥ १ ॥
या बीजपूरदुग्धमूलमेकं क्षीरेण पक्वं प्रपिबेद् विमिश्रम् ।
ऋतौ निजं या तु पतिं प्रयाति दीर्घायुषं सा तनयं प्रसूते ॥ २ ॥
मञ्जिष्ठा मधुकं कुष्ठं त्रिफला शर्करा बला ।
मेदा पयस्या काकोली मूलञ्चैवाश्वगन्धजम् ॥

अजमोदा हरिद्रे द्वे हिङ्गः कटुकरोहिणी ।
 उत्पलं कुमुदं द्राक्षा काकोली चन्दनद्वयम् ॥
 एतेषां कार्षिकैर्भागैर्घृतप्रस्थं विपाचयेत् ।
 शतावरीरसं क्षीरं घृतस्येदं चतुर्गुणम् ॥
 संपिबेन्नियतं नारी नित्यं स्त्रीषु च शस्यते ।
 पुत्तान् जनयते नारी मेधाढ्यान् प्रियदर्शनान् ॥
 या चैवास्थिरगर्भा स्यात् या नारी जननेन्दुतम् ।
 अल्पायुषञ्च जनयेत् या च कन्याः प्रसूयते ॥
 योनिदोषे रजोदोषे गर्भस्रावे च शस्यते ।
 प्रजावर्द्धनमायुष्यं सर्वग्रहनिवारणम् ॥
 नाम्ना फलघृत ह्येतदायुष्यं परिकीर्तितम् ।
 नोक्तञ्च लक्षणामूलं वदन्यत्र चिकित्सकाः ॥
 जीवद्वक्षा-शुक्लवर्णाघृतमत्र तु दीयते ।
 अरण्यगोमयेनात्र वङ्गेज्ज्वाला प्रदीयते ॥
 अत्र पयस्या—क्षीरयुक्तं भूमिकुष्माण्डम्, उत्पलं—नीलम् ।

अथ गर्भस्रावचिकित्सा ।

प्रथमे मासि । गोक्षीरैः पेययेत् तुल्यं पद्मकेशरचन्दनम् ।
 पतने तत् पिबेन्नारी महागर्भः स्थिरो भवेत् ॥
 अथवा मधुकं दारु शरवृक्षस्य बीजकम् ।
 संपिष्य क्षीरकाकोलीं पिबेत् क्षीरैश्च गोभवैः ॥ १ ॥
 २ये " नीलोत्पलं मृणालञ्च यष्टिः कर्कटशृङ्गिका ।
 गोक्षीरैश्च द्वितीये च पिबेत् शाम्यति वेदना ॥ २ ॥
 ३ये " श्रीखण्डं तगरं कुष्ठं मृणालं पद्मकेशरम् ।
 पिबेत् शीतोदकैः पिष्ट्वा तृतीये वेदनावती ॥
 अथवा क्षीरकाकोली बलाऽनन्तापयः पिबेत् ॥ ३ ॥

४थे मासि । शीतोत्पलं मृणालानि गोक्षीरककशेरुकम् ।

तुर्यमासे गवां क्षीरं पिबेत् सा वेदनापरा ॥

अथवा मधुकं रास्नां श्यामां ब्राह्मण्यष्टिकाम् ।

अनन्तां पेषयित्वा तु गवां क्षीरैः समं पिबेत् ॥ ४ ॥

५मे " पुनर्नवा च काकोली तगरं नीलमुत्पलम् ।

गोक्षीरं पञ्चमे मासि गर्भक्लेशहरं भवेत् ॥

अथवा बृहतीयुग्मं यक्षाङ्गं कट्फलं त्वचः ।

गोघृतं क्षीरसंयुक्तं पिबेत् पिष्ट्वा च पञ्चमे ॥ ५ ॥

६ष्ठे " सिता काशाऽऽखुमज्जा च शीततोयेन पेषयेत् ।

षष्ठे मासि गवां क्षीरैः पिबेत् क्लेशं निवर्त्तयेत् ॥

अथवा गोक्षुरं शिग्रुं मधुकं पृश्निपर्णिकाम् ।

बलायुक्तं पिबेत् पिष्ट्वा गोदुग्धं षष्ठमासके ॥ ६ ॥

७मे " काष्ठकं पौष्करं मूलं शृङ्गाटं नीलमुत्पलम् ।

पिष्ट्वा च सप्तमे मासि क्षीरैः पोत्वा प्रशाम्यति ॥

अथवा मकरद्राक्षां शृङ्गाटञ्च सकेशरम् ।

मृणालं शर्करायुक्तं क्षीरैः पेयन्तु सप्तमे ॥ ७ ॥

८मे " यष्टी पद्माक्षार्कमुस्तं केशरं गजपिप्पली ।

नीलोत्पलं गवां क्षीरैः पिबेदष्टममासके ॥

अथवा विल्वमूलञ्च कपित्थं बृहती शमी ।

इक्षुपाटलयोर्मूलं एभिः क्षीरं प्रसाधयेत् ।

तत्पिबेदष्टमे मासि गर्भं शाम्यति वेदना ॥ ८ ॥

९मे " विशालावीज-ककोलं मधुना सह लेपयेत् ।

वेदना नवमे मासि शान्तिमाप्नोति नान्यथा ॥

अथवा मधुकं श्यामा ह्यनन्ता क्षीरकाकली ।

एभिः सिद्धं पिबेत् क्षीरं नवमे वेदनावती ॥ ९ ॥

१० मे ” शर्करा गोस्तनी द्राक्षा सक्षौद्रं नीलमुत्पलम् ।

पाययेद्दशमे मासि गवां क्षौरैः प्रशान्तये ॥

अथवा शुद्धसंसिद्धं गोक्षीरं दशमे पिवेत् ।

अथवा मधुकं दारु शुद्धक्षीरेण संपिवेत् ॥ १० ॥

क्षौद्रं वृषं चन्दनसिन्धुजातं महेन्द्रराजं पयसा सुपिष्टम् ।

गर्भं क्षरन्तं प्रतिहन्ति शीघ्रं योगो विभुञ्जन् किल मूलदेवैः ॥ ११ ॥

शुष्कगर्भचिकित्सा । गोक्षीरं शर्करायुक्तं गर्भशुष्कप्रशान्तये ।

पिवेद्वा मधुकं चूर्णं गाम्भारीफलचूर्णकम् ।

समांशं गव्यदुग्धेन गर्भिणी रोगशान्तये ॥

अथ सुखप्रसवयोगः ।

श्वेतं पुनर्नवामूलं चूर्णं योनौ प्रवेशयेत् ।

प्रसूते तत्क्षणान्नारी गर्भे सति प्रपीडिते ॥ १ ॥

वासकस्य तु मूलन्तु चोत्तरस्थं समुद्धरेत् ।

कथ्यां बद्ध्वा सप्तसूत्रैः सुखं नारी प्रसूयते ॥ २ ॥

सहदेव्याश्च मूलं वा कटिस्थं प्रसवे सुखम् ॥ ३ ॥

अपामार्गस्य मूलन्तु ग्राहयेच्चतुरङ्गुलम् ।

हारि प्रवेशयेद् योनौ तत्क्षणात् सा प्रसूयते ॥ ४ ॥

अथ स्नानवर्द्धनं स्तनीत्यापनञ्च ।

तैलं वचादाडिमकल्कसिद्धं सिद्धार्थजं लेपनतो नितान्तम् ।

नारीकुक्षौ चारुतरौ सुपीनौ कुर्यादसौ योगवरः प्रदिष्टः ॥ १ ॥

श्रीपर्णिकाया रसकल्कसिद्धं तिलोद्भवं तैलवरं प्रदिष्टम् ।

तूलेन वक्षोजयुगे प्रदेयं प्रयाति वृद्धिं पतितोऽपि नार्य्याः ॥ २ ॥

प्रथमकुसुमकाले नस्ययोगेन पीतं

सनियमममरास्यं तण्डुलाभो युवत्या ।

कुचयुगलसुपीनं कापि नो याति पातं

कथित इति पुरैवं चक्रदत्तेन योगः ॥ ३ ॥

अथ योनिमंस्कारः ।

प्रक्षालयेनिम्बकषायनीरैः स्निग्धाज्यक्तृणागुरुगुणुलूनाम् ।
धूपेन योनिं निशि धूपयित्वा नारी प्रमोदं विदधातु भर्तुः ॥

अथ लीमशातनम् ।

पलाशभस्मान्विततालचूर्णै रभ्मास्वुमिश्रैः परिलिप्य भूयः ।
कन्दर्पगेहे मृगलोचनानां रोमाणि रोहन्ति कदापि नैव ॥

अथ मूत्रस्तम्भनम् ।

अथ मूत्रप्रणाशार्थं वक्ष्यामि योगंमुत्तमम् ।
अश्वगन्धां समानीय अस्त्रमन्त्रेण मन्त्रयेत् ।
तोलकं सर्पिषो देयं मिश्रयित्वा पिवेत् सुधीः ।
लिङ्गमूले कामबीजं जप्त्वा च स्तम्भयेद्विया ।
द्वात्रिंशत् तोलकं दुग्धं मरिचं तोलकद्वयम् ।
संमिश्र्य प्रपचेद् यत्नाद् यावत् शुष्कं समानयेत् ।
ततो वै वाग्भवं जप्त्वा भक्षयेत् साधकोत्तमः ।
अनेनैव विधानेन मूत्रनाशोऽभिजायते ॥ ७ ॥

पुरीषस्तम्भनम् ।

पुरीषनाशनार्थाय विडङ्गं तोलकद्वयम् ।
पिप्पलीतोलकं गृह्य शुण्ठीञ्च तोलकद्वयम् ॥
तेजपत्रस्य क्षीरेण मिश्रयित्वा जपेन्मनुम् ।
शतमष्टोत्तरं जप्त्वा मिश्रयेद्बहुयत्नतः ॥
मन्त्रं तस्य प्रवक्ष्यामि शृणुष्वानन्दभैरव ।
श्रीर्माया वाग्भवञ्चैव शक्तिबीजत्रयं तथा ॥
शिववायुजलं पृथ्वी वाङ्मयाया ततः परम् ।
मन्त्रयित्वा पिवेद् द्रव्यं पुरीषं नाशयेद् ध्रुवम् ॥

इति शिवोक्तमिन्द्रजालम् ।

कामरत्नम् ।

यस्येश्वरस्य विमलं चरणारविन्दम्
संसेव्यते विबुधसिद्धमधुव्रतेन ।

निर्माणशतकगुणाष्टकवर्गपूर्णम्

तं शङ्करं सकलदुःखहरं नमामि ॥ १ ॥

कामतन्त्रमिदं चित्रं नाम सुश्रावितं मया ।

वश्यादि-यक्षिणीमन्त्रसाधनान्तं समुद्धृतम् ॥

शान्तिवश्यस्तम्भनानि द्वेषणोच्चाटनं तथा ।

मारणान्तानि शंसन्ति षट् कर्माणि मनीषिणः ॥ १ ॥

अथ वश्यादिकर्माणां ऋतुनिर्णयः ।

वश्याऽऽकर्षणकर्माणि वसन्ते साधयेत् प्रिये ! ।

ग्रीष्मे विद्वेषणं कुर्यात् प्रावृषि स्तम्भनं तथा ॥ २ ॥

शिशिरे मारणञ्चैव शान्तिकं शरदि स्मृतम् ।

हेमन्ते पौष्टिकं कुर्यात् चतुःकर्मविशारदः ॥ ३ ॥

वसन्तश्चैव पूर्वाह्ने ग्रीष्मो मध्याह्ने उच्यते ।

वर्षा ज्ञेयाऽपराह्णे तु प्रदोषे शिशिरः स्मृतः ॥ ४ ॥

अर्द्धरात्रौ शरत्काल ऊषा हेमन्त उच्यते ।

ऋतवः कथिता ह्येते सर्वे येन क्रमेण तु ॥ ५ ॥

तद्विहीना न सिध्यन्ति प्रयत्नेनापि कुर्वतः ।

अनन्यकरणात् ते हि ध्रुवं सिध्यन्ति नान्यथा ॥ ६ ॥

अथ तिथिनिर्णयः ।

वशीकरणकर्माणि सप्तम्यां साधयेद्बुधः ।

तृतीयायां त्रयोदश्यां तथाऽऽकर्षणकर्म वै ॥ ७ ॥

उच्चाटनं द्वितीयायां षष्ठ्याञ्चैव प्रकारयेत् ।

स्तम्भनञ्च चतुर्दश्यां चतुर्थ्यां प्रतिपद्यपि ॥ ८ ॥

मोहनन्तु नवम्याञ्च तथाऽष्टम्यां प्रयोजयेत् ।
 द्वादश्यां मारणं शस्तमेकादश्यां तथैव च ॥ ८ ॥
 पञ्चम्यां पौर्णमास्याञ्च योजयेच्छान्तिकादिकम् ।
 सर्वविद्याप्रसिद्धयर्थं तिथयः कथिताः क्रमात् ॥ १० ॥

अथ माहेन्द्रादिनिर्णयः ।

स्तम्भनं मोहनञ्चैव वशीकरणमुत्तमम् ।
 माहेन्द्रे वारुणे चैव कर्त्तव्यमिह सिद्धिदम् ॥ ११ ॥
 विद्देष्टोच्चाटनं वक्लि-वायुयोगेन कारयेत् ।
 ज्येष्ठा चैवोत्तराषाढा अनुराधा च रोहिणी ।
 माहेन्द्रमण्डलस्था च प्रोक्तकर्मप्रसिद्धिदाः ॥ १२ ॥
 स्यादुत्तरपदा मूला-ऋक्षे शतभिषा तथा ।
 पूर्वभाद्रपदाऽश्लेषा ज्ञेया वारुणमध्यगाः ।
 पूर्वाषाढा ततः कर्म-सिद्धिदा शम्भुना स्मृताः ॥ १३ ॥
 स्वातौ हस्ता मृगशिरा आर्द्रा चोत्तरफल्गुनी ।
 पुष्या पुनर्वसुर्वक्लि-मण्डलस्था प्रकीर्त्तिताः ॥ १४ ॥
 अश्विनौ भरणी चित्रा धनिष्ठा श्रवणा मघा ।
 विशाखा कृत्तिका पूर्व-फल्गुनी रेवती तथा ।
 वायुमण्डलमध्यस्था तत्तत्कर्मप्रसिद्धिदाः ॥ १५ ॥

अथाङ्गुलिनिर्णयः ।

शान्तिके पौष्टिके चैव आभिचारिककर्मणि ।
 तर्जन्यादिसमारूढं कुर्याद् यद्वात् क्रमं सुधीः ।
 तत्राङ्गुष्ठसमारूढः सर्वकर्मशुभे रतः ॥ १६ ॥

अथ मूलिकाग्रहणविधिः ।

विधिमन्त्रसमायुक्तमौषधं सफलं भवेत् ।
 विधिमन्त्रविहीनन्तु काष्ठवद् भेषजं भवेत् ॥ १७ ॥

एकान्ते तु शुभारण्ये तिष्ठत्येव यदौषधम् ।

कार्यसिद्धिर्भवेत् तेन वीर्यमस्ति च तत्र वै ॥ १८ ॥

वल्मीककूपरथातरुतलदेवायतनश्मशानेषु ।

जाता विधिना विहिताप्यौषधयः सिद्धिदा न स्युः ॥ १९ ॥

जलजीर्णमग्निकवलित-

मकालकृमिभक्ष्य भूतलशरीरम् ।

न्यूनं तथाऽधिकतया द्रव्यमद्रव्यं जगुर्भिषजः ॥ २० ॥

भूतादियुक्तमभ्यर्च्य गिरीशं प्रातरुत्थितैः ।

आद्वैरूपासितैर्वापि संग्राह्यं सर्वमौषधम् ॥ २१ ॥

इत्येवं सर्वमूलानां विधिमन्त्रश्च कथ्यते ।

“आदौ गत्वा वृक्षमूलं ततो वै अभिमन्त्रयेत् ॥ २२ ॥

“ओं वेतालाश्च पिशाचाश्च राक्षसाश्च सरोरुपाः ।

अपसर्पन्तु ते सर्वे वृक्षादस्माच्छिवाज्ञया” ॥ २३ ॥

ततो नतिः । ओं नमस्तेऽमृतसम्भूते बलवीर्यविवर्द्धिनि ।

बलमायुश्च मे देहि पापान्मे त्राहि दूरतः ॥ २४ ॥

ततः खननम् । येन त्वां खनते ब्रह्मा येन त्वां खनते भृगुः ।

येन इन्द्रोऽथ वरुणो येन त्वामुपचक्रमे ।

तेनाहं खनयिष्यामि मन्त्रपूतेन पाणिना ॥

मा ते पाते मा निपाति मा ते तेजोऽन्यथा भवेत् ।

अत्रैव तिष्ठ कल्याणि ! मम कार्यकर्तुं भव ॥

ओं क्लीं क्षौं फट् स्वाहा । अनेन मूलिकां छेदयेत् ॥ २५ ॥

इत्येवं सर्वविद्यानां सिद्धये ऋतुनिर्णयः ।

कथितश्चात्र यत्नेन मूलिकाग्रहणादिकः ॥ २६ ॥

इति मूलिकाग्रहणविधिः ।

अथ वशीकरणम् ।

तत्र सर्वजनवशीकरणम् ।

वर्णानामुत्तमं वर्णं मठान्तस्थं तथैव च ।
 ओंकारशिरसा चापि ओंकारशिरसं तथा ॥
 अधोभागे च रेफञ्च दत्त्वा मन्त्रं समुद्धरेत् ।
 निरामिषान्नभीक्ता च जप्तव्यो मन्त्र एव च ॥

“ओं स्त्रीं ड्रीं” अनेन मन्त्रेण—

असाध्यमपि राजानं पुत्रमित्रांश्च बान्धवान् ।
 ये ये गोत्रे समुत्पन्नाः पशवो ये च सर्वतः ।
 ते सर्वे वशतां यान्ति सहस्राहस्य जापनात् ॥
 स्पृष्ट्वा दृष्ट्वा च येऽसाध्या गृहीत्वा नाम तस्य वै ॥
 इत्यादिकञ्च सर्वञ्च मन्त्रं भक्त्या गुरोस्तदा ।

सिध्यन्ति सर्वकार्याणि चान्यथाऽसिद्धिभाग् भवेत् ॥ १ ॥

“ओं नमः कटविकटघोररूपिणि स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण सप्ताभिमन्त्रितं भक्तपिण्डं यस्य नाम्ना सप्ताहं खाद्यते, स ध्रुवमेव वश्यो भवति । “ओं वश्यमुखि राजमुखि स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण सप्तधा मुखप्रक्षालनात् सर्वे वश्या भवन्ति । “ओं राजमुखि वश्यमुखि स्वाहा” । वामहस्ते तैलं संस्थाप्य अनामिकाया त्रिधामन्त्र पुनर्मूलमन्त्रं त्रिधा पठित्वा प्रातःकाले शय्यायां स्थित्वा मुखकेशादौ विलेपयेत् । तदा सर्वे जना वश्या भवन्ति ; व्याघ्रोऽपि न खादति । “ओं चामुण्डे जय जय स्थम्भय स्तम्भय मोहय मोहय सवसत्त्वान्नमः स्वाहा” । अनेन पुष्पम् अभिमन्त्र्य यस्मै दीयते स वश्यो भवति ॥ २ ॥

एकचित्तस्थितो मन्त्री मन्त्रं जप्त्वाऽयुतद्वयम् ।

ततः क्षोभयते लोकान् दर्शनादेव साधकः ॥ ३ ॥

रुद्राक्षवटमूलञ्च जलेन सह घर्षयेत् ।

विभूत्या संयुतं मन्त्रतिलकं लोकवश्यकत् ॥ ४ ॥

पुथे पुनर्नवामूलं करे सप्ताभिर्मन्त्रितम् ।

बद्धा सर्वत्र पूज्यः स्यान्मन्त्रमन्त्रैव कथ्यते ॥

“एं वतु ओं क्षोभय क्षोभय भगवति त्वं स्वाहा” । इमं मन्त्रं

पूर्वोक्तमयुतद्वयजपे सिद्धिः ॥ ५ ॥

अपामार्गस्य मूलन्तु पेषयेत् रोचनेन तु ।

ललाटे तिलकं कृत्वा वशीकुर्याज्जगत्त्रयम् ॥

“ओं नमः कोदण्डशरविजालिनि मालिनि सर्वलोकवशङ्करि
स्वाहा” । इमं मन्त्रम् उक्तयोगः स्यादष्टोत्तरसहस्रजपे सिद्धिः ॥ ६ ॥

कृष्णपत्रे चतुर्दश्यामष्टम्यां वा उपोषितः ।

बलिं दत्त्वा समुद्रृत्य सहदेवीं सुचूर्णयेत् ॥

ताम्बूलेन तु तच्चूर्णं दत्तं वश्यकरं ध्रुवम् ।

स्नाने लेपे च तच्चूर्णं योज्यं वश्यकरं भवेत् ॥

रोचना-सहदेवीभ्यां तिलकं लोकवश्यकत् ॥

मुखे क्षिप्त्वा च ताम्बूलं कथां बद्धा च कामयेत् ।

या नारी सा भवेत् तस्या मन्त्रयोगेण कथ्यते ॥

“ओं नमो भगवति मातङ्गेश्वरि सर्वमुखरञ्जनि सर्वेषां महा-
माये मातङ्गे कुमारिके लहलहजिह्वे सर्वलोकवशङ्करि स्वाहा” ।

सहस्रं जप्त्वा उक्तयोगानां सिद्धिः ॥ ७ ॥

श्वेतापराजितामूलं चन्द्रग्रस्ते समुद्रृतम् ।

अञ्जिताक्षो नरस्तेन वशीकुर्याज्जगत्त्रयम् ॥

तन्मूलं रोचनायुक्तं तिलकेन जगद्वशम् ।

तन्मूलेन प्रदातव्यं ताम्बूलं विश्ववश्यकत् ॥

शिलापिष्टञ्च तन्मूलं वारिणा तिलके कृते ।

सम्भाषणेन सर्वेषां वशीकरणमुत्तमम् ॥

स्वर्णेन वेष्टितं कृत्वा तेनैव तिलके कृते ।

दृष्टिमात्रे वशं याति नारी वा पुरुषोऽपि वा ॥

ग्राह्यं शुक्लचतुर्दश्यां श्वेतगुञ्जा-सुमूलकम् ।

ताम्बूलेन प्रदातव्यं सर्वलोकवशङ्करम् ॥

“श्रीं वक्रकिरणे शिवे रक्त भये मया ह्यामृतं कुरु कुरु
स्वाहा” । उक्तयोगानां सहस्रत्रये सिद्धिः ॥ ८ ॥

। हृत्पादचक्षुर्नासानां मूलं पूगे प्रदापयेत् ।

तत् पूगं खाद्यते येन यावज्जीवं वशो भवेत् ॥

अनेन मन्त्रितं कृत्वा दत्त्वेन्द्रीवरमूलकम् ।

रोचनाभिस्ताम्रपात्रे मृष्ट्वा नेत्रद्वयाञ्जनात् ।

प्रियो भवति सर्वेषां दृष्टिमात्रान्नसंशयः ॥

तन्मूलं मधुसंमिश्रं ललाटे तिलके कृते ।

ताम्बूले वा प्रदातव्यं वशीकरणमुत्तमम् ॥

तन्मूलं रञ्जनाख्यञ्च पिष्ट्वा मूलं प्रयोजयेत् ।

ताम्बूलेन तु तद्भुक्ते ध्रुवञ्च वशमानयेत् ॥

“पिङ्गलायै नमः” । अनेन मन्त्रेणाभिमन्त्र्य उक्तयोगान् साधयेत् ॥ ९ ॥

रक्तगुग्गुलुभयं नेत्रं कृष्णपेचकयोरथ ।

। निष्काश्य मधुना लिप्त्वा वर्त्तिकज्जलपातनम् ।

तेन नेत्राञ्जनं कृत्वा त्रैलोक्यं वशमानयेत् ॥

देवदानवसिद्धयर्थं गुटिकां कारयेद् बुधः ।

मुखे निक्षिप्य सर्वेषां प्रियो भवति नान्यथा ॥

भङ्गमूलं मुखे क्षिप्त्वा सर्वत्र पूजितो भवेत् ॥

रोहिण्यां वटवन्दाकं संगृह्य धारयेत् करे ।

वश्यं करोति सकलं विश्वामित्रेण भाषितम् ॥ १० ॥

कुङ्कुमं तगरं कुष्ठं हरितालं समं समम् ।

अनामिकाया रक्तेन तिलकं सर्ववश्यकृत् ॥ ११ ॥

विष्णुक्रान्ता शुभा भृङ्गी सुदण्डी मूलरोचनाम् ।
 पिष्ट्वा तु वटिकां कृत्वा तिलकं वश्यकृत् परम् ॥ १२ ॥
 पुथोद्धृतं श्वेतभानु-मूलमाजासमूतकैः ।
 वटिकां कारयेत् प्राञ्चास्तिलकेन जगद्वशम् ॥ १३ ॥
 अजारक्तेन तन्मूलं पुथ्यायां पेषयेद् बुधः ।
 कज्जलं पातयित्वा तु चक्षुषी रञ्जयेन्नरः ।
 त्रैलोक्यं वशतां याति दृष्टमात्रं न संशयः ॥ १४ ॥
 मूलन्तु श्रवणा-ऋक्षे पिण्डौतगरसम्भवम् ।
 संगृह्य धारयेद्वश्यं कुरुते सकलं जगत् ॥ १५ ॥
 कृष्णापराजितामूलं पुथ्येणोद्धृत्य चूर्णयेत् ।
 गोमूत्रेण समालोड्य कज्जलं कारयेद् बुधः ।
 ध्रुवमेतेनाञ्जनेन वशीकुर्याज्जगत्त्रयम् ॥ १६ ॥
 पुत्रजोवकवोजञ्च तिलकं रोचनायुतम् ।
 प्रियो भवति सर्वेषां नरः कृत्वा ललाटके ॥ १७ ॥
 श्वेतापराजितामूलं तथा श्वेतजयाश्वयोः ।
 नासाग्रे तिलकं कृत्वा वशीकुर्याज्जगत्त्रयम् ॥ १८ ॥
 मञ्जिष्ठाकुष्ठकैः कृत्वा ललाटफलके कृती ।
 लोकालोकं वशयति क्षणमात्रेण साधकः ॥ १९ ॥
 नीरं घृतञ्च मधुकञ्च कृताञ्जलिञ्च *
 हव्यं समं निजशरीरमलेन मिश्रम् ।
 आलेपभक्षणविधौ तिलके कृते वा
 योगात्तु सर्वभुवनानि वशीकरोति ॥ २० ॥
 मूलं जटीतगरमेषविषाणिकानाम्
 पञ्चाङ्गजं निजशरीरमलं तथैव ।

एकीकृतानि मधुना दिवसे कुजस्य
 कुर्वन्ति वक्रतिलकेन वशं जगन्ति ॥ २१ ॥
 भृङ्गस्य पक्षयुगलं शुक्रमांसयुक्तम्
 पिंथादथास्रममलं च मलं स्वदैहम् ।
 एतानि लेपविधिनाप्यथ भक्षणाद् वा
 कुर्वन्ति वश्यमखिलं जगदप्यकस्मात् ॥ २२ ॥
 तालीशकुष्ठतगरैः परिलिप्य,वर्त्तिं
 सिद्धार्थतैलसहितां दृढपट्टवस्त्राम् ।
 पुंसः कपालफलके विनिपातितञ्च
 तेनाञ्जनेन वशतां किल याति लोकः ॥ २३ ॥

गोरोचनं पद्मपत्रं प्रियङ्गुं रक्तचन्दनम् ।
 एकीकृत्याञ्जयेन्नेत्रं यं पश्यति वशी भवेत् ॥ २४ ॥

अथ राजवशीकरणम् ।

कुङ्कुमं चन्दनञ्चैव रोचनं शशिमिश्रितम् ।
 गवां क्षीरेण तिलकं राजवश्यकरं परम् ॥ १ ॥
 “श्रीं क्लीं सः अमुकं मे वशमानय स्वाहा” । पूर्वमेव सहस्रं जप्त्वा
 ततोऽनेन मन्त्रेण सप्ताभिमन्त्रितं तिलकं कार्यम् ॥ १ ॥

चम्पकस्य तु वृन्दाकं करे बद्ध्वा प्रयत्नतः ।
 सम्पूज्य भरणी-ऋक्षे पुण्यायां वा विधानतः ।
 राजानं तत्क्षणादेव मनुष्यो वश्यतां नयेत् ॥ २ ॥

अथ स्त्रीवशीकरणम् ।

पुष्पे पुष्पन्तु संगृह्य भरण्यां फलकं तथा ।
 शाखाञ्चैव विशाखायां हस्ते पत्रं तथैव च ॥
 मूले मूलं समुद्धृत्य कृष्णोन्मत्तस्य तत्क्रमात् ।
 पिष्ट्वा कर्पूरसंयुक्तं कुङ्कुमं रोचनं समम् ।
 तिलकात् स्त्री वशं याति यदि साक्षादरुन्धती ॥ १ ॥

काकजङ्घा वचा कुष्ठं शुक्रशोणितमिश्रितम् ।

तद्वस्ते भोजने नार्थ्या श्मशाने रुद्यते सदा ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय ओं चामुण्डे अमुकीं मे वशमानय स्वाहा” । उक्तयोगानामयमेव मन्त्रः ॥ २ ॥

प्रातर्मुखन्तु प्रक्षाल्य सप्तवाराभिमन्त्रितम् ।

यस्य नाम्ना पिबेत् तोयं सा स्त्री वश्या भवेद् ध्रुवम् ॥

“ओं नमः क्षिप्रकर्मणि अमुकीं मे वशमानय स्वाहा” ॥ ३ ॥

कृष्णापराजितामूलं ताम्बूलेन समायुतम् ।

अवश्यायै स्त्रियै दद्याद् वश्या भवति नान्यथा ॥

“अं ह्रूं स्वाहा” । अनेनाभिमन्त्र्य दद्यात् ॥ ४ ॥

साध्यसाधकनाम्ना तु कृत्वा सप्ताभिमन्त्रितम् ।

दीयते कुसुमं यस्यै सा वश्या भवति ध्रुवम् ॥

सुसाधितो ह्ययं मन्त्रः अवश्यं फलदायकः ।

तस्मादेतत् प्रयत्नेन साधयेन्मन्त्रमुत्तमम् ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं ह्रूं स्वाहा” ॥ ५ ॥

विशाखायान्तु वन्दाकं मङ्गल्यस्य समाहरेत् ।

हस्ते बद्धा तु कुरुते वशतां वरयोषिताम् ॥

“ओं पाते वज्राय स्वाहा” । अनेनाभिमन्त्र्य बध्नीयात् ॥ ६ ॥

कृष्णोत्पलञ्च शिखिनश्च सुपक्षयुग्मम्

मूलं तथा भगवतः शितकाकजङ्घा ।

यस्याः शिरोगतमिदं विहितं विचूर्णम्

दासीभवेज् भटिति सा तरुणी सुरूपा ॥ ७ ॥

सव्येन पाणिकमलेन रतावसाने

यो रेतसं निजभवञ्च विलासिकायाः ।

वामं विलिम्पति पदं सहसैव यस्याः

तस्यैव सा भवति नात्र विकल्पभावः ॥ ८ ॥

सिन्धूत्यमाक्षिककपोतमलानि पिष्ट्वा
लिङ्गं विलिप्य तरुणीं रमते नवोढाम् ।
साऽन्यं न याति पुरुषं मनसाऽपि नूनम्
दासीभवेदिति मनोहरदिव्यमूर्तिः ॥ ९ ॥
गोरोचनाशिशिरदौधितिशम्भुवीजैः
काश्मीरचन्दनयुतैः कनकद्रवैश्च ।
पिष्ट्वा ध्वजोपरि रमत्यवलां नवोढाम्
तस्याः स एव हृदये मुकुटत्वमेति ॥ १० ॥

पुष्टे रुद्रजटामूलं मुखस्थं कारयेद् बुधः ।
सताम्बूलं प्रदातव्यं वश्या भवति निश्चितम् ॥ ११ ॥
तथैव पाटलं मूलं ताम्बूलेन तु वश्यकृत् ॥
त्रिपत्रभण्टिकामूलं पिष्ट्वा गात्रे तु संक्षिपेत् ।
यस्याः सा वशमायाति विन्दुमात्रेण तत्क्षणात् ॥ १२ ॥
स्वकीयं काममादाय कामदेवं स्मरेत् पुनः ।
तरुण्या हृदये दत्तं तत्क्षणात् स्त्री वशीभवेत् ॥

अत्र मन्त्रः ।—“ऐं पीं स्त्रीं क्रीं कामपिशाचिनि अमुकीं कामेन
ग्राह्य, कामेन कामरूपेण नखैर्विदारय विदारय दारय दारय,
स्नेहेन बन्धय बन्धय श्रीं फट्” ॥ १३ ॥

प्रकारान्तरम् । नागपुष्पं प्रियङ्गुञ्च तगरं पद्मकेशरम् ।
जटामांसीं समं कृत्वा चूर्णयेत् मन्त्रवित् ततः ।
स्वाङ्गं धूपयते तेन भजन्ते कामवत् स्त्रियः ॥
“श्रीं मूली मूली महामूली सर्वं संचोभय एभ्य उपद्रवेभ्यः
स्वाहा” । इति धूपमन्त्रः ॥ १ ॥

पानीयस्याञ्जलीन् सप्त दत्त्वा विद्यामिमां जपेत् ।
सालङ्कारां नरः कन्यां लभते नात्र संशयः ॥

अत्र मन्त्रः ।—“ओं विश्वावसुर्नाम गन्धर्वः कन्यानामधिपतिः,
 सुरूपां सालङ्कारां देहि मे, नमस्तस्मै विश्वावसवे स्वाहा” ॥२॥
 कन्यागृहे शालकाष्ठं क्षिपेदेकादशाङ्गुलम् ।
 ऋक्षे च पूर्वफलान्यां तस्मै कन्यां प्रयच्छति ॥
 गोरोचनाकुङ्कुमाभ्यां भूर्जे यस्याः नामाऽभिलिख्य दृतमधु-
 मध्ये स्थापयेत् सा वश्या भवति ॥ ७ ॥

^१ अथ पतिवशीकरणम् ।

खञ्जरीटस्य मांसानि मधुना सह पेषयेत् ।
 अनेन योनिलेपेन पतिर्दासो भवेद् ध्रुवम् ॥ १ ॥
 पञ्चाङ्गदाडिमं पिष्ट्वा श्वेतसर्पपसंयुतम् ।
 योनिलेपे पतिं दासं करोत्यपि च दुर्भगा ॥
 कर्पूरं देवदारुञ्च सक्षौद्रं पूर्ववत् फलम् ॥

“ओं काममालिनि पतिं मे वशमानय ठठ” । उक्तयोगानां
 सप्ताभिमन्त्रितेन सिद्धिः ॥ २ ॥

गोरोचनामत्स्यपित्तं पिष्ट्वाऽपि तिलके कृते ।
 वामहस्तकनिष्ठायां पतिर्दासो भवत्यलम् ॥ ३ ॥
 स्वशोणितं रोचनया तिलकं पतिवश्यकृत् ॥
 चित्रकस्य तु पुष्पाणि मधुयुक्तानि कारयेत् ।
 अन्ने पाने प्रदातव्यं पतिवश्यकरं भवेत् ॥ ४ ॥
 सर्जपत्रञ्च मधुना योनिलेपे पतिर्वशः ॥
 जलौकसां मुखे देयं शम्बूशङ्खादिचूर्णकम् ।
 तच्चूर्णन्तु समागृह्य ताम्बूलेन समायुतम् ।
 दातव्यं स्वामिने भोक्तुं वश्यो भवति नाऽन्यथा ॥ ५ ॥
 गोरोचनानलदकुङ्कुमभावितायाः
 तस्याः सदैव कुरुते तिलकं वशित्वम् ।

वात्स्यायनेन बहुधा प्रमदाजनानां
 सौभाग्यकृत्यसमये प्रकटीकृतौऽसौ ॥ ६ ॥
 सम्भोगशेषसमये निजकाममेदम्
 या कामिनी सृशति वामपदाम्बुजेन ।
 तस्याः पतिः सपदि विन्दति दासभावं
 गोणोसुतेन कथितः किल योगुराजः ॥ ७ ॥

इति श्रीनागभट्टविरचिते कामरत्ने वशीकरणं नाम प्रथमोपदेशः ।

अथ आकर्षणम् ।

चतुर्यवर्णमाकृत्य द्वितीयवर्गसंस्थितम् ।
 कृत्वा त्रिविधहाहान्तं तदन्ते हेद्वितीयकम् ॥
 अंकारं शिरसं कृत्वा प्रत्यक्षरप्रजापनम् ।
 सहस्रार्धस्य जापेन फलं भवति शाश्वतम् ॥

मन्त्रः ।—“भां भां भां हां हां हां हें हें” ।

मानुषासुरदेवाश्च सयक्षीरगराक्षसाः ।
 स्यावरा जङ्गमाश्चैव आकृष्टास्ते वराङ्गने ! ॥ १ ॥
 हान्ते रेफं समादाय यकारन्तु विशेषतः ।
 अक्षरं त्रितयं तच्च द्विधा कृत्वा प्रजापयेत् ॥
 भक्ष्यं कृत्वा स्वहस्तेन कृत्वा मन्त्रविभावनम् ।
 दीयते यस्य भक्ष्यं तत् सर्वेषां प्राणिनां शुभे ! ।
 ते सर्वे यत्र नीयन्ते तत्र गच्छत तत्क्षणात् ॥

मन्त्रः ।—“हरय हरय” ।

क्लींकारेण मन्त्रयेत् पाशं ह्रंकारेणाङ्गुशं तथा ।
 त्रिफलं वामगं पाशं दक्षिणे ज्वलिताङ्गुशम् ।
 सन्ध्यायां स्वकरे मन्त्री ततो मन्त्रमिमं जपेत् ॥

“ओं क्लीं रक्ष रक्ष चामुण्डे तुरु तुरु अमुकीमाकर्षय

आकर्षय क्लीं” । अस्य मन्त्रस्य पूर्वमेवायुतजपे सिद्धिः । ओं चामुण्डे ज्व
ज्वल प्रज्वल प्रज्वल स्वीहा” । अनेन मन्त्रेण स्त्रियं दृष्टा जपं कारयेत्
तत्क्षणात् पृष्ठतः समागच्छति । पूर्वमेवायुतजपे सिद्धिः ।

अश्लेषायां समाहृत्य अर्जुनस्य तु ब्रध्नकम् ।
अजामूत्रेण संपेष्य स्त्रीणां शिरसि दापयेत् ।
पुरुषस्य पशूनां वा क्षिपेदाकर्षणं भवेत् ॥ ३ ॥
साध्यानामपदस्थान्तामृतिकामाहरेत् ततः ।
कुकलासस्य रक्तेन प्रतिमां कारयेद् बुधः ॥
साध्यानामाक्षरं तस्यास्तद्रक्तैर्विलिखेद्भुवि ।
मूत्रस्थाने च निखनेत् सदा तत्रैव मूत्रयेत् ।
आकर्षयेत्तु तां नारीं शतयोजनसंस्थिताम् ॥ ४ ॥
सूर्यावर्तस्य मूलन्तु पञ्चम्यां ग्राहयेद् बुधः ।
ताम्बूलेन समं दद्यात् स्वयमायाति भक्षणात् ॥ ५ ॥
रतिकर्मकरो ग्राह्यो भ्रमरो यत्नतो बुधैः ।
भित्तौ कला दृष्टेत् तौ च चित्रकाष्ठैश्चरुः पतः ॥

एष योगविधिः ख्यातो वीरतन्त्रे महेश्वरि ! ॥

अथ विद्वेषणम् ।

एकहस्ते काकपक्षमुलूकस्य तथाऽपरे ।
मन्त्रयित्वा मेलयित्वा कृष्णसूत्रेण बन्धयेत् ॥
अञ्जलि सजलञ्चैव तर्पयेद्वस्तपक्षकैः ।
एवं सप्तदिनं कुर्यादष्टोत्तरशतं जपेत् ।
विद्वेषो जायते तत्र महाकौतुकमद्भुतम् ॥ १ ॥
मार्जारमूषिकाविष्टा साध्यपुत्तलिका कृता ।
नीलवस्त्रेण संवेष्ट्य मन्त्रयित्वा शतेन च ॥
विद्वेषो जायते तत्र भ्रातरौ तातपुत्रकौ ।

मन्त्रस्तु ।—“ओं नमो महाभैरवाय श्मशानवासिन्यै अमुक
मुकयोर्विद्वेषं कुरु कुरु क्रूं फट्” ॥ २ ॥

एकहस्ते काकपक्षमुलूकस्य तथाऽपरे ।
दर्भेण धारयेद् यत्नात् त्रिसप्ताहं जलाञ्जलिम् ॥
रक्ताश्वमारपुष्पैकमन्त्रयुक्तं जलाञ्जलिम् ।
नित्यं नित्यं प्रदातव्यमष्टोत्तरसहस्रकम् ।
परस्परं भवेद्वेषः सिद्धियोग उदाहृतः ॥

अत्र मन्त्रः ।—“ओं नमः कटीटनी प्रमोटनीकी गौरी गौरी
अमुकस्य अमुकेन सह काकोलूकादिवत् कुरु कुरु स्वाहा”
यन्त्राणि अत्र लेख्यानि ॥ ३ ॥

अथ व्याधीकरणम् ।

“ओं अमुकं हन हन स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण कटुतैला
त्रिकटुं जुहुयात् तदा शत्रुर्वधिरो भवति ॥ १ ॥
भस्मातकरसे गुञ्जां कुर्यादतिसुचूर्णिताम् ।
क्षिपेद्वात्रे भवेत् कुष्ठं सिताक्षीरैः पुनः सुखी ॥ २ ॥

वानरीफललोमानि विषं भस्मातचित्कम् ।
 गुञ्जायुतं क्षिपेद्वात्रे स्यान्नूता वेदनान्विता ॥ ३ ॥
 उशीरचन्दनञ्चैव प्रियङ्गरक्तचन्दनम् ।
 तगरं पेपयेत् तोयैर्लेपात्नूतादिनाशनम् ॥ ४ ॥
 क्रोडीपयस्तैललेपात् पानाद्वै श्वेतकुष्ठहृत् ।
 ताम्बूले इन्द्रगोपञ्च दत्त्वाऽऽस्ये श्वेतकुष्ठहृत् ॥ ५ ॥
 नीत्वा तेन यथापूर्वं भक्ष्या वां सोमराजिका ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं नमो भगवते रुद्राय उड्डामरेश्वराय अमुकं
 रोगेण गृह्ण गृह्ण पच पच ताडय ताडय क्लेदय क्लेदय हूं फट्
 स्वाहा ठः ठः” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ ६ ॥

क्षिपेन्मृगशिरा-ऋक्षे चिञ्चाकाष्ठस्य कीलकम् ।
 पञ्चाङ्गलं रिपोर्गेहे वक्त्रिमान्धं प्रजायते ॥ ७ ॥
 सामुद्रलवणं वक्त्रिः केवलं वा समुद्रजम् ।
 बन्धक्या उदरन्यस्तं सर्वमन्तःपुटे पचेत् ॥ ८ ॥
 करवीरार्द्रकाष्ठेन तमादाय सुचूर्णयेत् ।
 खाद्ये पानेऽर्पयेद् यस्य तस्य चक्षुः प्रणश्यति ॥ ९ ॥
 उलूकमस्तकं ग्राह्यं लवणेन प्रपूरयेत् ।
 मृत्पात्रस्थन्तु सप्ताहं अक्षकाष्ठेन चालयेत् ।
 दृष्टिं स्तम्भयितुं तस्य मरीचाक्षफलं वचा ॥ १० ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं चामुण्डे हन हन दह दह पच पच
 अमुकं गृह्ण गृह्ण स्वाहा” ।

अनेन निम्बपत्रं कटुतैलेन साध्यस्य नाम गृहीत्वा जुहु-
 यात्, स चाशु कुज्वरेण गृह्यते ।

अनेन लवणाहुतिमष्टसहस्रं जुहुयात्, स शूलेन कुज्वरेण
 गृह्यते ॥ ११ ॥

तेनैव वेतपत्रमष्टसहस्रं जुहुयात्, स चाशु कुज्वरेण
गृह्यते ॥ १२ ॥

रक्तपुष्पं चित्रकरसेन यस्य नामाभिलिख्य भूर्जे अर्क-
लतिकायां स्थापयेत् स दाहज्वरेण गृह्यते ।

व्याधीकरणयन्त्राण्यत्र लेख्यानि ॥ १३ ॥

अथ शत्रुभक्षणम् ।

अश्वत्थकीलमश्विन्यां यस्य गेहे दशाङ्गुलम् ।

स्थापयेद्दीर्घयात्रा स्यात् तस्यापि न हि संशयः ॥ १ ॥

शृगालस्यास्थिकीलञ्च स्थाप्यं स्याच्चतुरङ्गुलम् ।

रिपोर्गेहे चन्द्र ऋक्षे दीर्घयात्रा च तस्य वै ॥ २ ॥

अथ उन्मत्तीकरणम् ।

तालकं धूर्तवीजञ्च घनचूर्णन्तु भक्षणे ।

दत्ते मत्तो भवेच्छत्रुः सिताक्षीरैः पुनः सुखी ॥ १ ॥

तालकं लशुनं मूर्ध्नि क्षिप्तं तस्य पिशाचकृत् ।

सुरामांसौसिताक्षीरं भक्षणात् स्यात् सुखावहम् ॥ २ ॥

मध्वाज्याभ्यां स्वर्णमाक्षीं लिप्त्वा तन्नीतकज्जलम् ।

दत्तं यस्याञ्जनं नेत्रे उन्मत्तो वै प्रजायते ॥ ३ ॥

गोघृतं सैन्धवं तुल्यं वराहस्य च पित्तकम् ।

अजाक्षीरेण तद्योज्यं पानेनौन्मत्त्यनाशनम् ॥ ४ ॥

मयूरपारावतकुक्कुटानां ग्राह्यं पुरीषं कनकञ्च तालम् ।

तन्मूर्द्ध्नि दत्तं कुरुते पिशाचं निवर्तते मुण्डितमस्तकेन ॥ ५ ॥

गुडं करञ्जवीजञ्च घनचूर्णं समं समम् ।

फलस्यान्ते प्रदातव्यमुन्मत्तो भक्षणाद्भवेत् ॥

शर्कराशतपुष्पाभ्यां क्षीरपाने सुखावहम् ॥ ६ ॥

यन्त्राण्यत्र । मन्त्रस्तु ।—“ओं उन्मत्तकारिणि ठः ठः” । उक्त

योगानामयं मन्त्रः ।

अथ मारणम् ।

नरास्थिकीलकं पुथ्ये गृह्णीयाच्चतुरङ्गुलम् ।

निखनेत्तु गृहे यावत् तावत् तस्य कुलक्षयः ॥

“ओं क्रीं फट् स्वाहा” । सहस्रजपात् सिद्धिः ॥ १ ॥

“ओं डं डां डिं डीं डूं डूं डें डैं डों डौं डं डः अमुकं गृह्ण
गृह्ण हुं हुं ठः ठः” । अनेन नरास्थिकीलकं सहस्राभिमन्त्रितं चित्तामध्ये

निखनेत्, स ज्वरेण नश्यति ॥ २ ॥

अनेन मन्त्रेण मनुष्यास्थिकीलकं सहस्राभिमन्त्रितं यस्य
गृहे निखनेद् यस्य नाम्ना श्मशाने वा निखनेत्, तस्य नाशः
स्यात् ॥ ३ ॥

“ओं णं णां णिं णीं णूं णूं णें णैं णों णौं णं णः ठः ठः” ।

अनेन नरास्थिषडङ्गुलकीलकं सहस्राभिमन्त्रितं यस्य नाम्ना गृहे श्मशाने वा निखनेत्,
तस्य सर्वनाशो भवति ॥ ४ ॥

अश्वास्थिकीलमश्विन्यां निखनेच्चतुरङ्गुलम् ।

शत्रुगृहे निहन्त्याश कुटुम्बं वैरिणां कुलम् ॥

मन्त्रलु—“हुं हुं फट् स्वाहा” । अनेन सप्ताभिमन्त्रितं शत्रुगृहे

निखनेत्, आश वैरिणां कुटुम्बकुलं क्षयं याति ॥ ५ ॥

“ओं सुरेश्वराय स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण—

सर्पास्थ्यङ्गुलमावन्तु चाश्लेषायां रिपोर्गृहे ।

निखनेत् सप्तधा जप्तं मारयेद्रिपुसन्ततिम् ॥ ६ ॥

निम्बर्षाड्बिन्दुकौ ग्राह्या विषं त्वग्वानरीफलात् ।

एतच्चूर्णं प्रदातव्यं शत्रुशय्यासनादिषु ।

जायन्ते स्फाटकास्तात्रा दशाहान्मरणं भवेत् ॥ ७ ॥

आर्द्रायां निम्बवन्दाकं शत्रोः शयनमन्दिर ।

निखनेत् म्रियते शत्रुरुद्धृतं च पुनः सुखी ॥ ८ ॥

तथा शिरीषवन्दाकं पूर्वोक्तोद्भुता हरत् ।

शत्रोर्गेहे स्थापयित्वा रिपोर्नाशो भविष्यति ॥ ९ ॥
 कृष्णषण्डस्य रक्तेन गङ्गामृत्तिकया सह ।
 तिलकं भालदेशे च कृत्वा सम्भावयेत्तु यम् ।
 विद्धः स्यात् तत्क्षणादेव प्रोज्झिते च शुभं भवेत् ॥ १० ॥
 कृष्णच्छागाश्वपादस्य खुरस्थं रोमकं हरेत् ।
 कृष्णकुक्कुट-काकस्य ग्राह्यं पक्षचतुष्टयम् ॥
 सर्वं दग्ध्वा तु भाण्डान्तस्तद्गन्धं जलसंयुतम् ।
 ललाटे तिलकं कृत्वा वामहस्तकनिष्ठया ।
 स्व शिरो नम्यते यस्य तस्य वेधोऽस्मि निश्चितः ॥ ११ ॥
 वामदन्तं कुलीरस्य अधोभागस्य चाहरेत् ।
 शराग्रे फलकं कुर्याद्वनुश्च चितिजेभ्यनैः ॥
 गवां शिरां गुणं कृत्वा शत्रुं कुर्याच्च मृन्मयम् ।
 तद्वज्जातेन वाणेन म्रियते तत्क्षणाद्रिपुः ॥ १२ ॥
 ऊर्णनाभिश्च षड्बिन्दुः समांसः कृष्णवृश्चिकः ।
 यस्याङ्गे तत् क्षिपेच्चूर्णं सप्ताहात् स्फोटनं भवेत् ।
 मयूरपुच्छनीलाब्जं पिष्ट्वा लेपः सुखावहः ॥ १३ ॥
 रिपुविष्टां वृश्चिकञ्च खनित्वा तु विनिक्षिपेत् ।
 आच्छाद्यावरणेनाथ तत्पृष्ठे मृत्तिकां क्षिपेत् ।
 म्रियते मलरोधेन उद्धृतेन पुनःसुखी ॥ १४ ॥

“श्रीं क्लीं क्षः अमुकं क्ष” । अनेन मन्त्रेण राजिकालवर्णेन शिव-

निर्माल्यानि कटुतैलेन सहस्रहीमात् शत्रोर्वधः ॥ १५ ॥

अथ अश्वमारणम् ।

कृष्णजीरकचूर्णेन अञ्जिताश्वो न पश्यति ।
 तन्नेत्रेण क्षालयेच्चक्षुः सुस्थो भवति घोटकः ॥ १ ॥
 ब्राह्मे कुच्छुन्दरीचूर्णं दत्ते पतति घोटकः ।
 सुस्थश्चन्दनपानेन नासायान्तु न संशयः ॥ २ ॥

अश्वास्थिकीलमश्विन्यां कुर्यात् सप्ताङ्गुलं पुनः ।

निखनेदशशालायां मारयत्येव घोटकान् ॥

“ओं पच पच स्वाहा” । उक्तयोगेष्वयं मन्त्रः ॥ ३ ॥

भरण्यामुक्तमन्त्रेण चितिकाष्ठस्य कीलकम् ।

अष्टाङ्गुलन्तु निखनेदशशाला विनश्यति ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं नमो भगवते रुद्राय ओं अश्वान् स्वाहा” ।

अथ शस्यनाशनम् ।

पुनर्वसौ चिताकाष्ठकीलकं त्र्यङ्गुलं क्षिपेत् ।

शताभिमन्वितं क्षेत्रे शस्यं तत्र विनश्यति ॥

“ओं लोहितमुखि स्वाहा” । इति मन्त्रः ॥ १ ॥

आर्द्रायां निक्षिपेत् कीलं भल्लूकस्यास्थिसम्भवम् ।

क्षेत्रमध्ये तथा शत्रोः सर्वं शस्यं विनश्यति ॥ २ ॥

विशाखायां कालकाष्ठ-कीलमष्टाङ्गुलं क्षिपेत् ।

कदलीवाटिकामध्ये नाशयेत् कदलीफलम् ॥ ३ ॥

अथ रजकस्य वस्त्रनाशनम् ।

ग्राहयेत् पूर्वफलान्यां जातीकाष्ठस्य कीलकम् ।

अष्टाङ्गुलप्रमाणन्तु निखन्याद्राजके गृहे ।

शताभिमन्वितं तेन तस्य वस्त्राणि नाशयेत् ॥

“ओं कुम्भं स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण साधयेदिति ॥

अथ धीवरस्य मत्स्यनाशनम् ।

संग्राह्यं पूर्वफलान्यां वदरीकाष्ठकीलकम् ।

अष्टाङ्गुलञ्च निखनेनाशयेत् धैवरे गृहे ॥

“ओं जले स्वाहा” । “ओं मत्स्ये स्वाहा” । इति

विषयस्य तुल्यं फलम् ॥ १ ॥

सप्ताङ्गुलं मघा-ऋक्षे भास्नातं काष्ठकीलकम् ।

गृहीत्वा दासगेहे तु देयं मत्स्यो विनश्यति ॥ २ ॥

कृत्तिकायामर्ककाष्ठ-कीलकञ्चाङ्गुलं क्षिपेत् ।
शत्रोर्वापि तडागादौ मत्स्यस्तत्र विनश्यति ॥ ३ ॥

अथ कुम्भकारस्य भाण्डनाशनम् ।

हस्तायां त्र्यङ्गुलं कीलं करवीरस्य काष्ठजम् ।
निखनेत् कुम्भकारस्य शालायां भाण्डनाशकम् ।
पञ्चाङ्गुलं निम्बकीलं तट्टत्ते पूर्ववत्फलम् ॥ १ ॥
गोक्षुरं मेषशृङ्गञ्च वीजं वा कोकिलाक्षजम् ।
शूकरस्य मलं वापि मूलं वा श्वेतगुञ्जजम् ।
पाकस्थाने तु भाण्डानां क्षिप्तं स्फोटयते ध्रुवम् ॥ २ ॥
तालं करञ्जवीजञ्च टङ्कनेन समन्वितम् ।
कृत्वा भाण्डाः स्फुटन्येव उक्तानां मन्त्र उच्यते ॥

अत्र मन्त्रः ।—“ओं दमन्य दमन्य स्वाहा” ॥ ३ ॥

अथ तैलिकस्य तैलनाशनम् ।

मधुकाष्ठकीलकन्तु चित्रायां चतुरङ्गुलम् ।
निखनेत् तैलशालायां तैलं तत्र विनश्यति ॥
“ओं दह दह स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण सहस्रजपः ॥ १ ॥
भस्मातकाष्ठं चित्रायां निखनेत् तैलिके गृहे ।
अष्टाङ्गुलं तदा तत्र ग्राहको न हि गच्छति ॥ २ ॥

अथ गीपानां दुग्धनाशनम् ।

निक्षिपेदनुराधायां जम्बूकाष्ठस्य कीलकम् ।
अष्टाङ्गुलं गोपगेहे गोदुग्धं च प्रणश्यति ॥

अथ शाकनाशनम् ।

गन्धकं चूर्णितं तत्र निक्षिपेज्जलमिश्रितम् ।
नश्यन्ति सर्वशाकानि शेषान्यल्पबलानि च ॥

अथ वारजीविनः पर्यनाशनम् ।

नवाङ्गुलं पूगकाष्ठकीलकं निक्षिपेद् गृहे ।

ताम्बूलिकस्य क्षेत्रे वा ऋक्षे-शतभिषाह्वये ।

तदा तस्य च ताम्बूलं नाशयत्याशु निश्चितम् ॥

अथ तन्तुवायस्य सूत्रनाशनम् ।

अश्विन्यां जाम्बरं * काष्ठं तन्तुवायगृहे क्षिपेत् ।

द्वादशाङ्गुलमानन्तु तन्तुं तत्र क्षिन्त्यलम् ॥ १ ॥

अथ शौण्डिकस्य मदिरानाशनम् ।

षोडशाङ्गुलकं कीलं कृत्तिकायां सितार्कजम् ।

शौण्डिकस्य गृहे क्षिप्तं मदिरां नाशयत्यलम् ॥

अथ कर्मकारस्य लौहनाशनम् ।

रोहिण्यां वदरीकाष्ठकीलमेकादशाङ्गुलम् ।

कर्मकारगृहे क्षिप्तं लौहं तप्तं भवेन्न हि ॥

अथ नानाकौतुकम् ।

शिखिनस्तु शिखाचूर्णं भोजयेद्दिनसप्तकम् ।

तद्विठालिप्तहस्तस्य द्रव्यं शक्नोत्यनेकताम् ॥ १ ॥

सप्ताहं तिलतैलेन भावयेदातपे चिरम् ।

अङ्गुलबीजचूर्णन्तु योज्यं पेथ्यं पुनः पुनः ॥

तत्तैलं ग्राहयेद् यत्नात् तैलकारस्य यन्त्रतः ।

अथवा कांस्यपात्रे द्वे तेन कल्केन लेपयेत् ॥

उत्थाप्य स्थापयेद् घर्मं सम्मुखन्तु परस्परम् ।

तयोरधः कांस्यपात्रे पतितं तैलमाहरेत् ॥

इदमेवाङ्गुलीतैलं सर्वयोगेषु योजयेत् ।

इदमङ्गुलीतैलन्तु मण्डितं तत्क्षणादिशेत् ।

सफलो जायते वृक्षस्तत्क्षणाद्वात्र संशयः ॥ २ ॥

पद्मिनीबीजचूर्णन्तु भाव्यमङ्गुलीतैलतः ।

* जाम्बरं—जाम्बीर स्थाने इन्दोऽनुरीधात् पठितम् ।

न्यस्तं जले महाश्चर्यं तत्क्षणात् पुष्पसम्भवः ॥ ३ ॥
 यानि कानि च बीजानि जलजस्थलजानि च ।
 अङ्गुलीतैललिप्तानि तानि तान्युद्भवानि च ॥ ४ ॥
 यत्किञ्चित् काण्डमूलोत्थं पत्रपुष्पफलादिकम् ।
 अङ्गुलीतैललिप्तन्तु तुल्यरूपं भवेत् ध्रुवम् ॥ ५ ॥
 गुञ्जाफलाम्बुपिष्टञ्च लेपयेत् पादुकाद्वयम् ।
 विना क्लेशं नरो गच्छेत् क्रोशमेकं न संशयः ॥ ६ ॥
 लघु दारुमयं पीठं गुञ्जापिष्टेन लेपयेत् ।
 शुष्कमन्तर्जलैः सार्द्धं उपविष्टं न मज्जति ॥ ७ ॥
 गुञ्जाबीजं त्वचोन्मुक्तं चूर्णं भाव्यं नृमूत्रकैः ।
 सप्तवारं ततः काष्ठं लिप्तमङ्गुलसम्भवम् ॥
 तैलमादाय तल्लिप्तं पूर्ववत्पादुकागतिः ॥ ८ ॥
 वर्त्तिः सर्जरसैः पूर्णं तैललिप्ता जले स्थिता ।
 ज्वालिता दीपवर्त्तिस्तु ज्वलत्येव न संशयः ॥ ९ ॥
 कटुतुम्बुलतैलेन पारावतचटोद्भवम् ।
 मलञ्च शिखिमूलञ्च पेषितं गर्दभास्थिजम् ॥
 ललाटे तिलकं कृत्वा तेनादृश्यः पुनः पुनः ।
 दशाऽऽस्यो जायते तेन यथा लङ्केश्वरो नृपः ॥ १० ॥
 शिशुबीजोत्थितं तैलं पारावतपुरीषकम् ।
 वराहस्य वसायुक्तं शिखिमूलं समं समम् ॥
 ललाटे तिलकं तेन यः करोति स वै जनैः ।
 दृश्यते पञ्चवक्त्रोऽसौ यथा साक्षान्महेश्वरः ॥ ११ ॥
 रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यां मयूरास्ये विनिक्षिपेत् ।
 भार्गीबीजं मृदं कृष्णां कृष्णभूमौ निवापयेत् ॥
 तज्जातभार्गीं संगृह्य तया कुर्यात्तु रज्जुकम् ।
 तद्रज्जुबद्धः पुरुषो मयूरो दृश्यते जनैः ॥ १२ ॥

तदयोगे कृष्णमार्जारवक्त्रे चैरण्वीजकम् ।
 तज्जातैरण्वीजानामेकं वक्त्रेण धारयेत् ।
 तं प्रपश्यन्ति मार्जारं मनुष्या नात्र संशयः ॥ १३ ॥
 शृगालमखान् मेषांश्च यद्दिने वापयेत् पृथक् ।
 मयूरास्ये तदा भार्गी जाता सिद्धिश्च तादृशी ॥ १४ ॥
 रक्तगुञ्जाफलं वाप्यं स्त्रीकपाले च सेचयेत् ।
 जातं फलं क्षिपेद्वक्त्रे स्त्रीरूपो दृश्यते पुमान् ॥ १५ ॥
 नरादिसर्वजन्तूनां ग्राह्यं सद्योहतं शिरः ।
 तच्च कृष्णचतुर्दश्यां सर्वबीजान्वितं वपेत् ॥
 भृङ्गीधुस्तूरबीजानि गुल्मं निम्बफलैर्युतम् ।
 निखनेत् कृष्णभूम्यान्तु बलिपूजासमन्वितम् ॥
 सेचयेत् फलपर्यन्तं यावद्बीजानि चाहरेत् ।
 तत्तद्बीजे कृते वक्त्रे तत्तद्रूपं भवेत् ध्रुवम् ॥
 इत्येवं कौतुकं लोके नानारूपस्य दर्शनम् ।
 मुक्तबीजो भवेत् सुस्थो नात्र कार्या विचारणा ॥ १६ ॥
 हरितालं शिलाचूर्णं अङ्गुलीतैलभावितम् ।
 तल्लिप्तवक्त्रशिरसं स्थितं पश्यति वक्त्रिवत् ॥
 तथैवाङ्गुलीतैलेन स्फुरत्येव न संशयः ॥ १७ ॥
 सिन्दूरं गन्धकं तालं समं पिष्ट्वा मनःशिलाम् ।
 तल्लिप्तवस्त्रधृक् चासौ रात्रौ संदृश्यतेऽग्निवत् ॥
 दूरेऽपि स्थितलोकैश्च रात्रौ तु कौतुकं महत् ॥ १८ ॥
 खद्योतभूलताचूर्णं ललाटे तिलके कृते ।
 रात्रौ संदृश्यते ज्योतिस्तस्मिन् स्थाने तु कौतुकम् ॥ १९ ॥
 मुनिपुष्परसैः पुष्पैर्घृष्टा स्रोतोऽञ्जनं ततः ।
 अञ्जिताक्षो नरः पश्येन्मध्याह्ने तारका मयम् ॥ २० ॥
 वाप्यं वार्त्ताकुबीजञ्च नृकपाले नृदा सह ।

तज्जातवीजं मूलं वा मुखे प्रक्षिप्य मानवः ।

शतयोजनपर्यन्तं पश्येत् सर्वं यथाऽन्तिकम् ॥ २१ ॥

वारिमक्षिकया सार्द्धं तज्जलं यस्य भक्षणे ।

दीयते निःसरेत् तस्य ह्यधोवायुस्तु कौतुकम् ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं नमो भगवते रुद्राय उड्डामरेश्वराय ।

वज्ररूपाय हस हस नृत्य नृत्य तुद तुद नानाकौतुकेन्द्रजाल-
दर्शकाय ठः ठः स्वाहा” । अनेन सर्वयोगानभिमन्त्र सिद्धिः । अष्टोत्तर-
शतजपेन पुरश्चरणम् ॥ २२ ॥

अथ काम्यसिद्धिः ।

पुष्पार्के तु समागृह्य मूलं श्वेतार्कसम्भवम् ।

अङ्गुष्ठप्रमितां तस्य प्रतिमान्तु प्रपूजयेत् ॥

गणनाथस्वरूपान्तु भक्त्या रक्ताश्वमारजैः ।

कुसुमैश्चापि गन्धाद्यैर्हविष्याशी जितेन्द्रियः ॥

पूजयेद्दाममन्त्रैश्च तद्बीजानि नमोऽन्तकैः ।

यान् यान् प्रार्थयते कामान् मासैकेन तु तान् लभेत् ॥

प्रत्येकं काम्यसिद्धयर्थं मासमेकं प्रपूजयेत् ॥

गणेशबीजमाह ।—“पञ्चान्तकं ओं अन्तरीक्षाय स्वाहा” ।

अनेन पूजयेत् । पञ्चान्तकं शशिधरं बीजं गणपतेर्विदुः । “ओं
क्लीं पूर्वदयां ओं क्लीं फट् स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण रक्ताश्वमारपुष्पाणि
घृतचौद्रयुतानि जुहुयात् । वाञ्छितं ददाति । “ओं क्लीं श्रीं मानसे सिद्धि-
करि क्लीं नमः” । अनेन मन्त्रेण रक्तकुसुममेकं जप्त्वा नित्यं क्षिपेद् । एवं
लक्षं जपेत् । ततो भगवतो वरदा अष्टगुणानामेकगुणं ददाति ।

अथ वाक्यसिद्धिः ।

कृत्तिकायां सुहीवृक्ष-वन्दाञ्च धारयेत् करे ।

वाक्यसिद्धिर्भवेत् तस्य महाश्रर्यमिदं स्मृतम् ॥ १ ॥

अनेन ग्राहयेत् स्वाती-नक्षत्रे वदरीभवम् ।
वन्दाकं तत्करे धृत्वा यद्वस्तु प्रार्थ्यते जनैः ॥
तत्क्षणात् प्राप्यते सर्वं मन्त्रमत्रैव कथ्यते ।
“ओं अन्तरीक्षाय स्वाहा” । अनेन ग्राहयेत् ॥ २ ॥

अथ गुप्तधन-गुप्तप्रवेश-चौर-देवदानवादिप्रकाशनम् ।

वन्दां शाखोटवृक्षस्यां गोक्षुरं लक्षणापदम् ।
अजाक्षीरेण पिष्ट्वा च ललाटे तिलके कृते ॥
प्रकाशं जायते सर्वं तच्छृणुष्व समासतः ।
धनानि यत्र वा सन्ति ये वा चौरादिकास्तथा ॥
गुप्तवेशा महात्मानो गन्धर्वा यक्षिणीश्वराः ।
जन्तुर्धातुश्च वृक्षाद्या मर्त्यलोके स्थिता ध्रुवम् ॥ १ ॥
अश्लेषायां शनेर्वारे सायं दाडिम्बबीजकम् ।
रसं संगृह्य तुवरीं कृष्णाष्टम्याञ्च भूमिजे ॥
पद्ममूलं मङ्गलेऽहन्यञ्जनं कारयेत् सुधीः ।
प्रकाशं पूर्ववत् सर्वं जायते नात्र संशयः ॥
इति गुप्तधनादिप्रकाशनम् ॥ २ ॥

अथ धनुर्विद्या ।

इन्द्रेण या विद्या पूर्वमर्जुनं प्रति कथिता सा सप्तविंशत्य-
क्षरा । “कालायुत रक्ताधरे ओंकारशतगुण आधारे एकादश-
सहस्र” । इन्द्र आज्ञा । एतन्मन्त्रेण शरं धृत्वा आकर्णं पूरिते
गुणेषु शरं मेलयेत् । सहस्रधा भवति । कलौ दशधा ॥ १ ॥

महादेवेन इन्द्रं प्रति या विद्या कथिता सा सप्तदशाक्षरा ।
‘चान्धरगुण रेख काण्ड ब्रह्मज्ञान ओं ओं ओं’ । एतन्मन्त्रं
ठित्वा पञ्चधा शरं तदाक्षिपेत् पूर्ववद्भवति ।

सर्पात् कवलितं भेकमर्द्धमात्रं समुद्धरेत् ।

क्षित्वा सर्पस्य मुण्डञ्च आतपे शोषयेत् पृथक् ॥

पिष्टा पृथग्वटी कार्या लक्ष्यवाणप्रदा स्मृता ।
 लक्ष्ये च भेकतिलकं शराग्रे सर्पमुण्डजम् ॥
 दत्त्वा तिलकमाकर्णगुणं धनुषि वेधयेत् ।
 लक्ष्यस्य तिलकं बाणो विध्यत्येव न संशयः ॥

अथ धनधान्याक्षयकरणम् ।

ऋक्षे च पूर्वफल्गुन्यां दाडिमीवृक्षसम्भवा ।
 वृक्षादनी धने देया अक्षयं भवति ध्रुवम् ॥ १ ॥
 वन्दाकन्तु मघा-ऋक्षे बहुवारकवृक्षजम् ।
 धान्यागारे प्रदातव्यमक्षयं भवति ध्रुवम् ॥ २ ॥
 शिफालिकाया वन्दाकं हस्तायाञ्च समुद्धरेत् ।
 धान्यमध्ये तु संस्थाप्य तद्धान्यमक्षयं भवेत् ॥ ३ ॥
 भरण्यां कुशवन्दाकं गृहीत्वा स्थापयेद् बुधः ।
 सम्पूर्णधनधान्यान्तःस्थः करोत्यक्षयं ध्रुवम् ॥ ४ ॥
 उडुम्बरस्य वन्दाकं रोहिण्यां ग्राहयेद् बुधः ।
 स्थापयेत् सञ्चितीर्थान्तः सदा भवति चाक्षयम् ।
 मन्त्रेण मन्त्रितं कृत्वा मन्त्रमत्रैव कथ्यते ॥

“ओं नमो धनदाय स्वाहा” ॥ ५ ॥

अथ श्रुतिधर-कवित्वादिकरणम् ।

पथ्याष्टतम् ।

पथ्या वचा कणा शुण्ठी सैन्धवं मरिचं वचा ।
 शिग्रुं प्रतिपलं चूर्णं द्वाविंशतिपलं घृतम् ॥
 घृताच्चतुर्गुणं क्षीरं दत्त्वा सर्वं विपाचयेत् ।
 घृतशेषं पिबेन्नित्यं वाङ्मेधास्मृतिबुद्धिदम् ॥ १ ॥

ब्राह्मीघृतम् ।

वचा ब्राह्मीफलं कुष्ठं सैन्धवं तिलपुष्पिकाम् ।
 चूर्णयित्वा द्रवैर्भाव्यं ब्राह्मीमण्डूकसम्भवैः ॥

दिनमेकं ततः पाच्यं घृतं कल्काच्चतुर्गुणम् ।
 घृताच्चतुर्गुणं देयं क्षीरं ब्राह्मीरसाञ्चितम् ।
 घृतशेषं समुत्तार्य लिहेद्वा बुद्धिदायकम् ॥ १ ॥
 द्वे हरिद्रे वचा कुष्ठं पिप्पली विश्वभेषजम् ।
 अजाजी अजमोदा च यष्टीमधुकसैन्यवम् ॥
 एतानि समभागानि सूक्ष्मचूर्णानि कारयेत् ।
 तच्चूर्णं सर्पिषा लेह्यं कार्ष्णिकं वाक्यशुद्धिदत् ।
 भक्षयेन्मांसमेकन्तु दृढस्यतिसमोऽभवेत् ॥ २ ॥
 ब्राह्मी-मुण्डी-वचा-शुण्ठी-पिप्पली-समचूर्णकम् ।
 मधुना भक्षयेत् कर्षं नष्टवाक् शुद्धवाग्भवेत् ॥ ३ ॥
 वचाऽस्थि करवी गुन्द्रा मुषली मधुकं वला ।
 अपामार्गस्य पञ्चाङ्गं क्षौद्रेण पूर्ववत् फलम् ॥ ४ ॥
 अपामार्गः वचा शुण्ठी विडङ्गः शङ्खपुष्पिका ।
 शतावरी गुडूची च समं चूर्ण्य हरीतकी ॥
 घृतेन भक्षयेत् सर्वं नित्यं ग्रन्थसहस्रष्टक् ॥ ५ ॥
 अश्वगन्धा चाजमोदा पाठा कुष्ठं कटुत्रयम् ।
 शतपुष्पी विश्ववीजं सैन्यवच्च समं समम् ॥
 एतद्वै वचा चूर्णं मेलितं मधुसर्पिषा ।
 भक्षयेत् कर्षमात्रन्तु जीर्णान्ते क्षीरभोजनम् ।
 सहस्रग्रन्थधारी स्याद् ब्रह्मचारी कविर्भवेत् ॥ ६ ॥
 लिहेज्ज्योतिष्मतीतैलं बलया वचया सह ।
 स्तोकं स्तोकं क्रमेणैव यावन्निष्कचतुष्टयम् ।
 निर्वाते मधुरासी स्याद् ब्रह्मचारी कविर्भवेत् ॥ ७ ॥
 सूर्यस्य ग्रहणे वेन्दोः समन्वामाहरेद्वचाम् ।
 चूर्णितां सघृतां भुक्त्वा सप्ताहं वाक्पतिर्भवेत् ॥
 इत्येवमादियोगानां मन्त्रराजी शिवोदिता ।

जप्त्वा मन्त्रेण सिद्धिः स्यात् पश्चात् तैरेव भक्षयेत् ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं ह्रं हयशीर्षवागीश्वराय नमः” । सहस्रजपः ॥ ८ ॥

धात्रीफलरसैर्भायं वचाचूर्णं दिनावधि ।

घृतेन लेहयेन्निष्कं वाक्शुद्धिस्मृतिबुद्धिस्तु ॥ ९ ॥

वचाचूर्णं पिवेत् क्षीरैः पुनर्मन्त्रेण मन्त्रयेत् ।

भोज्यक्षीरान्नशाल्यन्नं सप्ताहाद् वाक्पतिर्भवेत् ।

सप्तमे अष्टमे चैव साक्षात् श्रुतिधरो भवेत् ॥ १० ॥

वचाचूर्णं पिवेत् क्षीरैर्घृतैः क्षौद्रेण यत् पुनः ।

सप्ताहक्रमयोगेन लेह्यं स्यात् पूर्ववत् फलम् ॥ ११ ॥

पुथार्कयोगे संगृह्य श्वेतार्कस्य तु मूलकम् ।

छायाशुष्कन्तु तच्चूर्णं मन्त्रेणैवाभिमन्त्रितम् ॥

कर्षमर्द्धपलं वापि प्रातरुत्थाय यः पिवेत् ।

तन्नेण सर्पिषा वापि जीर्णान्ते क्षीरभोजनम् ।

एवं सप्ताहमात्रेण कविर्भवति बालकः ॥

“ओं महेश्वराय नमः” । अनेनाभिमन्त्र्य पिवेत् ॥ १२ ॥

अथ किन्नरीकरणम् ।

विभीतकं कणा शुण्ठी सैन्धवं त्वक् समं समम् ।

गोमूत्रेण पिवेत् कर्षं किन्नरैः सह गीयते ॥ १ ॥

जातीपत्रं कणा लाजा मातुलुङ्गदलं मधु ।

पलं लेह्यं भवेन्नादः किन्नराधिक एव च ॥ २ ॥

देवदारु कणा व्योषं शताह्वा पत्रकं निशा ।

वचासैन्धव-शिग्रूय-मूलं पेयं समं समम् ॥

कर्षकं मधुसर्पिभ्यां मासं लिह्यात् सदा तु यः ।

कण्ठशुद्धिर्भवेत् तेन किन्नरैः सह गीयते ॥ ३ ॥

शुण्ठी च शर्करा चैव क्षौद्रेण सह संयुता ।

कोकिलस्वर एव स्याद् गुटिका भुक्तिमात्रतः ॥ ४ ॥

आर्द्रकं रङ्गकोरुण्ट बला ब्राह्मी वचा तथा ।
 एतच्चूर्णं समांशेन पलैकं वारिणा पिबेत् ॥
 माघमासे चतुर्दश्यां कृष्णपक्षे द्विसप्तकम् ।
 गन्धर्वसदृशं गानं कीकिलानां स्वरो यथा ॥ ५ ॥
 निर्गुण्डीमूलचूर्णन्तु तिलतैलेन लिह्यते ।
 कण्ठशुद्धिर्भवेत् तस्य किन्नरैः सह गीयते ॥ ६ ॥

अथ चतुष्टयम् ।

वर्षाकाले काकमाची समूला तैलपाचिता ।
 खादेत् समासतश्चतुर्गृध्रदृष्टिर्भवेत् समम् ॥ १ ॥
 श्वेतं पुनर्नवामूलं घृतघृष्टं सदाञ्जयेत् ।
 जलस्रावं निहन्त्याशु तन्मूलञ्च निशायुतम् ।
 अञ्जने नेत्ररोगाणि न भवन्ति कदाचन ॥ २ ॥
 द्विनिशा सैन्धवं त्रूषं वीजं कारञ्जकं समम् ।
 भृङ्गीद्रवैर्युतं वापि तिमिरं पटलं हरेत् ॥ ३ ॥
 शम्बूकं वा वराटं वा दग्धं शुष्कं विचूर्णितम् ।
 अञ्जनान्नवनीतेन हन्ति पुष्पं चिरन्तनम् ॥ ४ ॥
 अजामूत्रेण भूधात्रीमूलं पिष्ट्वा च वर्त्तिका ।
 नवनीतसमायुक्ता हन्ति पुष्पं चिरन्तनम् ॥ ५ ॥
 अञ्जनान्नाशयेत् पुष्पं क्षौद्रैर्वा स्वर्णमाक्षिकम् ।
 मरीचमर्दनात् रक्तैः * वर्त्ती रात्र्यन्धतां जयेत् ॥ ६ ॥
 जयन्ती वाऽभया वाय घृष्टा स्तन्यैर्निशान्धहृत् ।
 शोणितं चर्मकोपञ्च मांसवृद्धिञ्च नाशयेत् ॥ ७ ॥
 अजस्य कृष्णमांसान्तः पिप्पलीं मरिचं क्षिपेत् ।
 भावयित्वा घृते पक्त्वा घटिकान्ते समुद्धरेत् ।
 मध्वाज्यस्तन्यसंपिष्टं रात्र्यन्धहरमञ्जनम् ॥ ८ ॥

अजापित्तगतं व्योषं धूमस्थाने विशोषयेत् ।

चिरविल्वरसैर्घृष्टं रात्रान्धहरभञ्जनम् ॥

दृतेन पुष्पं मधुनाऽश्रुपातं तैलेन कण्डूं तिमिरं जलेन ।

रात्रान्धकं काञ्जिकया निहन्ति पुनर्नवा* नेत्रनवङ्करी स्यात् ॥८॥

चन्द्रोदया वटी । हरीतकी वचा कुष्ठं पिप्पली मरिचानि च ।

विभीतकस्य मज्जा च शङ्खनाभिर्मनःशिला ॥

सर्वमेतत् समं कृत्वा छागीक्षीरेण पेययेत् ।

नाशयेत् तिमिरं कण्डूं पटलान्यर्बुदानि च ॥

अधिकानि च मांसानि येन रात्रौ न पश्यति ।

अपि द्विवार्षिकं पुष्पं मासेनैकेन नाशयेत् ॥

वर्त्तिश्चन्द्रोदया नाम नृणां दृष्टिप्रसादनी ।

छायाशुष्का वटी कार्या नाम चन्द्रोदया वटी ॥१०॥

यस्तैफलं चूर्णमपथ्यवर्जी सायं समश्नाति हविर्मधुभ्याम् ।

स मुच्यते नेत्रगतैर्विकारैर्भृत्यैर्यथा क्षीणधनो मनुष्यः ॥ ११ ॥

अथ कर्णस्य बाधिर्य-कृमिनाशनम् ।

शिखरिच्चारयुतेन जलकृतकल्केन साधितं तिलजम् ।

अपहरति कर्णनादं बाधिर्यञ्चापि पूरणतः ॥ १ ॥

दशमूलकषायेण तैलप्रस्थं विपाचयेत् ।

एतत् कल्कं प्रदायेव बाधिर्ये परमौषधम् ॥ २ ॥

नीलीव्रध्रसे तैलं सिद्धं काञ्जिकसंयुतम् ।

कदुष्णपूरणात् कर्णे निःशेषकृमिनाशनम् ॥ ३ ॥

दन्तेन चर्वयेन्मूलं नन्द्यावर्त्तपलाशयोः ।

तन्नालीपूरिते कर्णे ध्रुवं गोमाक्षिकां जयेत् ॥ ४ ॥

ताम्बूलभक्षणं कृत्वा तत्र सन्दापयेद् बुधः ।

तत्र स्थितास्तु कृमयो नाशमायान्ति निश्चितम् ।

मुषली वागुजीचूर्णं खादेद्वाधिर्यशान्तये ॥ ५ ॥
मनःशिलाऽपामार्गोऽयं मूलं चूर्णं मधुप्लुतम् ।
भक्षयेत् कर्षमात्रन्तु बधिरत्वप्रशान्तये ॥ ६ ॥
लशुनामलकं तालं पिष्ट्वा तैले चतुर्गुणे ।
तैलाच्चतुर्गुणं क्षीरं पाच्यं तैलावशेषितम् ॥
तत् तैलं निक्षिपेत् कर्णे बाधिर्यञ्च विनाशयेत् ॥ ७ ॥

अथ कर्णपालीवर्द्धनम् ।

सिद्धार्थं बृहतीञ्चैव ह्यपामार्गं समं समम् ।
क्वागीक्षीरैः प्रलेपोऽयं कर्णपालीं विवर्द्धयेत् ॥ १ ॥
मूषलीकन्दचूर्णन्तु महिषीनवनीततः ।
लोडयेत् स्निग्धभाण्डे तु धान्यराशौ निवेशयेत् ॥
सप्ताहादुत्थितं लेप्यं कर्णपाली विवर्द्धते ॥ २ ॥
गुञ्जामूलं कृतं चूर्णं महिषीक्षीरसंयुतम् ।
सृतं दधि ततः कुर्यान्नवनीतं तदुद्भवम् ॥
कर्णयोर्लेपनं नित्यं वर्द्धते नात्र संशयः ॥ ३ ॥
अश्वगन्धा वचा कुष्ठं गजपिप्पलिका समम् ।
महिषीनवनीतेन लेपात् कर्णे विवर्द्धते ॥ ४ ॥
वराहोत्थेन तैलेन लेपात् कर्णं विवर्द्धयेत् ।
चर्मचटकरक्तेन लेपात् कर्णं विवर्द्धयेत् ॥ ५ ॥

अथ दन्तदृढीकरणम् ।

यमचिञ्चा जया पुङ्खा मूलं वा हयमारजम् ।
चलदन्ता दृढा यान्ति प्रत्येकं दन्तधावनात् ॥ १ ॥
ताम्रपात्रे क्षणं पाच्यमभयाचूर्णकं मधु ।
पिष्ट्वा च गुटिका कार्या दन्तैर्धार्या कृमिं हरेत् ॥ २ ॥
दन्तैर्धार्यं सुहीमूलं कृमिनाशं करोत्यलम् ।
कासीसं घृतसंपक्वं धार्यं दन्तैर्व्यथापहम् ॥ ३ ॥

विशालायाः फलं चूर्णं तप्तलीहोपरि क्षिपेत् ।
 तद्धूमसृष्टदन्तानां कीटपातो भवत्यलम् ॥ ४ ॥
 जातीकोलकपत्रं वा चर्वयेत् प्रातरुत्थितः ।
 स्थिराः स्युश्चलिता दन्तास्तत्काष्ठैर्दन्तधावनात् ॥
 गुञ्जामूलञ्च कर्णाभ्यां बद्धं दन्तकृमिप्रणुत् ॥ ५ ॥
 त्रिसूतं रौप्यमेकञ्च जम्बीररसमर्दितम् ।
 जम्बीरफलमध्यस्थं वस्त्रे बद्धा त्रग्रहं पचेत् ॥
 क्षीरमध्ये समुद्धृत्य गुटिकां तां ततः पुनः ।
 भावितं भानुदुग्धेन तालकं सूक्ष्मपेषितम् ॥
 तन्मध्ये गुटिकां क्षिप्त्वा वस्त्रे बद्धा दिनत्रयम् ।
 मधुभागङ्गतात् पश्चादुद्धृत्य चास्यधारितम् ॥
 घर्षणाच्चलितान् दन्तान् सप्ताहात् कुरुते दृढान् ॥ ६ ॥
 तालकं भानुदुग्धेन दिनमेकं विमर्दयेत् ।
 तद्गर्भे रसहेमोल्यां पिण्डिकां तारसंयुताम् ॥
 जम्बीरफलमध्यस्थां दोलायन्त्रे त्रग्रहं पचेत् ।
 तैलक्षौद्रयुते भाण्डे समुद्धृत्य विधारयेत् ।
 दन्तरोगान् हरेत्सर्वान् घर्षणाच्चलिता दृढाः ॥ ७ ॥
 चलदन्तस्थिरकरं कार्यं वकुलचर्वणम् ।
 वकुलस्य च बीजन्तु पिष्ट्वा कोष्णेन वारिणा ॥
 मुखे च धारयेद्बीमान् दन्तदार्व्यकरं परम् ॥ ८ ॥
 वकुलस्य त्वचः क्वाथमुष्णं वक्त्रेण धारयेत् ।
 दृढाः स्युश्चलिता दन्ता सप्ताहान्नात्र संशयः ॥ ९ ॥

अथ अत्याहारकरणम् ।

ब्रध्नकेनापि वृक्षस्य पीठं कृत्वाऽऽसने स्थितः ।
 योऽसौ भुङ्क्ते घृतैः सार्द्धं भोजनं भीमसेनवत् ॥ १ ॥
 सन्ध्यायां प्लक्षवृक्षस्य कर्तव्यमभिमन्त्रणम् ।

प्रातः पुष्पाणि संगृह्य मालां शिरसि धारयेत् ॥
 कौपीनं संपरित्यज्य भुङ्क्तेऽसौ भीमसेनवत् ॥ २ ॥
 उद्भ्रान्तपत्रमादाय कपिलाश्वानदन्तकम् ।
 कथामेव स्वयं बद्ध्वा भोजने वक्त्रवद्भवेत् ॥ ३ ॥
 गृहीत्वा मन्त्रितान् मन्त्री विभीतवरपङ्क्तवान् ।
 आक्रम्य दक्षिणां जङ्घां विंशत्याहारभुग् भवेत् ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं , नमः सर्वभूताधिपतये अस्य अस्य शोषय
 शोषय भैरवीञ्चाज्ञापयति स्वाहा” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ ४ ॥

अधरं कृकलासस्य शिखास्थाने विबन्धयेत् ।
 वायुपुत्र इवाश्चर्यमसौ भुङ्क्ते न संशयः ॥
 “ओं नाभिवेगेन उर्वशी स्वाहा” । अनेनेति ॥ ५ ॥

अथ अनाहारकरणम् ।

अन्त्राणि कृकलासस्य मज्जां कारञ्जवीजिकाम् ।
 पिष्ट्वा तद्गलिकां कृत्वा त्रिलोहेन तु वेष्टिताम् ॥
 तां वक्त्रे धारयेद् योऽसौ क्षुत्पिपासा न बाधते ।
 “ओं शां चां शरीरममृतमाकर्षय स्वाहा” ॥ १ ॥
 पद्मवीजं महाशालीन् छागीदुग्धेन पाचयेत् ।
 साज्यं तत्पायसं भुक्त्वा द्वादशाहं क्षुधापहम् ॥ २ ॥
 उडुम्बरस्य जम्बीरशालिशिम्बीशिरीषजम् ।
 बीजं संचूर्ण्यमारभ्य भुक्त्वा पक्षं क्षुधापहम् ॥ ३ ॥
 औडुम्बरफलं पक्कमिडुदीतैलभावितम् ।
 भुक्त्वा मासात् क्षुधां हन्ति पिपासाञ्च न संशयः ॥ ४ ॥
 अपामार्गस्य बीजानि दुग्धाज्याभ्यां प्रपाचयेत् ।
 पायसं छागलीक्षीरैर्भुक्त्वा मासात् क्षुधापहम् ॥
 “ओं नमो भगवते रुद्राय अमृतार्कमध्ये संस्थिताय मम
 शरीरे अमृतं कुरु कुरु सः स्वाहा” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ ५ ॥

अथ पादुकासाधनम् ।

अश्वनालेङ्गुदीतैलैः पेषयेत् श्वेतसर्षपान् ।

तल्लिसहस्तपादस्तु योजनानां शतं व्रजेत् ॥ १ ॥

अङ्गोलतैलसंपिष्टां श्वेतसर्षपलेपिताम् ।

पादुकामुद्रचर्मोत्थां समारुह्य शतं व्रजेत् ॥ २ ॥

अङ्गालस्य तु मूलन्तु तिलतैलेन पाचयेत् ।

पादं संजानुपर्यन्तं लिप्त्वा दूराध्वगो भवेत् ॥

“ओं नमश्चण्डिकायै गगनं गगनं चालय वेशय हिलि हिलि
वेगवाहिनि क्लीं स्वाहा” । उक्तयोगद्वयस्यायं मन्त्रः ॥ ३ ॥

गैरिकं सिन्धुजञ्चैव हयमारी च मालती ।

समं रुद्रजटा चैव विदार्या सह पेषयेत् ॥

तल्लिसपादः सहसा सहस्रयोजनं व्रजेत् ।

बलीपलितनिर्मुक्तो यावदाभूतसंभवम् ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं नमो भगवते रुद्राय नमो हरितगदाधरा
त्रासय त्रासय क्षोभय क्षोभय चरणे स्वाहा” ॥ ४ ॥

कोकजिह्वां ब्रह्मचारी गुडलोहेन वेष्टयेत् ।

गच्छति मुखे प्रक्षिप्य योजनं शतमेव च ॥

आगच्छति तदा तूर्णं स नरो नात्र संशयः ॥ ५ ॥

अथ अनादृष्टिहरणम् ।

“हुं श्रीं हुं” इमं मन्त्रं जलं प्रविश्य यदि जपति तदा अनादृष्टिः
हरति ।

कामरत्ने द्वादशीपदेशः

अथ निधिदर्शकमञ्जनम् ।

अञ्जनानान्तु सर्वेषां मन्त्रं साध्यमघोरकम् ।

विना घोरेण विद्याश्च नाशयन्ति पदे पदे ॥ १ ॥

यक्षाणां मूर्तिमाश्रित्य जपेदष्टसहस्रकम् ।

ततः सर्वविधानानि सुसाध्यानि च आहरेत् ॥

ओं बहुरूपं विश्वरूपं विद्याधर-महेश्वरम् ।

जपाम्यहं महादेवं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥

अत्र मन्त्रः ।—“ओं नमो रुद्राय रुद्ररूपाय नमो बहुरूपाय नमो विश्वरूपाय नमो विश्वात्मने नमस्तत्पुरुषयक्षाय नमो यक्षरूपाय नम एकस्मै नम एकाय नम एक रौरवाय नम एकयक्षाय नम, एकेक्षणाय नमो यक्षाय नमो वरदाय नमः तुद तुद स्वाहा” । सीपवासो जितेन्द्रियो सिद्धिर्भवति ॥ २ ॥

इज्जलानां पत्रकस्य ग्राह्यो यत्नेन पावकः ।

दीक्षितस्य गृहे श्रेष्ठं चितायान्तु विशेषतः ॥

रजकस्य गृहाद्वापि तस्करस्य गृहाच्च यः ॥

“ओं ज्वलितविद्युते स्वाहा” अग्निग्रहणमन्त्रः । “ओं नमो भगवते वासुदेवाय बबन्ध श्रीपतये स्वाहा” । अनेन वर्त्तिमभिमन्त्रयेत् । “ओं नमो भगवते सिद्धिसाधकाय ज्वल ज्वल पत पत पातय पातय बन्ध बन्ध संहर संहर दर्शय दर्शय निधिं मम” । अनेन दीपं ज्वालयेत् । “ओं ऐं मन्त्रसिद्धेभ्यो नमो विश्वेभ्यः स्वाहा” । अनेन कज्जलं ग्राह्यम् । “ओं कालि कालि महाकालि रक्षेदमञ्जनं नमो विश्वेभ्यः स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण यत्किञ्चिदञ्जनद्रव्यमभिमन्त्रयेत् । “ओं सर्वे सर्वसहिते सर्वौषधि-प्रयाहिते विरते नमो नमः स्वाहा” । अनेन मन्त्रेणाञ्जयेत् । न योगां मूलिकां मन्त्रयेत् । आदौ हिमशलाकया नेवमञ्जयित्वा ततस्तथैव शलाकया अञ्जनद्रव्यमञ्जयेत् ॥ ३ ॥

अञ्जयित्वाऽञ्जनं पश्चात् सप्तधारस्य पत्रकम् ।

बन्धयेत् प्रतिनेत्रन्तु अच्छिद्रं तदधोमुखम् ॥

तस्योपरि सितं वस्त्रं पट्टजं वाऽथ बन्धयेत् ।

नाञ्जगादधिकहीनाङ्गं श्वदंष्ट्रञ्चाग्निदग्धकम् ॥

सम्पूर्णङ्गं शुचिं स्नात्वा द्विदिनं नक्तभोजनम् ।
 क्षीरशाल्यन्नभोक्तव्ये द्विदिनान्ते ततोऽञ्जयेत् ।
 अञ्जितस्य शिखाबन्धः कर्त्तव्यो मन्त्र उच्यते ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं नमो भगवते रुद्राय ओं नन्न नन्न महेन्न
 विहेन्न विहेन्न मिहेन्न मिहेन्न हर हर रक्ष रक्ष पूजिते यक्ष-
 कुमारि सुलोचने स्वाहा” ।

यक्षाणां मूर्तिमाश्रित्य उदयास्तं मनुं जपेत् ।
 पूर्वमेव समाख्यातं शिखाबन्धं शिवोदितम् ॥
 अयं सर्वजनेन ज्ञातव्यः ॥ ४ ॥

शरत्काले तु संग्राह्या भूलता रक्तवर्णका ।
 सिन्दूरपूरितां कृत्वा रवितूलेन लेपयेत् ॥
 अतिकृष्णतिलात् तैलं ग्राहयेद्ग्राहयेत् सुधीः ।
 तैलवर्त्तौ प्रयोगेण कज्जलञ्चोत्तरायणम् ॥
 ग्राहयित्वाऽञ्जनं चक्षुर्निधिं पश्यति साधकः ।
 प्रमाणञ्च विजानाति गृह्णाति च यथेष्टकम् ॥ ५ ॥
 अतिकृष्णस्य काकस्य जिह्वामांसं समाहरेत् ।
 वेष्टयेद्रवितूलेन वर्त्तिं तैलेन कारयेत् ॥
 अजाष्टतेन दीपन्तु प्रज्वाल्यादाय कज्जलम् ।
 अञ्जिताक्षो नरस्तेन निधिं पश्यति पूर्ववत् ॥ ६ ॥
 सप्तधा पद्मसूत्राणि भावयेदिक्षुजै रसैः ।
 उद्धृत्य ज्वालयेद्दीपं अङ्गुलीतैलसंयुतम् ॥
 ग्राह्यं पुण्यत्रयोदश्यां कज्जलं निधिदर्शकम् ।
 सर्वाञ्जनमिदं सिद्धं शम्भुना परिकीर्तितम् ॥ ७ ॥
 दीपकज्जलयोः पात्रं कर्त्तव्यं नरमुण्डजम् ।
 सर्वेषां कज्जलानान्तु सत्यं स्याच्छिवभाषितम् ॥ ८ ॥
 रक्तेन कृकलासस्य भावयित्वा मनःशिलाम् ।

तेनैवाञ्जितनेत्रस्तु निधिं पश्यति भूगतम् ॥ ८ ॥

गृहीत्वा चानुराधायां वन्दां शाखोटवृक्षजाम् ।

गोरोचनां समं पिष्ट्वा त्वञ्जनं निधिदर्शकम् ॥ १० ॥

एतत् सर्वाञ्जनं ख्यातं प्रसिद्धं शिवभाषितम् ।

अगस्त्यवृक्षजां कुर्यात् पादुकां निधिदर्शिकाम् ॥

पादुकाऽञ्जनयोगेन सिद्धियोगा भवन्ति वै ॥ ११ ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं नमो भगवते रुद्राय नम उड्डामरेश्वराय
शिलि शिलि धूमले नागवेतालनि स्वाहा” । अनेन पादुकामभि-
मन्त्रयेत् ।

तुलसीमूलिकां पुथे शनिवारे समुद्धरेत् ।

निष्पिष्य काञ्जिकेनाथ मधुना पुनरञ्जयेत् ॥

पादजातकुमारो वा कन्यका वापि दृश्यते ।

तदानीं नात्र सन्देहः पाताललम्बिका अपि ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय कज्जललेपाञ्जनं दर्शय दर्शय
स्वाहा ठः ठः” । अनेन मन्त्रेण कज्जलमभिमन्त्रयेत् ॥ १२ ॥

खन्यमाने च सर्पाश्च निःसरन्ति पदे पदे ।

औषधेन विना तेभ्यो भयं स्यान्मन्त्रिणामपि ॥

तस्मादौषधयोगेन पादलेपेन तान् जयेत् ॥ १३ ॥

औषधन्तु ।—अर्कस्य करवीरस्य उत्पलस्य च मूलिकाम् ।

पिष्ट्वा पादप्रलेपाच्च दूरे गच्छन्ति पन्नगाः ॥ १४ ॥

अथ अट्टशीकरणम् ।

चतुर्लक्षमितं मन्त्रं श्मशाने प्रजपेच्छुचिः ।

लङ्घनवृत्तिस्ततस्तुष्टा पदं यच्छति यक्षिणी ॥

तेनावृतो नरोऽदृश्यो विचरेत् पृथिवीतले ।

निधिं पश्यति गृह्णाति न विघ्नैः परिभूयते ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं क्लीं क्लीं स्फं श्मशानवासिनी स्वाहा” ॥ १ ॥

निशाचरं निशि ध्यात्वा जप्तव्यं वामपाणिना ।

अदृश्यकारिणीं विद्यां लक्षजाप्ये प्रयच्छति ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं नमो निशाचर महामहेश्वर मम पर्यटतः
सर्वलोकलोचनानि बन्धय बन्धय देव्याज्ञापयति स्वाहा” ॥२॥

रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यां श्मशानान्तःशिवालये ।

बलिनान्योपहारिणं कुर्यादर्चनमुत्तमम् ॥

ततो दीपाङ्गुलीतैलैर्वर्त्तिः स्यादर्कतन्तुभिः ।

प्रज्वाल्य नृकपाले तु तत्पात्रे धृतकज्जलम् ॥

अञ्जयेन्नेत्रयुगलं देवैरपि न दृश्यते ॥ ३ ॥

अर्कशाल्यलिकार्पासपट्टपदाब्जतन्तुभिः ।

पञ्चभिर्वर्त्तिकाभिश्च नृकपालेषु पञ्चसु ॥

नरतैलेन दीपाः स्युः कज्जलं नृकपालतः ।

ग्राहयेत् पञ्चभिर्यन्त्रात् पूर्ववच्च शिवालये ॥

पञ्चस्थानीयजातन्तु एकीकुर्यात् ततः पुनः ।

मन्त्रयित्वाऽञ्जयेन्नेत्रे देवैरपि न दृश्यते ॥ ४ ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं हुं फट् स्वाहा” ।

कालि कालि महाकालि मांसशोणितभोजिनि ! ।

रक्तकृष्णमुखे देवि ! मा मे पश्यतु मानुषः ॥ ४ ॥

“ओं हुं फट् स्वाहा” एतन्मन्त्रायुतजपात् सिद्धी भवति । उक्ताः सर्वे
अदृश्यीकरणप्रयोगाः । अनेन मन्त्रणाष्टोत्तरशताभिमन्त्रिताः अङ्गुलीतैलप्रयोगाः
सिद्धा भवन्ति ॥ ५ ॥

अङ्गुलीतैलसंसिक्ता जटा सप्तच्छदोद्भवा ।

त्रिलोहवेष्टिता सा तु वटिका कार्यते शुभा ॥

अदृश्यकारिणी सा तु मुखस्था नात्र संशयः ॥ ६ ॥

तत्तैले सर्षपाः श्वेतास्त्रिलोहेन च वेष्टिता ।

अदृश्यकारिणी साक्षात् गुटिका मुखमध्यगा ॥ ७ ॥

कृष्णकाकस्य रुधिरं पित्तं गोमायुसम्भवम् ।
 काकारिनखचञ्चापि समभागं विचूर्णयेत् ॥
 ऋक्षे पुनर्वसौ वर्त्तिं कृत्वा नेत्रे च रञ्जयेत् ।
 अदृश्यो भवति क्षिप्रं सर्वकार्यप्रसाधकः ॥ ८ ॥
 कृष्णकुङ्कुरपुच्छाग्रं निर्माल्यं मृतकस्य च ।
 काकनेत्रञ्च मरिचं पिष्ट्वा कार्यञ्च मूलकैः ॥
 कलायर्द्धप्रमाणेन वटीं कृत्वा तु शोषयेत् ।
 तेनैवाञ्जितमात्रेण अदृश्यो भवति ध्रुवम् ॥ ९ ॥
 नक्तमालस्य तैलेन तत्र श्वेतार्कसूत्रजाम् ।
 वर्त्तिं प्रज्वाल्य वज्रस्य दले संगृह्य कज्जलम् ॥
 तेनाञ्जनेन मनुजस्त्वदृश्यो भवति ध्रुवम् ॥ १० ॥
 सुकृष्णञ्चैव मार्जारं मारयित्वा चतुष्पथे ।
 प्रोक्षणं कारयित्वा तु दिनानां पञ्चविंशतिम् ॥
 तं संगृह्य प्रयत्नेन क्षालयेच्छ्रोतवारिणि ।
 श्रोतोभेदि यदस्थि स्यात् तद्ग्राह्यं यत्नतोऽभयम् ॥
 पूजयित्वा महाकालं गोरोचनसमन्वितम् ।
 नकुलस्य तु पित्तेन भावयित्वा प्रपेषयेत् ॥
 तद्वर्त्तितिलकादेव नरोऽदृश्यो भवेद् ध्रुवम् ॥ ११ ॥
 नृमांसञ्च शिवामांसं यत्नतो ग्राहयेद् बुधः ।
 रजस्वलायाः प्रथमरुधिरेण वटीं कुरु ॥
 त्रिलोहवेष्टिता सा तु मुखस्थाऽदृश्यकारिणी ॥ १२ ॥
 कृष्णमार्जारमुण्डे तु कृष्णगुञ्जां प्रवापयेत् ।
 अदृश्यकारकं साक्षात् तत्फलं मस्तके धृतम् ॥ १३ ॥
 कोकाया नयनं वामं त्रिलोहेन प्रवेष्टयेत् ।
 सा वटी मुखमध्यस्था अदृश्यं कुरुते ध्रुवम् ॥ १४ ॥
 दिवाभीतस्य नयनं त्रिलोहेन प्रवेष्टितम् ।

मुखस्थं कुरुतेऽदृश्यं यथेच्छं विचरेन्महीम् ॥ १५ ॥
 ऋक्षे चैवानुराधायां वन्दां राक्षसवृक्षजाम् ।
 मुखे प्रक्षिप्य च नरो ह्यदृश्यः स्यादसंशयः ॥ १६ ॥
 शाखोटकस्य वन्दाकं नक्षत्रे मृगशीर्षके ।
 गृहीत्वा पानमात्रेण अदृश्यो जायते नरः ॥ १७ ॥
 भरण्यान्तु समागृह्य वन्दां कार्पाससम्भवाम् ।
 हस्ते बद्ध्वा ह्यदृश्यः स्यात् स्वात्यां वा निम्नवृक्षजाम् ॥ १८ ॥
 पिवेदुत्तरषाढायाम् अशोकवृक्षसम्भवाम् ।
 वन्दां तदा ह्यदृश्यः स्यादश्विन्यां विल्ववृक्षजाम् ॥
 वन्दाकं वा करे धृत्वा ह्यदृश्यो जायते नरः ॥ १९ ॥

अथ मृतसञ्जीवनी ।

मृतसञ्जीवनीं विद्यां प्रवक्ष्यामि समासतः ।
 लिङ्गमङ्गोलवृक्षाधः स्थापयित्वा प्रपूजयेत् ॥
 नवं घटञ्च तत्रैव पूजयेत्लिङ्गसन्निधौ ।
 वृक्षं लिङ्गं घटञ्चैव सूत्रेणैकेन वेष्टयेत् ॥
 चतुर्भिः साधकैर्नित्यं प्रणिपत्य क्रमेण तु ।
 एवं द्वितीयां यः कुर्यादघोरेण समर्चयेत् ॥
 पुष्पादिफलपाकान्तं साधनं कारयेद् बुधः ।
 फलानि पक्वान्यादाय पूर्वोक्तं पूरयेद् घटम् ॥
 तद्घटं पूजयेन्नित्यं गन्धपुष्पाऽक्षतादिभिः ।
 ओष्ठवर्ज्यं ततः कुर्याद्वाजिनां घर्षयेन्मुखम् ॥
 तन्मुखे वृंहणं वृक्षं किञ्चित् किञ्चित् प्रलेपयेत् ।
 विस्तीर्णमुखभागान्तः कुम्भकारकरोद्धृताम् ॥
 मृत्तिकां लेपयेत् तत्र तानि बीजानि रोपयेत् ।
 कुण्डल्याकारयोगेन यत्नादूर्ध्वमुखैर्नरैः ॥
 शुष्कं तत् ताम्रपात्रोर्ध्वं भाण्डे देयमधोमुखम् ।

आतपे धारयेत् तैलं ग्राहयेत्तच्च रक्षयेत् ॥
 मासार्द्धञ्चैव तत्तैलं मासार्द्धं तिलतैलकम् ।
 नस्यं देयं मृतस्यैतत् समाकृष्य हि तेन तु ॥
 तत् कृत्वा जीव्यते सत्यं गतेनापि यमालयम् ।
 रोगापमृत्युसर्पादिमृतो जीवति हि स्वयम् ॥ १ ॥
 पुंशुक्रं पारदं तुल्यं तिलतैलेन मर्दयेद् ।
 नस्यं देयं मृतस्यैव कालदष्टस्य वा क्षणात् ॥
 जीव आयाति नो चित्रं महादेवेन भाषितम् ॥ २ ॥
 पुष्यभास्करयोगे तु गुडूचीमूलमाहरेत् ।
 कर्षमुष्णजलैः पीतो मृतमृत्युहरो भवेत् ॥

“ओं अघोरिभ्योऽथ घोरिभ्यो घोरमघोरतरेभ्यः सर्वतः सर्व-
 सर्वेभ्यो नमस्ते रुद्ररूपेभ्यः” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ ३ ॥

अथ विषनामानि ।

शम्भुनोक्तं समासेन विषं स्थावरजङ्गमम् ।
 योगञ्च कृत्रिमञ्चैव वृश्चिकाद्यैस्तु सम्भवम् ॥
 क्रमालक्षणेतेषां मन्त्रयुक्तं वदाम्यहम् ।
 नाम वक्ष्ये विधानञ्च शम्भुना कीर्तितं पुरा ॥
 वहवो वत्सनाभश्च मुस्तकं पुष्करं विषम् ।
 क्रूरं शठं कर्मठञ्च हरिद्रा कालकूटजम् ॥
 द्वन्द्ववज्रञ्चैव वीरं हरितं गालवं विषम् ।
 शृङ्गी कर्कटशृङ्गी च मेषशृङ्गी हलाहलम् ॥
 शाकूटं वज्रशृङ्गी च अञ्जनं पुण्डरीककम् ।
 सङ्कोचं मधुपाकञ्च मसूरं रोहिणं तथा ॥
 पञ्चविंशतिभिर्भेदैर्विज्ञेयं स्थावरं विषम् ।
 एतन्मध्ये ह्यतिक्रूरं सङ्कोचं कालकूटकम् ॥

शृङ्गीं मुस्तं वत्सनाभं पञ्चमन्तु विषाविषम् ॥ १ ॥

एषां देहप्रविष्टानां शृणु लक्षणमुच्यते ।

वान्तिर्मूर्च्छाऽतिसारश्च भ्रान्तिं शूलञ्च कम्पनम् ।

कासश्वासौ तीव्रदाहं लक्ष्येदंशने स्वयम् ॥ २ ॥

विषचिकित्सा । पुच्छजीवफलात् मज्जां शीततोयेन पेषयेत् ।

भोजने चाञ्जने पाने लेपैः सर्वविषापहाम् ॥

स्थावरं जङ्गमं क्रूरं कृत्तिमं योगजं तथा ।

निष्कमात्रं न सन्देहः कालदष्टो हि जीवति ॥ ३ ॥

शादलं टङ्कणं तुल्यं कट्फलं रजनी वचा ।

नरमूत्रेण संपिथ्य एकैकन्तु विषं हरेत् ॥ ४ ॥

समूलपत्रां सर्पाक्षीं तथैव देवदालिकाम् ।

गिरिकर्णाश्च वा मूलं नरमूत्रेण पूर्ववत् ॥ ५ ॥

त्रिकटुं देवदालीञ्च नस्ये सर्वविषापहम् ।

टङ्कणं देवदालीञ्च जलपाने विषापहाम् ॥ ६ ॥

ब्रह्मदण्डीयमूलञ्च मधुना सह भक्षयेत् ।

श्वेताङ्गोलस्य मूले च मुखस्थे तिलकेऽथवा ॥

मुखस्थैरण्डमूलं वा छायाशुष्कं विषापहम् ॥ ७ ॥

नीलसर्पस्य पुच्छन्तु कृकलासस्य पुच्छकम् ।

ताम्रेण वेष्टितं कृत्वा मुद्रिकां ताञ्च धारयेत् ।

तथा स्पृष्टजलं पीतं स्थावरं जङ्गमं हरेत् ॥ ८ ॥

भूनागसत्त्वसञ्जातां मुद्रिकां धारयेत् करे ।

न तस्याक्रमते सत्यं विषं स्थावरजङ्गमम् ॥

तत्स्पृष्टोदकपानेन विषं सर्वं विनश्यति ॥ ९ ॥

शिरीषव्रध्नकं ग्राह्यं रेवत्यां चन्दनान्वितम् ।

तद्दृष्टं मर्दितं गात्रे तस्याङ्गे विषनाशनम् ॥ १० ॥

वराहगोधानकुल-शशकुक्कुटपित्तकम् ।

श्वेताया गिरिकर्णाश्च फलं मूलञ्च पेषयेत् ॥
 पाने सर्वविषं हन्ति मृतोऽप्युत्तिष्ठते क्षणात् ।
 नाम्ना चामृतयोगोऽयं स्वयं रुद्रेण भाषितः ॥ ११ ॥
 पणवं पटहञ्चैव ह्यनेनैव प्रलेपयेत् ।
 मृतोऽपि विषयोगेन श्रुत्वा वाद्यं प्रबुध्यते ॥ १२ ॥
 श्वेतापराजितामूलं पीत्वा दुग्धेन मानवः ।
 स्थावरञ्च विषं हन्ति उदरस्थं न संशयः ॥
 ससिन्धुकाञ्चिकं पीत्वा स्थावराद्यविषं हरेत् ॥ १३ ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय कुञ्चिता-
 मृतमर्चितजटाय ठः ठः स्वाहा” । अनेन सर्वविषमभिमन्त्रयेत् ॥ १४ ॥

अथ सर्पविषलक्षणम् ।

जातीनां नामरूपाद्याः जङ्गमानामिहोदिताः ।
 ब्राह्मणाः श्वेतवर्णास्तु क्षत्रिया रक्तवर्णकाः ॥
 वैश्यास्तु पीतवर्णाः स्युः कृष्णवर्णास्तु शूद्रकाः ।
 अनन्तः कुलिकश्चैव वासुकिः शङ्खपालकः ॥
 तक्षकश्च महापद्मः कर्कोटः पद्म एव च ।
 कुलनागाष्टकं ह्येतत् तेषां चिह्नं शिवोदितम् ॥ १ ॥
 श्वेतपद्ममनन्तस्य मूर्द्ध्नि पृष्ठे च दृश्यते ।
 शङ्खं शेषस्य शिरसि वासुकेः पृष्ठ उत्पलम् ॥
 त्रिनेत्राङ्गस्तु कर्कोटस्तक्षकः शशकाङ्कितः ।
 ज्वलत्तिशूलचन्द्रार्धं शङ्खपालस्य मूर्ध्नि ॥
 राजवत्तु समो बिन्दुर्महापद्मस्य पृष्ठतः ।
 पद्मपृष्ठे च दृश्यन्ते सुरक्ताः पञ्च बिन्दवः ॥
 एवं यो वेत्ति जात्यादीन् नाम चिह्नं शिवोदितम् ।
 तस्य मन्दोषधान्येव सिध्यन्ते नान्यथा पुनः ॥

दूरतस्तस्य सर्पाद्याः पतन्ति गुरुडे यथा ।

कालाख्या नाम तच्चिह्नं शिवेनोक्तं यथा पुरा ॥ २ ॥

ज्ञेयो दशविधो दंशो भुजङ्गानां भिषग्वरैः ।

भीतोन्मत्तः क्षुधार्तश्च आक्रान्तो विषदर्पितः ॥

आहारेच्छः सरोषश्च स्वस्थानपरिरक्षणे ।

नवमो वैरिसन्धानो दशमः कालसंज्ञकः ॥ ३ ॥

उद्याने जीर्णकूपे च वटशृङ्गाटचत्वरे ।

शुष्कवृक्षे श्मशाने च प्लक्षश्लेष्मातशिशुके ॥

देवतायतनागारे तथा च शाकवृक्षके ।

एषु स्थानेषु ये दष्टास्ते न जीवन्ति मानवाः ॥ ४ ॥

भ्रूमध्ये चाधरे मूर्ध्नि जङ्घे नेत्रे भ्रुवोस्तथा ।

ग्रीवाचिवुककण्ठेषु करमध्ये च तालुके ॥

स्तनयोः स्कन्धयोः कुक्षौ लिङ्गवृषणनाभिषु ।

मर्मसन्धिषु सर्वत्र सर्पदष्टो न जीवति ॥ ५ ॥

रवौ भौमे शनेर्वारि सर्पदष्टो न जीवति ।

अष्टमी पञ्चमी पूर्णा अमावस्या चतुर्दशी ॥

अशुभास्तिथयः प्रोक्ताः सर्पदष्टविनाशिकाः ॥ ६ ॥

कृत्तिका श्रवणा मूला विशाखा भरणी तथा ।

पूर्वास्त्रिस्तथा चित्राऽश्लेषा दष्टो न जीवति ॥ ७ ॥

मध्याह्ने सन्ध्योश्चैव ह्यर्द्धरात्रे निशात्यये ।

कालवेला-वारवेला-सर्पदष्टो न जीवति ॥ ८ ॥

सर्पस्य तालुकामध्ये दन्तो योऽङ्गुशसन्निभः ।

विमुञ्चति विषं घोरं तेनायं कालसंज्ञकः ॥ ९ ॥

चक्राकृतिश्च वा दंशः पक्वजम्बूफलाकृतिः ।

सुनीलः श्वेतरक्तौ वा त्रिदशोऽपि न जीवति ॥ १० ॥

सवेम्बलं पुरीषं वा हृच्छूलं हृदिदाहकृत् ।

सानुनासिकवाक्यञ्च सन्धिभेदमथापि वा ॥
 ताम्नाभं नेत्रयुगलं अथवा काकनीलकम् ।
 वियोगो देवदष्टाख्यस्तं विद्यात् कालपार्श्वगम् ॥ ११ ॥
 सेचनादुदकेनाथ शीतलेन मुहुर्मुहुः ।
 रोमाञ्चो न भवेद् यस्य तं विद्यात् कालभक्षितम् ॥ १२ ॥
 वेदना दंशमूलो वा नष्टदंशोऽथवा भवेत् ।
 तत्क्षणात् तीव्रदाहश्च सोऽपि कालेन भक्षितः ॥ १३ ॥
 सोमं सूर्यं तथा दीप्तं न पश्यति च तारकाम् ।
 दर्पणे सलिले वाऽथ घृते तैलेऽथवा मुखम् ।
 न पश्येद्दीप्त्यमाणोऽपि कालदष्टो न संशयः ॥ १४ ॥
 ज्ञात्वा कालमकालञ्च पश्चाद् भेषजमाचरेत् ।
 सर्पदंशे विषं नश्येत् कालदष्टो न जीवति ॥
 तस्य तत्रापि कर्त्तव्या चिकित्सा जीवनावधि ।
 रसदिव्यौषधीनाञ्च प्रभावात् कालजिह्वेत् ॥ १५ ॥

अथ सर्पविषौषधम् ।

सूतकं गन्धकं तुल्यं टङ्कणं रजनीसमम् ।
 देवदान्या द्रवैर्मथं दिनं निष्कन्तु भक्षयेत् ॥ १ ॥
 कालशैलाशनिर्नाम रसः सर्पविषापहः ।
 नरमूत्रं पिवेच्चानु कालदष्टोऽपि जीवति ॥ २ ॥
 श्वेतापराजितामूलं देवदानीयमूलकम् ।
 वारिणा पेषितं नस्यं कालदष्टोऽपि जीवति ॥ ३ ॥
 दधिमधुनवनीतं पिप्पलीशृङ्गवेरम्
 मरिचमपि च कुष्ठं चाष्टमं सैन्धवञ्च ।
 यदि दशति सरोषस्तक्षको वासुकिर्वा
 यमसदनगतः स्यादानयेत् तत्क्षणेन ॥ ४ ॥
 कटुकीमुषलीमूलं पीत्वा तोयैर्विषापहम् ।

वृश्चिकावीरणामूलं लेपात् सर्पविषापहम् * ॥ ५ ॥
 वारिणा टङ्कणं पीतमथवाऽर्कस्य मूलकम् ।
 सैन्धवं वा नृमूत्रेण प्रत्येकं विषनाशनम् ॥ ६ ॥
 इन्द्रवारुणिकामूलं शुक्ला वाऽथ पुनर्नवा ।
 बन्ध्याकर्कोटकीमूलं मुषली शिखिमूलिका † ॥
 तण्डुलोदकपानेन प्रत्येकं विषनाशनम् ॥ ७ ॥
 भृङ्गराजस्य मूलन्तु त्रिशूल्यानन्तमूलकम् ।
 तोयैर्वा तण्डुलीमूलं प्रत्येकं विषजिह्वेत् ॥ ८ ॥
 सोमराजीवीजचूर्णं सक्कन्नोमूत्रभावितम् ।
 चराचरविषघ्नन्तं मृतसञ्जीवनं पिबेत् ॥ ९ ॥
 कटुतुम्बुल्लवं मूलं सूक्ष्मं गोमूत्रपेषितम् ।
 क्वायाशुष्कां वटीं मूत्रैः पाणिलेपो विषापहः ॥ १० ॥
 गोमूत्रैर्नरमूत्रैर्वा पुराणेन घृतेन वा ।
 हरिद्रापानमात्रेण विषं हन्ति चराचरम् ॥
 दशवर्षात् परं सर्पिः पुराणमिति कथ्यते ॥ ११ ॥
 यदि सर्पविषार्त्तानां सर्वस्थानगतं विषम् ।
 गोक्षीरैः रजनीं काथ्य पिबेत् सर्वविषापहम् ॥ १२ ॥
 गोक्षीरेः रजनीकुष्ठं काथ्यमानं विषापहम् ।
 हरिद्राकुष्ठमध्वाज्यं भुक्तं सर्वविषापहम् ॥ १३ ॥
 मूलन्तु श्वेतगुञ्जाया वक्तस्थं विषनाशनम् ।
 पुथोद्धृतं तस्य मूलं नस्येन विषनाशनम् ॥ १४ ॥
 पाठाद्रवेण तन्मूलं पाने स्यात् कालकूटजित् ।
 अर्कमूलेन संलेप्य दंशं विषहरं महत् ॥

* वृश्चिका—विकुटी इति । वीरणामूल—वेणा इति च भाषा ।

† मुषली—तालमूली इति । शिखिमूलिका—अपमार्गः इति च अर्थः ।

रक्तचित्रेन्द्रगोपाभ्यां तथा विषविनाशनम् ॥ १५ ॥
 सर्पं हरितवर्णञ्च पुच्छाग्रे पाटयेच्छिरः ।
 शुक्लं कृष्णं पृथक् कार्यं नस्यं सर्वविषापहम् ॥
 शुक्लं शुक्ले दक्षिणाङ्गे कृष्णं कृष्णे च वामके ।
 मृतसञ्जीवनं ह्येतत् कालदष्टोऽपि जीवति ॥ १६ ॥
 तिक्ता कोषातकीकाथं मध्वाज्यसंयुतं पिवेत् ।
 तत्क्षणाद्वमयेद् यस्तु विषयोगाद्विमुच्यते ॥ १७ ॥
 कटुकी जम्बुमूलं वा तक्राम्लैर्वा पिवेज्जलैः ।
 तत्क्षणाद्वमयेच्छीघ्रं विषयोगाद्विमुच्यते ॥ १८ ॥
 राजवृक्षत्वचं ग्राह्यं शुक्लं कृष्णं पृथक् पृथक् ।
 शुक्लपक्षे तु शुक्लान्तां चतुर्विंशतिभिः सह ॥
 मरिचैः पाननिष्ठस्य कृष्णे कृष्णत्वचं तथा ।
 पीत्वा तैर्निर्विषो दष्टः कथितं हरमेखले ॥ १९ ॥
 कुङ्कुमालक्तकं लोध्रं शिला चैवाथ रोचना ।
 गुटिका लेपनाद्वन्ति विषं स्थावरजङ्गमम् ॥ २० ॥
 द्वे हरिद्रे शिला तालं कुङ्कुमं मुस्तकं जलैः ।
 गुटिका लेपमात्रेण विषं हन्ति महाऽद्भुतम् ॥ २१ ॥
 पूतीकरञ्जबीजस्य मज्जानं कारवेक्षजम् ।
 पिष्ट्वा पिवेत् ससर्पिष्कं विषं हन्ति न संशयः ॥ २२ ॥
 पिप्पलीं मरिचं कुष्ठं गृहधूमं मनःशिलाम् ।
 तालकं सर्पपान् श्वेतान् गवां पित्तेन लोडयेत् ॥ *
 गुटिकाऽञ्जननस्येन पानाभ्यञ्जनलेपनात् ।
 तत्क्षणेणापि दष्टस्य निर्विषीकुरुते क्षणात् ॥ २३ ॥
 पथ्या क्षौद्रञ्च मरीचं पत्रं † हिङ्गु शिला वचा ।

* “गवां क्षीरेण लोडयेत्” इति पाठान्तरम् ।

† पत्रं पलमिति वा पाठ्यम् ।

जलेन गुटिकानस्ये कालदष्टोऽपि जीवति ॥ २४ ॥
 अश्वगन्धा मेघनादो गोमूत्रं महिषाक्षकम् ।
 गृहधूमेन वा लेपः शिरःकण्ठविषं हरेत् ॥ २५ ॥
 पञ्चाङ्गमश्वगन्धायाश्चागौमूत्रेण पेषयेत् ।
 लेपे पाने न सन्देहो नानाविषविनाशनम् ॥ २६ ॥
 शिला हिङ्गु वचा व्योषमभयात्वक् च पत्रकम् । *
 नस्ये वासुकिदष्टञ्च निर्विषं शीतवारिणा ॥ २७ ॥
 पुत्तजीवफलान्मज्जां गवां क्षीरेण पेषयेत् ।
 लेपनाञ्जननस्येन कालदष्टोऽपि जीवति ॥ २८ ॥
 कृष्णधुस्तूरमूलस्य चूर्णं ग्राह्यं पलोन्मितम् ।
 करञ्जतैलकर्षेण वटीं कृत्वा तु धारयेत् ॥
 जम्बीरस्य रसैः पीत्वा रौद्रीविषनिवारणम् ॥ २९ ॥
 लज्जालुमूलं नील्या वा मूलं स्वच्छेन वारिणा ।
 पीत्वा रौद्रोविषं हन्ति लेपाद् गुञ्जाबलोद्भवम् ॥ ३० ॥
 गृहधूमं हरिद्रे द्वे समूलं तण्डुलीयकम् ।
 अपि वासुकिना दष्टः पिवेद्दधिष्टतान्वितम् ॥ ३१ ॥
 तण्डुलीयकमूलन्तु पीतं तण्डुलवारिणा ।
 तक्षकेणापि दष्टञ्च निर्विषं कुरुते ध्रुवम् ॥ ३२ ॥
 कौलिक्यमूलनस्येन कालदष्टोऽपि जीवति ।

अत्र मन्त्रः ।—“ओं आदित्यचक्षुषा दृष्टः दृष्टोऽहं हर विषं
 स्वाहा” ॥ ३३ ॥

विशुक्रान्तोद्भवं मूलं घृतेन त्वग्गतं विषम् ।
 पयसा रक्तगं हन्ति मांसगं कुष्ठचूर्णतः ॥
 अस्थिगं रजनीयुक्तं मेदोगं काकलीयुतम् ।
 मज्जागं पिप्पलीयुक्तं चण्डालीकन्दसंयुतम् ॥

शुक्रगं हन्ति लौहित्यं तस्माद्देयाऽपराजिता ।
 इति भावो भवेद् यस्य आत्मरूपमिदं जगत् ॥
 तत्सर्वैर्विषकीटाद्यैर्भक्ष्यमाणो न बाध्यते ॥ ३४ ॥
 सद्यः सर्पेण दष्टस्य वामनासिकया धृतः ।
 लेपः कर्णमलेनापि नृमूत्रैः सेचनञ्च वा ॥
 स्तम्भते गरलस्तेन नोद्ध्वं धावति धातुषु ॥ ३५ ॥
 वराहकर्णिकामूलं हस्ते बद्धं विषापहम् ॥ ३६ ॥
 शिरीषपुष्पंस्वरसै सप्ताहं मरिचं सितम् ।
 भावितं सर्पदष्टानां पानेऽप्यभ्यञ्जने हितम् ॥ ३७ ॥
 स्वच्छन्दभैरवी विद्या कथ्यते विषनाशिनी ।

अथ मन्त्रः ।—“ओं नमो भगवति स्वच्छन्दभैरवि महाभैरवि ,
 कालकूटविषं स्फोटय स्फोटय विस्फारय विस्फारय खादय खादय
 अवतारय अवतारय नास्ति विष हलाहलविष संयोगविष
 स्यावरविष अत्युग्रविष जङ्गमविष कालचञ्चुया” । परा दृष्टमन्त्रः ।
 “तड्दर्घायण इथय इथय” “ओं कालाय महाकालाय कालमर्द
 देवि ! अमृतगर्भदेवि ओं ओं फट् फट् स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण भाङ्ग-
 यत् जलं वाचयेच्च निर्विषः स्यात् । इयं स्वच्छन्दभैरवीविद्या । “ओं क्रूं क्रूं
 मं स्वः हं सः” । अनेनाभिमन्त्रितपानीयपानेनापि मार्जनेन वा निर्विषः
 स्यात् ॥ ३८ ॥

देवदारु चित्रकञ्च करवीरार्कलाङ्गली ।
 मूलानि वारिणा पिष्ट्वा कालदष्टहरं पिवेत् ॥ ३९ ॥
 मन्त्रौषधप्रयोगेण यदि दष्टो न जीवति ।
 छेदयेत् तीक्ष्णशस्त्रेण दंशस्थाने भिषग्वरः ॥
 स्यावरन्तु विषं दद्याद्दष्टो दष्टेन हन्यते ॥ ४० ॥
 यस्तु संरोषितः सर्पो धूमं वक्त्रादिमुञ्चति ।
 तुण्डाग्रं पेपितं यस्य बहुशस्त्रेण दंशिताः ॥

अशक्यमगदैरन्यैर्विषेणैव चिकित्सयेत् ॥ ४१ ॥

क्षीरक्षौद्रघृतैर्युक्तं द्विगुञ्जं पाययेद्विषम् ।

विषेण लेपयेदंशं कालदष्टोऽपि जीवति ॥ ४२ ॥

मृतसञ्जीवनं ख्यातं निर्गुण्डी तगरं विषम् ।

पिण्डीतगरमूलञ्च पुष्पेणोत्पाद्य योजयेत् ॥

दंशे देयं मृतस्यापि दष्टो जीवति तत्क्षणात् ॥ ४३ ॥

दंशे मृतोऽपि दष्टः कः पुरुषो नाशमेति इति चित्रम् ? ।

सर्पदष्टो यदा वीरस्तं सर्पो दंशते स्वयम् ।

मुक्तोऽसौ म्रियते सर्पः स्वयं निर्विषतां व्रजेत् ॥ ४४ ॥

यदा तदा फलं दन्तैः सर्पभावेन भक्षयेत् ।

दन्तैर्वा भक्षयेद्भूमिं दण्डवत् पतितो नरः ॥

सर्पभावैः न सन्देहो तस्य नो संक्रमेद्विषम् ।

अत्यन्तविषरोगार्तान् जलमध्ये विनिक्षिपेत् ॥ ४५ ॥

मूलं तण्डुलवारिणा पिबति यः प्रत्यङ्गिरासम्भवम् ।

निष्पिष्टं शुचिभद्रयोगदिवसे तस्याऽहिभीतिः कुतः ॥

दर्पादेव फणी यदा दशति तं मोहान्वितो मानवम् ।

स्थाने तत्र स एव याति नियतं चक्री यमस्याचिरात् ॥ ४६ ॥

आषाढशुक्लपञ्चम्यां कट्यां शैरोषमूलकम् ।

तण्डुलोदकपानेन सर्पदंशो न जायते ॥

भ्रमाद्वा दंशते सर्पस्तदा सर्पो विनश्यति ॥ ४७ ॥

पुष्पे श्वेतार्कमूलन्तु श्वेतवर्षाभूमूलकम् ।

संगृह्य पेयं तदृक्षे स्नात्वा तण्डुलवारिणा ॥

सर्पभीतिविनाशार्थं प्रतिसंवत्सरं नरः ॥ ४८ ॥

मसूरं निम्बपत्राभ्यां खादेन्मेषगते रवौ ।

अब्दमेकं न भीतिः स्याद्विषाक्तान्नात्र संशयः ॥

यदा—मसूरं निम्बपत्राभ्यां योऽस्ति मेषगते रवौ ।

अतिरोषान्वितस्तस्य तक्षकः किं करिष्यति ? ॥ ४८ ॥

कुकलासस्य दन्तांस्तु सितसूत्रेण वेष्टयेत् ।

बाहौ बद्धा विषं हन्ति विषं भुक्त्वा न बाध्यते ॥

सर्पवृश्चिकमूपाणां मुखस्तम्भः प्रजायते ।

अथ मन्त्रः ।—“ओं श्वरि कीर्तय कीर्तय संजाव संजाव स्वाहा” । सहस्रजपात् सिद्धिः । अनेन मन्त्रेण सूत्रं हस्ते बन्धयेत् ॥ ५० ॥

पातालगारुडीमूलं लम्बमानं गृहे स्थितम् ।

दृष्ट्वा गच्छन्ति ते दूरं सर्पाद्या विषकीटकाः ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं प्लः सर्पकुलाय स्वाहा । अशेषकुलसर्प-कुलाय स्वाहा” । अनेन सप्ताभिमन्त्रितां मृत्तिकां गृहमध्ये क्षिपेत्, सर्पाः पलायन्ते ॥ ५१ ॥

अथ वृश्चिकविषनिवारणम् ।

शिरीषबीजं गोमेदं दाडिमस्य च मूलकम् ।

अर्कक्षीरयुतं हन्ति धूपो वृश्चिकजं विषम् ॥ १ ॥

मयूरपारावतकुक्कुटानां ग्राह्यं पुरीषं सह भानुमूलैः ।

धूपो निहन्त्याशु विषं समस्तं चतुर्विधं वृश्चिकसर्पजातम् ॥ २ ॥

रजनीचूर्णधूपेन विषं वृश्चिकजं हरेत् ।

वस्त्रेणाच्छाद्य गात्राणि धूपधूमञ्च पाययेत् ॥

दंशञ्च धूपयेच्छीघ्रं सर्वधूपेष्वयं विधिः ॥ ३ ॥

तोयैर्वा नागरं नस्यं पिवेद्वा सैन्धवं घृतम् ।

अर्कधुस्तूरमूलं वा जलपाने विषापहम् ॥ ४ ॥

पुत्तजीवफलान्मज्जां पलाशोत्थां करञ्जजाम् ।

मज्जां तोयैः प्रलेपोऽयं हन्ति वृश्चिकजं विषम् ॥ ५ ॥

हिङ्गु वा जललेपेन वृश्चिकोत्थं विषं हरेत् ॥ ६ ॥

सिक्थकं सप्तधा भाव्यं स्नुह्यर्कपयसाऽऽतपे ।

तत्तप्तं वक्त्रिणा स्पृष्टं दंशस्थाने विषं हरेत् ॥ ७ ॥

घृतार्कदुग्धलेपेन यथ्या वा धूपितेन वा ।
 बीजपूरकमूलस्य लेपाद्वापि हरीतकी ॥
 लेपोजातीगुडाभ्यां वा हरिद्रालेपनेन वा ।
 वृश्चिकस्य विषं हन्ति प्रत्येकेन न संशयः ॥ ८ ॥
 मातुलुङ्गस्य मूलन्तु रविवारि समुद्धरेत् ।
 उत्तराभिमुखेनैव क्रूं मन्त्रोच्चारणात् स्पृशेत् ।
 वामाङ्गे दक्षिणे दष्टे वामदष्टे च दक्षिणे ।
 मार्जनेन विषं हन्यात् सदंशं दृष्टप्रत्ययम् ॥
 सप्तधा मार्जनेनैव विषं वृश्चिकजं हरेत् ॥ ९ ॥
 कार्पासमूलं चर्वित्वा विषजित् कर्णफुत्कृतैः ॥ १० ॥
 ग्राह्यं हंसपदीमूलं प्रातरादित्यवासरे ।
 मुखस्थं फुत्कृतं कर्णे विषं वृश्चिकजं हरेत् ॥ ११ ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं क्षः फट् स्वाहा” । अनेनापोमार्जयेन्निर्विषो भवति ।

“शांखो मांखो मांहीं खोहीं” । अनेन गरुडमन्त्रेण वृश्चिकदष्टं करवीर-
 काष्ठेनापो मार्जयेन्निर्विषो भवति ॥ १२ ॥

वकुलत्वचबीजं वा निष्पीड्य दंशनस्थले ।

प्रलेपाद् वृश्चिकविषहरणञ्चाभिमन्त्रितात् ॥

“ओं भं हुं यं क्रं ङं वं वं लं क्षं एं ऐं ओं औं हं हः” ।

इति मन्त्रेणाभिमन्त्र्य प्रलेपयेत् ॥ १३ ॥

“हां हीं मं चं ओं” इति मन्त्रेण शीलहन्तमभिमन्त्र्य तेन मार्जनाद्
 वृश्चिकविषनाशो भवति ।

शिवेन भाषितो योगो नावहेलनमर्हति ॥ १४ ॥

अथ मूषिकविषहरणम् ।

शिला तालककुष्ठञ्च भाव्यं निर्गुण्डिकाद्रवैः ।

पानं मूषिकदष्टानां दत्तं तीव्रविषं हरेत् ॥ १ ॥

गृहगोधां समादाय पिष्ट्वा तण्डुलवारिणा ।

लेपादाखुविषं हन्ति पिवेद्वा क्षीरपाचिताम् ॥ २ ॥

सर्पपं कुङ्कुमं तक्रं समभागं घृतं पिवेत् ।

विषं मूषिकदटानां शममाप्नोति तत्क्षणात् ॥ ३ ॥

चिञ्चाफलसमायुक्तं गृहधूमं पलाईकम् ।

पुराणाय्येन सप्ताहं लिहत्याखुविषं हरेत् ॥ ४ ॥

अथ कुक्कुटविषनिवारणम् ।

गुडं तैलार्कदुग्धञ्च लेपाच्छ्वानविषं हरेत् ॥ १ ॥

पिष्टाऽपामार्गमूलञ्च कर्षैकं मधुना लिहेत् ।

शुना दष्टविषं हन्ति लेपात् कुक्कुटविष्टया ॥ २ ॥

उन्मत्तश्चानदटानां कुमारीदलसैन्धवम् ।

सुखोष्णं बन्धयेत् पिष्टं त्रिदिनान्ते सुखावहम् ॥ ३ ॥

अथ मत्स्यभेकादिविषहरणम् ।

शिरीषफलमूलञ्च सुक्क्षीरेण सुपेषितम् ।

कुष्ठाऽङ्गोष्ठजटामिश्रं पिवेद्भेकविषापहम् ॥ १ ॥

तूषणं मेघनादा च भेकमत्स्यविषापहा ॥ २ ॥

शृङ्गिमत्स्यविषं स्वेदात् किञ्चिद् घृतसमन्वितात् ॥ ३ ॥

अथ गृहगोधाविषनिवारणम् ।

गृहगोधाविषं हन्ति काश्मरीफलनस्यतः ॥ १ ॥

अथ व्याघ्रादिविषनिवारणम् ।

वृकव्याघ्रशृगालास्त्र-भल्लूकद्विपवाजिनाम् ।

विषं श्वापददंशश्चेद्देहलौहशलाकया ॥ १ ॥

लेपात् सर्वविषं हन्ति मूलं श्वेतपुनर्नवम् ।

किमत्र बहुनोक्तेन तत्क्षणाद्विषनाशनम् ॥ २ ॥

चिङ्गटस्याऽदनेनाथ व्याघ्रव्यालविषं हरेत् ॥ ३ ॥

धुस्तूरपत्रतोयिन चूर्णं त्रिकटुसम्भवम् ।

उदरस्थं विषं हन्ति व्याघ्रव्यालसमुद्भवम् ॥ ४ ॥

करञ्जतैललेपेन ज्वालां व्याघ्रनखोद्भवाम् ॥ ५ ॥

गोजिह्वामूलिकां पिष्ट्वा जलेन मधुना सह ।

लेपोऽपि सर्वजन्तूनां नखतुण्डविषं हरेत् ॥ ६ ॥

तथा निम्बत्वचञ्चैव शमीवृक्षत्वचं तथा ।

उष्णोदकेन लेपः स्यान्नखदन्तविषापहः ।

तथा दारुहरिद्राया लेपो दन्तविषापहः ॥ ७ ॥

अथ कीटविषनिवारणम् ।

आशोणतण्डुलीमूलं तुलसीमूलिकाऽपि वा ।

तण्डुलोदकपानेन कीटकोत्थं विषं हरेत् ॥ १ ॥

लाङ्गल्या कटुतुम्ब्या वा देवदारुनिशोरपि ।

मूलं बीजं काञ्चिकेन लेपः कीटविषापहः ॥ २ ॥

तिलञ्च सर्पपं कुष्ठं बीजं कारञ्जकं स्मृतम् ।

उद्धर्तनात् प्रलेपाद्वा सर्वकीटविषावजित् ॥ ३ ॥

करञ्जबीजसिद्धार्थ-तिलैर्लेपो विषापहः ।

एरण्डतैललेपो वा सर्वकीटविषापहः ॥ ४ ॥

निशा दारुनिशा चैव मञ्जिष्ठा नागकेशरम् ।

एषां लेपो निहन्त्याशु विषं लूतादिसम्भवम् ॥ ५ ॥

अथ सर्वजन्तुविषनिवारणम् ।

पुत्तजीवफलान्मज्जां शीततोयेन पेषिताम् ।

लेपनाञ्जननस्यैस्तु पानाद्वा निष्कमात्रतः ॥

व्याघ्रमूषिकगोनाग-वृश्चिकादिविषं हरेत् ।

दुःसहं यद्विषं चाशु विष्फोटञ्च विनाशयेत् ॥ १ ॥

बन्ध्याकर्कोटकीकन्दं जलैः पिष्ट्वा प्रलेपयेत् ।

सर्पमूषिकमार्जार-वृश्चिकादिविषापहम् ॥ २ ॥

अथ उपविषनिवारणम् ।

सुहृत्कोष्मत्तकश्चैव करवीरश्च लाङ्गली ।

वज्री जैपालकः कृष्ण कुष्ठं भस्त्रा तथैव च ॥
महाकालश्च इत्याद्याः स्मृतास्तूपविषापहाः ॥ १ ॥
ससिन्धुं काञ्चिकं पीत्वा समस्तोपविषं हरेत् ।
सारमेयविषं हन्ति घृतेनापि हरीतकी ॥
निम्बपत्रं घृता हन्ति घृतेन मधुना ततः ॥ २ ॥

अथ कृत्रिमविषनिवारणम् ।

अनेकविषजीवानां चूर्णञ्चोपविषैर्युतम् ।
मिश्रितं नखकेशाद्यैर्लेपयेच्चूर्णसञ्चयम् ॥ १ ॥
कृत्रिमञ्च विष ख्यातं पक्षान्मासाञ्चि बाध्यते ।
आलस्यं कुरुते जाड्यं कासं श्वासं बलक्षयम् ॥
रक्तस्रावं ज्वरं शोथं पीडां चक्षुषि लक्षयेत् ॥ २ ॥
मृतं सूतं मृतं स्वर्णं शुद्धलोहं समाक्षिकम् ।
त्रयाणां गन्धकं तुल्यं मर्द्यं कल्कद्रवैर्दिनम् ॥
तच्छुष्कं ससिताक्षौद्रैर्मासमेकं लिहेत् सदा ॥ ३ ॥
वह्निमूलयुतं क्षीरं मनुष्यगरनाशनम् ॥ ४ ॥
पुच्छजोवफलान्मज्जां निष्कमात्रं गवां पयः ।
पीत्वा चोग्रं गरं हन्याद्विषं कृत्रिमयोगजम् ॥ ५ ॥
शटीपुष्करमूलञ्च पाच्यं शीतलवारिणा ।
तत् पिबेत् शीतलं पाने गरदृष्णाज्वरापहम् ॥
क्षीरमुद्गयुतं पथ्यं शाल्यन्नं परमं हितम् ॥ ६ ॥
गृहधूमं जलैः पिष्ट्वा तण्डुलीमूलतुल्यकम् ।
तस्माच्चतुर्गुणं चाज्यं घृतात् क्षीरं चतुर्गुणम् ॥
घृतशेषं पचेत् सर्वं पिबेत् सर्वगरापहम् ॥ ७ ॥
समूलपत्रां सर्पाक्षीं जलेन कथितां पिबेत् ।
नरमूत्रैश्च वा पिष्टं पिबेत् सर्वगरापहम् ॥ ८ ॥
एलातालीशपत्राणि तूषणं जीरकं समम् ।

चूर्णाद्वा च सिता योज्या भुक्त्वा गरहरं भवेत् ॥ ८ ॥

पयसा रजनौकुष्ठं मध्वाज्यगृहधूमकम् ।

तण्डुलीमूलसंयुक्तं कर्षं गरहरं पिबेत् ॥ १० ॥

अथ योगजविषनिवारणम् ।

तैलकर्पूरजम्बीर-संयोगाद् योगजं विषम् ।

समांशेन तु मध्वाज्यमेवं संयोगजं विषम् ॥ १ ॥

नारिकेलाम्बुकर्पूरं संयोगाद् योगजं विषम् ॥ २ ॥

मरिचं तुम्बिकामूलं योगजं विषमेव च ।

पुत्तजीवफलेनैव रजनीमारनालकैः ॥

देवदानी नृमूत्रैर्वा सर्पाक्षी चेन्द्रवारुणी ।

गिरिकर्णायमूलं वा प्रत्येकं विषजिह्वेत् ॥ ३ ॥

मध्वाज्यं काकमाच्यास्तु द्रवैः पिष्ट्वा विषं हरेत् ।

गिरिकर्णीनागपुष्पी-मुण्डीपानाद्विषापहा ॥ ४ ॥

अथ भस्मातकविषनिवारणम् ।

भस्माततैलसम्पर्कात् स्फोटः संजायते नृणाम् ।

नवनीतं तिलं पिष्ट्वा तल्लेपेन तु तं जयेत् ॥

विम्बीपत्रप्रलेपाद्वा तं जयेत् तत्पदेन वा ॥ १ ॥

भस्मातकस्य मूलञ्च मृत्तिकाभिः प्रलेपयेत् ।

तत्सञ्जातविकाराणि नाशयत्येव निश्चितम् ॥ २ ॥

अथ यक्षिणीसाधनम् ।

सर्वासां यक्षिणीनान्तु ध्यानं कुर्यात् समाहितः ।

भगिनीमातृपुत्रस्त्री-रूपतुल्यं यथेप्सितम् ॥

भोज्यं निरामिषं चान्नं वर्ज्यं ताम्बूलभक्षणम् ॥ १ ॥

उपविश्याजिनादौ च प्रातः स्नात्वा न कं स्पृशेत् * ।

नित्यकृत्यञ्च कृत्वा तु स्थाने निर्जनके जपेत् ॥

यावत् प्रत्यक्षतां यान्ति यक्षिण्यो वाञ्छितप्रदाः ॥ २ ॥

जपेत्तद्वयं मन्त्रं श्मशाने निर्भयो मुनिः ।

दशांशं गुगुलुं साज्यं हुत्वा तुष्यति विभ्रमा ॥

अत्र मन्त्रः ।—“ओं क्लीं विभ्रमरूपे ! विभ्रमं कुरु कुरु एहोहि
भगवति ! स्वाहा” ॥ १ ॥

शङ्खलिप्तपटे देवीं गौरवर्णां धृतोत्पलाम् ।

सर्वालङ्कारिणीं दिव्यां समालिख्यार्चयेत्ततः ॥

जातीपुष्पैः सोपचारैः सहस्रैकं ततो जपेत् ।

त्रिसन्ध्यं सप्तरात्रन्तु ततो रात्रिषु निर्जपेत् ॥

अर्द्धरात्रं गते देवी समागत्य प्रयच्छति ।

पञ्चविंशति दीनारान् प्रत्यहं तोषिता सती ॥

अत्र मन्त्रः ।—“ओं क्लीं रतिप्रिये स्वाहा” ॥ २ ॥

एकलिङ्गं महादेवं त्रिसन्ध्यं पूजयेत् सदा ।

धूपं दत्त्वा जपेन्मन्त्रं त्रिसन्ध्यं त्रिसहस्रकम् ॥

मासमेकं ततो याति यक्षिणी सुरसुन्दरी ।

दत्त्वाऽर्थं प्रणमेन्मन्त्री ब्रूते सा “त्वं किमिच्छसि ?” ॥

देवि ! दारिद्र्यदग्धोऽस्मि तन्मे नाशय शङ्करि ! ।

ततो ददाति सा तुष्टा वित्तायुश्चिरजीवितम् ॥

अत्र मन्त्रः ।—“ओं क्लीं आगच्छ सुरसुन्दरि ! स्वाहा” ॥ ३ ॥

कुङ्कुमेन समालिख्य भूर्जपत्रे सुलक्ष्णाम् ।

प्रतिपत्तः समारभ्य पूजां कृत्वा जपेत्ततः ॥

त्रिसन्ध्यं त्रिसहस्रन्तु मासान्ते पूजयेन्निशि ।

संजपेदर्द्धरात्रन्तु समागत्य प्रयच्छति ।

दीनाराणां सहस्रैकं प्रत्यहं परितोषिता ॥

अत्र मन्त्रः ।—“ओं क्लीं अनुरागिणि ! मैथुनप्रिये ! स्वाहा” ॥ ४ ॥

ध्यात्वा जपेत् ततो रात्रौ सागरस्य तटे शुचिः ।

लक्षजप्ये कृते सिद्धिः दत्ते सागत्य वेष्टकः ।

रत्नं वरं तथा भोज्यं सौम्यो मन्त्री सुखी भवेत् ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं भगवन् ! समुद्र ! देहि रत्नानि जलवासो क्लीं
नमोऽस्तु ते स्वाहा” ॥ ५ ॥

त्रिपथे तु वटस्थाने रात्रौ मन्त्री जपेच्छुचिः ।

लक्षत्रयं ततः सिद्धा देवी च वटयक्षिणी ॥

वस्त्रालङ्कारकं दिव्यं रसं सर्वरसायनम् ।

दिव्याञ्जनञ्च सा तुष्टा साधकाय प्रयच्छति ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं क्लीं वटवासिनि ! यक्षकुलप्रसूते ! वटय-
क्षिणि ! एह्येहि स्वाहा” ॥ ६ ॥

वटवृक्षं समारुह्य लक्षमेकं जपेन्मनुम् ।

ततः सप्ताभिमन्त्रेण काञ्चिकैः क्षालयेन्मुखम् ॥

मासत्रयं जपेद्रातौ वरं यच्छति यक्षिणी ।

रसं रसायनं दिव्यं क्षुद्रकर्म ह्यनेकधा ।

सिद्धानि सर्वकार्याणि नान्यथा शङ्करोऽब्रवीत् ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं नमश्चन्द्राद्यावा कर्णकारण स्वाहा” । “ओं
नमो भगवते रुद्राय चण्डवेगिने स्वाहा” । मन्त्रद्वयस्यैक एव
सिद्धिहेतुः ॥ ७ ॥

चिञ्चावृक्षतले लक्षं मन्त्रमावर्तयेच्छुचिः ।

शतपुष्पोद्भवैः पुष्पैः सष्टैर्होममाचरेत् ॥

ततः सिद्धा भवेद्देवी विशाला कामगामिनी ।

ददाति मन्त्रिणे तुष्टा रसं दिव्यं रसायनम् ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं ऐं विशाले ! क्लीं क्लीं व्रीं क्लीं क्लीं
स्वाहा” ॥ ८ ॥

नरास्थिनिर्मिता माला गले पाणी च कर्णयोः ।

धारयेज्जपमालाञ्च तादृशीञ्च श्मशानतः ॥
लक्ष्मेकं जपेन्मन्त्रं साधको निर्भयः शुचिः ।
ततो महाभया यक्षी दद्यादेनं रसायनम् ॥
तस्य भक्षणमात्रेण सर्वरत्नानि चालयेत् ।
बलीपलितनिर्मुक्तश्चिरजीवी भवेन्नरः ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं क्रीं महाभये ! ह्रीं स्वाहा” ॥ ८ ॥

शुक्लपक्षे जपेत्तावद् यावद्दृश्येत चन्द्रमाः ।
प्रतिपत्पूर्वपूर्णान्तं नवलक्ष्मिदं जपेत् ।
अमृतं चन्द्रिकादत्तं पीत्वा जीवोऽमरो भवेत् ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं क्रीं चन्द्रिके ! हंसः क्रीं ह्रीं स्वाहा” ॥ १० ॥

जप्यं मासत्रयं रक्त-कम्बला सा प्रसीदति ।
मृतकोत्थापने कुर्यात् प्रतिमां चालयेत्तथा ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं क्रीं रक्तकम्बले ! महादेवि ! मृतकमुत्थापय
प्रतिमाञ्चालय पर्वतान् कम्पय नीलय विलसत् हुं हुं” ॥ ११ ॥

अष्टोत्तरशतं जप्त्वा यत्किञ्चित् स्वादुभोजनम् ।
तद्वलिर्दीयते तस्यै वटाधो मासमेकतः ॥
ततो देवी समागत्य हस्ताद् गृह्णाति भोजनम् ।
तत्रैव सा वरं दत्ते नित्यं सान्निध्यकारकम् ॥
अतीतानागतं कर्म सुस्थासुस्थं ब्रवीति सा ।
प्रतिमाः पर्वतान् सर्वान् चालयत्येव तत्क्षणात् ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओंकारमुखे ! विद्युज्जिह्वे ! ओं हुं चेटके ! जय
जय स्वाहा” ॥ १२ ॥

पूर्वमेवायुतं जप्त्वा क्लृण्वन्त्याभिमन्विताम् ।
हस्तपादप्रलेपेन सुप्ते वक्ति शुभाशुभम् ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं क्रीं सनामशक्तिभगवति ! कर्णपिशाचिनि !
चण्डरोपिणि ! वद वद स्वाहा” ॥ १३ ॥

मातुलुङ्गरसैर्लिप्तं स्त्रीणान्तु द्रवकारकम् ।

सिद्धियोगमिदं ख्यातं सुलभं मानुषैर्मुने ! ॥ ५ ॥

इति श्रोदत्तावेयतन्त्रे ईश्वरदत्तावेयसंवादे स्त्रीद्रावणं नाम त्रयोविंशः पटलः ।

अथ वीर्यस्तम्भनम् ।

कर्पूरं टङ्कणं युक्तं तुल्यं मान रसं मधु ।

लिम्पेल्लिङ्गं मर्दयित्वा स्थित्वा यामं तथैव च ॥

ततः प्रक्षालयेद्विङ्गं रमेद्रामां यथोचितम् ।

वीर्यस्तम्भकरं पुंसां सम्यङ् नागार्जुनोदितम् ॥ १ ॥

क्लकलासस्य पुच्छाग्रं मूषिकाप्रियतन्तुभिः ।

धार्यं कनिष्ठिकां वेष्ट्य नरो वीर्यं न मुञ्चति ॥ २ ॥

मधुना पद्मबीजानि पिष्ट्वा नाभिं प्रलेपयेत् ।

यावत्तिष्ठत्यसौ लेपस्तावद्वीर्यं न मुञ्चति ॥ ३ ॥

चटिकातन्तुमुद्गृह्य नवनीतेन वेष्टयेत् ।

तेन लेपयते पादौ शुक्रस्तम्भः प्रजायते ॥

यावन्न स्पृशते भूमिं तावद्वीर्यं न मुञ्चति ।

यस्मै कस्मै न दातव्यं नारीगर्वहरं परम् ॥ ४ ॥

शशिसूतकटङ्कणमागधकं घृतशूरणक्षौद्रकशङ्खयुतम् ।

मुनिपत्ररसे यदि लिङ्गमयं वनितामदगर्वहरं कथितम् ॥ ५ ॥

स्थूलं मीनं समादाय सम्यक् स्वर्णेन वेष्टयेत् ।

लिङ्गे चोद्धटिते किञ्चिदग्रे वीर्यं न मुञ्चति ॥ ६ ॥

शूकरस्य तु दंष्ट्राग्रं दक्षिणञ्च समाहरेत् ।

कटिदेशे च बध्नीयात् शुक्रस्तम्भः प्रजायते ॥ ७ ॥

कट्फलं शुण्ठिकाक्वाथं विनामूलेन भक्षति ।

वीर्यं द्रावयते पुंसां सिद्धियोग उदाहृतः ॥ ८ ॥

शूरणं तुलसीवीजं ताम्बूलैः सह भक्षयेत् ।
 न मुञ्चति नरो वीर्यं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ८ ॥
 इण्डुभो नाम यः सर्पः कृष्णवर्णं तमाहरेत् ।
 तस्यास्थि धारयेत् कस्यां नरो वीर्यं न मुञ्चति ॥ १० ॥
 रक्तापामार्गमूलन्तु सोमवारोऽभिमन्त्रितम् ।
 भीमे प्रातः समुद्धृत्य कस्यां बद्धा तु वीर्यधृक् ॥ ११ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे वीर्यसम्पन्नं नाम चतुर्विंशः पटलः ।

अथ लिङ्गवर्द्धनादियोगः ।

वराहवसया लिङ्गं मधुना सह लेपयेत् ।
 स्थूलं दृढं दीर्घलिङ्गं जायते मुषलोपमम् ॥ १ ॥
 निशासङ्गन्तु चूर्णञ्च भावितं नागवारिणा ।
 खानि पानि प्रयुक्तेन षण्डत्वं * जायते नृणाम् ॥ २ ॥
 तिलगोक्षुरयोश्चूर्णं क्वागौदुग्धेन पाचितम् ।
 शीतलं मधुना युक्तं षण्डत्वनाशनं ध्रुवम् ॥ ३ ॥
 मनीषीमोहनम् ।—आर्द्रकं गन्धकञ्चैव राजवृक्षञ्च टङ्गणम् ।
 संपेथ सममात्राणि निक्षिपेन्निरुपद्रवे ।
 स्थापयेद्दक्षिणे हस्ते शीघ्रं द्रावयति स्त्रियः ॥ ४ ॥
 मधुसैन्धवसंयुक्तं पारावतमलान्वितम् ।
 एतस्मिन्ने द्रवेन्नारी दासीवत् कुरुते रतिम् ।
 सिद्धियोगमिदं ख्यातं नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ५ ॥
 प्रक्षालनं भगे नित्यं कृत्वाऽऽमलककल्ककैः ।
 वृद्धाऽपि कामिनौ कामं बालावत् कुरुते रतिम् ॥ ६ ॥

* षण्डत्वम्—उद्विक्तवीर्यवृषत्वं, न तु क्षीवत्वमिति दिक् ।

लोमशान्तनम् ।—लिम्पेद् योनावारकं तु छागीदुग्धेन पेक्षितम् ।

लोमशान्तमिदं ज्ञेयम् उष्णतोयेन क्षालयेत् ॥७॥

स्तनोत्थानम् ।—पद्मबीजञ्च सितया भक्षयेत् पद्मवारिणा ।

हठात् स्त्रियः स्तनद्वन्द्वं मासेन कुरुते दृढम् ॥ ८ ॥

मुण्डीचूर्णकषायेण युक्तं तैलेन पाचितम् ।

पतितं यौवनं तस्माद् दृढं लेपात् स्तनद्वयम् ॥ ९ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे लिङ्गवर्द्धनस्तनोत्थानादि-

नाम पञ्चविंशः पटलः ।

अथ केशरञ्जनम् ।

काकोलीपत्रमूलं सहचरसहितं केतकीनाञ्च कन्दम् ।

छायाशुष्कञ्च भृङ्गं त्रिफलरसयुतं तैलमध्ये निधाय ॥

तत् क्षिप्तं लौहपात्रे क्षितितलनिहिते मासमेकञ्च यावत् ।

केशाः काशप्रकाशा अलिकुलसदृशा यान्ति वै पक्षमात्रात् ॥१॥

विष्णुक्रान्तानि पुष्पाणि तैलैरण्डे च पाचयेत् ।

केशान् लेपयते तेषां कृष्णवर्णञ्च जायते ॥ २ ॥

त्रिफला लौहचूर्णन्तु वारिणा पेक्षयेत् समम् ।

द्वयं तुल्येन तैलेन पाचयेन्मृदुवह्निना ॥

तैलतुल्यैर्भृङ्गरसैर्यावत् तैलञ्च पाचयेत् ।

स्निग्धभाण्डगतं भूमौ स्थितं मासात् समुद्धरेत् ॥

सप्ताहं लेपयेत् पेक्ष्य कदलीरससंयुतम् ।

रुद्रजटायुतश्चापि त्रिफलेन समान्वितम् ॥

सप्ताहलेपः कर्त्तव्यः केशाः स्युर्भ्रमरोपमाः ।

यावज्जीवं न सन्देहो नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ३ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे केशरञ्जनं नाम षड्विंशः पटलः ।

अथ केशपातनम् ।

गोशातकीबीजसमुद्भवेन तैलेन केशा न पुनर्भवन्ति ॥ १ ॥

पात्रप्राख्यपालाशविडङ्गवल्किशतावरीगोक्षुरकाऽमृतञ्च ।

छीप्रयुक्तं मधुशर्कराभ्यां निशि प्रलेह्येन घृतेन मिश्रम् ॥

वृद्धश्च कुष्ठजीर्णश्च बलहीनोऽपराक्रमः ।

भक्षयेत् प्रातरुत्थाय तरुणो जायते नरः ॥ २ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे केशपातनं नाम सप्तविंशः पटलः ।

अथ भूतग्रहनिवारणम् ।

शिरीषपत्रपुष्पञ्च रवौ वारे समुद्धरेत् ।

उलूविष्ठां गृहीत्वा तु उद्गरोमन्तु संयुतम् ॥

शुनोविष्ठासमायुक्तं मार्जारस्यैव संयुतम् ।

गोमयञ्चैव संयुक्तं गन्धकं संयुतं ततः ॥

श्वेतगुञ्जासमायुक्तं कटुतैलेन पाचयेत् ।

धूपं दत्त्वा जपेन्मन्त्रं भूतवाधा विनश्यति ॥

राक्षसा भूतवेताला देवमानवखेचराः ।

डाकिनी प्रेतनी चैव धूपं दृष्ट्वा पलायते ॥

नन्वस्तु ।—“ओं नमः श्मशानवासिने भूतादिपलायनं कुरु
कुरु स्वाहा” । अष्टोत्तरशतजपात् सिद्धिः ॥ १ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे भूतग्रहनिवारणं नाम अष्टाविंशः पटलः ।

अथ ग्रहदोषपीडानिवारणम् ।

श्वर उवाच ।—अर्कमूलञ्च धुस्त्रं अपामार्गस्य मूलकम् ।

वटदूर्विकयोर्मूलं आश्वत्यं मूलमेव च ॥

शमीपत्रमाम्बपत्रं पत्रमौडुम्बरं तथा ।

पात्रमृन्मयमध्यस्थं दुग्धं घृतसमन्वितम् ॥

तण्डुलं चणकं मुद्गं गोधूमं तिलसंयुतम् ।
 गोमूत्रं सर्षपाः श्वेताः कुशाश्चन्दनसंयुताः ॥
 मधु संमिश्रयेत् तत्र सन्ध्याकाले शनौ दिने ।
 अश्वत्थमूले खननं ग्रहोपद्रवनाशनम् ॥
 महादारिद्र्यहरणं महापातकनाशनम् ।
 चिरं जीवति लोके च ग्रहपीडा न बाधयेत् ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं नमो भास्कराय अमुकस्य सर्वग्रहाणां पीडा-
 नाशनं कुरु कुरु स्वाहा” । अष्टोत्तरशतत्रयेन सिद्धिः ॥ १ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे ग्रहदोषपीडानिवारणं नाम
 एकीनविंशः पटलः ।

अथ सिंहव्याघ्रसर्पवृश्चिकादिभयनाशनम् ।

ईश्वर उवाच ।—सिंहं दृष्ट्वा नमस्कारं मन्त्रं ज्याप्यं पुनः पुनः ।
 सर्वे सिंहाः पलायन्ते नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ १ ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं नमः अग्निरूपाय क्लीं नमः” ।

पुष्पार्कं च गृहीत्वा तु श्वेतार्कस्य तु मूलकम् ।
 धारयेद्दक्षिणे हस्ते सिंहबाधाभयं न हि ॥ २ ॥

अथ सर्पनिवारणम् ।

आस्तीकं मुनिराजञ्च नमस्कृत्य पुनः पुनः ।
 स्वप्ने सर्पभयं नास्ति नान्यथा शङ्करोदितम् ॥ ३ ॥
 गृहीत्वा पुष्पनक्षत्रे अमृतामूलकं हरेत् ।
 तन्मालां धारयेत् कण्ठे सर्पबाधाभयं न हि ॥ ४ ॥

अथ व्याघ्रभयनिवारणम् ।

गृहीत्वा शुभनक्षत्रे धुस्तरमूलकं तथा ।
 धारयेद्दक्षिणे बाहौ व्याघ्रबाधाभयं न हि ॥ ५ ॥

अथ वृश्चिकभयनिवारणम् ।

गृहीत्वा शुभनक्षत्रे ह्यपामार्गस्य मूलकम् ।

धारयेद्दक्षिणे कर्णे वृश्चिकानां भयं न हि ॥ ६ ॥

अथ अग्निभयनिवारणम् ।

उत्तरस्मिंश्च दिग्भागे मारीचो नाम राक्षसः ।

तस्य मूत्रपुरीषाभ्यां हुतोऽग्निः स्तम्भितो भवेत् ॥

इति मन्त्रेण सप्ताञ्जलिसलिलं अग्निमध्ये निक्षिपेत् । अग्निः शाम्यति ॥ ७ ॥

गृहीत्वा रविवारे तु हयमारकमूलकम् ।

धारयेद्दक्षिणे हस्ते अग्निबाधाभयं न हि ॥ ८ ॥

इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे सिंहव्याघ्रसर्पवृश्चिकाग्निभयनाशनं

नाम विंशः पटलः ।

षट्कर्मदीपिका ।

कृत्या देवीं नमस्कृत्य तथा त्रिपुरसुन्दरीम् ।

भद्रकालीञ्च देवेशीं तथा षट्कर्मदेवताम् ॥

श्रीकृष्णविद्यावागीश-भट्टाचार्येण धीमता ।

क्रियते विदुषां प्रीत्यै कृत्या पञ्चवदीपिका ॥ १ ॥

क्रोधाज्ज्वलन्तीं ज्वलनं वमन्तीम्

सृष्टिं दहन्तीं दितिजं ग्रसन्तीम् ।

भीमं नदन्तीं प्रणमामि कृत्यां

रोरूयमाणां क्षुधयोगकालीम् ॥ २ ॥

उन्मत्तभैरवीतन्त्रात् फेत्कारीडामरात्तथा ।

तथा च मालिनीतन्त्रात्तथा कालोत्तरादपि ॥

सिद्धयोगीश्वरीतन्त्रात् योगिनीजालसंवरात् ।

सर्वतन्त्रात् समाकृत्य षट्कर्मविधिरुच्यते ॥

पुस्तके लिखिता विद्या येन सुन्दरि ! जप्यते ।
 सिद्धिर्न जायते देवि ! कल्पकोटिशतैरपि ॥
 गुरुं पिनाऽपि शास्त्रेऽस्मिन्नाधिकारः कथञ्चन ।
 अथाभिधास्ये शास्त्रेऽस्मिन् सम्यक् षट्कर्मलक्षणम् ।
 सर्वतन्त्रानुसारेण प्रयोगफलसिद्धिम् ॥ ३ ॥

अथ षट्कर्मणां सार्वकालिकत्वम् ।

षट्कर्मणां सार्वकालिकत्वमाह यथा स्मृतिः ।
 नैमित्तिकानि काम्यानि निपतन्ति यथा तथा ॥ ४ ॥
 तथाह मनुः ।— स्ववीर्याद्राजवीर्याच्च स्ववीर्यं बलवत्तरम् ।
 तस्मात् स्वेनैव वीर्येण निगृह्यौयादरीन् द्विजः ॥ ५ ॥

अथ षट्कर्माणि ।

शान्तिवश्यस्तम्भनानि विद्वेषोच्चाटने तथा ।
 मारणान्तानि शंसन्ति षट्कर्माणि मनीषिणः ॥ ६ ॥

अथ षट्कर्मणां लक्षणम् ।

रोगकृत्याग्रहादीनां निरासः शान्तिरीरिता ।
 वश्यं जननां सर्वेषां विधेयत्वमुदीरितम् ॥ ७ ॥
 प्रवृत्तिरोधः सर्वेषां स्तम्भनं समुदाहृतम् ।
 स्निग्धानां * द्वेषजननं मिथो विद्वेषणं मतम् ॥ ८ ॥
 उच्चाटनं स्वदेशादेर्भ्रंशनं परिकीर्तितम् ।
 प्राणिनां प्राणहरणं मारणं समुदाहृतम् ॥
 स्वदेवतादिकालादीन् ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ ९ ॥

अथ षट्कर्मणां देवताः ।

रतिर्वाणी रमा ज्येष्ठा दुर्गा काली † यथा क्रमात्
 षट्कर्मदेवताः प्रोक्ताः कर्मादौ ताः प्रपूजयेत् ॥ १० ॥

* स्निग्धानां—परस्परमिवभावापन्नानाम् ।

† कालीति—भद्रकाली ।

अथ षट्कर्मणां दिङ्नियमः ।

ईशचन्द्रेन्द्रनिर्ऋतिवायुग्नौनां दिशो मताः ।

क्रमेण कर्मषट्केषु प्रशस्ताः ककुभः स्मृताः ॥ ११ ॥

अथ षट्कर्मणां ऋतुकालादिनिर्णयः ।

सूर्योदयात् समारभ्य घटिका * दशकं क्रमात् ।

ऋतवः स्युर्वसन्ताद्या अहोरात्रे दिने दिने ॥

वसन्तग्रीष्मवर्षाश्च शरद्धेमन्तशैशिराः ॥ १२ ॥

प्रकारान्तरम् ।

वसन्तश्चैव पूर्वाह्णे ग्रीष्मो मध्याह्ने उच्यते ।

वर्षा ज्ञेया पराह्णे तु प्रदोषे शिशिरः स्मृतः ॥

अर्द्धरात्रौ शरत्काल ऊषा हेमन्त उच्यते ।

अन्ये च ऋतवः सर्वे सायाह्णादौ प्रकीर्तिताः ॥ १३ ॥

हेमन्तः शान्तिके प्रोक्तो वसन्तो वश्यकर्मणि ।

शिशिरः स्तम्भने ज्ञेयो ग्रीष्मे विद्वेष ईरितः ॥

प्राह्णुच्चाटने ज्ञेया शरन्मारणकर्मणि ॥ १४ ॥

अथ षट्कर्मणां तिथिवारनियममाह ।

प्रयोक्तृग्रानि विधिना स च सम्प्रोच्यतेऽधुना ।

द्वितीया च तृतीया च पञ्चमी सप्तमी तथा ॥

बुधेज्यकाव्यसोमाश्च शान्तिकर्मणि कीर्तिताः ॥ १५ ॥

गुरुचन्द्रयुता षष्ठी चतुर्थी च त्रयोदशी ।

नवमी पौष्टिके शस्ता चाष्टमौ दशमौ तथा ॥

पुष्टिर्धनजनादीनां वर्द्धनं परिकीर्तितम् ॥ १६ ॥

दशम्येकादशी चैव भानुशुक्रदिने तथा ।

आकर्षणे त्वमावास्या नवमी प्रतिपत्तया ॥ १७ ॥

पौर्णमासी मन्दभानुयुक्ता विद्वेषकर्मणि ।
 षष्ठी चतुर्दशी तद्वदष्टमी मन्दवारकाः ॥
 उच्चाटने तिथिः शस्ता प्रदोषेषु विशेषतः ॥ १८ ॥
 चतुर्दश्यष्टमी कृष्णा अमावास्या तथैव च ।
 मन्दारार्कदिनोपेता शस्ता मारणकर्मणि ॥ १९ ॥
 बुधचन्द्रदिनोपेता पञ्चमी दशमी तथा ।
 पौर्णमासी च विज्ञेया तिथिः स्तम्भनकर्मणि ॥ २० ॥
 शुभग्रहोदये कुर्याद् शुभान्यशुभकोदये ।
 रौद्रकर्माणि रिक्तार्के मृत्युयोगे च मारणम् ॥ २१ ॥

अथ षट्कर्मणां नक्षत्रनियममाह ।

स्तम्भनं मोहनञ्चैव वशीकरणमुत्तमम् ।
 माहेन्द्रे वारुणे चैव कर्तव्यमिह सिद्धिदम् ॥ २२ ॥
 ज्येष्ठा चैवोत्तराषाढा चानुराधा च रोहिणी ।
 माहेन्द्रमण्डलं ह्येतत् सर्वकर्मप्रसिद्धिदम् ॥ २३ ॥
 स्यादुत्तरभाद्रपदा मूला शतभिषा तथा ।
 पूर्वभाद्रपदाऽश्लेषा ज्ञेया वारुणमध्यगाः ॥
 पूर्वाषाढा तु तत्कर्मसिद्धिदा शम्भुना स्मृता ॥ २४ ॥
 विद्वेषोच्चाटनं वज्रिवायुयोगे च कारयेत् ।
 स्वाती हस्ता मृगशिरा चित्रा चोत्तरफल्गुनी ॥
 पुष्या पुनर्वसुर्वज्रिमण्डलस्थाः प्रकीर्तिताः ॥ २५ ॥
 अश्विनी भरणी चार्द्रा धनिष्ठा श्रवणा मघा ।
 विशाखा कृत्तिका पूर्वफल्गुनी रेवती तथा ॥
 वायुमण्डलमध्यस्थास्तत्तत्कर्मप्रसिद्धिदाः ॥ २६ ॥

कालविशेषश्च ।

वश्यं पूर्वोऽङ्गि मध्याह्ने विद्वेषोच्चाटनं तथा ।
 शान्तिपुष्टी दिनस्यान्ते सन्ध्याकाले च मारणम् ॥ २७ ॥

अथ षट्कर्मणां लग्ननियममाह ।

कुर्याच्च स्तम्भनं कर्म हर्य्यत्ते वृश्चिकोदये ।
द्वेषोच्चाटादिकं कर्म कुलीरे वा तुलोदये ॥
मेषकन्याधनुर्मीने वश्यशान्तिकपौष्टिकम् ।
मारणोच्चाटने चासौ रिपुभेदविनिग्रहे ॥ २८ ॥

अथ भूतोदये षट्कर्मनियमी यथा ।

जलं शान्तिविधौ शस्तं वश्ये वङ्गिरुदीरितः ।
स्तम्भने पृथिवी शस्ता विद्वेषे व्योम कीर्तितम् ॥
उच्चाटने स्मृतो वायुर्भूम्यग्नी मारणे मतौ ।
तत्तद्भूतोदये सम्यक् तत्तन्मण्डलसंयुतम् ।
तत्तत् कर्म विधातव्यं मन्त्रिणा निश्चितात्मना ॥ २९ ॥
परचक्रभयादौ वा तीव्ररूपे महाभये ।
न कालनियमो गम्यः प्रयोगाणां कदाचन ॥ ३० ॥

अथ षट्कर्मदिङ्निगमस्तु तन्नालरे ।

इन्द्रे स्तम्भनमुच्चाटमग्नौ सर्वाभिचारकम् ।
याम्ये रक्षसि विद्वेषः शान्तिर्वारुणवायवे ॥
कुलोत्सादं मरुद्भागे यज्ञे कलहविग्रहौ ।
कुर्वीत नोदितं कर्म यच्चान्यद् ब्रह्मणः पदे * ॥ ३१ ॥

अथ षट्कर्मणां वर्णभेदमाह ।

वश्ये चाकर्षणे क्षौभे रक्तवर्णं विचिन्तयेत् ।
निर्विघ्नीकरणे शान्तौ पुष्टौ चाप्यायने सितम् ॥
पीतं स्तम्भनकार्येषु धूम्रमुच्चाटने स्मृतम् ।
उन्मादे शक्रगोपाभं † कृष्णवर्णन्तु मारणे ॥ ३२ ॥

* ब्रह्मणः पदे—ऐशान्यामित्यर्थः ।

† शक्रगोपः,—रक्तवर्णकीटविशेषः ।

अथ उत्थितमुत्तोपविष्टादयः ।

उत्थितं मारणे ध्यायेत् सुप्तमुच्चाटने प्रभुम् ।
 उपविष्टं सुरेशानि ! सर्वत्रैवं विचिन्तयेत् ॥३३॥
 आसीनं श्वेतरूपन्तु सात्त्विके समुदाहृतम् ।
 पीतवर्णं राजसे तु रक्तं श्याममुदाहृतम् ॥
 यानमार्गस्थितं तूर्णं कृष्णं तामस उच्यते ॥३४॥
 सात्त्विकं मोक्षकामानां राजसं राज्यमिच्छताम् ।
 तामसं शत्रुनाशार्थं सर्वव्याधिनिवारणम् ॥
 सर्वोपद्रवशान्त्यर्थं तामसन्तु विचिन्तयेत् ॥३५॥

अथ मन्त्रस्याधिष्ठातृदेवतामाह ।

रुद्रारतार्क्ष्यगन्धर्वयक्षरक्षोऽहिकिन्नराः ।
 पिशाचभूतदैत्येन्द्रसिद्धाः किंपुरुषासुराः ॥
 सर्वेषामपि मन्त्राणाम् एते पञ्चदश स्मृताः ।
 केचिदष्टादशप्राहुः समाग्राणां नृणां मताः ॥ ३६ ॥

अथ मन्त्राणां वर्णसंख्याभेदे संज्ञा, कार्यविशेषेषु च तेषां प्रयोगश्च ।

क्रूरः शनिः पञ्चवर्णैः षड्भिर्वर्णैस्तु शृङ्खलः ।
 क्रकचः सप्तभिः शूलश्चाष्टाभिर्नवभिः पविः ॥
 शक्तिश्च दशभिश्चैकादशभिः परशुः स्मृतः ।
 चक्रं द्वादशभिर्वर्णैः कुलिशः स्यात्त्रयोदशैः ॥
 चतुर्दशैस्तु नाराचो भुषुण्डी पञ्चवर्णिका * ।
 पद्मं षोडशभिर्वर्णैर्मन्त्रच्छेदे तु कर्त्तरी ॥
 भेदे तु कथिता सूची भञ्जने मुद्गरः स्मृतः ।
 मुषलं क्षोभणे बन्धे शृङ्खलः क्रकचश्छिदि ॥
 घाते शूलं पविं स्तम्भे शक्तिं बन्धे च कर्मणि ।
 विद्वेषे परशुश्चक्रं सर्वकर्मसु योजयेत् ॥

उत्सादे * कुलिशः शस्तो नाराचः सैन्यभेदने ।
 भुषुण्डी मारणे पद्मं शान्तिपुष्ट्यादिकर्मणि ॥
 चक्रन्तु रज्जुकं कर्म सर्वत्रैवं प्रयोजयेत् ।
 क्वचिदेवं दर्शितन्तु वामाचारविरोधनम् ॥
 सहस्राक्षरमन्त्रादेः प्रयोगो विधिदर्शनात् ॥३७॥

अथ कार्यविशिषे योजनपक्षवादिनिर्णयः ।

पञ्चाशद्वर्णरूपात्मा मातृका परमेश्वरी ।
 तत्रोत्पन्ना महाकृत्या त्रैलोक्यभयदायिनी ।
 यथा कामो जपः कार्यो मन्त्रणामपि मे शृणु ॥३८॥
 मन्त्रादौ योजनं नाम्नः पक्षवः परिकीर्तितः ।
 मारणे विश्वसंहारे ग्रहभूतनिवारणे ॥
 उच्चाटने च विद्वेषे पक्षवः परिकीर्तितः ।
 मन्त्रान्ते नामसंस्थानं योग इत्यभिधीयते ॥
 शान्तिके पौष्टिके वश्ये प्रायश्चित्तविशोधने ।
 मोहने दीपने योगान् प्रयुञ्जन्ति मनीषिणः ॥
 स्तम्भनोच्चाटनोच्छेदविद्वेषेषु स चोच्यते ॥ ३९ ॥
 नाम्न आद्यन्तमध्येषु मन्त्रः स्याद्रोध उच्यते † ।
 मन्त्राभिमुख्यकरणे सर्वव्याधिनिवारणे ॥
 ज्वरग्रहविषाद्यार्त्ति-शान्तिकेषु स चोच्यते ।
 सम्मोहने स एवाथ मन्त्राणामक्षराणि च ॥ ४० ॥
 एकैकान्तरितं यत्तु ग्रथनं परिकीर्तितम् ।
 तच्छान्तिके विधातव्यं नामाद्यन्ते यथा मनुः ॥

उत्सादे—उच्चाटे ।

नाम्न आदौ—अनुलोमेन, अन्ते विलोमक्रमेण इति भावः ।

तत् सम्पुटं भवेत्तत्तु कौलने परिभाषितम् ।

स्तम्भे मृत्युञ्जये इच्छेद्रक्षादिषु च सम्पुटम् ॥ ४१ ॥

पुनः सम्पुटमाह भट्टधृतम् ।

मन्त्रमादौ वदेत्सर्वं साध्यसंज्ञामनन्तरम् ।

विपरीतं पुनश्चान्ते सम्पुटं तत्स्मृतं बुधैः ॥

इति वचनानुसारात् साध्यनामादौ अनुलोमेन तत्पश्चात्
विलोमेन मन्त्राक्षराणि लिखितव्यानि इत्यर्थः ॥ ४२ ॥

मन्त्रार्णवमन्त्रमेकैकं साध्यनामाक्षरं क्रमात् ।

कथ्यते सविदर्भस्तु वश्याकर्षणपौष्टिके ॥ ४३ ॥

अथ कर्मविशेषे हुं फट् वषडादीनि ।

बन्धनोच्चाटने द्वेषे सङ्कीर्णे हुं पदं जपेत् ।

फट्कारं छेदने हुं फट् रिष्टिग्रहनिवारणे ॥

पुष्टौ चाप्यायने वौषट् बोधने मलिनी कृतौ ।

अग्निकार्य्यं जपेत् स्वाहां नमः सर्वत्र चार्चने ॥ ४४ ॥

शान्तिपुष्टिवशद्वेषाकृष्ट्युच्चाटनमारणे ।

स्वाहा स्वधा वषट् हुं च वौषट् फट् योजयेत् क्रमात् ॥

वश्याकर्षणसन्तापज्वरे स्वाहां प्रकीर्तयेत् ।

क्रोधोपशमने शान्तौ प्रीतौ योज्यं नमो बुधैः ॥

वौषट् सम्मोहनोद्दीप-पुष्टिमृत्युञ्जयेषु च ।

हुंकारं प्रीतिनाशे च छेदने मारणे तथा ॥

उच्चाटने च विद्वेषे वौषट् चान्धीकृतौ वषट् ।

मन्त्रोद्दीपनकार्य्येषु लाभालाभे वषट् स्मृतम् ॥ ४५ ॥

अथ स्त्रीपुंनपुंसकमन्त्रनियममाह ।

स्त्रीपुंनपुंसकत्वेन त्रिधा स्युर्मन्त्रजातयः ।

स्त्रीमन्त्रा वक्त्रिजायान्ता नमोऽन्ताश्च नपुंसकाः ॥

हुं फट् पुमांस इत्युक्ता वश्यशान्त्यभिचारके ।

क्षुद्रक्रियाद्युपध्वंसे स्त्रियोऽन्यत्र नपुंसकाः ॥ ४६ ॥

अथ आग्नेयसौम्यत्यादिमन्त्रधर्मः ।

तारान्त्याग्निविषप्रायो मन्त्र आग्नेय उच्यते ।
सौम्याश्च मनवः प्रोक्ता भूयिष्ठेन्द्रमृताक्षराः ॥
आग्नेयमन्त्राः सौम्याः स्युः प्रायशोऽन्ते नमोऽन्विताः ।
मन्त्रः शान्तोऽपि रौद्रत्वं हुं फट् पल्लवितो यदि ॥ ४७ ॥

अथ मन्त्राणां सुप्तप्रबुद्धकालाः ।

सुप्तः प्रबुध्यमानोऽपि मन्त्रः सिद्धिं न गच्छति ।
स्वापकालो वामवहो जागरो दक्षिणावहः ॥
स्वापकाले तु मन्त्रस्य जपो न च फलप्रदः ।
आग्नेयाः सम्प्रबुध्यन्ते प्राणे चरति दक्षिणे ॥
वामे चरति सौम्याश्च प्रबुद्धा मन्त्रिणां सदा ।
नाडीद्वयगते प्राणे सर्वे बोधं प्रयान्ति च ।
प्रयच्छन्ति फलं सर्वे प्रबुद्धा मन्त्रिणां सदा ॥ ४८ ॥

अथ आसनानि ।

आसनानि प्रवक्ष्यामि कर्मणां विहितान्यपि ।
पद्मासनं पौष्टिके तु शान्तिके स्वस्तिकासनम् ॥
आकृष्टे पौष्टिके तद्वद्विद्वेषे कुक्कुटासनम् ।
अर्द्धस्वस्तिकमुच्चाटे अर्द्धस्थापनपार्ष्णिकम् ॥
मारणे स्तम्भने तद्वद्विकटं परिकीर्तितम् ।
वश्ये भद्रासनं तेषां कथ्यते चाय भावना ॥ ४९ ॥

अथ विकटकुक्कुटासनयोर्लक्षणं यथा ।

जानुजङ्घान्तरालेषु भुजयुग्मं प्रवेशयेत् ।
विकटासनमेतत् स्यादुपविश्योत्कटासने ॥
कृत्वोत्कटासनञ्चैव समपादद्वयं ततः ।
वश्ये मेषासनं प्रोक्तम् आकृष्टिर्याघ्रचर्मणि ॥
उद्रासनं तथोच्चाटे विद्वेषे तुरगासनम् ।

मारणे माहिषं चर्म मोक्षे हस्यजिनं भवेत् ।
अथवा कम्बलं रक्तं सर्वकर्मसु कारयेत् ॥ ५० ॥

अथ षण्मुद्राः ।

षण्मुद्राः क्रमशो ज्ञेयाः पद्मपाशगदाह्वयाः ।
मुषलाशनिखड्गाख्याः शान्तिकादिषु कर्मसु ॥ ५१ ॥

अथ देवध्यानमाह ।

शान्तिपौष्टिकवश्येषु सौन्दर्यातिशयान्विताः ।
सर्वाभरणसन्दीप्ताः प्राप्तकालमनोरथाः ।
ध्यातव्या देवताः सम्यक् सुप्रसन्नाननाम्बुजाः ॥
आकर्षणेऽपि तद्वच्च वङ्गिणैरिव मत्स्यकान् ।
साध्यमाकर्षणे द्वेषे भर्त्यमानं जनैरिव ।
बध्यमानो जनैर्दण्डैर्दारितस्तस्करो यथा ॥
उलूको वा यथा रिष्टैर्मन्तव्योच्चाटने रिपुः ।
यत्किञ्चित् शवमारुह्य सन्दष्टौष्ठपुटः क्रुधा ।
कर्म कुर्यात् ततो मन्त्रो यथा क्रूरेषु कर्मसु ॥ ५२ ॥

इति श्रीकृष्णानन्दविद्यावागीशभट्टाचार्यकृतायां षट् कर्मदीपिकायां
सामान्यधर्मः प्रथमोद्देशः ।

अथ रक्षार्थम् ।

ग्रामे च निर्जने देशे विदध्यादभिचारकम् ।
यत्राभिचारहोमन्तु कुर्याच्च भुवि साधकः ॥
तत्राभितो भटैः रक्षां कारयेदात्मसिद्धये ।
न चेच्चान्यः क्षितिपतिश्चारैर्ज्ञात्वा निहन्यमुं ॥ १ ॥ *

अथ कुण्डम् ।

विद्वेषे चाभिचारे च त्रिकोणं कुण्डमिष्यते ।
 द्विमेखलं कोणमुखं * हस्तमावन्तु सर्वतः ॥
 उच्चाटनन्तु नैऋत्यां शत्रुपक्षस्य कारयेत् ।
 उत्सादनन्तु वायव्यां देवानामपि कारयेत् ॥
 शत्रूणां तापने शस्तं योन्याख्यमग्निकोणगम् ।
 अर्धचन्द्रन्तु याम्यायां † शत्रूणां मारणे स्थितम् ॥
 त्रिकोणं नैऋते कुण्डं रिपूणां व्याधिवर्धनम् ।
 दाहायाग्नौ च विद्वेषे कुण्डं पूर्णेन्दुसन्निभम् ।
 चतुरस्रञ्च कर्त्तव्यं द्वेषादौ तु विचक्षणैः ॥
 कुण्डं सुलक्षणं कृत्वा तत्र कर्माणि साधयेत् ।
 चतुरस्रे भवेद्वश्यमाकर्षः स्यात् त्रिकोणके ॥
 कर्षणस्तम्भने देवि ! विद्वेषञ्च त्रिकोणके ।
 अथैवोच्चाटनं प्रोक्तं षट्कोणे मारणं स्मृतम् ॥
 उदीच्यां ‡ पौष्टिके कुण्डं वारुण्यां शान्तिकादिषु ।
 उच्चाटे चानिले कुण्डं याम्ये च मारणं भवेत् ॥
 मानहीनादिकं § दोषं नास्ति कुण्डेऽभिचारके ।
 शुभेषु स्युर्विवाहान्ताः क्रियास्ताः क्रूरकर्मणि ।
 मारणान्ताः समुद्दिष्टा वज्जेरागमवेदिभिः ॥ २ ॥
 ततो राज्ञातिविद्वांसमथर्वश्रुतिपारगम् ।
 बहुभिर्द्रविणैर्वस्त्रैर्नानारत्नैर्विभूषणैः ।
 पूजयित्वा ततः पश्चाद् विधिना वृणुयाद्भिजम् ॥

* कोणमुखं—नैऋत्यादि ।

† याम्यायां मण्डपस्य इति शेषः ।

‡ उदीच्यां मण्डपस्य ग्रामस्य वा इति शेषः ।

§ मानं—हस्तादिमानम् ।

वृत्तोऽप्युत्साहसंयुक्तः सर्वरक्षापरायणः ।
 यत्नतो मारणं कर्म कुर्याद्राज्ञो हितेच्छया ॥
 वित्तशाठ्यं परित्यज्य सर्वकर्माणि कारयेत् ।
 वित्तशाठ्यं निहन्त्याशु पुत्रमायुर्यशोधनम् ।
 देशरक्षणधर्मेण न स्वयं पापभाग् भवेत् ॥
 तेजोनाशो भवेदादौ बलनाशस्ततो भवेत् ।
 सपत्नस्य ततो नाशस्त्रिस्रश्चावृत्तयस्ततः ।
 त्रिरावृत्तौ फलालाभे त्रिरावृत्तं पुनश्चरेत् ॥ ३ ॥

अथ यथोत्तरं प्रयोगीत्कर्षः ।

वश्यात् स्तम्भनमुत्कृष्टं स्तम्भनान्मोहनं महत् ।
 मोहनाद्वेषणं श्रेष्ठं द्वेषादुच्चाटनं वरम् ॥
 उच्चाटनादपि महन्मारणं सर्वतोमहत् ।
 मारणादधिकं कर्म न भूतं न भविष्यति ॥
 तत्रैव दक्षिणे चित्तं कृत्वा मारणमारभेत् ।
 शान्तिपुष्टौ दिनस्यान्ते सन्ध्याकाले तु मारणम् ॥ ४ ॥

अथ कुम्भस्थापनम् ।

आङ्गिरसे । शान्तिके स्वर्णकुम्भञ्च नवरत्नैर्विभूषितम् ।
 तदभावे रौप्यकुम्भं ताम्रं वापि सुलक्षणम् ॥
 अभिचारे लौहकुम्भं स्थापयेत् सुसमाहितः ।
 उत्सादे काचकुम्भञ्च मोहने रैत्यकुम्भकम् ॥
 उच्चाटने च मृत्कुम्भं कालमण्डलसंस्थितम् ।
 सर्वकर्मणि वा कुर्यात् कुम्भं ताम्रमयं तथा ॥ ५ ॥
 तत्तत्कुम्भञ्च संस्थाप्य रुद्रं देवीञ्च पूजयेत् ।
 उपचारक्रमेणैव देवं ध्यायेद् यथाविधि ॥
 शूलहस्तं महारौद्रं सर्ववैरिनिसूदनम् ।

पूर्णचन्द्रसमाभासं रुद्रं वृषभवाहनम् ।

अथवान्यप्रकारेण ध्यानं कुर्यात् समाहितः ॥ ६ ॥

काश्मीरस्कटिकप्रभं त्रिनयनं पञ्चाननं शूलिनम्

खट्वाङ्गासिवरप्रसादडमरुं चक्राञ्जवीजाभयम् ।

विभ्राणं दशदोभिर्लज्जितं वीरासने संस्थितम्

गौरीश्रीसहितं सदैवमखिलं ध्यायेच्छिवं चर्मणम् ॥ ७ ॥

रुद्रमन्त्रेण कुर्याच्च उपचारान् पृथग्विधान् ।

भद्रकालीञ्च सम्पूज्य नैवेद्यैश्च पृथग्विधैः ।

पट्टवस्त्रैरलङ्कारैर्वलिदानैः पृथग्विधैः ॥

यत्र न स्यादुपायोऽन्यः शत्रोर्भयनिवृत्तये ।

तदाऽनन्यगतित्वेन मारणादीनि कारयेत् ॥ ८ ॥

दीपादग्निं समानीय धूपाद्वा चान्यजादपि ।

विद्वेषणाभिचारि च क्रव्यादंशं न सन्त्यजेत् ॥

अत्र चैव विधायाग्निं परिस्तोष्य शरैस्तृणैः ।

विभीतकपरिध्या च कल्पयेद् यस्य मारणम् ॥

जुहुयान्निस्वतैलाक्तैः काकोलुकीयपक्षकैः ।

दारयैनं शोषयैनं मारयेत्यभिधाय च ।

अष्टोत्तरशतेनैव मनसा जुहुयादृचा ॥

होमान्ते विधिवत् कृत्यामाराध्याग्नेश्च सन्निधौ ।

यो मे च कण्टकं दूराद् दूरं वा चान्तिकेऽपि च ॥

पिव हृदयमसृक् तस्येत्युक्त्वा साधु निवेदयेत् ।

संरक्ष्यामि विधानेन नवरात्रं समापयेत् ॥

मृतस्तिष्ठति ज्ञात्वैवं तावदस्य रिपोर्मृतिः ।

वमनं लोहितं प्रोक्तम् उष्णीशं लोहितं स्मृतम् ।

सङ्कल्प्य जपहोमादौ तदावरणमारभेत् ॥ ९ ॥

इति श्वरे ।—स्वापकाले तु मन्त्रस्य जपो न च फलप्रदः ।

स्वापकालो वामवहो जागरो दक्षिणावहः ।

शान्तिकर्मणि मिश्रं वा जपेन्मन्त्रं प्रसिद्धये ॥ १० ॥

अथ मालानिर्णयः ।

प्रबालवज्रमणिभिर्वश्यपौष्टिकयोर्जपेत् ।

मत्तेभदन्तमणिभिर्जपेदाकृष्टिकर्मणि ॥

साध्यकेशसूत्रयुक्तैस्तुरङ्गदशनोद्भवैः ।

अक्षमालां परिष्कृत्य विद्वेषोच्चाटने जपेत् ॥

मृतस्य युद्धशून्यस्य दशनैर्गर्दभस्य च ।

कृत्वाक्षमालां जप्तव्यं शत्रुमारणमिच्छता ॥

क्रियते शङ्खमणिभिर्धर्मकामार्थसिद्धये ।

पद्माक्षैः प्रजपेन्मन्त्रं सर्वकामार्थसिद्धये ॥

रुद्राक्षमालया जप्तो मन्त्रः सर्वफलप्रदः ।

स्फाटिकी मौक्तिकी वापि रौद्राक्षी वा प्रबालजा ॥

सारस्वताप्तये शस्ता पुच्छजीवैस्तथाप्तये ।

पद्मसूत्रकृता रज्जुः शस्ता शान्तिकपौष्टिके ॥

आकृष्ट्युच्चाटयोर्वाजिपुच्छवालसमुद्भवा ।

नरस्तायुविशेषैस्तु मारणे रज्जुरुत्तमा ॥

अन्यासाञ्चाक्षमालानां रज्जुः कार्पासिकी मता ।

सप्तविंशतिसंख्याकैः कृता मुक्तिं प्रयच्छति ॥

अक्षैस्तु पञ्चदशभिरभिचारफलप्रदा ।

अक्षमाला विनिर्दिष्टा तन्त्रादौ तत्त्वदर्शिभिः ।

अष्टोत्तरशतेनैव सर्वकर्मसु पूजिता ॥ ११ ॥

अथ जपाङ्गुलिनियमः ।

शान्त्यादिस्तम्भवश्येषु वृद्धाग्रेण च चालयेत् ।

अङ्गुष्ठानामिकाभ्यान्तु जपेदाकर्षणे मनुम् ॥

अङ्गुष्ठतर्जनीभ्यान्तु विद्वेषोच्चाटयोर्यपेत् ।

कनिष्ठाङ्गुष्ठयोगेन मारणे जप ईरितः ॥ १२ ॥

अथ जपदिङ्नियमः ।

जपेत् पूर्वमुखं वश्ये दक्षिणञ्चाभिचारके ।

पश्चिमं धनदं विद्यादुत्तरं शान्तिकं भवेत् ।

आयुथरक्षां शान्तिञ्च पुष्टिं वापि करिष्यति ॥ १३ ॥

अथ जपलक्षणं वाचिकादिमन्त्राद्य ।

श्रूयतेऽन्यैः स तु वाचिकः स्यादुपांशुसंज्ञो निजदेहवेद्यः ।

प्लम्पदन्तीष्ठमयाक्षराणां यच्चिन्तनं स्यादिह मानसाख्यः ॥

अभिचारे किल वाचिकः स्यादुपांशुरुक्तोऽप्यथ शान्तिपुष्टौ ।

क्षेषु जापः किल मानसाख्यः संज्ञा त्रिधा पापनुदे तथोक्ता ॥ १४ ॥

अथ कुण्डदिङ्नियमः ।

शान्तिके पौष्टिके चैव होमः स्याद् योग्यसाधनैः ।

कार्यं प्राग्वदनेनाथ सौम्येन वदनेन वा ॥

आकृष्टौ वायुकुण्डे च कौवेरीदिङ्मुखेन तु ।

नैऋतीदिङ्मुखस्तस्मिन् कुण्डे विद्वेषणे हुनेत् * ॥

आग्नेयोदिङ्मुखस्त्वेतत् कुण्डे मारुतकेऽपि वा ।

उच्चाटने हुनेन्नन्वी मारणे याम्यदिङ्मुखः ॥

जुहुयाद् याम्यकुण्डे तु मन्वी तत्साधनैस्ततः ।

वज्रलाञ्छितकुण्डे † वा ग्रहभूतनिवारणे ॥

वायव्यदिङ्मुखो वश्ये कुण्डे योन्याकृतौ हुनेत् ।

वज्रलाञ्छितकुण्डे वा स्तम्भे प्राग्वदनो हुनेत् ॥ १५ ॥

अथ शान्त्यादौ द्रव्यनियमः ।

द्रव्याण्यथ प्रवक्ष्यामि तत्तत्कर्मानुसारतः ।

जुहुयादित्यत्र हुनेदित्यागमप्रयोगः ।

वज्रलाञ्छितकुण्ड इति — वज्रं हीरकं षट्कीर्णं, तथा च षट्कीर्णकुण्डे ।

शान्तिके तु पयःसर्पिस्तिलक्षीरद्वयेण वा ॥
 अमृताख्या लता चैव पायसं तत्र कीर्तितम् ।
 पौष्टिके तु प्रवक्ष्यामि होमद्रव्याण्यतः परम् ॥
 विल्वपत्रैश्च आज्यैः स्याज्जातीपुष्पैस्तथैव च ।
 कन्यार्थी जुहुयात्ताजैः श्रीकामः कमलैस्तथा ॥
 दध्ना च श्रियमाप्नोति चान्नैश्चान्नं घृतप्लुतैः ।
 समृद्धौ जुहुयान्मन्त्री महादारिद्र्यशान्तये ॥
 लक्ष्महोमाल्लभेच्छान्तिं घृतविल्वतिलैर्मिधम् ।
 आकर्षणे च हवनं प्रियङ्गुविल्वकं फलम् ॥
 जातीपलाशकुसुमैः सैन्यवैश्वमेव च ।
 राजिकालवणैर्वापि वश्यं वा पौष्टिकोदितैः ॥
 वश्यार्थी जातिकुसुमैराकृष्टौ करवीरजैः ।
 कार्पासनिम्बैस्तक्राक्तैः साध्यकेशैरथापि वा ॥
 उच्चाटने काकपक्षैरथवा मोहने पुनः ।
 उन्नतवीजैर्जुहुयाद्विषरक्तेन * मारणम् ॥
 अजापयस्तथा सर्पिः कार्पासास्थि नृणामपि ।
 तन्मांसञ्चापि साध्यस्य नखलोमगणैरपि ॥ †
 एकीकृत्य हुनेन्मन्त्री शत्रुमारणकाङ्क्षया ।
 जुहुयात् सार्षपैस्तैलैरथवा शत्रुमारणे ॥
 रोहीवीजैस्तिलोपेतैरुत्सादे जुहुयाद् यवैः ।
 तुषकण्टकसंयुक्तैर्वीजैः कार्पासिकैरपि ॥
 सर्षपैर्लवणोपेतैर्हुनेत् सर्वाभिचारके ।

* विषरक्तेनेति—विषं रक्तमिश्रितं कृत्वा होमयेत् ।

† कार्पासास्थि इति—कार्पासवीजम् । नृणामपीति—नरास्थि । तन्मांसमिति—नरमांसम् ।

काकोलूकच्छदैः क्रूरैः कारस्करविभीतकैः ॥ *
 मरीचैः सर्षपैः सिकथैरर्कक्षीरैः कटुत्रयैः ।
 कटुतैलैः स्नुहीक्षीरैः कुर्यान्मारणकर्मणि ॥ †
 आयुष्कामो घृततिलैर्दूर्वाभिराम्रपर्णकैः ।
 प्रयोक्तैराम्रपर्णैश्च ज्वरं सद्यो विनाशयेत् ॥
 गुडूची मृत्युजयने तथा शान्तौ गजाश्वयोः ।
 गौरैस्तु सर्षपैर्हुत्वा सद्यो रोगं हरेद्भवाम् ॥
 वृष्टिकामो वैतसीभिः समिद्धिः पत्रकैस्तथा ।
 हुत्वा पुष्टिमवाप्नोति पुत्रजीवैस्तु पुत्रकम् ॥
 घृतगुगुलुहोमेन वाक्पतित्वं प्रजायते ।
 जातीविद्रुममल्लीभिः नागपुन्नागसम्भवैः ॥
 पुष्पैः सरस्वतीसिद्धिस्तथा सर्वार्थसाधनम् ।
 पयसा लवणैर्वापि हुनेद्दृष्टिनिवारणे ॥ १६ ॥

अथ वज्जेर्जिह्वाः । यथा शारदायाम् ।—

पद्मरागा सुवर्णाख्या लतीया भद्रलोहिता ।
 लोहितानन्तरं श्वेता धूमिनी च करालिका ॥
 राजस्यो रसना वज्जेर्विहिताः काम्यकर्मसु ।
 विश्वमूर्त्तिस्फुलिङ्गिन्यौ धूम्रवर्णा मनोजवा ॥
 लोहिताख्या करालाख्या काली तामस्य ईरिताः ।
 एताः सप्त नियुज्यन्ते क्रूरकर्मसु मन्त्रिभिः ॥
 स्वस्वनामसमाभाः स्युर्जिह्वाः कनकरेतसः ।
 हिरण्या गगना रक्ता कृष्णाऽन्या सुप्रभा मता ।
 बहुरूपाऽतिरक्ता च सात्त्विक्यो यागकर्मसु ॥ १७ ॥

* काकोलूकच्छदैः,—काकपेचकपचैः । कारस्कर इति—कुंचिला इति

तः ।

† कटुत्रयैरिति—मरीचपिप्पलीगुण्ठीभिः । कटुतैलैरिति—सर्षपतैलैः ।

अन्यत्रापि वक्त्रेजिह्वा यथा—

मथ्यस्या रुद्रभागे द्रुतकनकनिभा कर्षणादौ हिरण्या
वैदूर्या पूर्वभागे प्रभवति गगना स्तम्भनादौ रसज्ञा ।
रक्ता बालार्कवर्णा हुतवहविदिशि द्वेषणादौ प्रशस्ता
क्षणा नीलाम्बुजाभा दिशि दनुजपतेर्मरणे सुप्रशस्ता ॥ *
वारुण्यां सुप्रभा सा प्रतिदिशि रसना शान्तिके शोणवर्णा
हेमाभा चातिरक्ता पवनदिशि गतोच्चाटने सम्यशस्ता ।
मध्ये कुण्डस्य चान्तः प्रभवति बहुरूपा यथार्थाभिधाना
प्रोक्ता जिह्वा विभिन्नाः शिवनिगमपरैः तान्विकैः कार्यसिद्धैः ॥ १८ ॥

अथ अग्नेर्नामानि यथा—

पूर्णाहुत्यां मृडो नाम शान्तिके वरदस्तथा ।
पौष्टिके बलदश्चैव क्रोधोऽग्निश्चाभिचारके ॥
वश्यार्थे कामदो नाम वरदाने च चूडकः ।
वक्त्रिर्नाम लक्षहोमे कोटिहोमे हुताशनः ॥ १९ ॥

अथ होमव्यवस्था ।

द्रव्यासक्तौ घृतं होमे त्वशक्तौ सर्वतो जपेत् ।
मूलमन्त्राद्दशांशा स्यादङ्गादीनां जपक्रिया ॥
अशक्तावुक्तहोमस्य जपस्तु द्विगुणो मतः ।
येषां जपे च होमे च संख्या नोक्ता मनीषिभिः ॥
तेषामष्टसहस्राणि संख्योक्ता जपहोमयोः ।
स्वाहान्तेनैव मन्त्रेण कुर्याद्धोमं बलिं तथा ॥
नमोऽन्तेन नमस्कारमर्चनञ्च समाचरेत् ।
मन्त्रान्ते नाम संयोज्य तर्पयामीति तर्पणम् ।
संख्यानुक्तौ जपे होमे चाष्टोत्तरसहस्रकम् ॥ २० ॥

* मथ्यस्या रसज्ञा च—जिह्वा । रुद्रभागे—द्रुतकनककोणे । हुतवहविदिशि—
अग्निकोणे ।

अथ सुक्सुवनियमः ।

षट्त्रिंशदङ्गुला सुक् स्याच्चतुर्विंशदङ्गुलः सुवः ।
 मुखं कण्ठं तथा वेदीं सप्त चैकाष्टभिः क्रमात् ॥
 आयामानाहतो * दण्डो विंशतिश्च षडङ्गुलः ।
 वेदरामाङ्गुलैः कुण्डो गर्तो हि चतुरङ्गुलः ॥
 खातं वेदाङ्गुलैर्वृत्तमङ्गुलत्रितयं खनेत् ।
 मेखला द्व्यङ्गुला तद्वत् शोभाशिपं † विचिन्तयेत् ॥
 वेदीचंग्रशेन विस्तारं कुर्यात् कुण्डमुखाग्रयोः ।
 कनिष्ठाग्रमितं रन्ध्रं सुचो घृतविनिर्गमे ॥
 कार्ष्णिकद्व्यङ्गुलं खातं पङ्के मृगपदाकृतिः । ‡
 द्वाविंशत्यङ्गुलो दण्ड आनाहश्च कृताङ्गुलः ॥
 दण्डमूलाग्रयोर्गण्डी सुवे कङ्कणवद्भवेत् ।
 सुवर्णरूप्यताम्रैर्वा सुक्सुवौ दारुजावपि ॥
 आयसीयौ सुक्सुवौ वा कारस्करमयावपि ।
 नागेन्द्रलतयोर्विद्यात् क्षुद्रकर्मणि संस्थितौ ॥
 चन्दनं खदिराश्वत्थ-प्लक्ष्मचूतविकङ्कताः ।
 चम्पाऽऽमलकसारश्च पलाशाश्चेति दारवः ॥ २१ ॥

अथ होममुद्राः ।

न देवाः प्रतिगृह्णन्ति मुद्राहीनां यथाहुतिम् ।
 मुद्रयैवेति होतव्यं मुद्राहीनं न भुज्यते ॥
 मुद्राहीनश्च यो मोहाद्धोममिच्छति मन्दधीः ।
 यजमानं स चात्मानं पातयेत् तेन निश्चितम् ॥

* आयामानाहत इति—दैव्यं विस्तारश्च ।

† शोभाशिपमिति—मेखलावहिर्भागस्य शोभासंज्ञा ।

‡ “कार्ष्णिकद्व्यङ्गुलं दण्डोर्नाहतसस्य तेऽङ्गुलः” इति वा पाठः ।

तिस्रो मुद्राः स्मृता होमे मृगौ हंसौ च शूकरी ।
 शूकरी करसङ्कोची हंसौ मुक्तकनिष्ठिका ॥
 मृगौ कनिष्ठा तर्जन्योर्होममुद्रात्रयीरिता ।
 आभिचारिककार्येषु शूकरी परिकीर्तिता ॥
 नमः स्वाहा वषट् वौषट् हुं फडन्ताश्च जातयः ।
 शान्तौ वश्ये तथा स्तम्भे विद्वेषोच्चाटमारणे ॥ २२ ॥

इति श्रीकृष्णानन्दविद्यावागीशभट्टाचार्यकृतायां षट्कर्मद्वीपिकायां
 कुण्डादिनियमो द्वितीयोद्देशः ।

अथ शान्तिकर्म ।

ऋषय ऊचुः ।—नामत्रयस्य माहात्म्यं श्रोतुकामा वयं प्रभो ! ।

भगवन् ! श्रोतुमिच्छामि वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥ १ ॥

ब्रह्मोवाच ।—अतिगुह्यतरं मन्त्रं वर्षकोटिशतैरपि ।

न शक्यं विस्तरं वक्तुं संचेपाच्छृणुत द्विजाः ! ॥ २ ॥

अथ अच्युतादौ पूजादिः ।

अच्युतानन्तगोविन्दैश्चतुर्थ्यन्तैस्त्रिभिः पदैः ।
 नमोऽन्तैर्जपकाले तु मूलमन्त्र इतीरितः ॥
 अथवाऽपि समस्तैस्तु चतुर्थ्यन्तैकमन्त्रता ।
 तद्विधिः शौनको ज्ञेयः पृथक् पक्षे पराशरः ॥
 व्यासश्च नारदश्चैव विराट्कुन्द उदीरितः ।
 परं ब्रह्म तथा प्रोक्तं हरिर्वा देवतेत्यपि ॥
 जपकाले तु पूजायां नमःशब्दं प्रयोजयेत् ।
 तर्पणे तर्पयामीति द्वितीयान्तं प्रयोजयेत् ॥
 स्वाहान्तं होमकाले तु चतुर्थ्यन्तं तु योजयेत् ।
 षडङ्गमन्त्रैरतैस्तु हृदयादिक्रमेण तु ॥

नेत्रान्ताः स्वयमेवैते प्रयोज्या मन्त्रवित्तमैः ।

अविदित्वा ऋषिं हृन्दो देवताङ्गान्यपि द्विजः ॥

केवलं स्वयमेवैतज्जप्तारं रक्षति ध्रुवम् ।

साङ्गञ्च योजयेन्नित्यं सप्त सप्त च सप्त च ॥

सप्तवारं कृते जापे न सिध्यति यदा पुनः ।

सप्तवारं सप्तवारं तदा कुर्यात् प्रयोगकम् ॥ ३ ॥

अथ हरिध्यानम् ।

अथ ध्यानं प्रवक्ष्यामि सर्वपापप्रणाशनम् ।

“शङ्खचक्रधरं देवं चतुर्बाहुं किरीटिनम् ॥

सर्वायुधैरुपेतञ्च गरुडोपरि संस्थितम् ।

शनकादिमुनीन्द्रैस्तु सर्वदेवैरुपासितम् ॥

श्रीभूमिसहितं देवमुदयादित्यसन्निभम् ।

प्रातरुद्यत्सहस्रांशुमण्डलोपरिसंस्थितम् ॥

सर्वलोकस्य रक्षार्थमनन्तं नित्यमेव च ।

अभयं वरदञ्चैव प्रयच्छन्तं मुदान्वितम्” ॥

एवं ध्यात्वा हरिं नित्यं परं ब्रह्मस्वरूपिणम् ।

प्रातर्मध्यन्दिने चैव सायाह्ने च विशेषतः ॥

अर्चयेद्देवदेवेशं घृतपुष्पजलादिभिः ।

हविषाग्नौ जलैः पुष्पैर्मनसा हृदये हरिम् ॥

अर्चयन्तं च यो नित्यं जपेन रविमण्डले ।

किञ्चिद्ग्रानार्चनं कृत्वा जपेन्नित्यमतन्द्रितः ॥

अशुचिश्चात्मनो वापि मनसा पापमाचरेत् ।

शुचिरेव जपेन्नित्यं नामत्रयजपाद्विजाः ! ॥

विनियोगान् प्रवक्ष्यामि यथावद्विजसत्तमाः ! ।

नास्मात् परतरा रक्षा रोगार्त्तानां विधीयते ॥

अष्टोत्तरसहस्रं वा शतं वा जपसंख्यया ।

रविवारे तथाऽष्टम्यां रोगार्तान् मूर्ध्नि मार्जयेत् ॥
 नित्यमेव पिवेत् तोयमष्टाविंशतिसंख्यया ।
 हुनेद् धृतैस्त्रिलैर्दूर्वा-गुडूचीभिः पृथक् पृथक् ॥
 लक्ष्मणैव जपेन्मन्त्रं महारोगप्रशान्तये ।
 श्रीवृक्षाश्वत्थमूले वा रोगिणं संस्पृशन् जपेत् ॥
 स्पृशन् जप्त्वा निरीक्षेत चादित्यं मनसा स्मरन् ।
 एवं कृतवतः पुंसो रोगशान्तिर्भविष्यति ॥
 कन्यां वा लाजहोमेन स्त्रियं वा विल्वपत्रकैः ।
 पुत्रार्थी घृतहोमेन चारोग्यञ्च तिलैर्घृतैः ॥
 गुडूचीघृतदूर्वाभिस्त्रिलैर्विल्वैः कुशैः शरैः ।
 यथाकामी तु जुहुयात् तत्तत्कामस्य सिद्धये ॥
 ग्रहापस्मारकुष्माण्डाः पिशाचाः प्रेतसंस्थिताः ।
 लक्ष्णे हुते च दूर्वाभिस्त्रेषां शान्तिर्भविष्यति ॥
 रविवारे जले स्थित्वा नाभिमात्रे जपेन्नरः ।
 अष्टोत्तरसहस्रन्तु ज्वरशान्तिर्भविष्यति ॥
 स्पृष्ट्वाऽश्वत्थं जपेद्वर्षं रविमण्डलमध्यगम् ।
 ध्यायन् कृष्णं लभेत् काममनुरूपं कुटुम्बिनाम् ॥
 अच्युतानन्तगोविन्द-नामोच्चारणभीषिताः ।
 नश्यन्ति सकला रोगाः सत्यं सत्यं वदाम्यहम् ॥
 सत्यं सत्यं पुनः सत्यमुत्क्षिप्य भुजमुच्यते ।
 वेदशास्त्रात् परं नान्यत् न देवः केशवात् परः ॥
 ज्वरग्रहादिग्रस्तस्तु स्पृष्ट्वा लक्ष्मं जपेज्जले ।
 असाध्योऽपि भवेत् सुस्थो भस्मना ताडयेद् बुधः ॥
 मूर्ध्नि चैव ललाटे च न्यसेन्मन्त्रत्रयं हृदि ।
 आरोग्यं सर्वजन्तूनां यथेच्छं गच्छति स्वयम् ॥
 मोक्षकामो जपेन्मन्त्रमष्टोत्तरसहस्रकम् ।

यावज्जीवं करे तस्य स्थिता मुक्तिर्न संशयः ॥
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्च विविधास्तथा ।
 सर्वे भवन्ति वै मुक्ता नामत्रयजपाद् द्विजाः ! ॥
 दूर्वाभवाश्च समिधो गोदुग्धेन समन्विताः ।
 होतव्याः शान्तिके देवि ! शान्तिर्येन भवेत् स्फुटम् ॥ ४ ॥

इति सनत्कुमारसंहितायां शान्तिकल्पो नाम कल्पवयं सम्पूर्णम् ।

अथ आथर्वणोक्तज्वरशान्तिः ।

अस्य मन्त्रस्य अगस्त्य ऋषिरनुष्टुप् छन्दः कालिका देवता
 चरस्य सद्यः शान्त्यर्थे विनियोगः ।—

“ओं कुवेरन्ते सुखं रौद्रं नन्दिमानन्दिमावहन् ।

ज्वरं मृत्युभयं घोरं ज्वरं नाशयते ध्रुवम् ॥ १ ॥ *

सहस्रमयुतं वापि जपेत् शान्तिर्भवेद् ध्रुवम् ।

आम्रपत्रस्य होमेन ज्वरशान्तिर्भवेन्नृणाम् ॥ २ ॥

प्रणवं पूर्वमुच्चार्य शान्ते युग्मं तथैव च ।

सर्वारिष्टनाशिनौ तु तदन्ते वङ्गिवल्लभा ॥

“ओं शान्ते शान्ते सर्वारिष्टनाशिनि ! स्वाहा” ॥ ३ ॥

एकलक्षजपेनापि सर्वशान्तिर्भवेद् ध्रुवम् ॥ ४ ॥

अयुतजपेन सिद्धिः । अस्य मन्त्रस्यायुतजपेन सिद्धिं कृत्वा प्रयोगः कार्यः ।

समाहितमना भूत्वा मनसा चार्थचिन्तनात् ।

विज्ञेया मानसी भक्तिः शान्तिकर्मणि योजयेत् ॥ ५ ॥

* केचित्तु ।—“ओं कुवेरन्तु सुखं रात्रं नन्दिकानन्दमावहन् ।

ज्वरं मृत्युभयं घोरं ज्वरं नाशयते ज्वरम् ॥” इति पठन्ति ।

अथ तन्त्रीक्तन्त्रशान्तिः ।

कथयाम्यथ लोकानां हिताय सर्वशान्तिकम् ।
 विधानं यत्समादृष्टं तन्त्रराजे मयोत्तरे ॥
 शुद्धस्फटिकसङ्काशं देवदेवं त्रिलोचनम् ।
 चन्द्रमण्डलमध्यस्थं चन्द्रचूडं जटाधरम् ॥
 चतुर्भुजं वृषारूढं भैरवं तुम्बुरुं * विभुम् ।
 शूलमालाधरं दक्षे वामे पुस्तं सुधाघटम् ॥
 सर्वावयवसंयुक्तं सर्वाभरणभूषितम् ।
 सितवस्त्रपरीधानं नागहारविराजितम् ।
 मानसे भावयेदेवं सर्वशान्तिकरं शिवम् ॥ ६ ॥

अथ तुम्बुरुभैरवमन्त्रः ।

अस्य मन्त्रं प्रवक्ष्यामि देवानामपि दुर्लभम् ।
 येन विज्ञानमात्रेण जायन्ते सर्वसिद्धयः ॥
 आदौ तारं समुद्धृत्य ततः तुम्बुरुभैरव-
 पदं दत्त्वा शिवं वीजम् अमुकस्य पदं वदेत् ॥
 सर्वशान्तिपदं दत्त्वा पदं देयं कुरुद्वयम् ।
 ईशानं वक्त्रिमारूढं द्वितीयस्वरभूषितम् ॥
 नादबिन्दुसमायुक्तं वक्त्रिमायामनन्तरम् ।
 अनेन बलिमादद्यादन्नादिकसमन्वितम् ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं तुम्बुरुभैरव ! हौं अमुकस्य सर्वशान्तिं कुरु
 कुरु क्कां रं क्लीं” ॥ ७ ॥

पूजयेत् श्वेतदूर्वाभिर्नानापुष्पैर्विशेषतः ।
 धूपदीपादिसंयुक्तैः सहस्रं प्रजपेन्मनुम् ॥
 यस्य नाम्ना भवेत् तस्य सर्वशान्तिरनुत्तमा ।
 साध्यमौलौ सुधाधारं तस्य मूर्ध्नि प्रवर्षिणम् ॥

अहर्निशं स्मरेदेवं शान्तिपुष्टिकरं शिवम् ।
 होमं वा कारयेदेभिर्दूर्वापुष्पाक्षतादिभिः ॥
 तिलजीरसमायुक्तैर्द्रव्यैश्च घृतसंयुतैः ।
 त्रिकोणके ततः कुण्डे वक्त्रं प्रज्वाल्य होमयेत् ।
 दशाङ्गकस्य होमेन ततः शान्तिर्भवेदिति ॥ ८ ॥

अथ सञ्जीवनी विद्या ।

अथवापि महादेव्याः सञ्जीवन्याः क्रमादिह ।
 जपेन कारयेच्छान्तिं सर्वोपद्रवनाशिनीम् ॥

“ओं नमो भगवति मृतसञ्जीवनि ! अमुकस्य शान्तिं कुरु
 कुरु स्वाहा” ॥ ९ ॥

अनेन मनुना मन्त्री भावयित्वा सुचेतसा ।
 गोक्षीरशशिमिश्राभामर्द्धेन्दुक्तशेखराम् ॥
 त्रिमुखीं षड्भुजां त्र्यक्षीं नृत्यन्तीं यमपृष्ठगाम् ।
 जटाजूटसमायुक्तां रक्तवस्त्रपरिच्छदाम् ॥
 खड्गं त्रिशूलं कर्त्रीञ्च दक्षिणे दिशि वामके ।
 खेटकं डमरुं चक्रं धारयन्तीं शवासनाम् ॥
 प्रत्यालीढपदाम्भोजां मुण्डमालावलम्बिनीम् ।
 काञ्चीमञ्जीरहाराद्यैर्भूषणैः परिभूषिताम् ।
 अस्याश्च ध्यानमात्रेण तन्नास्ति यन्न साधयेत् ॥ १० ॥

अथ मृत्तिकाशिवलिङ्गपूजाविधिः ।

मृत्तिकया शिवलिङ्गपूजा कालोत्तरे नारदवाक्यम् ।—

असारे खलु संसारे सारमेतच्चतुष्टयम् ।
 काश्यां वासः सतां मङ्गो गङ्गाम्भः शम्भुसेवनम् ॥ ११ ॥

स्कन्दपुराणे ।—

अग्निहोत्रं त्रिवेदाश्च यज्ञाश्च बहुदक्षिणाः ।
 शिवलिङ्गार्चनस्यैते कोट्यंशेनापि नो समाः ॥
 छित्त्वा भित्त्वा च भूतानि हत्वा सर्वमिदं जगत् ।

यजेद्देवं विरूपाक्षं न स पापेन लिप्यते ॥
 अनेकजन्मसाहस्रं भ्राम्यमाणस्तु योनिषु ।
 कः समाप्नोति वै मुक्तिं लिङ्गार्चनमृते नरः ॥
 प्रातरुत्थाय यो लिङ्गं भक्त्या सम्पूजयेत् सकृत् ।
 कपिलाऽसंख्यदानस्य यत्फलं तदवाप्नुयात् ॥
 मध्यं दिनकरे प्राप्ते यो लिङ्गं परिपूजयेत् ।
 सम्पूर्णां पृथिवीं दत्त्वा यत्फलं तदवाप्नुयात् ॥
 वारुणीमाश्रिते सूर्ये शिवं सम्यक् समर्चयेत् ।
 गवां शतसहस्रस्य दत्तस्य फलमाप्नुयात् ॥ १२ ॥
 आकाशं लिङ्गमित्याहुः पृथिवी तस्य पीठिका ।
 प्रलये सर्वदेवानां लयनास्त्रिङ्गमुच्यते ॥ १३ ॥

अथ लिङ्गप्रमाणम् ; यथा शिवतन्त्रे ।—

मृत्तिकातोलकं ग्राह्यमथवा तोलकद्वयम् ।
 तिस्रसूत्रस्य प्रमाणेन गठनं कारयेद् बुधः ।
 स्वाङ्गुष्ठपर्वमानन्तु कृत्वा लिङ्गं प्रपूजयेत् ॥
 मृदादिलिङ्गगठने प्रमाणं परिकीर्तितम् ।
 फलं मुक्तिमवाप्नोति चान्यथा चेत् तथाऽन्यथा ॥ १४ ॥

तथा अन्यप्रमाणं कालीत्तरे ।—

लिङ्गे वेद्यां तथा पीठे सूत्रत्रयनिपातनात् ।
 समानञ्चेद्विजानीयात्तिसूत्रीकरणन्विदम् ।
 मारकतस्फाटिकादि पञ्चसूत्रीप्रमाणकम् ॥ १५ ॥

तथा अन्यप्रमाणं लिङ्गपुराणे ।—

शिवलिङ्गस्य यन्मानं तन्मानं दत्तसव्ययोः ।
 योन्यग्रमपि यन्मानं तदधोऽपि तथा भवेत् ॥ १६ ॥

तथा प्रमाणमन्यत् तन्वान्तरे ।—

लिङ्गस्य यादृग्विस्तारः परिणाहोऽपि तादृशः ।

लिङ्गस्य द्विगुणा वेदी योनिस्यादर्धसम्मिता ॥
सर्वतोऽङ्गुष्ठतो ऋस्वं न कदाचिदपि क्वचित् ।
रत्नादिषु च निर्माणे मानमिच्छावशाद्भवेत् ॥ १७ ॥

प्रमाणान्तरं शिवधर्मे ।—

ब्रह्मा पूजयते नित्यं शुभं लिङ्गं शिलामयम् ।
तस्य सम्पूजनात्तेन प्राप्तं ब्रह्मत्वमुत्तमम् ॥
इन्द्रनीलमयं लिङ्गं विष्णुर्चयते सदा ।
विष्णुत्वं प्राप्तवांस्तेन सोऽभूद् भूतैकशासनः ॥
स्फाटिकं निर्मलं लिङ्गं वरुणोऽर्चयते सदा ।
तेन तद्वरुणत्वं हि प्राप्तमूर्जबलान्वितम् ॥ १८ ॥

तथा लिङ्गपुराणे ।—

मणिमुक्ताप्रवालैश्च रत्नैरप्यर्चनं मतम् ।
न गृह्णामि विना देवि ! विल्वपत्रैर्वरानने ! ॥ १९ ॥

अपि च मन्त्रतन्त्रप्रकाशे ।—

लिङ्गद्वयं तथा नार्च्यं गणेशद्वयमेव च ।
शक्तिद्वयं तथा सूर्यद्वयमेकत्र नार्चयेत् ॥
द्वे चक्रे द्वारकायास्तु शालग्रामशिलाद्वयम् ।
एतेषामर्चनान्नित्यमुद्देगं प्राप्नुयाद् गृही ॥ २० ॥

अथ शिवपूजाविधानम् ।

मृदाहरणसंघट्ट-प्रतिष्ठाह्वानमेव च ।
स्नपनं पूजनञ्चैव विसर्जनमिति क्रमात् ॥
हरो महेश्वरश्चैव शूलपाणिः पिनाकधृक् ।
शिवः पशुपतिश्चैव महादेव इतिक्रमात् ॥ २१ ॥

तथा अग्निपुराणे ।—

विना भस्मत्रिपुण्ड्रेण विना रुद्राक्षमालया ।
विना मालूरपत्रेण शिवपूजा वृथा भवेत् ।

पूजितोऽपि महारुद्रो न स्यात्तस्य फलप्रदः ॥ २२ ॥

तथा च शैवागमे ।—

ऊर्ध्वपुण्ड्रं त्रिपुण्ड्रं वा कृत्वा सन्ध्यां समाचरेत् ।

शिवपूजाविधौ मन्त्री त्रिपुण्ड्रमपि * धारयेत् ॥

अग्निहोत्रभवं भस्म शैवमन्त्रभवन्तु वा ।

शूद्रस्तु तेन मन्त्रेण भस्मान्यपि च धारयेत् ॥

न प्राचीमग्रतः शम्भोर्नोदीचीं शक्तिसंयुताम् ।

न प्रतीचीं यतः पश्चादतो दक्षं समाश्रयेत् ॥

सर्वो भवश्च रुद्रश्च तथैवोग्रः स्मृतः पुनः ।

भीमः पशुपतिश्चैव यजमानस्तथैव च ॥

ईशानसूर्य इति च महादेवस्तु सोमकः ।

मूर्त्योऽष्टौ शिवस्यैताः शिवसन्निधिकारिकाः ॥ २३ ॥

लैङ्गे ।—मूर्त्योऽष्टौ शिवस्यैताः पूर्वादिक्रमयोगतः ।

आग्नेय्यन्ताः प्रपूज्याश्च वेद्यां लिङ्गे शिवं यजेत् ॥ २४ ॥

अथ लिङ्गमुद्रा यथा ।—

दक्षाङ्गुष्ठं समुद्रम्य वामाङ्गुष्ठेन वेष्टयेत् ।

अङ्गुलीभिर्निषीड्यैव शिवस्याग्रे प्रचालयेत् ।

लिङ्गमुद्रेयमाख्याता शिवसन्निध्यकारिणी ॥ २५ ॥

अथ मुखवाद्यफलमाह ।

भूमिदानेन यत् पुण्यं कन्यादानेन यत् फलम् ।

मुखवाद्येन तत् पुण्यमुभयं लभते नरः ॥

तदेव पुण्यं गीतस्य नृत्यस्य च विशेषतः ॥ २६ ॥

तत्रैव । सहस्रमर्चयेत्लिङ्गं निरयं स न पश्यति ।

शिवदेहमवाप्नोति भुक्त्वा भोगाननुत्तमान् ॥

लक्षं सम्पूजयेद् यस्तु शिवत्वं लभते ध्रुवम् ।

आयुरारोग्यसम्पत्तियुक्तान् पुत्तानवाप्नुयात् ॥
अयत्नेन लभेत् पुत्तान् सर्वोत्कृष्टगुणान्वितान् ।
लक्षैर्दशभिरिन्द्रत्वं ब्रह्मत्वं विंशतिः * स्मृतम् ।
रुद्रत्वन्तु चतुर्भिस्तु कोट्या च शिवतां व्रजेत् ॥ २७ ॥

अथ लिङ्गस्तवः भविष्यपुराणे ।—

सर्वज्ञानप्रविज्ञानप्रदायैकमहात्मने ।
नमस्ते सर्वदेवेश ! सर्वभूतहिते रत ! ॥
अनन्तभोगसम्पन्न ! अनन्तासनसंस्थित ! ।
अनन्तकान्तिसम्भोग ! परमेश ! नमोऽस्तु ते ॥
अनन्तकान्तिसम्पन्न ! अनन्तासनसंस्थित † ! ।
परापरपरातीत ! उत्पत्तिस्थितिकारक ! ॥
सर्वार्थसाधनोपाय ! विश्वेश्वर ! नमोऽस्तु ते ।
सर्वार्थनिर्मलामोग ! सर्वव्याधिविनाशन ! ॥
योगियोगिमहायोगि-योगीश्वर ! नमोऽस्तु ते ।
कृत्वा लिङ्गप्रतिष्ठाञ्च ध्यात्वा देवं सदाशिवम् ॥
पूजयित्वा विधानेन स्तवमेतदुदीरयेत् ।
लिङ्गस्तवं महापुण्यं यः शृणोति सदा नरः ॥
नोत्पद्यते च संसारे स्थानं प्राप्नोति शाश्वतम् ।
पापकञ्चुकनिर्मुक्तः प्राप्नोति परमं पदम् ॥ २८ ॥

इति भविष्यपुराणे लिङ्गस्तवः समाप्तः ।

* विंशतिरित्यत्र विंशत्या इति ऋद्धव्यम् ।

† अनन्तासनसंस्थित ! इत्यस्य द्विवारमुच्चारणमत्र भुजङ्गेशसनासंख्यासनार्थ-
पर्यवसायकमिति न दोषावहम् ।

अथ शैववर्जनीयानि ।

यथा शिवधर्मोत्तरे ।

हिंसां परकलत्रञ्च निष्ठुरामनृतां गिरम् ।

स्तेयं केशवनिन्दाञ्च शिवभक्तो विवर्जयेत् ॥ १ ॥

अथ शिवलिङ्गपूजाप्रयोगः ।

शुचौ देशे समुपविश्य दर्भपाणिराचान्तः कामनाभेदेन
सङ्कल्पं कृत्वा पूजामारभेत् । “ओं हराय नमः” इति मृदा-
हरणम् । “ओं महेश्वराय नमः” इति सङ्घट्टनम् । “ओं शूल-
पाणे ! इह सुप्रतिष्ठितो भव” इति प्राणप्रतिष्ठा । ततो ध्यायेत् ।

ध्यायेन्नित्यं महेशं रजतगिरिनिभं चारुचन्द्रावतंसम्

रत्नाकल्पोज्ज्वलाङ्गं परशुमृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नम् ।

पद्मासीनं समन्तात् स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिं वसानम्

विश्वाद्यं विश्वबीजं निखिलभयहरं पञ्चवक्त्रं त्रिनेत्रम् ॥ २ ॥

ओं पिनाकधृक् ! इहागच्छ इहागच्छ इह तिष्ठ इह तिष्ठ
इत्याद्यावाहनं कृत्वा । ओं पशुपतये नमः, इति स्नापनम् । ओं
नमः शिवाय इति पाद्यादिभिः पूजयेत् । ततो वामावर्त्तेन
पिण्डिकायां प्राच्याद्याग्नेय्यन्तं “ओं सर्वाय क्षितिमूर्त्तये नमः ।
ओं भवाय जलमूर्त्तये नमः । ओं रुद्राय अग्निमूर्त्तये नमः ।
ओं उग्राय वायुमूर्त्तये नमः । ओं भीमाय आकाशमूर्त्तये नमः ।
ओं पशुपतये यजमानमूर्त्तये नमः । ओं महादेवाय सोममूर्त्तये
नमः । ओं ईशानाय सूर्यमूर्त्तये नमः” इति गन्धपुष्पैः
सम्पूजयेत् । “ओं महादेव ! क्षमस्व” इति विसर्जयेत् ।

तथाह लैङ्गे ।—

एकीकृत्य च लिङ्गानि दशपञ्चशतानि वा ।

प्रत्येकमथवा देवि ! विष्णुपत्नैः प्रपूजयेत् ॥

एकं पाशुपतं लिङ्गं मृच्छिलादिविनिर्मितम् ।
शालग्रामशिलामेकां गृहस्थश्चैव पूजयेत् ॥ ३ ॥

अथ शिवनिर्माल्यभोजनम् । यथा शिवरहस्ये—
यथा यथा च स्वादूनि शुभानि सुरभीणि च ।
निवेद्य पिष्टपानादि तत्फलानि तथा तथा ।
भक्त्या निवेद्य भुञ्जानः फलमक्षयमाप्नुयात् ॥ ४ ॥

अथ हारीतोक्तनक्षत्रदोषाज्ज्वरशान्तिर्लिख्यते ।

नक्षत्रैस्तु ज्वरोऽसाध्यः साध्योऽपि स चिकित्सितः ।
रिष्टिहारीतनिर्दिष्टा सा चात्र लिख्यते मया ॥
जन्माधाने च निधने प्रत्यरौ च विपद्गते ।
यदि व्याधिः समुत्पन्नः क्लेशाय मरणाय वा ॥
ज्योतिष्यक्रे धनिष्ठादिनक्षत्राणां विचेष्टितम् ।
दशरात्रं धनिष्ठासु ज्वरो भवति देहिनाम् ॥
षड्रात्रं वा दशाहं वा भवेत् शतभिषाज्वरः ।
तथा भाद्रपदास्वेतत् पूर्वासु मरणं ध्रुवम् ॥
उत्तरासु भवेन्मोक्षो दिवसेऽर्द्धचतुर्दशे ।
षड्रात्रं पञ्चरात्रं वा रेवत्यां वर्त्तते ज्वरः ॥
अश्विन्यामपि षड्रात्रात् सुखं सम्पद्यते ध्रुवम् ।
भरण्याञ्च यमस्तिष्ठेत् मरणं पञ्चमेऽहनि ॥
कृत्तिकायां गृहीतस्य सप्तरात्रं भवेज्ज्वरः ।
न मुञ्चेद् यदि सप्ताहादेकविंशतिमे सुखम् ॥
रोहिण्यामष्टरात्रेण सुखमेकादशेन वा ।
मृगशीर्षे ज्वरोऽप्येतन्नवरात्रमथापि वा ॥
आर्द्रायामुपसृष्टस्य पञ्चाहान्मृत्युमादिशेत् ।
ऊर्ध्वं यद्यपि वर्त्तत त्रिपक्षान्मृत्युमादिशेत् ॥
पुनर्वसूपसृष्टेन ज्वरेण परिपीडितम् ।

तयोदशाहतो मुञ्चेत् सप्तविंशेऽथवाऽहनि ॥
 पुथे त्रिरात्रं ज्वरितं सप्ताहान्नातिवर्तते ।
 अश्लेषायां भवेन्मृत्युर्दीर्घकालक्रमादपि ॥
 मघायां द्वादशाहेन मृत्युर्भवति देहिनाम् ।
 ऊर्ध्वं ततो मघायान्तु पुनरेव सुखी नरः ॥
 पूर्वासु चोपसृष्टस्य फल्गुनीषु भवेद् * यमः ।
 उत्तरासु तथाष्टाहं नवरात्रमथापि वा ॥ ,
 एकविंशतिरात्राद्वा ज्वरशान्तिं समृच्छति ।
 हस्तेषु सप्तमे मोक्षश्चित्रायामष्टमेऽङ्गि च ॥
 ऊर्ध्वं वियुज्यमानोऽसौ मुञ्चेच्चित्रागमे पुनः ।
 स्वातीयोगे दशाहेन मुञ्चेत् पक्षत्रयेण वा ॥
 विशाखासु भवेन्मृत्युरेकविंशतिमेऽहनि ।
 ज्वरस्तु दिवसानष्टावनुराधासु वर्तते ॥
 अत ऊर्ध्वं न मुक्तस्य नापि तस्य चिकित्सितम् ।
 ज्येष्ठायां पञ्चमे मृत्युरूर्ध्वं वा द्वादशे सुखम् ॥
 मूले समुपसृष्टस्य दशरात्रं भवेज्ज्वरः ।
 अत ऊर्ध्वं न मुक्तस्य नापि तस्य चिकित्सितम् ॥
 आषाढायान्तु पूर्वायां नवरात्रात् प्रमुच्यते ।
 अत ऊर्ध्वं न मुक्तस्य नापि तस्य चिकित्सितम् ॥
 उत्तरासु आषाढासु मासमेकं हि क्लिश्यते ।
 अष्टौ वा नव मासान् वा ततोऽस्य सुखमादिशेत् ॥
 श्रवणे त्वष्टरात्रं वा क्लिश्यते ज्वरपीडितः ।
 एतद् भगवता प्रोक्तं नक्षत्राणां विचेष्टितम् ।
 य एनं वेत्ति तत्त्वेन स राजार्हो भिषग्वरः ॥ १ ॥

अथ हारीतीक्तज्वरशान्तिविधानम् ।

हारीते ज्वरशान्त्यर्थं विधानं लिख्यतेऽधुना ।

“अग्निर्मूर्ध्वेति” वक्त्रार्चे दधि वै जुहुयादसौ ॥

“हिरण्यगर्भः” रोहिण्यां सर्वबीजमयं हविः ।

सर्पिर्मांसं मृगे “सोमं राजानम्” इति होमयेत् ॥

अथ सर्वसिद्धिः ।

“ओं इमा रुद्राय तवसे कपर्दिने क्षयक्षीराय प्रभरामहे
तीः । यथा शमसद् द्विपदे चतुष्पदे विश्वं पुष्टं ग्रामे अस्मि-
नातुरम्” । (शु० य० ऋक् १६।४८) इति आर्द्रासु मधु जुहु-
त् । “ओं महोमूषु मातरम्” इति पुनर्वसौ तण्डुलान् ।
वस्तु ।—“ओं महोमूषु मातरं सुव्रतानामृतस्य पत्नीमवसे हुवेम ।
विचित्राम जरन्तीं मरुचीं सुशर्माणमदितिं सुप्रणीतिम्”
शु० य० ऋक् २१।५) । “ओं बृहस्पते अति यदर्थ्यो अर्हाद्
मदि भाति क्रतुमज्जनेषु । यद्दोदयच्छवस ऋतप्रजात तद-
रासु द्रविणं धेहि चित्रम् । उपयामगृहीतोऽसि बृहस्पतये
त्वा । एष ते योनिर्वृहस्पतये त्वा” (शु० य० ऋक् २६।३) ।
ति पुष्टे घृतपायसम् ।

“ओं नमोऽस्तु सर्पेभ्यो ये के च पृथिवीमनु । ये अन्तरीक्षे ये
हवि तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः” (शु० य० ऋक् १३।६) इति अश्लेषासु
वैषधम् । “ओं इदं पितृभ्यः” इति मघासु शालितण्डुलान् ।
“ओं इदं पितृभ्यो नमोऽस्त्वद्य ये पूर्वासो य उपरास ईयुः ।
ये पार्थिवे रजस्या निषत्ता ये वा नूनं सुवृजनासु विक्षु” ।
(शु० य० ऋक् १८।६८)

“ओं प्रातर्जितम्” इति पूर्वफल्गुनीषु कङ्कुं हुनेत् ।

“ओं प्रातर्जितं भगमुग्रं हुवेम वयं पुत्रमदिते यो
वधर्ता । आप्रश्चिद्यं मन्यमानस्तुरच्चिद्राजा चिद्यं भगं भक्षी-

त्याह” (शु० य० ऋक् ३४।३५) । “ओं पुरो यमस्य स्वाहा”
इति “तत्सवितुर्वरेण्यम्” (शु० य० ऋक् ३।३५—२२।८) इति
च घृताहुतिम् उत्तरफल्गुनीषु जुहुयात् । तत्सवितुरिति हस्त
दधि । “ओं द्यावा पृथिवी वरुणस्य धर्मणा विष्कभीते अजरो
भूरिरेतसा” इति चित्रासु मधुपायसम् ।

“ओं वायुरग्रेगा यज्ञप्रोः साकं गन्धनसा यज्ञम् । शिवो
नियुद्धिः शिवाभिः” (शु० य० ऋक् २७।३१) इति स्वातीषु
घृताक्तान् तिलान् ।

“ओं इन्द्राग्नी आगतं सुतं गीर्भिर्नभो वरेण्यम् । अस्य
पातं धियेषिता उपयामगृहीतोऽसीन्द्राग्निभ्यां त्वा । एष त्वं
योनिरिन्द्राग्निभ्यां त्वा” (शु० य० ऋक् ७।३१) इति विशाखासु
नवौदनम् । “ओं महिभूपाम्” इति अनुराधासु लसुनम् । “ओं
फल्गुनाम्ने” इति ज्येष्ठे कलायम् ।

“ओं अयं ते योनिर्ऋत्वियो यतो जातो अरोचथाः । तं
जानन्नग्न आरोहाथा नो वर्धयारयिम्” (शु० य० ऋक् ३।१४
—१२।५२) इति मूलेषु मूलकम् ।

“ओं इदमापः प्रवहतावद्यञ्च मलञ्च यत् । तच्चाभिदुद्रोहा
नृतं यच्च शेषे अभीरुणम् । आपो मा तस्मादेनसः पवमानश्च
मुञ्चतु” (शु० य० ऋक् ६।१७) । इति पूर्वाषाढासु शालिम्
“ओं विश्वेभ्यो मारुत” इति उत्तरासुरजतम्; तदभावे कुन्द
पुष्पम् । “ओं इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूढमस्य
पांसुरे स्वाहा” (शु० य० ऋक् ५।१५) इति श्रवणे सर्वं रक्तम्

“ओं वायुरग्निर्वसुःश्रवाः अक्षतानद्यमुत्तमम् । रयिम्न
सनो वोधिसुधीहवं सुरस्यानो अक्षायतमस्मात्” इति धनिष्ठासु
वटशुङ्गम् ।

“ओं तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमाने

“अहेडमानो वरुणेह बोध्युरु शंस मा न आयुः प्रमोषीः”
 ० ऋक् १८।४६—२१।२) इति शतभिषायां जलपुष्पाणि ।
 “ओ उत्तराहिब्रध्नः” इति पूर्वभाद्रपदे शाल्योदनम् ।
 ओ अहिरिव भोगैः पर्य्यति बाहुं ज्याया हेतिं परिबाध-
 हस्तघ्नो विश्वा वयुनानि विद्वान् पुमान् पुमांसं परि-
 वेष्टतः” (शु० य० ऋक् २६।५१) इति उत्तरभाद्रपदे
 दनम् ।

ओ शस्तो तारख इह ठासि” इति रेवत्यां फलान्यक्षतानि ।
 उभा पिबतमखिनोभा नः शर्म यच्छतम् । अविद्रि-
 षतिभिः” (शु० य० ऋक् ३४।२८) इति अश्विन्यां क्षीर-
 मेत् । “ओ मासं यमः” इति भरण्यां तण्डुलान् जुहु-
 इति सर्वसिद्धिः ॥ १ ॥

अथ हारीतीतज्वरहरणवल्लभः ।

ओ क्लीं क्लीं ठः ठः भो भो ज्वर ! शृणु शृणु हन हन गर्ज
 एकाहिकं द्वाहिकं त्र्याहिकं चातुराहिकं साप्ताहिकं
 तं आर्द्धमासिकं वार्षिकं द्वैवार्षिकं मौहूर्त्तिकं नैमेधिकं
 ट भट भट हुं फट् अमुकस्य ज्वरं हन हन मुञ्च मुञ्च
 गच्छ गच्छ स्वाहा” ॥

ज्वरामयगृहीतस्य सुष्टिभिर्नवभिः कृतः ।
 तण्डुलैर्वर्णभेदेन कुर्यात् पुत्तलकं शुभम् ॥
 तं हरिद्रावलिप्ताङ्गं चतुःपीतध्वजान्वितम् ।
 हरिद्रारसपूर्णाभिः पुटकाभिश्चतसृभिः ॥
 मण्डितं गन्धपुष्पाद्यैरवतार्य विसर्जयेत् ।
 एतद्दिनत्रयं कुर्यात् ज्वररोगोपशान्तये ॥ २ ॥

अथ पुत्तलकविसर्जनम् ।

ओ अद्येत्यादि अमुकगोत्रस्य अमुकस्य उत्पन्नज्वरक्षयाय

तन्नक्षत्राय एष रचितपुत्तलकवलिर्नमः” इत्युत्सृज्य नि
यित्वा उत्तरस्यां दिशि पुत्तलकविसर्जनं कर्तव्यम् ॥ ३ ॥

अत्र पुत्तलकं गर्गोक्ततुल्यमिति । एतत्कृत्वा आचमनं
नक्षत्राय दद्यात् । ज्वरहृदयं मार्जयिष्यामि । “भो भो
शृणु शृणु हन हन गर्ज गर्ज एकाहिकं द्वाहिकं त्रयाहिकं
चातुराहिकं साप्ताहिकं मासिकं आर्द्धमासिकं वार्षिकं द्वै
मौहूर्तिकं नैमेषिकं अट अट भट भट हूं फट् वज्रपाणी
ओं शिरो मुञ्च कण्ठं मुञ्च बाहुं मुञ्च उदरं मुञ्च कटिं
ऊरुं मुञ्च भूम्यां गच्छ शृणु शृणु अमुकस्य ज्वरं हन ह
फट्” । एतदलङ्कारसेन पत्रिकायां लिखित्वा अन्यजाय
दानपूर्वकं शिरसि बन्धनीयम् ॥ ४ ॥

अथ गर्गोक्तज्वरहरणवलिर्यथा ।—

अश्विन्यां दशरात्रेण ज्वरितः कल्यतां व्रजेत् ।
तदाश्विन्यै इमं दद्यात् पत्युर्जीवनहेतवे ॥

तत्र हस्तप्रस्थं गृहीततण्डुलकृतपिष्टकरचितं तुरगं
पात्रे चतुर्भिः पुरुषैर्गृहीतं प्रत्येकं कपर्दकैकक्रीतैर्गन्धपु
दीपैर्वैष्टयित्वा पताकाभिरलङ्कृत्य वास्तुप्रदेशे सन्ध्यायां
हरणवलिं दद्यात् । एवं सकलनक्षत्रे । एतेन सुस्थो
मानवः ॥ ५ ॥

अथ गर्गोक्तज्वरहरणवलिसन्तः ।

“ओं क्लीं क्लीं ठः ठः भो भो ज्वर ! शृणु शृणु हन ह
गर्ज एकाहिकं द्वाहिकं त्रयाहिकं चातुर्थिकं साप्ताहिकं
मासिकं आर्द्धमासिकं वार्षिकं द्वैवार्षिकं मौहूर्तिकं नै
अट अट भट भट अमुकस्य ज्वरं हर हर हन हन मुञ्च
भूम्यां गच्छ गच्छ स्वाहा” ।

गर्गप्रोक्तो मन्त्र एषः सर्वज्वरहरः स्मृतः ॥ ६ ॥

अथ ज्वरहरणश्लिषमन्त्रसु प्रकारान्तरेण ।

ओं नमश्चण्डवज्रपाणये महासुषेणाधिपतये ओं ज्वर !
 णु छर्दं छर्दं शिरो मुञ्च मुञ्च हृदयं मुञ्च मुञ्च उदरं मुञ्च
 त्तिं मुञ्च मुञ्च ऊरुं मुञ्च मुञ्च हस्तौ मुञ्च मुञ्च गात्राणि
 मुञ्च ओं हुं हुं हुं फट् अमुकस्य सर्वज्वरं नाशय स्वाहा” ।
 त्मारीकल्पितसूत्रेण संवेद्य पत्रिकां लेखयित्वा ज्वरिणः
 वन्धयेत् ॥ ७ ॥

अथ वाराहीमायातन्त्रयोश्चण्डीपाठफलम् ।

उवाच । चण्डीपाठफलं देवि ! शृणुष्व गदतो मम ।

एकाहृत्यादिपाठानां यथावत् कथयामि ते ॥
 मङ्गल्यं पूर्वं सम्पूज्य न्यस्याङ्गे च मनुं सकृत् ।
 पाठाद्वलिप्रदानाद्वि सिद्धिमाप्नोति मानवः ॥
 उपसर्गोपशान्त्यर्थं त्रिराहृतं पठेन्नरः ।
 ग्रहोपशान्तौ कर्त्तव्यं पञ्चाहृतं वरानने ! ॥
 महाभये समुत्पन्ने सप्ताहृतमुदीरयेत् ।
 नवाहृताद् भवेच्छान्तिर्वाजपेयफलं लभेत् ॥
 राजवश्याय भूत्यै च रुद्राहृतमुदीरितम् ।
 अर्काहृतेः काम्यसिद्धिर्वैरिहानिश्च जायते ॥
 मन्वाहृतादिपूर्वस्य तथा स्त्रीवश्यतां नयेत् ।
 मौस्थ्यं पञ्चदशाहृताच्छ्रियमाप्नोति मानवः ॥
 कलाहृतात् पुत्रपौत्रधनधान्यागमं विदुः ।
 राज्ञां भीतिविमोक्षाय वैरस्योच्चाटनाय च ॥
 कुर्यात् सप्तदशाहृतं तथाऽष्टादशकं प्रिये ! ।
 महाव्रणविमोक्षाय विंशाहृतं पठेन्नरः ॥
 पञ्चविंशावर्त्तनात् भवेद्वन्धविमोक्षणम् ।
 सङ्कटे समनुप्राप्ते दुष्टिकित्स्यामये तथा ॥

जातिध्वंसे कुलोच्छेदे आयुषोनाश आगते ।
 वैरिवृद्धौ व्याधिवृद्धौ पुरनाशे प्रजाक्षये ॥
 तथैव त्रिविधोत्पाते महोत्पातोपपातके ।
 कुर्याद् यत्नाच्छतावृत्तं ततः सम्पद्यते शुभम् ॥
 नश्यन्ति विपदस्तस्य अन्ते याति परां गतिम् ।
 श्रियो वृद्धिः शतावृत्ताद्राज्यवृद्धिस्तथाऽपरे ॥
 मनसा धिन्तितं देवि ! सिध्येदष्टोत्तराच्छतात् ।
 शताश्वमेधयज्ञानां फलमाप्नोति सुव्रते ! ॥
 सहस्रावर्त्तनाक्षत्मीरावृणोति स्वयं स्थिरा ।
 भुक्त्वा मनोरथं कामान् नरो मोक्षमवाप्नुयात् ॥
 यथाश्वमेधः क्रतुराङ् देवानाञ्च यथा हरिः ।
 स्तवानामपि सर्वेषां तथा सप्तशती स्तवः ॥
 अथवा बहुनोक्तेन किमेतेन वरानने ! ।
 चण्ड्याः शतावृत्तिपाठात् सर्वाः सिध्यन्ति सिद्धयः ।
 संस्कृत्य भूमिं संस्थाप्य कलसं तीर्थवारिणा ।
 पूरयित्वा स्वर्णकुम्भं क्षिपेदष्टमृदस्तथा ॥
 धर्मकामः क्षिपेद् भस्म धनकामस्तु मौक्तिकम् ।
 श्रीकामः श्रीफलं न्यस्य कामात्मा रोचनं न्यसेत् ॥
 मोक्षकामो न्यसेद्द्वजं जयकामोऽपराजिताम् ।
 उच्चाटनार्थं व्याघ्रीञ्च वश्यार्थं शिखिमूलकम् * ॥
 मारणाय मरीचञ्च कितवं † मोहनाय च ।
 आकर्षणार्थं पावन्ती ‡ प्रक्षिपेत् कलसोदरे ॥

* शिखिमूलकम्—अपामार्गम् ।

† कितवं—धुसूरम् ।

‡ पावन्ती—पिउली इति भाषा ।

जपेन्मन्त्रं महेशानि ! शृणुष्व गदतो मम ।
क्षिप्तञ्च कलसे हस्तं तमादाय जपेन्मनुम् ॥
नकुलीशंस्तथा वामकर्णमर्द्धेन्दुशेखरम् ।
द्विर्वाग्भवं समुच्चार्य मायावीजं ततो वदेत् ॥
चामुण्डायै पदं पश्चाद्विठान्तो मनुरीरितः ।
जपित्वा दशलक्षन्तु स्नायात्तेनैव वारिणा ॥
हुनेत् सर्पिः प्रलिप्तांश्च तिलधान्याजतण्डुलान् ।
धर्मार्थकामसंसिद्धौ मोक्षाय पायसं हुनेत् ॥
मारणे मोहने चैव तथोच्चाटनकर्मसु ।
हुनेन्मांसं त्रिमध्वक्तं मोहने मधुपायसम् ॥
स्तम्भने मातुलफलं वश्ये तु श्वेतसर्षपैः ।
धर्मार्थकाममोक्षार्थी पूर्वाशाभिमुखं हुनेत् ॥
एवं शतावृत्तफलं मयोक्तं ते विधानतः ।
आधारे स्थापयित्वा च पुस्तकं वाचयेत् स्फुटम् ॥
हस्तसंस्थापनादेव हरत्यर्द्धफलं यतः ।
यावन्न पूर्यतेऽध्यायः तावन्न विरमेत् पठन् ।
अनुक्रमं पठेद् देवि ! शिरःकम्पादिकं त्यजेत् ॥
प्रमादतोऽध्यायमध्ये विरमेत्तु यदि प्रिये ! ।
पुनरध्यायमावृत्त्य पठेत् सर्वस्तवे विधिः ॥
नातः परतरं स्तोत्रं किञ्चिदस्ति वरानने ! ।
भुक्तिमुक्तिप्रदं पुण्यं पावनानाञ्च पावनम् ॥ ८ ॥

अथ दाक्षिणात्यसम्प्रदायमते चण्डीपाठक्रमः ।

वेदादिवाग्भवञ्चैव मायाकामस्तथैव च ।
पृथ्वी शिवं वामनेत्रं नादविन्दुविभूषितम् ॥
मायाकामो नमः पञ्चान्मूलमन्त्र इति स्मृतः ।
लक्षं जपेन्मूलमन्त्रं सर्वकामार्थसिद्धये ॥

एतन्मन्त्रं आदौ लक्षं जप्त्वा चण्डीपाठः कार्यः ।

“ओं ऐं ह्रीं क्लीं ह्रीं क्लीं नमः” । सृष्टिस्थितिसंहार
भेदा भवन्ति । सृष्टिक्रमस्तु ।—“सावर्णिः सूर्यतनयः” इत्यादि ।

“सूर्याज्जन्म समासाद्य सावर्णिर्भविता मनुः” ।

इत्यन्तं शान्तिकर्मणि ज्ञेयम् । स्थितिक्रमस्तु ।—

“ऋषिरुवाच ।—पुरा शुभनिशुम्भाभ्यामसुराभ्यां शचीपतेः
इत्यादि शक्रादिस्तवसमाप्तिपर्यन्तं स्थितिकर्मणि ज्ञेयम्
संहारक्रमस्तु ।—एवं देव्या वरं लब्ध्वा सुरथः क्षत्रियर्षभः ।

सूर्याज्जन्म समासाद्य सावर्णिर्भविता मनुः ॥

इति श्लोकः संहारक्रमेण “सावर्णिः सूर्यतनयः” इत्यन्तं
पठनीयः । एवं संहारक्रमः स्त्रीवित्तपुत्रक्षेत्रापहारकर्मणि
बोध्यम् ॥ ८ ॥

तथा च वाराहीतन्त्रे ।—

आदिमारभ्य प्रजपेत् सृष्टिक्रम इहोच्यते ।

पुरा शुभनिशुम्भाभ्यामारभ्य प्रजपेत् सुधीः ॥

आद्याच्छक्रादिपर्यन्तं स्थितिक्रम उदाहृतः ।

शेषमारभ्य आद्यन्तं संहारोऽयं क्रमो भवेत् ॥

स्थिति पाठः सर्वकामे मुक्तिकामे च संहतिः ।

स्त्रीकामे पुत्रकामे च सृष्टिक्रम उदाहृतः ॥

शतमादौ शतञ्चान्ते जपेन्मन्त्रं नवाक्षरम् ।

चण्डीसप्तशतीमध्ये सम्पुटोऽयमुदाहृतः ।

सकामे सम्पुटो जाप्यो निष्कामे सम्पुटं विना ॥ १० ॥

अथ ध्यानम् ।

या चण्डी मधुकैटभप्रदलनी या माहिषोन्मूलिनी
या धूम्रेक्षणचण्डमुखमयनी या रक्तबीजाशिनो ।

शक्तिः शुम्भनिशुम्भदैत्यदमनी या सिद्धिलक्ष्मीः परा
सा देवी नवकोटिमूर्तिसहिता माम्पातु विश्वेश्वरी ॥ ११ ॥

अथ चण्डीपाठक्रमः ।

“अस्य श्री सप्तशतीमहास्तोत्रस्य मेधातिथिऋषिर्गायत्रानुष्टुब्-
हतीपङ्क्तित्रिष्टुब्जगत्यश्छन्दांसि महाकाली महालक्ष्मी महा-
परस्वती देवताः स्तवकं ऐं ह्रीं क्लीं वीजानि च्चौं शक्तिः अमुक-
नामना सिद्धये विनियोगः” । इत्यादिक्रमेण पठनीयम् ॥ १२ ॥

अथ त्र्यम्बकविधानम् ।

अथात्र त्र्यम्बकं मन्त्रमभिधास्याम्यनुष्टुभा ।
यं भजन्तं नरं कालः स्वयं वीक्षितुमक्षमः ॥
वशिष्ठोऽस्य ऋषिः प्रोक्तश्छन्दोऽनुष्टुबुदाहृतम् ।
देवतास्य समुद्दिष्टा त्र्यम्बकः पार्वतीपतिः ॥
विभक्तैर्मन्त्रवर्णैः स्यात् षडङ्गानां प्रकल्पना ।
हृदयं त्रिभिराख्यातं चतुर्भिः शिर ईरितम् ॥
शिखाष्टाभिः समुद्दिष्टा नवभिः कवचं मतम् ।
पञ्चभिर्नेत्रमाख्यातमस्त्रं त्रिभिरुदाहृतम् ॥
पूर्वपश्चिमयाम्येन्दुवक्त्रेषु तदनन्तरम् ।
उरो गलास्येषु पुनर्नाभिहृत्पृष्ठकुक्षिषु ॥
लिङ्गपायूरुमूलान्तर्जानुयुग्मं ततः परम् ।
तद्वत्तयुग्मस्तनयोः पार्श्वयोः पादयोः पुनः ॥
पाण्योर्नासिकयोः शीर्षे मन्त्रवर्णान् न्यसेत् क्रमात् ।
पदान्येकादश न्यसेत् शिरो भ्रूयुगलाक्षिषु ॥
वक्त्रे गण्डयुगे भूयो हृदये जठरे पुनः ।
गुह्योरुजानुपादेषु न्यासमेवं समाचरेत् ॥ १३ ॥

अथ त्र्यम्बकप्रयोगः ।

शनैश्चरदिने अन्यदिने वा अश्वत्थवृक्षं स्पृष्ट्वा जपेत् ।

तथाच—शनैश्चरदिनेऽश्वत्थमूलं स्पृष्ट्वा तु संजपेत् ।

साक्षान्मृत्योर्विमुचेत काश्याः क्षुद्रिकाः क्रियाः ॥

तत्रादौ स्वस्तिवाचनपूर्वकं सङ्कल्पं कुर्यात् । यथा अद्येत्यादि अत्राश्वत्थमूले अमुकगोत्रस्य श्रीअमुकदेवशर्मणो भटित्युत्पन्नरोगप्रशमनपूर्वकदोर्घजीवित्वकामोऽहम् ।

“ओं त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।

उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात्” ॥

(शु० य० ऋक् ३।६०) ।

इति मन्त्रस्य इयत्संख्यकजपं करिष्ये । इति सङ्कल्पप्राश्वत्थमूले आसने शिवलिङ्गं यथाविधि स्थापयित्वा भूतशुद्धादिकं कृत्वा अर्घ्यपात्रं संस्थाप्य कृताञ्जलिन्यसेत् । “त्र्यम्बकमन्त्रस्य वशिष्ठऋषिरनुष्टुप्छन्दस्त्यम्बको देवता अमुकस्योत्पन्नरोगप्रशमने विनियोगः । शिरसि वशिष्ठ ऋषये नमः । मुखे अनुष्टुप्छन्दसे नमः । हृदि त्र्यम्बकाय देवतायै नमः” । अथ कराङ्गन्यासः ।—“त्र्यम्बकं अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । यजामहे तर्जनीभ्यां स्वाहा । सुगन्धिं पुष्टिवर्धनं मध्यमाभ्यां वषट् । उर्वारुकमिव बन्धनात् अनामिकाभ्यां हुं । मृत्योर्मुक्षीय कनिष्ठाभ्यां वौषट् । मामृतात् करतलपृष्ठाभ्यां फट् । एवं हृदयादिषु । त्र्यम्बकं हृदयाय नमः । यजामहे शिरसे स्वाहा । सुगन्धिं पुष्टिवर्धनं शिखायै वषट् । उर्वारुकमिव बन्धनात् कवचाय हुं । मृत्योर्मुक्षीय नेत्रत्रयाय वौषट् । मामृतात् अस्त्राय फट्” । फड़ित्यूर्ध्वार्द्धितालत्रयं दत्त्वा क्खोटिकाभिर्दशदिशो बध्नीयात् । अथ मन्त्रवर्णन्यासः ।—“त्रं पूर्वमुखे । स्वं पश्चिममुखे । कं याम्यमुखे । यं उत्तरमुखे । जां वक्षसि । मं गले । हें ऊर्ध्वमुखे । सुं नाभौ । गं हृदि । न्धिं पृष्ठे । पुं कुक्षौ । टिं लिङ्गे । वं वायौ । झं दक्षोरूमूले । नं वामोरूमूले । उं दक्षोरुप्रान्ते । र्वां वामोरुप्रान्ते । रूं जक्षजानुनि ।

कं वामजानुनि । मिं दक्षगुल्फे । वं वामगुल्फे । वं दक्षस्तने ।
 म्भं वामस्तने । नां दक्षिणपार्श्वे । मृं वामपार्श्वे । त्थीं दक्ष-
 पादे । मुं वामपादे । क्षीं दक्षहस्ते । यं वामहस्ते । मां
 दक्षिणनासायाम् । मृं वामनासायाम् । तां शीर्षे । त्राम्बकं
 शिरसि । यजामहे भ्रूयुगले । सुगन्धिं अक्षियुगले । पुष्टिं वक्त्रे ।
 वर्द्धनं गण्डयुगले । उर्वारुकं हृदये । मिव जठरे । बन्धनात्
 गुह्ये । मृत्यो उरुद्वये । मुञ्क्षीय जानुद्वये । मामृतात् पादयोः” ।
 इति विन्यस्य ध्यायेत् ॥

हस्ताभ्यां कलसद्वयामृतरसैराप्लावयन्तं शिरो
 द्वाभ्यां तौ दधतं मृगाक्षवलये द्वाभ्यां वहन्तं परम् ।
 अङ्गन्यस्तकरद्वयामृतघटं कैलासकान्तं शिवं
 स्वच्छाम्भोजगतं नवेन्दुमुकुटं देवं त्रिनेत्रं भजे ॥

एवं ध्यात्वा शिवलिङ्गं संस्थाप्यावाह्य षोडशोपचारैराराध्य
 अङ्गानि पूजयेत् ।—“ओं अर्कमूर्त्तये नमः ; एवं इन्दुमूर्त्तये ;
 वसुधामूर्त्तये ; तोयमूर्त्तये ; वक्त्रिमूर्त्तये ; वायुमूर्त्तये ;
 आकाशमूर्त्तये ; यजमानमूर्त्तये । एवं रमायै राकायै प्रभायै
 ज्योत्स्नायै पूर्णायै उमायै पूषायै स्वधायै विश्वायै विद्यायै
 सितायै अद्वायै सारायै सन्ध्यायै शिवायै निशायै आर्यायै
 प्रज्ञायै मेधायै कान्त्यै काल्यै धृत्यै मर्त्यै उमायै पावन्यै पद्मायै
 शान्तायै मेधायै जयायै अमलायै” सर्वत्र प्रणवादिनमोऽन्तेन
 पूजयेत् ।

एवं—“ओं इन्द्राय वज्रहस्ताय नमः । ओं अग्नये शक्ति-
 हस्ताय नमः । ओं यमाय दण्डहस्ताय नमः । ओं निऋ-
 तये खड्गहस्ताय नमः । ओं वरुणाय पाशहस्ताय नमः । ओं
 वायवे ध्वजहस्ताय नमः । ओं सोमाय गदाहस्ताय नमः ।
 ओं ईशानाय शूलहस्ताय नमः । (ऊर्ध्वं) ओं ब्रह्मणे पद्महस्ताय

नमः । (अधः) ओं अनन्ताय चक्रहस्ताय नमः” । एवं पूजयित्वा समापयेत् ॥

एवं कृते प्रयोगार्हो जायतेऽसौ महामनुः ।

ततः स्तुत्वा वामहस्तेन अश्वत्थमूलं संस्पृश्य “ओं तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि तन्नो रुद्रः प्रचोदयात्” इति गायत्रीं यथाशक्ति जप्त्वा ऋष्यादिकं स्मृत्वा यथाऽभिलषितं मूल-मन्त्रं सहस्रं अयुतं लक्षं वा जपेत् । ततोऽर्घ्यजलेन “ओं गुह्याति” इत्यादिना जपं समर्थं स्तुत्वा प्रणमेत् । ततो विस्तृत्य दक्षिणां दत्त्वा शान्त्याशीर्वादञ्च कृत्वा ब्राह्मणान् भोजयेत् ।

तथाच—शनैश्चरदिनेऽश्वत्थमूलं संस्पृश्य संजपेत् ।

साक्षान्मृत्योर्विमुच्येत किं पुनस्त्वपमृत्युतः ? ॥

स्नात्वा सहस्रं प्रजपेदादित्याभिमुखो मनुम् ।

आधिव्याधिविनिर्मुक्तो दीर्घमायुरवाप्नुयात् ॥

प्रत्यहं जुहुयान्मन्त्री दूर्वया अयुतावधि ।

आमयान्निखिलान् जित्वा दीर्घमायुरवाप्नुयात् ॥

वटवृक्षस्य समिधो जुहुयादयुतावधि ।

धनधान्यसमृद्धः स्यादचिरैरेव साधकः ॥ १४ ॥

अथ मृतसंजीवनौ ।

आदौ प्रासादवीजं तदनुमृतिहरं तारकं व्याहृतीश्च

प्रोच्चार्य त्र्यम्बकं यो जपति च सततं सम्पुटं चानुलोमम् ।

सिध्येयुः तस्य सम्यक् स्वहृदयनिहिताः कामनाः शुद्धसत्त्वाः

देहं सन्त्यज्यसिद्धः हरिहरसहितं स्थाणुलोकं प्रयाति ॥

मन्त्रस्तु—“हौं ओं जुं सः ओं भूर्भुवः स्वः त्र्यम्बकं यजामहे ।

सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीयमा-

मृतात् हौं ओं जुं सः” ।

व—वेदादिभूरादिपदत्रयञ्च मध्ये जपेन्मृत्युहरं त्रियम्बम् * ।

जपेत् फलार्थी विधिवत्प्रजप्य प्रासादमृत्युञ्जयसम्पुटेन ॥

मन्त्रस्तु—“ओं भूर्भुवः स्वः ओं जुं सः त्र्यम्बकमित्यादि हौं ओं सः” ॥ १५ ॥

अथ मुक्तोपासितमृतसञ्जीवनी विद्या ।

गायत्री प्रथमं पादं त्र्यम्बकपादैकम् । गायत्री द्वितीयपादं त्र्यम्बकद्वितीयं पादम् । गायत्री तृतीयपादं त्र्यम्बकशेषपादम् ।

मन्त्रो यथा—“ओं तत्सवितुर्वरेण्यं त्र्यम्बकं यजामहे भर्गो देवस्य धिहि सुगन्धिं पुष्टिवर्धनं धियो यो नः प्रचोदयात् उर्वारुक-
व ऋन्वनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात्” ॥ १६ ॥

अथ अन्यप्रकारमृतसञ्जीवनीविद्या ।

“ओं जुं सः मां जीवय पालय” ।

तथाच कल्पसूत्रे—प्रणवकाष्टमं सदक्षश्रुतिविन्दुभृगु षोडश-
मापदाञ्जीवय पालयेति दशार्णो मृत्योरपि मृत्युरेषा विद्या ।

मां ध्यानम्—

“स्वच्छं स्वच्छारविन्दस्थितमुभयकरे संस्थितौ पूर्णकुम्भौ
द्वाभ्यामेणाक्षमाले निजकरकमले द्वौ घटौ नित्यपूर्णौ ।
द्वाभ्यां तौ च श्रवन्तौ शिरसि शशिकला चामृतैः प्लावयन्तम्
देहं देवो दधानो विदिशतु विशदां कल्पकालं श्रियं नः” ॥
एवं ध्यात्वा कल्पितमूर्त्तिवावाह्य “ओं त्र्यम्बकाय महा-
श्राय नमः” । इत्यनेनोपचारैः पूजयेत् ॥ १७ ॥

अथ मृत्युञ्जयप्रयोगः ।—

तत्र प्रथमं स्वस्तिवाचनपूर्वकं सङ्कल्पं कुर्यात् । यथा—
प्रद्योत्यादि अमुकगोत्रस्य श्रीअमुकदेवशर्मणो जीववच्छरीरा-

* त्रियम्बमित्यत्र त्र्यम्बकम् इति बोद्धव्यम् ।

विरोधेन भटिति उत्पन्नरोगोपशमनकामनया त्र्यक्षरमृ-
 ज्ञयमन्त्रलक्षत्रयजपमहं करिष्यामि” । ततो भूतापसार-
 सनादिशोधनं भूतशुद्धिप्राणायामं कृत्वा ऋष्यादिन्यासं कुर्यात्
 “शिरसि कहोलऋषये नमः । मुखे गायत्रीच्छन्दसे नमः
 हृदि मृत्युञ्जयाय देवतायै नमः” । ततः कराङ्गन्यासौ । “सां अ-
 ष्ठाभ्यां नमः” इत्यादि । एवं “सां हृदयाय नमः” इत्यादि
 ततो ध्यानम् ।—

“चन्द्रार्काग्निविलोचनं स्मितमुखं पद्मद्वयान्तःस्थितम्
 मुद्रापाशमृगाक्षसूत्रविलसत्पाणिं हिमांशुप्रभम् ।
 कोटीरेन्दुगलत्सुधाप्लुततनुं हारादिभूषोज्ज्वलम्
 कान्त्या विश्वविमोहनं पशुपतिं मृत्युञ्जयं भावये” ॥

एवं ध्यात्वा स्वशिरसि पुष्पं दत्त्वा मानसपूजां कृत्वा वि-
 षाध्यस्थापनं शैवोक्तपीठपूजान्तं विधाय पुनर्ध्यात्वा आवा-
 यथाशक्त्युपचारैः सम्पूज्य आवरणदेवताः पूजयेत् । “सां हृदय-
 नमः” इत्यादि षडङ्गं सम्पूज्य इन्द्रादीन् वज्रादींश्च पूजयेत्
 ततो जपेत् । मन्त्रसु—“ओं जुं सः” । अस्य पुरश्चरणं लक्षजप-
 ततस्तद्दशांशक्रमेण होमादिकं कुर्यात् । होमद्रव्यसु—

“गुणलक्षं जपेन्मन्त्रं तद्दशांशं विशालधीः ।

जुहुयादमृताखण्डैः * शुद्धदुग्धाज्यमिश्रितैः” ॥ १८

अथ शूलरोगप्रतिकारः ।—“ओमद्येत्यादि अमुकगोत्रस्य श्रीअमु-
 देवशर्मणः शूलरोगप्रतिकारकामनया ‘ओं मौदुष्टम्’ इत्या-
 “पिनाकं विभ्रदागहि” इत्यन्तं मन्त्रं “सहस्रम् अयुतं लक्षं
 जपमहं करिष्यामि” इति सङ्कल्प्य शिवलिङ्गे त्र्यम्बकविधाने
 सम्पूज्य इमं मन्त्रं जपेत् ।—“ओं मौदुष्टम् शिवतम शिवोः

सुमना भव । परमे वृक्ष आयुधं निधाय कृत्तिं वसान आचर
पिनाकं विभ्रदागहि” (शु० य० ऋक् १६।५१) । इति जप्ता
दक्षिणां कुर्यात् ॥ १८ ॥

अथ गर्भजननोपायः । “ओं मुक्ताः पाशा विपाशाश्च मुक्ताः
सूर्येण रश्मयः । मुक्ताः सर्वभयाद्गर्भ एह्येहि मारीच मारीच
स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण जलमष्टवारमभिमन्त्र्य गर्भिण्यै
देयम् । तदा सुखप्रसवी भवति । मन्त्रान्तरम् ।—“ओं मन्मथ
मन्मथ वाहि वाहि लम्बोदर मुञ्च मुञ्च स्वाहा” । एवं जपनात्
सुखप्रसवी भवति ॥ २० ॥

अथ निगडभञ्जनम् । “ओं नमः सु ते निर्ऋते तिग्मतेजोऽयस्मयं
विचृता बन्धमेतम् । यमेन त्वं यस्या संविदानोत्तमे नाके अधि-
रोहयैनम्” (शु० य० ऋक् १२।६३) । अस्य निगडभञ्जन-
मन्त्रस्य प्रजापतिर्ऋषिर्निर्ऋतिर्देवता त्रिष्टुप्छन्दो बन्धनादि-
व्यसनपरिहारार्थं विनियोगः । निगडबन्धनोपरुद्धो व्यसन-
पतितो वा अयुतजपेन व्यसनान्मुच्यते, निगडादिस्खलनञ्च
भवति ।

“ओं उच्छुष्मा ओषधीनां गावो गोष्ठादिवेरते ।

धनं सनिष्यन्ती नामात्मानं तव पूरुष” (शु० य० ऋक् १२।८२) ।

बन्धनस्थो जपेद्युतं तदा मुक्तो भवति ॥ २१ ॥

अथान्यप्रकारनिगडभञ्जनम् । “ओं अद्येत्यादि अमुकगोत्रस्य भटिति
निगडभञ्जनकामनया ‘ओं ह्रीं निगडभञ्जनि महामाये ! ईं’
एतन्मन्त्रमद्यारभ्य निशायामष्टोत्तरसहस्रजपमहं करिष्यामि”
इति सङ्कल्प्य प्रत्यहं निशायां एतन्मन्त्रं जपेत्ततो निगडभञ्जनं
भवति ॥ २२ ॥

अथ वृष्टिकरणम् ।

ओं पुष्करावर्त्तकैर्मघैः प्लावयन्तं वसुन्धराम् ।

विद्युद्गर्जितसन्नद्धतोयात्मानं नमाम्यहम् ॥

यस्य केशेषु जीमूतो नद्यः सर्वाङ्गसन्धिषु ।

कुक्षौ समुद्राश्चत्वारस्तस्मै तोयात्मने नमः ॥

इति ध्यात्वा आवाह्य वरुणमुपचारैः पूजयित्वा मूलमन्त्रं जपेत् । प्रजापतिर्ऋषिस्त्रिष्टुप्कन्दो वरुणो देवता एतद्राज्यं मभिव्याप्य सुवृद्ध्यर्थं जपे विनियोगः । मन्त्रस्तु—वं गुरुमुखाज्ज्ञेयः ।

नाभिमात्रजले स्थित्वा जपेन्मन्त्रं प्रसन्नधीः ।

जपेत् वसुसहस्रञ्च त्रिदिनं व्याप्य यत्नतः ॥

अथवा—षट्सहस्रं जपेन्मन्त्रं तदा वृष्टिर्भवेद् ध्रुवम् ॥ २३ ॥

अथ शीर्षादिरोगनिवारणम् । तत्र आथर्वणीक्तमन्त्राः ।—

शीर्षामयं शीर्षशक्तिं कर्णशूलं तृतीयकम् ।

सर्वशीर्षाण्यन्तरे तं वह्निर्निर्मन्त्रयामहे ॥ १ ॥

कुर्पाण्यन्ते कङ्कुशेभ्यः शक्तिवश्यं विलोहितम् ।

सर्वशीर्षाण्यन्तरे तं वह्निर्निर्मन्त्रयामहे ॥ २ ॥

यातं प्रमदबन्धञ्च कृणोति पुरुषश्च यः ।

सर्वशीर्षाण्यन्तरे तं वह्निर्निर्मन्त्रयामहे ॥ ३ ॥

यस्य होतोः प्रच्यवते यक्ष्मा नासात आस्यतः ।

सर्वशीर्षाण्यन्तरे तं वह्निर्निर्मन्त्रयामहे ॥ ४ ॥

शीर्षरोगमङ्गरोगं विश्वाज्ञानं विसर्पकम् ।

सर्वशीर्षाण्यन्तरे तं वह्निर्निर्मन्त्रयामहे ॥ ५ ॥

यस्य भीमप्रतीकाशं तदपयन्ति पूरुषाः ।

तलं शीतकवातञ्च वह्निर्निर्मन्त्रयामहे ॥ ६ ॥

जातकेऽनुपसर्गीभूतेऽचेति गवीनिके ।

वेलासमन्तरङ्गेभ्यो वह्निर्निर्मन्त्रयामहे ॥ ७ ॥

यदि कामातुरः कामं हृदयार्थतयोपरि ।

हृदो बलासमङ्गेभ्यो वह्निर्निर्मन्त्रयामहे ॥ ८ ॥

आसौ बलासो भवतु सूत्रे भवतु चामयम् ।

यक्ष्मादीनां हि सर्वेषां सहन्तु च निशे विषम् ॥ ८ ॥

इत्याथर्वणोक्तसर्वरोगप्रतीकारः ।

इति श्रीकृष्णविद्यावागीशभट्टाचार्यकृतायां षट्कर्मदीपिकायां

नानाप्रकारशान्तिनियमवृत्तीयोद्देशः ।

अथ वशीकरणम् ।

अथ वक्ष्यामि मन्त्राभ्यां वशीकरणमुत्तमम् ।

येन विज्ञानमात्रेण वशीकुर्यान्नरं स्त्रियम् ॥

कृताञ्जलिः शिखिशिखा विभीता गिरिकर्णिका ।

चाण्डालीसहिताः पिष्ट्वा पट्टे क्षीरपरिप्लुता ॥

तेन संलिप्य पङ्केन पट्टवस्त्रस्य वर्त्तिकाम् ।

कारयित्वाञ्जसूत्रेण पूर्णगर्भां सुरक्षिताम् ॥

एकवर्णागवौदुग्धकृताज्यदीपपूरितम् ।

कज्जलं ऋजुके कार्यं कज्जलं नरसङ्कुले ॥

सम्पूज्य भैरवं देवं चतुर्दश्यां निशागमे ।

कज्जलं पातितं ग्राह्यं तेन वश्यं जगद्भवेत् ॥

नरञ्च वनिताञ्चैव यमिच्छति नरोत्तमम् ।

अतःपरतरं वश्यं न भूतं न भविष्यति ॥

भाषितं भैरवे तन्त्रे गोपनीयं प्रयत्नतः ।

क्रूरे च चुम्बके * दुष्टे निन्दके चपलेष्वपि ।

अस्य वश्यप्रभावं हि वर्णितुं न च शक्यते ॥

देवदेवेन देवेभ्यो वशीकरणमुत्तमम् ।

एतद् योगप्रभावेण ब्रह्माद्या मुनयः सुराः ॥ १ ॥

* चुम्बके इति पदेन तन्त्रचुम्बिनि छट्टकामुके इति वा निष्कर्षार्थः ।

अन्यां वक्ष्ये महाविद्यां मोहिनीं वश्यकारिणीम् ।
 यस्याः प्रभावमात्रेण वशीकुर्याज्जनं नरः ॥
 तारं प्रथममुद्धृत्य मायावीजमनन्तरम् ।
 मोहिनीपदमादाय शेषे पावकवल्लभाम् ॥
 ज्ञात्वा मन्त्रमिमं मन्त्री मन्त्रं पठति सिद्धिदम् ।
 अनेन मन्त्रराजेन संस्पृश्य जापितं यदा ॥
 दीयते च जलं पुष्पं दुकूलमुत्तमं फलम् ।
 अष्टोत्तरशतं जप्त्वा पाणौ येषां प्रदीयते ।
 ते सर्वे वशमायान्ति नात्र कार्या विचारणा ॥ २ ॥
 तारं चिटिद्वयं * पश्चाच्चाण्डालीं तदनन्तरम् ।
 महापदाभ्यां तां ब्रूयादमुकं मे ततःपरम् ॥
 वशमानय ठद्वन्त्रं चिटिमन्त्र उदाहृतः ।
 सप्तभिर्दिवसैर्भूपान् वश्येद्विधिनाऽमुना ॥
 विलिख्य तालपत्रे तं साध्यनामविगर्भितम् ।
 निक्षिप्य क्षीरसंमिश्रे जले तत् काथयेन्निशि ।
 वश्यो भवति साध्यस्तु नात्र कार्या विचारणा ॥ ३ ॥
 तालपत्रे लिखित्वैनं भद्रकालीगृहे खनेत् ।
 वश्याय सर्वजन्तूनां प्रयोगोऽयमुदाहृतः ॥ ४ ॥
 मूर्ध्निभाले कामकलां जपतो बिन्दुधारणात् ।
 योनिमुद्राप्रयोगेण करोति वशगं जगत् ॥ ५ ॥
 रेफहुङ्कारयोर्मध्ये सर्वलोकं ततःपरम् ।
 वशमानय ठद्वन्त्रं जपन् सम्पूज्य साधकः ॥ ६ ॥
 राजमुखि पदाद्राजाभिमुखि वश्यपूर्विके † !

* “ओं चिटि चिटि चाण्डाली महाचाण्डाली अमुकं मे वशमानय ठः स्वाहा” इति मन्त्रः ।

† वश्यपूर्विके इति स्थाने मन्त्रयोजनायां वश्यमुखि ! इति पठनीयम् ।

ततश्च भुवनेशानी-श्रीकामान् देवि देवि ! च ।

तदन्ते च महादेवि ! पदं पदमतः परम् ॥

देवाधिदेवि ! सर्वस्य * सुखं वश्यं कुरु द्विठः ।

प्रणवादिरयं मन्त्रः श्रीवश्यसम्पदावहः ॥

“ओं राजसुखि राजाभिसुखि वश्यसुखि ! क्लीं श्रीं क्लीं देवि
देवि महादेवि देवाधिदेवि ! सर्वजनस्य सुखं वश्यं कुरु ठः ठः
स्वाहा” ।

मायाहृदोरथान्ते च ब्रह्म श्रीराजिते ततः ।

प्रोक्ता राजाञ्चितेऽर्णान् वै जये च विजये तथा ।

गौरि गान्धारि त्रिभुवनवशङ्करि वै ततः ॥

ततः परं प्रयोक्तव्यं सर्वलोकवशङ्करि ! ।

ततः प्रयोजयेत्सर्वस्त्रीपुरुषवशङ्करि ! ॥

वीप्सया योजनीयानि सुदुर्घोराक्षराणि वै ।

मायाद्विठान्तकः प्रोक्त एकषष्ठ्यर्णको मनुः ॥

मन्त्री यथा—“क्लीं नमो ब्रह्म श्रीराजिते राजपूजिते जये
विजये गौरि गान्धारि त्रिभुवनवशङ्करि सर्वलोकवशङ्करि सर्वस्त्री-
पुरुषवशङ्करि ! सुदुर्घोर सुदुर्घोर क्लीं स्वाहा ठः ठः” । अयुतं प्रजपेत् ।

जुहुयाद्दृष्टसंपृक्तैः पायसभागैर्दंशकैर्विहितैः ।

आराधयेत्तदङ्गैः दिशोऽधिपैर्मातृभिश्च निशितमनाः ।

तिलतण्डुलकैर्लोमैः स्वादुयुतैः सत् फलैश्च मधुरतरैः ॥

आज्यैरक्षुण्णकुवलयैः त्रिदिनं हवनं वशङ्करीं विद्याम् ।

नित्यं सूर्यगतां तां देवीं प्रतिपद्य तन्मुखो जपति ॥

अष्टोत्तरशतसंख्यां सर्वमकस्माद्वशीकरोत्यचिरात् ।

वर्णादवाञ्छन्त्री यथानिगदितं प्रयोजयेत विधिम् ॥

साध्याह्न कर्मयुक्तं प्रजपेद्वा मन्त्रकं सुहवनविधौ ।

* सर्वस्य दति स्थाने मन्त्रयोजनायां सर्वजनस्य इति पठनीयम् ।

वाञ्छितसिद्धिविधाता गिरिवरकन्ये ! तदा मन्त्रः ॥
 ऋषिरस्यस्या योनिः प्रावृट्कुन्दोऽस्ति देवता गौरी ।
 स चतुर्दशभिः दशभिः अष्टाभिः सादरं ततोऽष्टाभिः ॥
 दशभिश्चैकादशभिः क्रमशः संयोजितैः सुमन्त्रिवरैः ।
 मन्त्राक्षरैश्च शुचिभिः सुषडङ्गविधिः समुच्यते क्रमशः ॥

ध्यानम् ।

अमलशशिविराजन्मौलिरावद्धपाशा-
 ङ्गुशरुचिरकराब्जा बन्धुजीवारुणाङ्गी ।
 अमरनिकरवन्द्या त्रीक्षणा शीणवर्णा-
 ऽंशुककुसुमयुता स्यात् सम्पदे पार्वती वः ॥ ७ ॥
 मद मद पदमादौ मादयेति द्विवारम्
 तदनु च पठनीयं क्लीपदं तत्र पश्चात् ।
 वश्य पदयुता स्यात् नामरूपादिसंज्ञा
 भवति मदनमन्त्रः स्वाहया संयुतोऽयम् ॥
 कनकरचितमूर्तिः कुण्डलाकृष्टचापो
 युवतिहृदयमध्ये निश्चलारोपिताक्षः ।
 इति मनसि मनोजं चिन्तयन् यो जपस्थो
 वश्यति स समस्तं भूतलं मन्त्रसिद्धः ॥
 शतशतपरिजापात् स्यादयं सिद्धिदाता
 दशशतकुसुमानां लोहितानाञ्च दानात् ।
 इह तु सकलकार्यं वामहस्तेन कुर्यात्
 उपदिशति समस्तं ज्योतिरीशः समन्तात् ॥

अत्र मन्त्रः—“मद मद मादय मादय क्लीं वश्य अमुकं स्वाहा” ॥८॥

तथा मन्त्रः ।

चामुण्डे प्रथमं जयेति कथितं सम्बोधने मोहय
 ज्ञातव्यं वशमानयेत्यपि पदं साध्यं द्वितीयान्वितम् ।

स्वाहान्तं प्रणवादिरेष कथितैस्तत्त्वैर्महामोहनः
सन्मन्त्रः कविराजसेवितपदो नास्माद्वितीयोत्तरः ॥

ध्यानम् ।

दंष्ट्राकोटिविशङ्कटा सुवदना सान्द्रान्धकारे स्थिता
खट्वाङ्गासिनिगूढदक्षिणकरा वामेन पाशं शिरः ।
श्यामा पिङ्गलमूर्द्धजा भयकरी शार्दूलचर्मावृता
चामुण्डा श्ववाहिनी जपविधौ धेया सदा साधकैः ॥
ध्यात्वा तां मुक्तकेशीं हरिहरविधिभिः स्तुतिं विश्ववन्द्याम्
पश्चादस्या विभूतीरतुलितविभवाः चिन्तयन्मन्त्रमुख्यम् ।
लक्षं जप्त्वा दशांशं शुकतरुकुसुमैर्वह्निमध्ये च होमः
साध्वेवं पूजिताम्बा स्ववहितविधिना सर्वसिद्धिं ददाति ॥

अथ मन्त्रः ।—“ओं चामुण्डे जय चामुण्डे मोहय वशमानय
अमुकं स्वाहा” ॥ ८ ॥

“ओं नमः कामाय सर्वजनप्रियाय सर्वजनसन्मोहनाय
ज्वल ज्वल प्रज्वालय प्रज्वालय सर्वजनस्य हृदयं मम वशं कुरु
कुरु स्वाहा” ।

एतन्मन्त्रजपादेव वशी भवति मानवः ॥ १० ॥

“ओं नमो भगवति सूचिचाण्डालिनि ! नमः स्वाहा” ।

एतन्मन्त्रेण मधूच्छिष्टस्य पुत्तलिकां कृताञ्जलिं कृतयुग्मपादाम्
अङ्गप्रत्यङ्गसहितां कृत्वा तत्र साध्यस्य प्राणप्रतिष्ठां कृत्वा
एतन्मन्त्रं जपन् अङ्गारेषु पुत्तलिकां प्रतापयेत् । ततः साध्यो
वश्यो भवति ॥ ११ ॥

इति श्रीकृष्णानन्दव्यावागीशभट्टाचार्यकृतायां षट्कर्मदीपिकायां

शान्तिकल्पे वश्यकर्म चतुर्थोद्दिष्टः ।

अथ स्तम्भनम् ।

श्रीदेव्युवाच । प्रभो ! त्वं भैरवश्रेष्ठः सर्वमन्त्रार्थजीवकः ।
 नानारहस्यसारञ्च त्वद्वृत्ते न शृणोम्यहम् ॥
 दिव्यतन्त्रं महातन्त्रं पूर्वपश्चिमसंज्ञकम् ।
 दक्षिणोत्तरमूर्ध्वञ्च उपायाः कथिताः प्रभो ! ॥
 वश्याकर्षणदिव्यञ्च मारणोच्चाटनादिकम् ।
 विद्वेषं मोहनं चान्यं विविधं कामनादिकम् ॥
 विस्तारं कथितं पूर्वं ज्ञातव्यं सर्वसंज्ञया ।
 इदानीं स्तम्भनं देव ! कथयस्व प्रसादतः ।
 कथयस्व सुरश्रेष्ठ ! यद्यहं तव वल्लभा ॥ १ ॥

श्रीभैरव उवाच । साधु साधु त्वया प्राप्ते ! सर्वमन्त्रार्थसाधिके ! ।
 न कस्यचिन्मया ख्यातं शृणु सुन्दरि ! यत्नतः ॥
 गुह्याद् गुह्यतरं देवि ! स्नेहात्ते प्रकटीकृतम् ।
 अथातः सम्प्रवक्ष्यामि शृणु चैकाग्रमानसा ।
 विद्या या परमा गुप्ता महास्तम्भनरूपिणी ॥ २ ॥
 ओङ्कारं पूर्वमुच्चार्य स्थिरमायामथोच्चरेत् ।
 संखोदनपदं चोक्त्वा ततः श्रीवगलामुखि ! ॥
 तदग्रे सर्वदुष्टानां ततो वाचं मुखं पदम् ।
 स्तम्भयेति पदं पश्चात् कीलयेति पदद्वयम् ॥
 बुद्धिं विनाशय पश्चात् स्थिरमायां पुनर्लिखेत् ।
 लिखेच्च पुनरोङ्कारं स्वाहेति पदमुत्तमम् ॥
 षट्त्रिंशदक्षरा विद्या देवानामपि दुर्लभा ।
 वक्त्रिहीनेन्द्रयुष्माया स्थिरमाया प्रकीर्तिता ॥
 गजस्य च रथानाञ्च द्विजानां शीघ्रचेतसाम् ।
 स्तम्भिताञ्च महावाचां बृहस्पतिमुखोद्गताम् ॥

महापर्वतवृक्षाणां सरितां सागरस्य च ।

स्तम्भयेत्तानि दिव्यानि मानुषेषु च का कथा ? ॥

तैलोक्यमोहिनी विद्या तस्याश्च वगलामुखी ।

शृणु देवि ! प्रवक्ष्यामि विविधं कामनागतम् ।

न्यासं ध्यानं जपं होमं मन्त्रमेव पृथक् पृथक् ॥ ३ ॥

अङ्गन्यासं प्रवक्ष्यामि कराङ्गविधिपूर्वकम् ।

ओं स्थिरमायाञ्च हृदये मूर्ध्नि श्रीवगलामुखि ॥

शिखायां सर्वदुष्टानां वाचं मुखञ्च स्तम्भय ।

कवचे कीलयद्वन्दं नेत्रे बुद्धिं विनाशय ॥

ह्रीं ओं स्वाहा तथा चास्त्रे षडङ्गविधिरीरितः ।

युग्मकालेषु सप्तर्तुदशार्णैश्च मनूज्वैः ॥

करशाखासु तलयोः कराङ्गन्यासमाचरेत् ।

नारायण ऋषिर्मूर्ध्नि त्रिष्टुप्कृन्दस्तु तन्मुखे ॥

श्रीवगलामुखीं देवीं हृदये विन्यसेत्ततः ।

क्लीं वीजं गुह्यदेशे तु स्वाहा शक्तिश्च पादयोः ॥

इष्टार्थे विनियोगस्तु ऋष्यादिन्यास एव च ।

मूर्ध्नि भाले दृशोः श्रुत्योर्गण्डयोर्नसयोः पुनः ॥

ओष्ठयोर्मुखगण्डे च दक्षिणांशे च कूर्परे ।

तथैव मणिवन्धे च तथा चाङ्गुलिमूलके ॥

गलमूले स्तने दक्षे स्तने वामे तथा हृदि ।

नाभौ कट्यां गुह्यदेशे वामांशे कूर्परे तथा ॥

मणिवन्धेऽङ्गुलीमूले विन्यसेत्तु समाहितः ।

दक्षोरुमूले जानौ च गुल्फे चाङ्गुलिमूलके ॥

मूलमन्त्राक्षरैर्विद्वान् विन्यसेत् क्रमयोगतः ।

एवं न्यासविधिं कृत्वा ततो ध्यानं शृणु प्रिये ! ॥ ४ ॥

यानम् । गभीराञ्च मदोन्मत्तां स्वर्णकान्तिसमप्रभाम् ।

चतुर्भुजां त्रिनयनां कमलासनसंस्थिताम् ॥
 मुहुरं दक्षिणे पाशं वामे जिह्वाञ्च वज्रकम् ।
 पीताम्बरधरां देवीं दृढपीनपयोधराम् ॥
 हेमकुण्डलभूषाञ्च पीतचन्द्रार्द्धशेखराम् ।
 पीतभूषणभूषाञ्च स्वर्णसिंहासने स्थिताम् ॥
 एवं ध्यात्वा तु देवेशीं शत्रुस्तम्भनकारिणीम् ।
 महाविद्यां महामायां साधकस्य फलप्रदाम् ।
 यस्याः स्मरणमात्रेण त्रैलोक्यं स्तम्भयेत् क्षणात् ॥ ५ ॥
 साधनं सम्प्रवक्ष्यामि साधकानां हिताय वै ।
 सर्वं पीतोपचारेण पीताम्बरधरो नरः ॥
 जपमालाञ्च देवेशि ! हरिद्राग्रन्यिसम्भवाम् ।
 पीतासनसमारूढः पीतध्यानपरायणः ॥
 पीतपुष्पाञ्जनं नित्यमयुतं जपमाचरेत् ।
 दशांशैश्च कृतो होमः पीतद्रव्यैः सुशोभनैः ॥
 संज्ञामुच्चारयेत्साध्यं स्तम्भनञ्च महाऽद्भुतम् ।
 शृणु प्राज्ञे ! महागुह्यं प्रकटीकृतसाधनम् ।
 एकान्ते निर्जने स्थाने शुची देशे गृहे पुरे ॥ ६ ॥

अथ कर्मविशेषे कुण्डलक्षणम् ।

कुण्डं सुलक्षणं कृत्वा मेखलात्रयशोभितम् ।
 योनिवृत्तं त्रिमात्रैः स्यात् तत्र होमन्तु साधयेत् ॥
 आकर्षणे त्रिकोणं स्यात् वश्ये तु चतुरस्रकम् ।
 तथैवोच्चाटने प्रोक्तं षट्कोणं मारणे स्मृतम् ॥ ७ ॥

अथ आसनभेदाः ।

वश्ये मेषासनं प्रोक्तं कर्षणे व्याघ्रचर्मणि ।
 शान्तौ मृगासनं प्रोक्तं गोचर्म स्तम्भने स्मृतम् ॥
 उद्रासनं तथोच्चाटे विद्वेषे तुरगासनम् ।

मारणे महिषीचर्म मोक्षञ्चैव गजाजिने ।
नानाविधानि ते देवि ! क्रमाद्भव्यं समाचरेत् ॥ ८ ॥

अथ कर्मविशेषे यज्ञीयसामग्री ।

मधुलाजतिलाज्येन वश्यलाभानि साधयेत् ।
आकर्षणे तथा लोभ्रं सतिलं मधुरान्वितम् ॥
निम्बपत्रञ्च तैलाक्तं विद्वेषणकरं परम् ।
हरितालं हरिद्राञ्च लवणेन च संयुताम् ॥
स्तम्भयेच्चैव देवेशि ! प्रज्ञाञ्चैव गतिं मतिम् ।
वाजिनाथस्य सारेण रुधिरेणैव होमयेत् ॥
मारणे तु रिपोर्देवि ! श्मशानाग्नौ हुनेन्निशि ।
क्षुद्राणां काकपक्षाणां गृहधूमेन संयुताम् ॥
लाजां त्रिमधुसंयुक्तां सर्वरोगप्रशान्तये ॥ ९ ॥
लक्ष्मेकं जपेन्मन्त्री ब्रह्मचारी दृढव्रतः ।
पर्वताग्रे महारण्ये सिद्धिशैवालये गृहे ॥
सङ्गमे च महानद्याः साधकः साधयेत् स्वयम् ॥ १० ॥
श्वेतब्रह्मतरोर्मूले पादुकाञ्चैव रञ्जयेत् ।
अलक्तकेन रागेण रञ्जिता नवमुद्रया ॥
षट्त्रिंशदक्षरा विद्या लक्ष्मेकेन च मन्त्रिता ।
शतयोजनमावन्तु मनश्चिन्तितमागता ॥ ११ ॥
रसं मनःशिलां तैलं माक्षिकेण समन्वितम् ।
इति मन्त्रं लक्ष्मेकं सर्वाङ्गे लेपनं कृतम् ॥
अदृश्यकारकं देवि ! लोके च महदद्भुतम् ॥ १२ ॥
एकवर्णगवाञ्चैव धारोणां क्षीरमाहरेत् ।
शर्करामधुसंयुक्तं त्रिशतैर्मन्त्रितं प्रिये ! ।
पीत्वा च हरते शीघ्रं विषं स्थावरजङ्गमम् ॥ १३ ॥
दारिद्र्यमोचनं देवि ! लक्ष्मेकं जपेन्नरः ।

दशांशिन कृतो होमो द्रव्यैरेभिर्घृतप्लुतैः ॥

लक्ष्मीयुक्तो भवेद्देवि ! दारिद्र्यं नाशयेद् ध्रुवम् ॥ १४ ॥

अथ अन्यप्रकारस्तम्भनम् ।

अथान्यं सम्प्रवक्ष्यामि कामना मन्त्रिकोपरि ।

पत्रे वाप्यथ पाषाणे संज्ञानाम तु कारयेत् ॥

आद्यन्ते स्थिरमायाञ्च हरिद्रातालकैर्लिखेत् ।

गर्भस्तम्भकरीं देवीं चमत्कारकरीं पराम् ॥

भूर्जपत्रे समालिख्य तालोन्मत्तरसैर्निशि !

षट्कोणमध्यमालिख्य विद्यां वलयतो लिखेत् ॥

मध्ये संज्ञाञ्च देवेशि ! पीतसूत्रेण वेष्टयेत् ।

चक्रं भ्राम्यत्कुलालस्य विपरीतञ्च मृत्तिकाम् ॥

तन्मध्ये विलिखेद्बीजं त्रिवलीकारतः प्रिये ! ।

षष्ठ्यन्तं साध्यनामाणं मुखं स्तम्भय चोच्यते ॥

वाह्ये वेष्ट्य महाबीजं चतुःसाध्याख्यमालिखेत् ।

साध्यनामाक्षरं देवि ! अभिमन्त्र्य च विद्यया ॥

षष्ठ्यन्तं चोच्चरेत् साध्यं सप्तस्वोधनदैवतम् ।

मा सुप्तेति पदं पश्चात् वदेदाम्नेडितान्तरम् ॥

पीतोपचारैः सम्पूज्य मुखस्तम्भनमीरितम् ॥ १ ॥

एतन्मन्त्रं वरारोहे ! श्मशानाङ्गारके लिखेत् ।

भेकस्य वदने क्षिप्त्वा पीतसूत्रेण वेष्टयेत् ॥

भूमिष्ठं मण्डलं कृत्वा पीतपुष्पैः समर्चयेत् ।

उच्चारयेत् सर्वमन्त्रपदमुच्चार्य चालय ॥

वामपादेन सम्पूर्णं कुलालस्य च मृत्तिकाम् ।

पूरकस्य प्रयोगेण प्रयोगं प्रतिपद्यते ॥ २ ॥

अन्योऽन्यं लिखितत्वेन कृतोन्नद्धं समन्ततः ।

वामदक्षिणसम्बन्धात् द्वौ द्वौ पादौ प्रकल्पयेत् ॥

नाम साध्यस्य च शतं गतिञ्च स्तम्भयेति च ।
 पूर्ववत् पदमालिख्य पाषाणस्य च पट्टके ॥
 पूर्ववत् सम्मुखीकृत्य पीतसूत्रेण वेष्टयेत् ।
 शय्यां पातालसंस्थाञ्च खनेत् खातं प्रयत्नतः ॥
 वामहस्ते न्यसेत् खातं पीतपुष्पेण पूजयेत् ।
 महदाश्चर्यजनकं गतिस्तम्भनमुत्तमम् ॥ ३ ॥
 श्मशानेऽथ परिग्राह्यं श्मशानाङ्गारमाहरेत् ।
 मायाबीजं त्रिधा लिख्य साध्यसंज्ञाञ्च मध्यतः ॥
 अपिमध्ये च ललना सा च त्रिवलयात्मिका ।
 वामहस्ते खनेत् खातं खर्परञ्च अधोमुखम् ।
 पूरयेद्दामपादेन पुरुषः सः तथोपरि ।
 स्तम्भनञ्चैव देवेशि ! रिपूणां मुखबन्धनम् ॥ ४ ॥
 ताडङ्कपत्रमादाय लिखेत् साध्यं स्वनामतः ।
 आद्यन्ते विलिखेद्बीजं त्रिविधोच्चारकं लिखेत् ॥
 वामहस्ते पुटङ्कत्वा करपीडितकण्टकान् ।
 सप्तसंख्यकण्टकानि भित्त्वा चैकं पुटीकृतम् ॥
 पृथग्विधं समुच्चार्य नाम साध्यञ्च साधकः ।
 भाण्डमध्ये क्षिपेत्तञ्च सौवीरेण च पूजयेत् ॥
 गतिमत्योः स्तम्भकरं प्रयोगं प्रत्ययावहम् ।
 दिव्यस्तम्भकरी देवी नानागुणमुद्दौरितम् ॥
 त्वन्मीत्या कथयिष्यामि शृणु तत् प्रियमुत्तमम् ।
 यत्र स्थाने भवेद्दिव्यं देवालयगृहोऽपि वा ।
 तत्रस्थां विलिखेद्द्विधां साधकात् साध्यनामतः ॥ ५ ॥
 अटरूपस्य पत्रेण परिमार्त्य तथोपरि ।
 स्तम्भयेत् सप्तदिव्यानि कृत्वा दोषविशुद्धये ॥
 उत्तरावारुणीमूलं सप्त विद्याऽभिमन्वितम् ।

महाकृत्यादिदोषस्य कृतदिव्यो विशुद्धये ॥
 अथवा दीपमार्गे च रात्रौ कृत्वा तु मण्डलम् ।
 भूर्जपत्रे समालिख्य पूर्वोक्तद्रव्यमेव च ॥
 दीपं प्रज्वालयेद् यत्नात् कपिलाज्येन पूरितम् ।
 तावद्दीपो दहन् दोषं स्वयं दग्ध्वा प्रशाम्यति ॥
 समयाय साधकाय पुत्तिकां कुशिकां घटम् ।
 कन्याभिर्योगिनीनान्तु यथाशक्ति च तर्पयेत् ॥
 एवन्तु कथितं भद्रे ! कामनाप्रत्ययावहम् ।
 इयन्तु परमा विद्या किमन्यत् परिपृच्छसि ? ॥

देव्युवाच । साधनं कथितं देव ! महाश्वर्यप्रदायकम् ।
 अधुना श्रोतुमिच्छामि अर्चनां विधिपूर्विकाम् ॥

भैरव उवाच । पूजनं शृणु देवेशि ! साधके सिद्धिदायकम् ।
 नित्ये नैमित्तिके काम्ये त्रिविधं पूजनं स्मृतम् ॥
 भूप्रदेशे मनोरम्ये पुष्पामोदप्रपूरिते ।
 गोमयेनाथ संलिप्य पुष्पप्रकरशोभितम् ॥
 कामापेक्षावधिर्यत्र आसनञ्च समाचरेत् ।
 सौवर्णं राजतं ताम्रं पैत्तलं भूर्जपत्रकम् ॥
 कर्पूरागुरुकस्तूरी श्रीखण्डकुङ्कुमेन च ।
 लिखेत्तत्र प्रयत्नेन लेखन्या हैमया ततः ॥
 मध्ये योनिं समालिख्य तद्वाह्ये तु षडस्रकम् ।
 तद्वाह्ये षोडशदलं चतुर्द्वारोपशोभितम् ॥
 पूर्वद्वारे गणेशञ्च दक्षिणे वटुकं यजेत् ।
 पश्चिमे योगिनी पूज्या क्षेत्रपालं तथोत्तरे ॥
 ईशानादिषु सोमान्ते रुद्रपीठं प्रपूजयेत् ।
 वगला पूर्वपत्रे च स्तम्भिन्याद्यास्ततः परम् ॥
 स्तम्भिनी मोहिनी वश्या अवनी कालिका तथा ।

अधरा कम्पिता धीरा कम्पना कायदर्शिनी ॥
 भ्रामिका मन्दगमना भोगिनी चैव भोगिका ।
 भोगाः षोडशपत्रेषु गन्धपुष्पाक्षतैर्यजेत् ॥
 षोडशस्वरसंयुक्ताः सम्प्रदाय कुलागमे ।
 लिखेन्मध्येषु पीठेषु कल्पयेत् क्षेत्रपद्मकम् ॥
 ब्राह्मणाद्याश्चैव पूर्वादौ भैरवाष्टकसंयुताः ।
 स्थिरमायादिकाः सर्वाः परिपूज्याः कुलोद्भवे ॥
 आदिक्षान्ताः षड्रसेषु सप्तधातुषु मातृकाः ।
 योनिमध्ये मूलविद्यां त्रिभिरञ्जलिभिर्यजेत् ॥
 पुष्पधूपादिनैवेद्यैर्गन्धताम्बूलदीपकैः ।
 नीराज्य विधिना पश्चात् जपसंख्यां निवेदयेत् ॥
 पवित्रारोपणं देवि ! वदनेषु यथाविधि ।
 बलित्रयं ततो दद्यात् पूजनादि महोत्सवैः ॥
 एवन्तु कथितं भद्रे ! गुरोराज्ञाञ्च पालयेत् ।
 संसिद्धिलौकिकी तस्य यथा निगमसारतः ।
 अपरा चैव शाक्त्ययी सा चाभयप्रदा भवेत् ॥

अथ स्तुतिः ।—अस्य श्रीवगलामुखीस्तोत्रमन्त्रस्य नारदऋषिः
 वगलामुखी देवता मम सन्निहितानां दुष्टानां विरोधिनां
 मुखपदजिह्वावर्णानां स्तम्भनार्थं विनियोगः ।

मध्ये सुधाब्धिमणिमण्डपरत्नवेदी-
 सिंहासनोपरिगतां परिपीतवर्णाम् ।
 पीताम्बराभरणमाल्यविभूषिताङ्गीम्
 देवीं स्मरामि धृतमुद्गरवैरिजिह्वाम् ॥

जिह्वाग्रमादाय करेण देवीं वामेन शत्रून् परिपीडयन्तीम् ।
 गदाऽभिघातेन च दक्षिणेन पीताम्बराढ्यां द्विभुजां नमामि ॥
 त्रिशूलधारिणीमम्बां सर्वसौभाग्यदायिनीम् ।

सर्वाभरणवेशाढ्यां देवीं ध्यात्वा प्रपूजयेत् ॥
 चलत्कनककुण्डलोत्तसितचारुगण्डस्थलाम्
 लसत्कनकचम्पकद्युतिमदिन्दुविम्बाननाम् ।
 गदाहतविपक्षकां कलितलोलजिह्वाञ्चलाम्
 स्मरामि वगलामुखीं विमुखवाङ्मुखस्तम्भिनीम् ॥
 पीयूषोदधिचारुमध्यविलसद्रत्नोज्ज्वले मण्डपे
 तत्सिंहासनमौलिपातितरिपुप्रेतासनाध्यासिनीम् ।
 स्वर्णाभां करपीडितारिरसनां भ्राम्यद्गदाविभ्रमा-
 मित्यं पश्यति* यान्ति तस्य विलयं सद्योऽथ सर्वापदः ॥
 देवि ! त्वच्चरणाम्बुजे वितनुते यः पीतपुष्पाञ्जलिम्
 मुद्रां वामकरे विधाय च पुनर्मन्त्री मनोज्ञाक्षरम् ।
 पीठध्यानपरोऽपि कुम्भकवशाद्बीजं स्मरेत् पार्थिवम्
 तस्यामितमुखस्य वाचि हृदये स्तम्भो भवेत्तत्क्षणात् ॥
 मन्त्रस्तावदलं विपक्षदलने स्तोत्रं पवित्रञ्च ते
 यन्त्रं वादिनियन्त्रणं त्रिजगतां जैत्रं न चित्रं भवेत् ।
 मातः ! श्रीवगलेति नाम ललितं यस्यास्ति जन्तोर्मुखे
 तन्नामग्रहणेषु संसदि मुखस्तम्भो भवेद्वादिनाम् ॥
 वादी मूकति रङ्गति क्षितिपतिर्वैश्वानरः शीतति
 क्रोधी शाम्यति दुर्जनः सुजनति क्षिप्रानुगः खञ्जति ।
 गर्वी खर्वति सर्वविच्च जडति त्वन्मन्त्रिणा यन्त्रितः
 श्रीनित्ये ! वगलामुखि ! प्रतिदिनं कल्याणि ! तुभ्यं नमः
 दुष्टस्तम्भनमुग्रविघ्नशमनं दारिद्र्यविद्रावणं
 भूभृत्स्तम्भनकारणं मृगदृशां चेतःसमाकर्षणम् ।
 सौभाग्यैकनिकेतनं मम दृशोः कारुण्यपूर्णामृतम्

शत्रोर्मारणमाविरस्तु पुरतो मातस्त्वदीयं वपुः ॥
 मातभञ्जय मे विपक्षवदनं जिह्वाञ्चलां कीलय
 ब्राह्मीं मुद्रय नाशयाशु धिषणामुग्रां गतिं स्तम्भय ।
 शत्रूंश्चूर्णय देवि ! तीक्ष्णगदया गौराङ्गि ! पीताम्बरे !
 विघ्नाघं वगले ! हर प्रतिदिनं कारुण्यपूर्णेक्षणे ! ॥
 मातभैरवि ! भद्रकालि ! विजये ! वाराहि ! विश्वाश्रये !
 श्रीनित्ये ! समये ! महेशि ! वगले ! कामेशि ! रामे ! रमे ! ।
 मातङ्गि ! त्रिपुरे ! परात्परतरे ! स्वर्गापवर्गप्रदे !
 दासोऽहं शरणागतं करुणया विश्वेश्वरि ! त्राहि माम् ॥
 संरम्भे चौरसङ्घे प्रहरणसमये बन्धने वारिमध्ये
 वङ्गौ वादे विवादे प्रकुपितनृपतौ दिव्यकाले निशायाम् ।
 वश्ये वा स्तम्भने वा रिपुबधसमये निर्जने वा बने वा
 गच्छंस्तिष्ठंस्त्रिकालं यदि पठति शिवं प्राप्नुयादाशु धीरः ॥
 नित्यं स्तोत्रमिदं पवित्रमिह यो देव्याः पठत्यादरात्
 धृत्वा सन्त्रमिमं तथैव समरे बाह्वी करे वा गले ।
 राजानो हरयो मदान्धकरिणः सर्पा मृगेन्द्रादिका
 एते यान्ति विमोहिता रिपुगणा लक्ष्मीः स्थिरा सिद्धयः ॥

विद्या लक्ष्मीः सर्वसौभाग्यभाजः

पुक्षाः सम्पद्राज्यमिष्टार्यसिद्धिः ।

मानं स्त्रीणां सर्वसौभाग्यभोगम्

प्राप्तं तत्तद्भूतले तत्क्षणेन ॥

यत् कृतं जपसन्धानं चिन्तितं परमेश्वरि ! ।

रिपूणां स्तम्भनार्थं हि तद्गृहाण नमोऽस्तु ते ॥

ब्रह्मास्त्रमिति विख्यातं त्रिषु लोकेषु विश्रुतम् ।

गुरुभक्ताय दातव्यं न देयं यस्य कस्यचित् ॥

पीताम्बरां द्विहस्ताञ्च त्रिनेत्रां गात्रकोज्ज्वलाम् ।

शिलामुद्गरहस्ताञ्च स्मरेत् तां वगलामुखीम् ॥
 सिद्धिं साध्येऽवगन्तुं गुरुवरवचनेष्वार्हविश्वासभाजाम्
 स्वान्तः पद्मासनस्थां वररुचिवगलां ध्यायतां तारताराम् !
 गायत्रीपूतवाचां हरिहरमनने तत्पराणां नराणाम्
 प्रातर्मध्याह्नकाले स्तवपठनमिदं कार्यसिद्धिप्रदं स्यात् ॥ १ ॥

इति षट्कर्मदीपिकायां शान्तिकल्पे स्तम्भनकर्मणि पञ्चमोद्देशः ।

अथवान्यप्रकारेण स्तम्भनं कारयेत् सुधीः ।
 सर्वविघ्नप्रशमनं सर्वशान्तिकरं परम् ॥
 देवगन्धर्व्यक्षाणां पिशाचानां तथैव च ।
 भूतानाञ्च तथा नृणां मृगाणां पक्षिणां तथा ॥
 चित्तप्रमोहनकरं जीवाकर्षणकारकम् ।
 सर्वेषां स्तम्भनकरं वृष्टिमारुतयोस्तथा ॥
 सेनायाः स्तम्भनञ्चैव व्यवहारगणैस्तथा ।
 अग्निस्तम्भं जलस्तम्भं विविधायुधकस्य च ॥
 वाक्स्तम्भं सर्वविद्यानामहितानाञ्च सर्वशः ।
 गवामप्याखुसर्पाणां गतिस्तम्भनमेव च ॥
 रिपूणां क्रोधसंस्तम्भं रतिशुक्रमनन्तरम् ।
 युवतीनां मनःस्तम्भं यूनाञ्च हृदयं तथा ॥
 स्तम्भनं राजकोपस्य अमात्यस्य विशेषतः ।
 अन्याषां जीवजातीनां क्षिप्रं स्तम्भनकारकम् ॥
 रिपूणां द्वेषकरणं विश्लिष्टं श्लिष्टयोर्भवेत् ।
 उच्चाटकरणं तेषामुन्मादकरणं तथा ॥
 सर्वभूतवशीकारं सर्वभूतमनोहरम् ।
 आयुष्करं धनकरं श्रीसौभाग्यकरं परम् ॥

तत्तत्कर्मोक्तमन्त्राणां भेदांश्च विविधांस्तथा ।

प्रयोगाणि च सर्वाणि शृणु संचेपतो मुने ! ॥ १ ॥

मन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि शृणुष्ववहितो मुने ! ।

वेदादि प्रथमं प्रोक्तं हुङ्कारं तदनन्तरम् ॥

कामान्तं विन्दुसंयुक्तं तृतीयं वीजमुच्चरेत् ।

पुनश्च वीजं भूवीजं द्विसप्तस्वरभूषितम् ॥

एवं वीजं समुद्धृत्य तदन्ते मुनिसत्तम ! ।

हरिद्रागणशब्दान्ते पतये च पदं स्मृतम् ॥

वरशब्दयुगं पश्चाद्द्विकारेण समन्वितम् ।

सर्वशब्दं जनपदं हृदयं स्तम्भयद्वयम् ॥

स्वाहान्तं मन्त्रमेवं स्याद्वाचिंशद्वर्णसंयुतम् ।

स्तम्भयद्वयकस्थाने आकर्षयपदद्वयम् ॥ * इत्यादि ।

मन्त्रो यथा—“ओं हुं गं ग्लौं हरिद्रागणपतये वरवरद सर्वजन-

हृदयं स्तम्भय स्तम्भय स्वाहा” ॥ २ ॥

मदनोऽस्य ऋषिः प्रोक्तश्छन्दोऽनुष्टुप् निगद्यते ।

देवो हरिद्रागणपः सर्वलोकविमोहनः ॥

वीजेन दीर्घयुक्तेन जातियुक्तेन बुद्धिमान् ।

षडङ्गमाचरेद्भक्त्या सर्वकामार्थसिद्धये ॥ ३ ॥ †

ध्यानमस्य प्रवक्ष्यामि सर्वसिद्धिप्रदायकम् ।

रत्नमण्डलमध्यस्थं रत्नसिंहासनोपरि ॥

* आकर्षणे कार्ये “स्तम्भय स्तम्भय” इत्यादिवत् “आकर्षय आकर्षय” इति, उच्चारणे च “उच्चाटय उच्चाटय” इति आहत्या पठनीयमिति बोध्यम् ।

† कराङ्गन्यासी यथा,—गां अङ्गुष्ठाभ्यां नमः, गौं तर्जनीभ्यां स्वाहा, गूं मध्यमाभ्यां वषट्, गैं अनामिकाभ्यां हुं, गौं कनिष्ठाभ्यां वौषट्, गः करतलपृष्ठाभ्यां फट् । एवं,—गां हृदयाय नमः, गौं शिरसे स्वाहा, गूं शिखायै वषट्, गैं कवचाय हुं, गौं नेत्रत्रयाय वौषट्, गः अस्त्राय फट् ।

पीतवर्णांशुकालेपमाल्याभरणभास्वरम् ।
 वीरं वा विदितं देवं गजवक्त्रं त्रिलोचनम् ॥
 पाशाङ्कुशक्रोधमुद्रां परशुच्चाभयं वरम् ।
 दधानं देवदेवेशं ध्यायेद्देवमनन्यधीः ॥
 चतुर्थ्यां शुक्लपक्षे तु कन्यका पेषयेन्निशाम् ।
 तामालिप्य स्वयं स्नात्वा निजदेहं प्रसन्नधीः ॥
 भक्त्या गुरुन् प्रणम्याथ पूजयित्वा यथा बलम् ।
 वस्त्रहेमाङ्कुरीयाद्यैर्भूषणाद्यैर्विशेषतः ॥
 तत्प्रसादादधीयीत हरिद्रानुष्टुभं मनुम् ।
 रूपेण पूजयेद्देवं गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ॥
 अष्टाधिकसहस्रन्तु जप्त्वा तस्य दशांशतः ।
 हुनेद्गुडघृताभ्यक्तैरूपैश्च समाहितः ॥
 तन्मानं तर्पयेद्भक्त्या सदाऽऽकर्षति कन्यकाम् ।
 ततः काम्यानि कर्माणि कुर्याद्वै कर्मसिद्धये ॥ ४ ॥

अथ चक्रं प्रवक्ष्यामि गणेशस्य महात्मनः ।
 स्तम्भनाकर्षणञ्चैव वश्यं विद्वेषणं तथा ॥
 उच्चाटनं मारणञ्च यन्त्रः षड्विध उच्यते ।
 हुङ्कारं विलिखेत् पर्व्वं गं गणेशं हृदि स्थितम् ॥
 तद्वहिः प्रणवं लिख्य * तन्मध्ये नाम कर्म च ।
 तद्वहिश्चन्द्रभूवृत्तं तस्मादष्टदलं लिखेत् ॥
 चतुर्दलेषु हुङ्कारं भूवीजस्योदरे लिखेत् ।
 चतुष्कोणदलेष्वन्ते चतुर्थवीजमालिखेत् ॥
 भूपूरस्याष्टकोणेषु भूवीजान्तस्थं हुं लिखेत् ।
 कोणाग्रादग्रपर्यन्तं गजमस्तकमालिखेत् ॥

दन्तकाष्ठकमध्येषु गणान्तं वीजमालिखेत् ।
 विलिख्य भूपुरस्याग्रे वर्णान्तं चोच्चरेत् क्रमात् ॥
 भूपुरेण च संवेष्ट्य तस्य कोणं चतुष्टये ।
 भूवीजे विलिखेदेतत् स्तम्भयान्तमुदाहृतम् ॥
 शुक्रसौम्यदिने सोमवारे वाऽन्यतमेऽपि च ।
 रात्रौ विविक्तदेशे तु गोमयेनोपलिप्य च ॥
 देवमारोप्येत् तत्र दृशदं स्थाप्य यत्नतः ।
 यथा बलं तथा लब्धो हरिद्रां क्षालयेत् ततः ॥
 निस्त्वग् दृशदि निक्षिप्य पेषयित्वाऽथ कन्यका ।
 स्वरूपस्य चतुर्भागमष्टविघ्नसमन्वितम् ॥
 मृदा पिष्ट्वाऽथ संयोज्य पञ्चविंशतिवारकम् ।
 मनुना शोधयेत् तान्त्सूक्ष्मवस्त्रे विलिखयेत् ॥
 स्तम्भयन्तं विलिख्याऽथ कुर्यात् प्राणनिवेशनम् ।
 हारिद्रेण गणेशानं सर्वावयवसंयुतम् ॥
 कृत्वा कुक्षौ निवेश्याथ यन्तं सन्धाय यत्नतः ।
 पुनः प्राणान् प्रतिष्ठाप्य गन्धपुष्पोपहारकैः ॥
 यश्च भक्त्या गणेशानं शरीरान्तः प्रणिक्षिपेत् ।
 जपेदष्टसहस्रन्तु हेमपुष्पैः समर्चयेत् ॥
 सिद्धार्थञ्च निवेद्याऽथ बलिं तत्रैव निक्षिपेत् ।
 सुशालितण्डुलप्रस्थं तदङ्गं मुद्गतिन्दुकम् ॥
 चतुःपलं गुडञ्चैव तन्मानं नारिकेलकम् ।
 मुष्टिमात्रं मरीचं स्यात् तदङ्गं सैन्धवं रजः ॥
 तस्याङ्गं जीरकं दद्यात् गुडस्याङ्गं घृतं विदुः ।
 गोक्षीरेणाढकेनैव शृतं मन्दाग्निना यतः ॥
 सिद्धौदनमिति ज्ञेयं विघ्नेशस्य प्रियावहम् ।
 एतेन हविषा पूषमोदकाद्यैर्विशेषतः ॥

चन्दनाऽगुरुकर्पूरताम्बूलैः कृशरादिभिः ।

प्रीणयित्वा गणेशानं बलिं दत्त्वा समाहितः ॥

शरावेण पिधायात् स्तोत्रैः स्तुत्वा गणेश्वरम् ।

एवमेव दिनैकं वा द्विवारं वा त्रिवारकम् ॥

पञ्चाहं वाऽथ सप्ताहं पूजयेद्विघ्ननायकम् ।

स्तम्भयेत् सकलान् लोकान् नात्र कार्या विचारणा ॥५॥

अथवा स्थापयेद्रात्रौ रणभूमौ गणेश्वरम् ।

सेनास्तम्भनमायाति चतुरङ्गबलान्विता ॥

नगरे नगरान्तःस्थान् राष्ट्रे राष्ट्रान्तरस्थितान् ।

चतुष्पथे ग्राम्यजनान् सभामध्येऽथ वादिनः ॥

वृक्षाग्रे वृष्टिसंस्तम्भं जलमध्ये जलस्य च ।

सौमायाञ्च महारात्रे मार्गे चौरं गृहे तथा ॥

गजाश्वयोश्च शालायां वल्मीके पन्नगादिकान् ।

वने सिंहवराहाणां क्रोधे च जलमध्यगे ॥

आयुधानां शालमध्ये व्यवहारे तथैव च ।

अग्नौ तु सर्वविद्यानां गौतानाञ्च तथा स्मृतम् ॥

खट्वायां शत्रुसंस्तम्भं भक्ष्यभोज्येषु योषिताम् ।

स्थानेष्वेतेषु संस्थाप्य बलिं दद्यात् समाहितः ॥

स्तम्भयेदचिरादेव त्रैलोक्यं सचराचरम् ।

अमोघमेतत् कर्म स्यात् रहस्यं न प्रकाशयेत् ॥ ६ ॥

अथाकर्षणमन्त्राख्यं प्रवक्ष्यामि समाहितः ।

यन्त्रे हरिद्रासंस्कारं कुर्यात् पूर्वोक्तवर्त्मना ॥

पूर्ववच्च समालिख्य मायावीजं गणेश्वरम् ।

मध्ये वह्निःस्थितान् सर्वान् मायावीजेन वेष्टयेत् ॥

भूपूरद्वयोन्मेषु चतुर्ध्वं महात्मना ।

वाणवीजं न्यसेन्मूर्ध्नि क्कां क्कीं क्कीं वृं सरुत्तमः ॥

इतराष्टसु कोणेषु आं क्रीं वर्णद्वयं लिखेत् ।
 मस्तकेषु प्रतिदिनं वकारञ्च ठकारकम् ॥
 विलिखेद्विन्दुनादान्तं मन्त्री संयतमानसः ।
 भूकोणाग्रेष्वष्टशूलं हुङ्गारान्तस्थमालिखेत् ॥
 मण्डलद्वितयेनैव वारुणेन पुटीकृतम् ।
 मायावीजं लिखेत् तत्र कोणेष्वपि चतुर्ष्वपि ॥
 पिष्टसारे, लिखेन्मन्त्री यन्त्रं पूर्वोक्तवर्त्मना ।
 प्राणसंस्थापनं कृत्वा मध्ये विघ्नेशमर्चयेत् ॥
 हारिद्रेण गणेशानं कृत्वा तत् कुक्षिमध्यगम् ।
 यन्त्रं विधाय संस्थाप्य पुनः प्राणान् प्रतिष्ठयेत् * ॥
 विघ्नेशयन्त्रमुदाह्य सुकौलालिकया मृदा ।
 शरावद्वितयं कृत्वा तयोरन्यतरे शुभे ॥
 निधाय विघ्नकर्तारं रक्तपुष्पैः समर्चयेत् ।
 सिद्धौदनाद्यैः पूर्वोक्तप्रकारेण च पूजयेत् ॥
 मन्त्रे सर्वजनस्थाने साध्यनाम प्रयोजयेत् ।
 संस्तम्भयद्वयस्थाने आकर्षयपदद्वयम् ॥
 योजयित्वाऽष्टसाहस्रं जपेद्वा साध्यदिङ्मुखः ।
 बलिं दद्याद्गणेशस्य गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ॥
 इतरेण शरावेण छादयेत् तदनन्तरम् ।
 एकत्रिपञ्चसप्ताहपर्यन्तं पूजयेद्विभुम् ॥
 शीघ्रं साध्यः समायाति नात्र कार्या विचारणा ।
 पुरुषोऽप्यथवा नारी वेश्या वाप्सरसां गणाः ॥
 अचिरेण समायाति हारिद्रस्य प्रसादतः ।
 राजा वा राजनारी वा राजपुत्रोऽथवा मुने ! ॥ ७ ॥
 तालपत्रे विलिख्येनं यन्त्रमाकर्षणाह्वयम् ।

गुडेनैव यथा पूर्वं प्राणान् संस्थाप्य यत्नतः ॥
 अर्चयित्वा त्वजाक्षीरे निक्षिप्य साध्यदिङ्मुखः ।
 क्वाथयेन्मन्त्रजाप्येन नारी पुण्याङ्गना तथा ।
 अर्चिता वशमायाति विवशा मदनातुरा ॥ ८ ॥
 तप्ताङ्गारे शृतं हव्यं लवणं हिङ्गुसंयुतम् ।
 स्वरूपेण च संयुक्तं मधूच्छिष्टेन मेलयेत् ॥
 साध्यप्रतिकृतिं कृत्वा तस्य प्राणान् प्रतिष्ठयेत् ।
 श्वेतार्कपत्रयुग्मेन पुटीकृत्य तनुं शुभम् ॥
 जपेद्दीपशिखाग्रे च तथा चाष्टसहस्रकम् ।
 शीघ्रमायाति युवती मदनाकुलचेतना ॥ ९ ॥
 श्वेतार्कदुग्धं ताम्बूले लिम्पेत् पिष्ट्वा च सर्षपान् ।
 तत्क्षीरेण च संयुक्तं तैलयन्त्रं समालिखेत् ॥
 प्राणसंस्थापनं कृत्वा मधुनाऽभ्यज्य संयुतम् ।
 कृत्वैव तद्दीपस्य मूले संस्थाप्य बुद्धिमान् ।
 दीपाय चार्पयेत् शीघ्रं समायान्ति बधूजनाः ॥ १० ॥
 ताम्बूलं मधुनाऽभ्यज्य मध्ये यन्त्रं प्रविन्यसेत् ।
 जप्त्वा तु भक्षयेत् साध्यं शीघ्रमायाति सा च तम् ॥ ११ ॥
 गन्धपुष्पोऽथवा भीमे भक्ष्ये यन्त्रं प्रविन्यसेत् ।
 प्राणसंस्थापनं कृत्वा सा तदायाति तत्क्षणात् ॥ १२ ॥
 अथवा तर्पयेद्विद्यां नद्यां वा सिन्धुसङ्गमे ।
 आगम्य च जलस्याऽभिसुखेनाष्टसहस्रकम् ॥
 आकर्षयेन्न सन्देहो योजनानां शतोपरि ।
 किमत्र बहुनोक्तेन ध्यात्वा देवं मनुं जपेत् ॥
 सर्वे सत्त्वाः समायान्ति मूर्च्छिता विहगोरगाः ॥ १३ ॥

इति श्रीकृष्णविद्यावागीशभट्टाचार्यकृतायां षट्कर्मदीपिकायां

शान्तिकल्पे सप्तमनकर्मणि षष्ठीदेशः ।

अथ आकर्षणम् ।

आकर्षणविधानानि कथयामि समासतः ।
 यद्दृष्टं त्रैपुरे तन्त्रे यद्दृष्टं भूतडामरे ॥ १ ॥
 श्रीबीजं मान्मथं बीजं लज्जाबीजं समुद्धरेत् ।
 प्रथमे प्रणवं दत्त्वा त्रिपुरेति पदं ततः ॥
 अमुकीति पदं दत्त्वा आकर्षय द्विधा पदम् ।
 स्वाहान्तं मन्त्रमुद्धृत्य जपेद्दशसहस्रकम् ॥ २ ॥
 षट्कोणचक्रमालिख्य रक्तचन्दनकुङ्कुमैः ।
 षडङ्गं कारयेन्मन्त्री लज्जाबीजसमन्वितैः ॥
 षड्दीर्घस्वरसंयुक्तैर्नादविन्दुविभूषितैः ।
 रक्तपुष्पाक्षतैर्धूपनैवेद्यैः परिपूज्य ताम् ॥
 भावयन् चेतसा देवीं त्रिनेत्रां चन्द्रशेखराम् ।
 बालार्ककिरणप्रख्यां सिन्दूरारुणविग्रहाम् ॥
 पद्मञ्च दक्षिणे पाणौ जपमालाञ्च वामके ।
 मन्त्रस्यास्य प्रसादेन रश्मामपि तथोर्वशीम् ।
 आकर्षयेन्न सन्देहः किं पुनर्मानुषीमिह ॥ ३ ॥
 भूर्जपत्रे समालिख्य कुङ्कुमालक्तवारिणा ।
 कुङ्कुमागुरुकस्तूरीरोचनामिलितञ्च यत् ॥
 अनामारक्तमिश्रेण कमलाक्षीमनुं लिखेत् ।
 “ओं ह्रीं कमलाक्षि अमुकीमाकर्षय ओं फट्” ।
 इमं मन्त्रं जपेदादौ सहस्रैकं ततः पुनः ॥
 भूर्जपत्रं समादाय गुलिकां कारयेत्ततः ।
 तेनैव साध्यपादोत्थ-मृत्तिकापङ्कवेष्टिताम् ॥
 शोषितां तेजसा भानोर्वेष्टयेत् कटुकैः पुनः ।
 प्रतिमां स्त्रीनिभां कृत्वा क्षिपेत्तस्यास्तथोदरे ॥

गुलिकां पातयेत् पात्रे प्रतिमां साध्यरूपिणीम् ।
 तादृशाभिमुखो भूत्वा निर्जने निशि साधकः ॥
 ततस्तद्वतचित्तञ्च तावद्रूपं जपेन्मनुम् ।
 यावदायाति सन्वस्ता मदनालसविग्रहा ॥ ४ ॥
 अथाऽन्यं कथयाम्यत्र नृपाकर्षणहेतवे ।
 देवस्यापि नरस्यापि मोहिनीमन्त्रजापतः ॥ ५ ॥
 अथ मन्त्रं महेशानि ! तारमादौ ततस्त्रेपाम् ।
 पञ्चशायकबीजञ्च दत्त्वा तु भुवनेश्वरीम् ॥
 मोहिनीति च नामान्ते फट्कारं पुनरालिखेत् ।
 स्वाहान्तं मन्त्रमुद्धृत्य मध्यबीजेन कारयेत् ॥
 षडङ्गं दौघयुक्तेन चक्रोऽष्टदलके यजेत् ।
 प्रथमं साध्यनामानि लेख्यानि च कजोदरे ॥
 माहिषाश्वेन रक्तेन पूर्वमन्त्रेण संयुतम् ।
 मोहिनीं पद्मकिञ्जल्के जृम्भिणीं स्तम्भिनीं तथा ॥
 वशङ्करीं कुलेशीञ्च ततो वै विश्ववासिनीम् ।
 आकर्षिणीं ततः क्षिप्रामर्चयेदष्टपत्रके ॥
 गन्धपुष्पादिधूपाद्यैर्भक्तियुक्तेन चेतसा ।
 लक्षजापेन सर्वेषां शीघ्रमाकर्षणं भवेत् ॥ ६ ॥

“क्लीं कालिकायै विद्महे आकर्षिण्यै धीमहि तन्नः कालिक
 प्रचोदयात् । ओं आकर्षिणि वज्रकपालधारिणि हुं फट् स्वाहा
 अमुकीमाकर्षय” ॥

प्रणवं पूर्वमुद्धृत्य उग्रसेनि ततः परम् ।

नितम्बिनि वक्त्रिजाया विद्या परमदुर्लभा ॥ ७ ॥

सिन्दूरपुत्तलीं कृत्वा तस्या नाम हृदि विलिख्य पणमूलेन
 ताम्बूलं समानीय शरावहये नैवेद्यं दत्त्वा अष्टोत्तरशतं कृष्ण

तस्या मूलं मन्त्रं पठित्वा पुत्तल्या हृदि नामस्थाने ताडिते
ति सा समायाति ॥ ८ ॥

अथ विद्वेषणम् ।

अथ विद्वेषणं वक्ष्ये मिथो विद्वेषणं रिपोः ।

करणीयं महेशानि ! यदुक्तं मालिनीमते ।

अन्योऽन्ययुद्धसंरम्भे रोषितौ समरेषु तौ ॥ १ ॥

तदीयनखरोड्डीनधूलिमादाय साधकः ।

धूलिना तेन विद्वेषस्ताडनादभिजायते ॥ २ ॥

परस्परं रिपोर्वैरं मिलेण सह निश्चितम् ।

महिषाश्वपुरीषाभ्यां गोमूत्रेण समालिखेत् ॥ ३ ॥

ययोर्नाम तयोः शीघ्रं विद्वेषञ्च परस्परम् ।

रक्तेन माहिषाश्वेन श्मशानवस्त्रके लिखेत् ॥ ४ ॥

यस्य नाम भवेत्तस्य काकपक्षेण लिखितम् ।

वेष्टयेद्विजचाण्डालकेशैरेकतरैस्ततः ।

गर्त्ते आमशरावस्थे पितृकाननमध्यतः ॥ ५ ॥

षट्कोणचक्रमध्ये तु रिपोर्नामसमन्वितम् ।

मन्त्रराजं प्रवक्ष्यामि महाभैरवसंज्ञकम् ॥

“ओं नमो महाभैरवाय रुद्ररूपाय श्मशानवासिने अमुका-
कयोर्विद्वेषं कुरु कुरु सुरु सुरु हुं फट् फट्” ।

एतन्मन्त्रं लिखेत्तत्र विद्वेषो जायते ध्रुवम् ॥ ६ ॥

अन्ययोगमहं वक्ष्ये दुर्लभं वसुधातले ।

येन जातेन शत्रूणां विद्वेषं कुरुते ध्रुवम् ॥ ७ ॥

“ओं नमो भगवति श्मशानकालिके अमुकं विद्वेषय विद्वेषय
न हन पच पच मथ मथ हुं फट् स्वाहा” ।

अमुना मन्त्रराजेन होमयेत् प्रयतः सुधीः ।

वज्रकुण्डे निम्बपत्रैः कटुतैलान्वितैस्तथा ॥

प्रज्वाल्य खादिरैर्वह्निं श्मशानोत्थं ततः पुनः ।
 दशसाहस्रसंयुक्तं यवाक्षततिलान्वितम् ॥
 भावयेत् कालिकां देवीमिन्द्रनीलसमप्रभाम् ।
 महोज्ज्वलां व्योमनीलां सुरासुरविमर्हिनीम् ॥
 त्रिलोचनां महारावां सर्वाभरणभूषिताम् ।
 कपालकर्तृकाहस्तां चन्द्रसूर्योपरि स्थिताम् ॥
 शवजालगताञ्चैव प्रेतभैरववेष्टिताम् ।
 वसन्तीं पितृकान्तारे सर्वसिद्धिप्रदार्थिकाम् ॥
 लौहशुवेण संयुक्तं पूर्वोक्तं द्रव्यसञ्चयम् ।
 होमयेद्विविधैः पुष्पैर्वलिच्छागोपहारकैः ॥
 पूजयित्वा महेशानीं भक्तियुक्तेन चेतसा ।
 तद्भस्म च समादाय धारयेदतियत्नतः ॥
 भस्मना तेन यं हन्याद्विद्वेषो जायते नृणाम् * ।
 वह्निः शीतलतां याति पतेद्भूमौ यदा रविः ॥
 यदि शुष्यति पाथोधिश्चन्द्रमाः यदि वै पतेत् ।
 तदा मिथ्या भवेदेष योगराजः सुदुर्लभः ॥
 महायोगोऽयमुद्दिष्टः शम्भुना त्रिपुरामते ।
 गोपितव्यं प्रयत्नेन यदीच्छेच्चिरजीवितम् ॥ ८ ॥
 श्मशानसम्भवं वस्त्रमानीय लेखयेदथ ।
 तालकेन शिलायोगादिषाभ्यासुक्तमीदृशम् ॥
 षट्कोणं चक्रराजञ्च शत्रूणां नामटङ्कितम् ।
 पूर्वद्रव्येण विद्वेषं कारयेदथ साधकः ॥

“ओं क्लीं विद्वेषिणि अमुकामुकयोः परस्परं विद्वेषं कुरु
 कुरु स्वाहा” ॥ ९ ॥

चक्रवाह्ये लिखेदेनं मन्त्रं पूर्वोक्तवस्तुभिः ।
 परस्परं भवेद्वेषः कथितः कुञ्जिकामते ॥
 पूर्वं घुर्घुटिके युग्मं ततो मर्कटिके युगम् ।
 पश्चात्तु विलिखेद्वारे विद्वेषोद्वेगकारिणि ॥
 अथ घोराघोरयोः स्यादमुकामुकयोस्ततः ।
 विद्वेषय युगं हुं फट् विद्या घुर्घुटिकेरिता ॥ १० ॥

इति षट्कर्मदीपिकायां शान्तिकल्पे विद्वेषः सप्तमोद्देशः ।

अथ उच्चाटनम् ।

उच्चाटनविधिं वक्ष्ये यथोक्तं श्रीमतोत्तरे ।
 निम्बपत्रे लिखेन्नाम महिषाश्वपुरीषकैः ।
 काकपक्षस्य लेखन्या लेखनीयमनन्तरम् ॥
 “ओं नमः काकतुण्डि धवलमुखि देवि ! अमुकमुच्चाटय
 चाटय हुं फट्” ॥ १ ॥

एतन्मन्त्रं महादेवि ! लिखित्वा पूर्ववस्तुभिः ।
 निम्बवृक्षस्थितं सर्व्वं हुनेत् काकालयं सुधीः ॥
 श्मशानवह्निमानीय धुस्तूरकाष्ठदीपितम् ।
 होमं कृत्वा महातैलैरथवा कटुवस्तुभिः ॥
 पूर्वोक्तमनुना तस्य पत्रं राजीकटुप्लुतम् ।
 सम्पूज्य धवलमुखीं पञ्चोपचारपूजया ॥
 तद्भस्म प्रक्षिपेच्छत्रोर्मन्दिरोपरि मन्त्रवित् ।
 ध्यानयुक्तेन चित्तेन शत्रूच्चाटकरं भवेत् ॥
 धूम्रवर्णां महादेवीं त्रिनेत्रां शशिशेखराम् ।
 जटाजूटसमायुक्तां व्याघ्रचर्मपरिच्छदाम् ॥
 कृशाङ्गीमस्थिमालाञ्च कर्तृकाञ्च तथाऽम्बुजम् ।

कोटराक्षीं भीमदंष्ट्रां पातालसदृशोदरीम् ॥
 एवंविधाञ्च तां ध्यात्वा कुर्यादुच्चाटनं रिपोः ।
 एवं योगविधिः ख्यातो वीरतन्त्रे महेश्वरि ! ।
 सङ्गोष्णोऽयं प्रयत्नेन न प्रकाश्यः कदाचन ॥ २ ॥
 प्रणवं पूर्वमुच्चार्य नमो भगवते पदम् ।
 रुद्राय दीर्घकवचं तथा दंष्ट्राकरालाय ॥
 अमुकञ्च ततः प्रोच्य सपुत्रबान्धवैः सह ।
 हनयुग्मं दहयुग्मं पचयुग्मं समुच्चरेत् ॥
 शीघ्रमुच्चाटय द्वन्द्वं हुं फट् स्वाहाञ्च ठद्वयम् ।
 ततो वै पञ्चवर्गाणां पञ्चमं बिन्दुसंयुतम् ।
 बीजपञ्चकमेतच्च ज्ञातव्यं तन्त्रकोविदैः ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय हुं दंष्ट्राकरालाय अमुकं सपुत्र
 बान्धवैः सह हन हन दह दह पच पच शीघ्रमुच्चाटय उच्चाट
 हुं फट् स्वाहा ङं जं णं नं मं” ॥ ३ ॥
 उद्यन्मार्त्तण्डकोटिप्रतिमतनुरुचिं सोमसूर्याग्निनेत्रम्
 विद्युज्ज्वालाकलापोज्ज्वलविपुलजटाजूटबद्धेन्दुखण्डम् ।
 घण्टाटङ्कामयेष्टान्यपि च निजभुजैर्बिभ्रतं भीषणाङ्गम्
 श्रीमत्कालाग्निरुद्रं प्रणतभयहरं सादृहासं भजामि ॥
 एवं ध्यात्वा प्राणप्रतिष्ठां कुर्यात् । “आं क्रीं क्रीं कालाग्निरुद्र

प्राणा इह प्राणाः” इत्यादि ॥ ४ ॥

श्मशानभस्म चादाय तेनैवोच्चाटनं मतम् ।
 काकोलूकस्य पक्षांस्तु हुनेदष्टोत्तरं शतम् ।
 यन्नाम्ना मन्त्रयोगेन तस्य चोच्चाटनं भवेत् ॥ ५ ॥

इति श्रीकृष्णानन्दविद्यावागीशभट्टाचार्यकृतायां षट्कर्मदीपिकायां
 शान्तिकल्पे उच्चाटनविधिरष्टमीहः ।

अथ मारणम् ।

वराजः । अभिचारस्य विषयानाकर्णय वदामि ते ।

सक्रूरे क्रूरवर्गस्थे चन्द्रे बलिनि शोधने ॥

विष्टियोगे च कर्त्तव्योऽभिचारोऽप्यरिनेधने ॥ १ ॥

पापिष्ठान्नास्तिकांश्चैव देवब्राह्मणनिन्दकान् ।

अज्ञांश्च घातकान् सर्वान् क्लेशकर्मसु संस्थितान् ॥

क्षेत्रवृत्तिधनस्त्रीणामाहर्त्तारं कुलान्तकम् ।

निन्दकं समयानाञ्च पिशुनं राजघातकम् ॥

विषाग्निक्रूरशस्त्राद्यैर्हिंसकं प्राणिनां मुदा ।

योजयेन्मारणे कर्मस्थेतान्न घातकी भवेत् ॥ २ ॥

दशास्थितिञ्च संवीक्ष्य कुर्यान्मारणमात्मवान् ।

अनवेक्ष्य कृतं कर्म आत्मानं हन्ति तत्क्षणात् ॥ ३ ॥

ब्राह्मणं धार्मिकं भूपं वनितामैष्टिकं नरम् ।

वदान्यं सदयं नित्यमभिचारे न योजयेत् ।

योजयेद् यदि वैरेण प्रत्यासत्य निहन्ति तम् ॥ ४ ॥

इदानीं स्थूलहोमन्तु कथयाम्यरिमर्दनम् ।

तत्तत्कर्मोदिते कुण्डे कुर्याद्बोममुदीरितम् ।

विधानं द्वेषनिधनरोगोच्चाटनविग्रहे ॥ ५ ॥

आयुर्दायं रिपोर्ज्ञात्वा लग्नोक्तर्क्षाणि वीक्ष्य च ।

तदात्मकग्रहाणाञ्च संस्थितिञ्चाष्टवर्गकम् ॥

त्रयाणामानुकूल्येन कुर्यात्तदाऽभिचारकम् ।

अन्यथा क्रूरकर्माणि कुर्वाणं नाशयन्ति हि ।

तान्नेव कर्माणि ततस्तत्र च प्रातिकूल्यताम् ॥ ६ ॥

कुर्यात् तद्देवताभक्तिमास्तिक्यं वचनाद् गुरोः ।

तत्पार्श्ववर्त्तिमन्त्रज्ञो नालोच्य रिपुनिग्रहम् ।

विदध्यादन्यथा शक्त्या न फलं चात्मनाशनम् ॥ ७ ॥

रिपोरष्टमलग्ने च क्रूरे त्वष्टमराशिगे ।

स्थाने कुर्यादनिष्टानि तद्विनाशाय साधनम् ॥ ८ ॥

प्राच्यां मेषवृषौ वज्रौ मिथुनं दक्षिणे तथा ।

कुलीरसिंहमिथुनं निऋत्यां कन्यका स्थिता ॥

तुलाकीटौ पश्चिमतो धनुर्वायौ तु संस्थितः ।

नक्रकुम्भावुत्तरतो मीनो ह्यैशे च संस्थितः ॥

एवं राशिक्रमं ज्ञात्वा कुर्यात् कर्म विशेषतः ।

काले तु पञ्च पञ्च स्युर्घटिका क्रमयोगतः ॥ ९ ॥

चैत्रादिकेषु मासेषु द्वादशेष्वपि भास्करः ।

मेषादिराशिं यो याति तथाऽन्यैर्ग्रहमण्डलैः ।

अशुभात्मकहोमन्तु कुर्यात्त्रयसे समीरिते ॥ १० ॥

तन्नाम्नरे । विद्वेषणाभिचारे च त्रिकोणं कुण्डमिष्यते ।

द्विमेखले कोणमुखं हस्तमात्रन्तु सर्वतः ।

मानहीनादिकं दोषं नास्ति कुण्डेऽभिचारके ॥ ११ ॥

दक्षिणास्येऽभिचारन्तु गदं वज्रमुखो द्विषाम् ।

उच्चाटनं वायुमुखो विद्वेषो राक्षसी मुखः ।

विदध्यात् पश्चिमायान्तु क्रूराण्यन्यानि कृत्स्नशः ॥ १२ ॥

स्वदेशे ग्रामगेहादौ तानि कर्माणि तद्विशि ।

विदध्यादपि विध्युक्तमन्यथानर्थमावहेत् ॥ १३ ॥

कुण्डादिकरणाशक्तौ स्थण्डिले होममाचरेत् ।

गोमयैः परिमृष्टे च सुषमे भूतले समे ॥

बालुकाहस्तविस्तारे चतुरङ्गुलमुच्छ्रिते ।

मध्ये विदध्याहोमन्तु प्रोक्तमेवमशेषतः ॥ १४ ॥

व्याघातयोगे हर्षाख्ये विषयोगे च मृत्युजे ।

नाशयोगे दीनजे च मृत्यौ क्रकचयोगके ।

चण्डीशचण्डायुधके महाकाले च कालके ॥ १५ ॥
 वृक्षमूले कण्टकाख्ये स्थूले पञ्चर्चके पुनः ।
 कुर्यात् प्रयोगं प्रत्यर्थिभङ्गाय निधनाय च ।
 निग्रहाय निरीक्ष्यैनं कुर्यात् सिद्धिमवाप्नुयात् ॥ १६ ॥
 वश्याकर्षणविद्वेषस्तम्भोच्चाटनमारणे ।
 विदध्यात् पुत्तलीं सम्यक् चतस्रः प्रोक्तयोगतः ॥
 पिष्टेन सिक्थेन तथा चक्रिहस्तमृदापि च ।
 साध्यनक्षत्रमृत्तेणाप्युक्तनक्षत्रसंयुतः ॥
 आसने पादयोः स्थाने कुण्डमध्ये च साधकः ।
 पिष्टमुत्तरतः कृत्वा स्थापयेत् सिक्थमन्तरे ।
 एवं साधारणं कृत्वा कुर्यात् कर्म समीरितम् ॥
 सर्पशीर्षशुचा होमं कुर्यादशुभकर्मणि ।
 वैरिनाम्ना शुचा कृत्वा चरुं तज्जुहुयात्तदा ।
 त्रिकोणकुण्डे यमदिङ्मुखो हुत्वाऽर्घरात्रके ॥ १७ ॥
 श्मशाने निर्जने देशे विदध्यादभिचारकम् ।
 यत्राभिचारिहोमन्तु करोति भुवि साधकः ॥
 तत्राभितो नृपो रक्षां कारयेदात्मसिद्धये ।
 न चेदरातिनृपतिश्चरैर्ज्ञात्वा निहन्यमुम् ॥ १८ ॥
 खराद्रे तु न कुर्वीत न कुर्वीत स्वमण्डले ।
 यदि कुर्यात् प्रसादेन मान्विकोऽज्ञानमोहितः ।
 तद्राज्यं पीडयन्त्येव शनकैररिभृत्यकाः ॥ १९ ॥
 अक्षद्रुमसमिन्धेऽग्नौ तत्फलैश्च करञ्जकैः ।
 हैमोदलरसाक्तैश्च होमाच्छत्रून् विनाशयेत् ॥ २० ॥
 नक्तमालसमिन्धेऽग्नौ तत्समिद्भिश्च तत्फलैः ।
 वितस्तिमात्रैस्तैलाक्तैर्हवनाद्वैरिणो मृतिः ॥ २१ ॥
 अरुस्करसमिन्धेऽग्नौ तद्बीजैस्तदुष्टतप्तैः ।

होमादरातेस्तीव्रेण ज्वरेण स्यान्मृतिर्ध्रुवम् ॥ २२ ॥
 सौवीराक्तैस्तु कार्पासवीजैर्होमात्तु मण्डलात् ।
 अरातीनामथान्योऽन्यं कलहान्निधनं भवेत् ॥ २३ ॥
 सर्षपाज्यप्लुतैः शुण्ठीमागधीमरिचैर्हृतात् ।
 वैरिकर्मर्क्षवृक्षाग्नौ मण्डलात्तु मृतिज्वरात् ॥ २४ ॥

अथ लवणमन्त्रस्य विधानमभिधीयते ।

ऋगाद्या कथिता पूर्वं लवणाम्भसि पूर्व्विका ॥
 लवणादिर्द्वितीयान्या दहाद्या परिकीर्त्तिता ।
 संदग्धाद्या चतुर्थी स्यात् याते पूर्वा तु पञ्चमी ॥
 लवणमन्त्रः ऋग्वेद-सिद्धसमभिधीयते ।
 लवणाम्भसि तीक्ष्णोऽसि उग्रोऽसि हृदयं तव ॥
 पृथ्वी लवणमाताऽस्ति तथैव वरुणः पिता ।
 तत्पचति पाचयति तच्च * छिन्दति भिन्दति ॥
 लवणे दह्यमाने तु कुतो निद्रा कुतो रतिः ।
 अमुकस्य दहाङ्गानि दह मांसं दह त्वचम् ॥
 दह त्वगस्थिलोमानि अस्थिभ्यो मज्जिकां दह ।
 वसतिर्योजनशते † नदीनाञ्च शतान्तरे ॥
 नगरे लौहप्राकारे कृष्णसर्पाकृतिर्गले ।
 सन्दग्ध्वानय से शीघ्रं लवणस्य च तेजसा ॥
 तत्रैव च समायाति तद्धि ‡ छिन्दति भिन्दति ।
 या ते रात्रिर्महारात्रिः सा ते रात्रिर्महानिशा ॥
 या रात्रिः शल्यविद्धस्य शूलाग्रारोपितस्य च ।

* अत्र लवणम् इति स्थाने कन्दोऽनुरोधात् तत्पदद्वयं प्रपठितम् ।

† अत्र वसतिर्योजनशतेत्यत्र प्रयोगे प्रथमतः “यदि” योजनीयम् ।

‡ अत्रापि तत्पदेन लवणं बोध्यम् ।

अङ्गिरामुनिराख्यातश्छन्दोऽनुष्टुबुदाहृतम् ॥
 अग्नीरात्रिः पुनर्दुर्गा भद्रकाली च देवता ।
 चिटिमन्त्राक्षरैः कुर्यात् षडङ्गानि समाहितः ॥
 पञ्चभिर्हृदयं प्रोक्तं त्रिभिर्वर्णैः शिरः स्मृतम् ।
 पञ्चवर्णैः शिखा प्रोक्ता कवचं करणाक्षरैः ॥
 पञ्चभिर्नेत्रमुद्दिष्टं युगलेनास्त्रमीरितम् ।
 तारं चिटिद्वयं पश्चाच्चाण्डालि तदनन्तरम् ॥
 महापदाख्यां तां ब्रूयादमुकं मे ततः परम् ।
 वशमानय ठद्वन् चिटिमन्त्र उदाहृतः ।
 चतुर्विंशत्यक्षरात्मा सर्वकामफलप्रदः ॥

अत्र मन्त्रः ।—ओं चिटि चिटि हृदयाय नमः । चाण्डालि शिरसे
 स्वाहा । महाचाण्डालि शिखायै वषट् । अमुकं मे कवचाय
 हं । वशमानय नेत्रत्रयाय वौषट् । स्वाहा अस्त्राय फट्” ।
 इति षडङ्गं विन्यस्य ध्यायेत् ।

नवकुङ्कुमनिभमग्निं रुचिराकल्पशतमाश्रये त्राक्षम् ।
 सुवशक्तीवरमभयं दोर्भिर्दधतं स्थितञ्च रक्तेऽजे ॥
 कालाम्बुवाहद्युतिमिन्दुवक्त्रां तालावलीशोभिपयोधराढ्याम् ।
 कपालपाशाङ्कुशनागहस्तां नीलाम्बराढ्यां युवतीं नमामि ॥
 कालाम्बुदाभामरिशङ्खशूलखड्गाढ्याहस्तां वरुणेन्दुचूडाम् ।
 भीमां त्रिनेत्रां जितशत्रुवर्गां दुर्गां स्मरेद्दुर्गतिभङ्गदक्षाम् ॥
 टङ्कं कपालं डमरुं त्रिशूलं संविभ्रती चन्द्रकलाऽवतंसा ।
 पिङ्गोर्द्विकेशी शितभीमदंष्ट्रा भूयाद्विभूत्यै मम भद्रकाली ॥

ऋक् पञ्चकं यजेत् सम्यग्युतं स्यात्तद्वशांशतः ।
 हविषा घृतसिक्तेन जुहुयादर्चितेऽनले ॥
 एवं कृते पुरश्चर्याप्रयोगे कुशलो भवेत् ।
 अग्निः यामवती ध्येया वश्याकर्षणकर्मणोः ॥

स्मरेद् दुर्गां भद्रकालीं मन्त्री मारणकर्मणि ।
 जानुप्रमाणे सलिले स्थित्वा निशि जपेन्मनुम् ।
 अनेन वाञ्छितः साध्यः किङ्करो जायते क्षणात् ॥ २५ ॥
 नाभिमात्रोदके स्थित्वा जपेन्मन्त्रमिमं सुधीः ।
 अष्टोत्तरसहस्रं यस्तस्य साध्यो वशो भवेत् ॥ २६ ॥
 ऋक्पञ्चकं जपेन्मन्त्री कण्ठमात्राभसि स्थितः ।
 सप्तभिर्दिवसैर्भूपान् वशयेद्विधिनाऽमुना ॥ २७ ॥
 विलिख्य तालपत्रे तं साध्यनाम्ना विदर्भितम् ।
 निक्षिप्य क्षीरसंमिश्रे जले तत् काथयेन्निशि ।
 वश्यो भवति साध्योऽसौ नात्र कार्या विचारणा ॥ २८ ॥
 तालपत्रे लिखित्वैनं भद्रकालीगृहे खनेत् ।
 वश्याय सर्वजन्तूनां प्रयोगोऽयमुदाहृतः ॥ २९ ॥
 ताम्रपात्रे समालिख्य मन्त्रं साध्यविदर्भितम् ।
 तापयेत् खादिरे वज्रौ मासाद्वश्यो भवेन्नरः ॥ ३० ॥
 त्रिकोणं कुण्डमासाद्य सम्यक् शास्त्रीकलक्षणम् ।
 तस्मिन् होमं प्रकुर्वीत संस्कृते हव्यवाहने ।
 प्रक्षाल्य गव्यदुग्धेन संशोध्य लवणं सुधीः ।
 सुचूर्णितं प्रजुहुयात् सप्ताहाद्वश्येज्जनान् ॥ ३१ ॥
 दधिमध्वाज्यसंसिक्तैः सैन्धवैर्जुहुयात्तथा ।
 वश्येदखिलान् देवान् चिरात् किमुत पार्थिवान् ॥ ३२ ॥
 विशुद्धं लवणप्रस्थं विभक्तं पञ्चधा पृथक् ।
 एकैकया प्रजुहुयात् पञ्चपञ्चाहमादरात् ।
 यस्य नाम स वश्यः स्यादनेन विधिना चिरात् ॥ ३३ ॥
 शुद्धं लवणमादाय जुहुयान्मधुरान्वितम् ।
 ऊनपञ्चाशदाहुत्या वशं नयति वाञ्छितम् ॥ ३४ ॥
 मधुरत्रयसंयुक्तैर्लवणत्रयसंयुतैः ।

जुहुयादशयेन्नारीं नरान्नरपतीनपि ।

मन्त्रं कृष्णवतीयादि प्रजपेद् यावदष्टमीम् ॥ ३५ ॥

पुत्तलीः पञ्चकुर्वीत साङ्गोपाङ्गाः समाः शुभाः ।

एका साध्यद्रुमेण स्यादन्या पिष्टमयी तथा ।

चक्रिहस्तमृदान्या स्यादन्या सिक्थमयी स्मृता ।

लवणप्रोक्तसम्भूतं चूर्णितं परिशोधितम् ।

कुडवं प्रोक्षयेत् क्षीरदध्याज्यमधुभिः सह ॥

गुडाज्यमधुभिः सम्यक् मिश्रितेनाऽमुना ततः ।

कुर्वीत पुत्तलीं सौम्यां सर्वावयवशोभिताम् ॥

प्राणमन्त्रकृतं यन्त्रमासां हृदि विनिर्दिशेत् ।

अस्यां प्राणान् प्रतिष्ठाप्य पूजयेत् कुसुमादिभिः ॥

पश्चात् कृष्णाष्टमीरात्रौ याममात्रे गते सति ।

विधाय मातृकान्यासं मन्त्रन्यासमनन्तरम् ॥

चिटिमन्त्रसमुद्भूतान् चतुर्विंशतिसंख्यकान् ।

ताराद्यान् विन्यसेद्वर्णान् स्थानेष्वेषु समाहितः ॥

मूर्ध्नि भाले दृशोः श्रुत्योर्नासायां चिवुके तथा ।

कण्ठहृत्स्तनयुग्मेषु कुक्षौ नाभौ कटिद्वये ॥

मेढ्रे पायौ प्रविन्यस्य शिष्यं वर्णचतुष्टयम् ।

ऊरुद्वये जानुयुगे जङ्घायुग्मे पदद्वये ॥

एवं विन्यस्तसर्वाङ्गो रक्तमाल्यानुलेपनम् ।

रक्तवस्त्रधरः शुद्धः पुत्तलीं दारुणा कृताम् ॥

अधोमुखीं खनेत् कुण्डे पिष्टजामासनादधः ।

मृन्मयीं प्रतिमां पाददेशे न्यसेत् तथाऽऽत्मनः ।

मधूच्छिष्टमयीं व्योम्नि कुण्डस्योर्ध्वं प्रलम्बयेत् ॥

लवणेन कृतां पश्चात् प्रतिमां संस्पृशन् जपेत् ।

ऋक्पञ्चकं यथा न्यायम् अष्टोत्तरसहस्रकम् ॥

संहृत्य चिटिमन्त्राणान् पुनस्तस्यास्तनौ न्यसेत् ।
 अङ्गुष्ठसन्धिप्रपदजङ्घाजानूरूपायुषु ।
 लिङ्गदेशे पुनर्नाभौ जठरे हृदयाम्बुजे ॥
 स्तनद्वये कन्धरायां चिवुके वदने पुनः ।
 घ्राणयोः कर्णयोरक्ष्णोर्ललाटे मूर्धनि क्रमात् ॥
 अग्निमादाय सन्दीप्य साध्यलक्षप्रदारुभिः ।
 अस्मिन्नभ्यर्च्य मन्त्रोक्तदेवतां रूप्यपात्रके ॥
 कुशीदजातीपुष्पैश्च दत्त्वाभ्यर्च्य प्रणमेत् सुधीः ।
 मन्त्रैरेतैः प्रयोगादावन्ते संयतमानसः ॥
 ओं त्वय्यनेनाज्यमित्वन्न ! निशायां हव्यवाहन ! ।
 हृदिषा मन्त्रजप्तेन तप्तो भव तया सह ॥
 ओं जातवेदो महादेव तप्तजाम्बूनदप्रभ ! ।
 स्वाहापते विश्वभक्ष्य लवणं दह शत्रुहन् ! ॥
 ओं सर्वेश्वरीशे ! सर्वाणि ! ग्रस्तं मुक्तं त्वया जगत् ।
 महादेवि ! नमस्तुभ्यं वरदे ! कामदा भव ॥
 ओं तप्तोमयि महादेवि ! महादेवस्य सुव्रते ! ।
 क्रियया पुरुषं हत्वा वशमानय सुव्रते ! ॥
 ओं दुर्गे ! दुर्गादिरहिते ! दुर्गसम्बोधनाकुले ! ।
 शङ्खचक्रधरे देवि ! दुष्टशत्रुभयङ्करि ! ॥
 नमस्ते दह शत्रुं मे वशमानय चण्डिके ! ।
 शाकम्भरि ! महादेवि ! शरणं मे भवानघे ! ॥
 ओं भद्रकाली भवामीष्टभद्रसिद्धप्रदायिनी ।
 सपत्नान् मे हन हन दह * शोषय तापय ॥
 ओं शूलासिशक्तिवज्राद्यैरुत्कृत्योत्कृत्य मारय ।

महादेवि ! महाकालि ! रक्षास्मानक्षतात्मिके ! ॥

माध्यं संस्कृत्य निर्भिद्य पुत्तलीं सप्तधातुतः ।

लवणं चूर्णयित्वा तु मधुगव्यसमन्वितम् ॥

समां पुत्तलिकां कृत्वा प्राणमन्त्रेण मन्विताम् ।

अष्टाविंशतिकृत्तन्तु अष्टोत्तरशतन्तु वा ॥

वृहद्वीजसमायुक्तं वायुवीजसमन्वितम् ।

हृदये स्थापयित्वा तु साध्यप्राणं विसर्जयेत् ।

ऋक्पञ्चकं समुच्चार्य जुहुयादेधितेऽनले ॥

ऋक्पञ्चको यथा ।—लवणमन्त्रस्य वरुणऋषिरनुष्टुप्छन्दो महा-
रात्रिर्भद्रकाली देवता क्लीं वीजं ह्रीं शक्तिः ह्रूं कीलकं आं ह्रां
ह्रीं श्रीं क्लीं आं क्रों सर्वसिद्धये विनियोगः ।

लवणाभ्रसि तीक्ष्णोऽसि उग्रोऽसि हृदयं तव ।

पृथ्वी लवणमाताऽस्ति तथैव वरुणः पिता ॥

तत्पचति पाचयति तच्च छिन्दति भिन्दति * ।

लवणे ह्यमाने तु कुतो निद्रा कुतो रतिः ॥

अमुकस्य दहाङ्गानि दह मांसं दह त्वचम् ।

दह त्वगस्थिरोमाणि अस्थिभ्यो मज्जिकां दह ॥

वसतिर्योजनशते नदीनाञ्च शतान्तरे ।

नगरे लौहप्राकारे कृष्णसर्पाकृतिर्गले ॥

सन्दग्ध्वानय मे शीघ्रं लवणस्य च तेजसा ।

या ते रात्रिर्महारात्रिः सा ते रात्रिर्महानिशा ॥

या रात्रिः शल्यविद्धस्य शूलाग्रारोपितस्य च ।

प्रथमे दक्षिणः पादस्तत्करस्तदनन्तरम् ॥

शिरस्तृतीयमाख्यातं वामहस्तमतःपरम् ।

* अत्रापि कथितोभयतत्पदस्थाने लवणं पठनीयं, प्रयोगसमये इति सङ्केपः ।

मध्यादूर्ध्वं पञ्चमं स्यादधोऽंशः षष्ठ ईरितः ॥
 सप्तमो वामपादः स्यादयं भागक्रमः स्मृतः ।
 सप्तसप्तविभागे वा प्रोक्तेष्वेषु यथाविधि ॥
 हुत्वैवमर्चयित्वैनं प्रणमेद्दण्डवत् ततः ।
 यजमानो धनैर्धान्यैः प्रणमेद् गुरुमात्मनः ॥
 प्रदद्याद्दक्षिणां तस्मै सहस्रं शतमेव वा ।
 गवां सुवर्णनिष्काणां भूमिं वा शस्यशालिनीम् ।
 सर्वशान्तिमवाप्नोति सर्वरक्षाकृतं भवेत् ॥

इति श्रीकृष्णविद्यावागीशभट्टाचार्यविरचितायां षट्कर्मदीपिकायां
 नवमीर्द्विः शः समाप्तः ।

सिद्धनागार्जुनकक्षपुटम् ।

यः शान्तः परमालयः परशिवः कङ्कालकालान्तको
 ध्यानातीत अनादिनित्यनिचयः सङ्कल्पसङ्कोचकः ।
 आभासान्तरभासकः समरसः सर्वात्मना बोधकः
 सोऽयं शर्म ददातु नित्यजगतां विद्यादिसिद्धाष्टकम् ॥
 या नित्या कुलकेलिशोभितवपुर्वोद्धोदिता जृम्भते
 पूर्णाभामृतकुण्डला परपरा मन्त्रात्मिका सिद्धिदा ।
 मालापुस्तकधारिणीं त्रिनयनां कुन्देन्दुवर्णोज्ज्वलाम्
 नित्यानन्दकुलप्रकाशजननीं वाग्देवतामाश्रये ॥
 येषां वक्ताच्छतं किञ्चिन्मणिमन्त्रौषधादिकम् ।
 तत्कर्मणि रतान् पूर्वं प्रणमामि महात्मनः ॥

संसारे बहुविस्तीर्णे विद्यासिद्धिरनेकधा ।
 प्रोक्तवाञ्छङ्करः पूर्वं यदि पृच्छति पार्वती * ॥
 अन्यैर्देवगणैः सिद्धैर्मुनिदेशिकसाधकैः ।
 यद् यदुक्तं हि शास्त्रेषु तत्सर्वमवलोकितम् ॥
 शाम्भवे यामले शास्त्रे मौले कौलेय डामरे ।
 स्वच्छन्दे काकुले शौचे राजतन्त्रे मृतेश्वरे ॥
 उड्डीशे वातुले तन्त्रे उच्छिष्टे सिद्धिशावरे ।
 किङ्किणी मेरुतन्त्रे च कालचण्डेश्वरे मते ॥
 शाकिनी-डाकिनीतन्त्रे रौद्रेऽनुग्रहनिग्रहे ।
 कौतुके शाल्यतन्त्रे च क्रियाकालगुणोत्तरे ॥
 हरमेखलके ग्रन्थे इन्द्रजाले रसार्णवे ।
 आथर्वणे महावेदे चार्वाके गारुडेऽपि च ॥
 इत्येवमागमोक्तञ्च वक्तादक्तेण यच्छ्रुतम् ।
 एतत् सर्वं समुद्धृत्य दध्नीष्टतमिवादरात् ॥
 साधकानां हितार्थाय मन्त्रखण्डमिहोच्यते ।
 विद्वेषव्याधिकरणं पशुशस्यार्थनाशनम् ।
 कौतुकञ्चेन्द्रजालञ्च यक्षिणीमन्त्रसाधनम् ॥
 चेटकञ्चाञ्जनं दिव्यमदृश्यं पादुकागतिम् ।
 गुटिका खेचरत्वञ्च मृतसञ्जीवनादिकम् ॥
 तथा कक्षपुटोसिद्धाः साङ्गोपाङ्गमनेकधा ।
 सुसाध्यं प्रत्ययोपेतं साधकानां हितं प्रियम् ॥
 तत्तन्मन्त्रमुखं ज्ञात्वा कर्त्तव्या सिद्धिमिच्छता ।
 मन्त्रसाधनकं पूर्वं सिद्धार्थं साधकोत्तमैः ॥

अथप्रयोगाः । वश्यमाकर्षणं स्तम्भं मोहमुच्चाटमारणम् ॥

विद्वेषव्याधिकरणं पशुशस्यार्थनाशनम् ।
 कौतुकञ्चेन्द्रजालञ्च यक्षिणीमन्त्रसाधनम् ॥
 चेटकञ्चाञ्जनं दिव्यमदृश्यं पादुकागतिम् ।
 गुटिका खेचरत्वञ्च मृतसञ्जीवनादिकम् ॥
 तथा कक्षपुटोसिद्धाः साङ्गोपाङ्गमनेकधा ।
 सुसाध्यं प्रत्ययोपेतं साधकानां हितं प्रियम् ॥
 तत्तन्मन्त्रमुखं ज्ञात्वा कर्त्तव्या सिद्धिमिच्छता ।
 मन्त्रसाधनकं पूर्वं सिद्धार्थं साधकोत्तमैः ॥

* अत्र यदि इत्यत्र यत्, एवं पृच्छति इत्यत्र अपृच्छदित्यन्वये बोध्यम् ।

विना मन्त्रविधानेन स सिद्धिं लब्धवान् भवेत् ।

अथ कूर्मचक्रम् ।

अथ मन्त्राऽंशकं वक्ष्ये मेरुतन्त्रे शिवोदिते ॥
 मन्त्रसाधकयोर्वर्णान् स्वरांश्च क्रमतः पृथक् ।
 विधाय सिद्धसाध्याद्यैर्गणयेन्मन्त्रवित्तमः ॥
 अनुस्वारं विसर्गञ्च जिह्वामूलीयसंज्ञकम् ।
 सहितोच्चारणात् प्राप्तं केवलाक्षरसंयुतम् ॥
 अपभ्रंशाक्षरं त्यक्त्वा साधकश्चात्र शोधयेत् ।
 व्यञ्जनैर्व्यञ्जनं शोध्यं स्वरैर्नाम स्वरास्तथा ॥
 आद्यमाद्येन संशोध्यं द्वितीयेन द्वितीयकम् ।
 अनेनैव प्रकारेण शेषा शोध्या यथाक्रमम् ॥
 आद्यं यदक्षरं नान्ना गोपनेन तदादितः ।
 एवं मन्त्राक्षरं स्थानं मात्राङ्गायामयं क्रमः ॥
 चतुष्कञ्च चतुष्कञ्च परित्यज्यं पुनः पुनः ।
 सिद्धसाध्यसुसिद्धारिसंज्ञयैव यथाक्रमम् ॥
 एवं क्रमेण सर्वेषां मन्त्राणां गणने कृते ।
 कियत् सिद्धं कियत् साध्यमित्याद्यपि विचिन्तयेत् ॥
 यन्त्रमन्त्रे भवेदेतत् सिद्धादीनां चतुष्टयम् ।
 स मन्त्रसिद्ध इत्युक्तः साध्यो वै सिद्धिवर्जितः ॥
 रिपुवर्जं मन्त्रयन्त्रं सा सुसिद्धिरिहोच्यते ।
 सुसिद्धिमविहीनञ्च यन्त्रं यच्छत्रुभूषणम् ॥
 आदिसिद्धान्तसिद्धोऽयं मध्यसिद्धोऽथवा भवेत् ।
 सुसिद्धः स तु विज्ञेयः साधकानां फलप्रदः ॥
 आदावन्ते सुसिद्धोऽयं त्रैलोक्यमपि दास्यति ।
 आदावन्ते च साध्यो यः सोऽतिकालेन सिध्यति ॥
 आदावन्ते च यः शत्रुः साधकं मारयत्यलम् ।

निशायां कुरुते मोहं धूपो गुग्गुलुसंयुतः ॥ ४ ॥
 कुक्कुटाण्डकपालानि फलिनी तालकं वचा ।
 कनकाग्नियुतो धूपः स्वस्थस्यावेशकारकः ॥ ५ ॥
 तृणान्तरजलौकाया विष्ठा वाऽजगरोद्भवा ।
 तच्चूर्णैर्धूपिता रात्रौ मुह्यन्ति प्राणिनो ध्रुवम् ॥ ६ ॥
 हलिनीविषधुस्तूरशिखिविष्ठाभिरन्वितः ।
 समभागस्तथा धूपो मोहयत्येव निश्चितम् ॥ ७ ॥
 विशालाऽग्निशिलाचूर्णं लाङ्गली शिखरी जटा ।
 महिषाक्षञ्च तुल्यं स्याद्धूपो मोहयते नरम् ॥ ८ ॥
 तालकोन्मत्तबीजानां पानं मोहयते नरम् ।
 समं क्षीरसिताऽङ्गोलपानात् स्वस्थः भवेन्नरः ॥ ९ ॥
 कुच्छन्दरी सर्पमुण्डं वृश्चिकस्य तु कण्टकम् ।
 हरितालं समं धूपो मोहावेशकरो नृणाम् ॥ १० ॥
 घुणचूर्णं विषं विष्वं मोहिनी अङ्गुलिः * कणा ।
 विशाला स्वर्णबीजानि सर्षपा मादनं फलम् ॥
 रक्ताश्वमारचूर्णन्तु समभागन्तु भावयेत् ।
 आदित्यफलतूलञ्च तन्तुवर्त्तिं विधाय च ॥
 कुसुम्भ तन्तुभिर्गाढं मायाबीजेन वेष्टितम् ।
 सप्तधा कनकद्रावैर्भावयेच्छोषयेत् पुनः ॥
 डुण्डुभो जलसर्पो वा वसां तस्य समाहरेत् ।
 वसालिप्तां पूर्ववर्त्तिं प्रज्वाल्य धारयेद् गृहे ।
 ये पश्यन्ति गृहे वाह्ये मुह्यन्ति न पतन्ति च ॥ ११ ॥
 मदनोडुस्वरश्चिञ्चा प्रियङ्गु क्षामलीफलम् ।
 बदरी च फलान्येषां प्रतिसप्त समाहरेत् ॥

पुथार्के नरमूत्रेण कुमार्युत्तरसेन च ।

सम्प्रेष्य गुटिका कार्या तिलको मोहकारकः ॥

“ओं जं जम्भायै नमः । क्षुं स्तम्भायैः नमः । ओं सम्मोह
नमः । ओं ह्यं शोषायै नमः । ओं महाभैरवाय नमः
ओं श्रीभैरवानन्द आज्ञापय श्रीवीरभद्र ! आज्ञापय”

एवं स्तम्भादिमन्त्रैर्मोहनप्रयोगा अष्टोत्तरशतमभिमन्त्र प्रयोज्याः ॥ १२ ॥

प्रत्यानयनकं वक्ष्ये येन मोहो विनश्यति ।

शतपुष्पं घृतं क्षीरं श्वेतार्कञ्च पिवेत् सुधीः ।

गोसर्पिःसुरधूपेन मोहात् सुस्थो भविष्यति ॥ १३ ॥

अथ उच्चाटनम् ।

अथातः सम्प्रवक्ष्यामि शत्रूणां दुष्टचेतसाम् ।

उच्चाटघातविस्फोट-व्याध्युन्मादादिकारणम् ॥

पशुशस्यार्थनाशञ्च प्रवक्ष्यामि समासतः ।

वेदशास्त्रागमाद्येषु ब्रह्मविष्णुमहेश्वरैः ॥

कथितं सर्वदा सर्वैर्दुष्टदण्डो विधीयते ॥ १ ॥

येनाहृतं गृहं क्षेत्रं कलत्रं धनधान्यकम् ।

मानं वा खण्डितं येन तस्य दण्डो विधीयते ॥ २ ॥

उड्डीशं यो न जानाति सन्तुष्टः किं करिष्यति !

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन दुष्टदण्डो विधीयते ।

हतो यो नाऽतिकोपेन सोऽतिशोकेन सिध्यति ॥ ३ ॥

पञ्चाङ्गुलं चित्रकस्य मूलं ग्राह्यं पुनर्वसौ ।

सप्ताभिमन्त्रितं गेहे निखन्योच्चाटनं भवेत् ॥

“ओं लोहितमुखि ! स्वाहा” ॥ ४ ॥

स्वात्यामौडुम्बरं ब्रध्नं मन्त्रितं चतुरङ्गुलम् ।

तं यस्य निखनेद् गेहे तस्यैवोच्चाटनं भवेत् ॥

“ओं गिलि स्वाहा” ॥ ५ ॥

भरण्यामङ्गलीमात्रमुलूकास्थि च कौलकम् ।

सप्ताभिमन्त्रितं गेहे निखन्योच्चाटनं भवेत् ॥

“ओं दह दह दल दल स्वाहा” ॥ ६ ॥

काकोलूकस्य पक्षन्तु हुत्वा ह्यष्टाधिकं शतम् ।

यन्नाम्ना मन्त्रयोगेन तस्य चोच्चाटनं भवेत् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय दंष्ट्राकरालाय अमुकं सपुत्तपशु-
वान्धवैः सह हन हन दह दह पच पच शीघ्रमुच्चाटय हुं फट्
स्वाहा ठः ठः” ॥ ७ ॥

पारावतवसा ग्राह्या यस्य नाम्ना तु तां क्षिपेत् ।

गृहे तूच्चाटयेच्छीघ्रं कोपान्मन्त्रं समुच्चरेत् ॥ ८ ॥

नरास्थिकौलकं धीरः निखन्याच्चतुरङ्गुलम् ।

मन्त्रयुक्तमरिद्वारे सत्यमुच्चाटनं भवेत् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय अमुकं गृह्ण गृह्ण पच पच त्रासय
त्रासय त्रोटय त्रोटय नाशय नाशय पशुपतिराज्ञापयति ठः ठः” ।

उक्तयोगद्वये अयं मन्त्रः ॥ ९ ॥

मध्याह्ने लुठते भूमौ गर्दभो यत्र धूलिकाम् ।

उदङ्मुख उदीच्यान्तु गृह्णीयाद्वामपाणिना ।

यद्गृहे क्षिप्यते धूलिस्तस्यैवोच्चाटनं भवेत् ॥ १० ॥

काकस्य मस्तकं ग्राह्यं तिलतैलेन पाचयेत् ।

तत्तैलाभ्यङ्गमात्रेण शत्रोरुच्चाटनं भवेत् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय ज्वालाग्निसंख्यादंष्ट्राद्रावणाय
स्वाहा” । उक्तयोगद्वये अयं मन्त्रः ॥ ११ ॥

अश्वत्थकौलमखिन्यां निखनेत् सप्तमन्त्रितम् ।

यस्य गेहे भवेत् सत्यं * शीघ्रमुच्चाटकारकम् ॥

“ओं खं गुः खः खाखाविनी स्वाहा” ॥ १२ ॥

कृत्तिकायां सर्जकीलं निखनेत् सप्तमन्त्रितम् ।

यस्य गेहे च तं शत्रुं शीघ्रमुच्चाटयेद् गृहात् ॥

“ओं नमो भगवति द्रुत द्रुत स्वाहा” ॥ १३ ॥

निम्बकीलकमार्द्रायां निखनेत् सप्तमन्त्रितम् ।

यस्य गेहे च तं शत्रुं शीघ्रमुच्चाटयेद् गृहात् ॥

“ओं नमो भगवति कामरूपिणि स्वाहा” ॥ १४ ॥

शिवालयाङ्गौमवारे आदाय चतुरिष्टकाः ।

प्रत्येकं प्रतिकोणे तु निखनेच्छत्रुमन्दिरे ।

निखनेत् तद्गृहद्वारि अधःपुष्पं सचन्दनम् ॥

सप्तरात्रे न सन्देहो महदुच्चाटनं भवेत् ।

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय वायुरूपाय चुनु चुनु ठः

ठः” ॥ १५ ॥

गुञ्जामूलं गृहद्वारे निखन्योच्चाटनं भवेत् ।

अथवा मूलनक्षत्रे न्यस्तं खदिरव्रध्नकम् ॥ १६ ॥

धात्रीफलस्य चूर्णन्तु अङ्गोलतैलभावितम् ।

उच्चाटितो भवेन्मूर्ध्नि स्नानान्नोक्षीरतः सुखी ॥ १७ ॥

ब्रह्मदण्डीं चिताभस्म विडालस्यास्थि वाऽऽहरत् ।

समं शूकरमांसञ्च कच्छपस्य शिरस्तथा ॥

नृकपाले विनिक्षिप्य निखनेच्छत्रुमन्दिरे ।

सकुटुम्बं समूलञ्च सत्यमुच्चाटयेत् क्षणात् ॥ १८ ॥

नरवाराहमांसञ्च गृध्रस्यास्थि विषं समम् ।

गोपादं महिषीपादं निखनेच्छत्रुमन्दिरे ।

उलूकपक्षाण्यथवा महदुच्चाटनं भवेत् ॥ १९ ॥

ब्रह्मदण्डी चिताभस्म चित्रकं रुधिरं विषम् ।

शूकरस्य तु रोमाणि बीजतिलं सनिम्बकम् ।

सप्ताहं शत्रुनाम्ना तु हुत्वा चोच्चाटनं भवेत् ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय उच्छादय उच्छादय
टाटय उच्चाटय हन हन ठः ठः” । गुञ्जादौनामुक्तानामयं
॥ २० ॥

कृष्णपक्षे शनौ भौमे भरण्यार्द्राऽथ कृत्तिका ।

चितिकाष्ठाग्रमादाय कीलकं चतुरङ्गुलम् ॥

वेष्टयेच्छ्वकेशैस्तु आग्नेय्यां दिशि मन्त्रयेत् ।

अष्टोत्तरशतं जप्त्वा सूर्यं दृष्ट्वाऽतिकोपतः ।

तं यस्य निखनेद्वारे शीघ्रमुच्चाटनं भवेत् ॥

“ओं क्लीं यम यम उल्लूककराले विद्युज्जिह्वे ! अमुक-
टाटय हुं फट्” ॥ २१ ॥

कागरक्तं विषं राजी चिताऽङ्गारैः सहैकतः ।

नामग्रस्तं लिखेन्मन्त्रं काकपक्षेऽतिरोषतः ।

श्मशाने निखनेत्तच्च दशाहादेव साधयेत् ॥

“ओं द्रीं देद्रां दद्रां तद्रां उच्चाटय द्रां ठः” “ओं क्लीं रेद्रां द्रां
तद्रां अमुकं उच्चाटय द्रां ठः” ॥ २२ ॥

उद्रारूढं रिपुं ध्यात्वा हन्याद्दण्डेन मन्त्रितः ।

दक्षिणादिक् त्रिसप्ताहं देशादुच्चाटयेद्रिपुम् ॥

“ओं क्लीं यम यम उल्लूककराले विद्युज्जिह्वे ! अमुकमुच्चाटय
फट्” ॥ २३ ॥

काकपक्षं रवौ ग्राह्यं वेष्टयेदहिकञ्चुकैः ।

कुसुम्भसूत्रैस्तद्वाह्ये वेष्टितव्यं ततः पुनः ॥

निखपक्षे रिपोर्नाम लिखित्वा वेष्टयेच्च तम् ।

तद्वह्निश्चितिभस्मेन मृतवस्त्रेण वेष्टयेत् ।

तं यस्य निखनेद्वारे तस्यैवोच्चाटनं भवेत् ॥ २४ ॥

अधःपुष्पीमुरामांसी-चितिभस्मसमन्वितम् ।

कूर्ममुण्डञ्च पत्रस्थं निखनेच्छतुवेश्मनि ।

उच्चाटितो भवेच्छत्रुः सप्तरात्रान्न संशयः ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय उच्छादय उच्छ
विद्वेषय विद्वेषय हन हन ठः ठः” । उक्तयोगद्वये अयं मन्त्रः ॥ २

रवौ गृध्रालयो ग्राह्यः पुनः काकालयो रवौ ।

चितिकाष्ठं रवौ पश्चात् सर्षपन्तु रवौ दहेत् ॥

ग्रामाद्वहिश्च तद्भस्म स्थापयेन्निक्षिपेद्रिपोः ।

मूर्धन्युच्चाटितो गच्छेद्भोमयस्नानतः सुखी ॥ २६ ॥

हृकलासं निहन्यादौ स्थापयेत् पूजयेत् पुनः ।

श्वेतवस्त्रेण संवेष्ट्य किञ्चित् कुर्याच्च रोदनम् ॥

ततः काकालयोः ग्राह्यः चाण्डालानां गृहान्तिके ।

श्मशानवह्निना चैव दहनीयौ चतुष्पथे ॥

उच्चाटनं भवेत् तस्य स्त्रीपुत्रपशुबान्धवैः ।

तद्भस्म वस्त्रसम्बद्धं क्षिपेद् यस्य गृहोपरि ॥ २७ ॥

निम्बात् काकालयं दग्ध्वा ब्रह्मदण्डीञ्च भस्म तत् ।

स्नेच्छचाण्डालविप्राणां त्रयाणां चितिभस्म च ॥

भूमधूच्छिष्टसंयुक्तां गुटिकां कारयेद् दृढाम् ।

शत्रोः शिरसि नद्याञ्च क्षिपेदुच्चाटयेद्रिपुम् ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय दंष्ट्राकरालाय कर्
रूपाय अमुकं सपुत्रपशुबान्धवं हन हन दह दह मय
श्रीघ्नमुच्चाटय हुं फट् ठः ठः” । उक्तयोगत्रयाणामयं मन्त्रः ॥ २८

चतुर्दिङ्मृत्तिका ग्राह्या ग्रामस्य नगरस्य वा ।

वृषभस्य मलैः सार्धं पञ्चपुत्तलिकाः क्रमात् ॥

ताः ग्रामस्य चतुर्दिक्षु एकैकं निखनेत् पुनः ।

पञ्चमीं ग्राममध्ये तु कुण्डे वा निखनेद्भुवि ॥

हुनेदष्टसहस्रन्तु तत्रैव कनकानले ।

तद्भस्ममुष्टिमादाय तस्मिन् ग्रामे विनिक्षिपेत् ।

सप्ताभिमन्त्रितं कृत्वा ग्रामस्योच्चाटनं भवेत् ॥

“ओ नमो भगवते महाकालाय दह दह भञ्जय भञ्जय
मोहय मोहय स्मर निग्रह ठः ठः हुं फट्” ॥ २९ ॥

ब्रह्मदण्डीं चिताभस्म शिवलिङ्गेषु लेपयेत् ।

गृध्रास्थि च मनुष्यास्थि केशैश्चण्डालविप्रयोः ।

सूत्रेण च दिशो बद्ध्वा देशस्योच्चाटनं भवेत् ॥

ओं नमः कालरात्रि शूलहस्ते महिषवाहिनि रुद्रकालकृत-
शेखरे आगच्छ आगच्छ भगवति ! अतुलवीर्य्ये सर्वकर्माणि
मे वशं कुरु कुरु महेश्वर आज्ञापयति श्रीं श्रीं श्रीं
स्वाहा” ॥ ३० ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कक्षपुटे मोहनोच्चाटनं नाम

नवमः पटलः ।

अथ मारणम् ।

नरास्थिकीलं पुण्ये तु गृह्णीयाच्चतुरङ्गुलम् ।

निखनेत्तं गृहे यस्य भवेत् तस्य कुलक्षयः ॥

“ओं वुं वुं भूं भूं वुं फट् स्वाहा” ॥ १ ॥

अश्वास्थिकीलमश्विन्यां निखनेच्चतुरङ्गुलम् ।

शत्रोर्गेहे निहन्त्याशु कुटुम्बं वैरिणां कुलम् ॥

“ओं सुर सुरे स्वाहा” ॥ २ ॥

सर्पास्थ्यङ्गुलमात्रन्तु ह्यश्लेषायां रिपोर्गृहे ।

निखनेत् सप्तधा जप्तं मारयेद्रिपुसन्ततिम् ॥

“ओं जयविजयति स्वाहा” ॥ ३ ॥

भूते काकालयो ग्राह्यः देयश्चाग्नौ सचेतसा ।

अङ्गुल्येकेन तद्गन्धं शत्रुमूर्धनि निक्षिपेत् ।

स्त्रियते नात्र सन्देहो गृहे क्षिप्ते कुलक्षयः ॥

“श्रीं नमो भगवते रुद्राय मारय मारय नमः स्वाहा” ॥४॥

षड्बिन्दुवृश्चिकौ ग्राह्यौ विषं तद्वानरीफलम् ।

एतच्चूर्णं प्रदातव्यं शत्रुशय्याऽऽसनादिषु ।

जायते स्फोटकी तीव्रा दशाहान्मारणं ध्रुवम् ॥ ५ ॥

मातुलुङ्गस्य बीजानि कीटं षड्बिन्दुसंज्ञकम् ।

कपिकच्छुकरोमाणि हिङ्गु वैभीतकं फलम् ।

एतानि समचूर्णानि तथा मण्डलकारिका ।

पूर्ववत् प्रक्षिपेत् शत्रोर्मारणं भवति ध्रुवम् ॥ ६ ॥

तिलैः पलं सकुमुदैः समाऽंशं रक्तचन्दनम् ।

कुष्ठकुकुटपित्तञ्च लेपनेन सुखावहम् ॥ ७ ॥

स्वर्णकेशञ्च सङ्गाह्यं तदास्ये शत्रुजं मलम् ।

क्षिप्त्वा तद्रक्तसूत्रेण वेष्टयित्वा ततः पुनः ॥

भस्मांतकफलैः सार्धं रुद्ध्वा तन्मारयेद्रिपुम् ।

प्रक्षालयेच्छनैरङ्गिस्तज्जीवात् तस्य जीवनम् ॥ ८ ॥

स्नानभूमूत्रभूमृत्तां सर्पवक्त्रे विनिक्षिपेत् ।

वेष्टयेत् कृष्णसूत्रेण मार्गमध्ये अधोमुखम् ।

निखनेन्म्रियते शत्रुस्तस्योत्पाटे सुखं भवेत् ॥ ९ ॥

गर्दभस्यास्थि चादाय कृष्णाऽजगरकं शिरः ।

निखनेद् यस्य तद्वारे मारणोच्चाटनं भवेत् ॥

“श्रीं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय अमुकं मारय मारय” ।

उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ १० ॥

ग्राह्या कृष्णचतुर्दश्यां शाखा भूततरोः स्थिता ।

मृतकस्य हृदिस्थैश्च भूतकाष्ठैश्च तां दहेत् ।

तदङ्गारैर्लिखेन्मन्त्रं तदा शत्रुर्मृतो भवेत् ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेखराय अमुकं हर हर रक्ष रक्ष
कालरूपेण स्वाहा” ॥ ११ ॥

वामदन्तं कुलीरस्य अधोभागस्थमाहरेत् ।
शराग्रे तत्फलं कुर्याद् धनुश्च विजितेन्द्रियः ॥
गवां शिरागुणं कृत्वा शत्रुं कुर्याच्च मृन्मयम् ।
तं हन्यात् तेन बाणेन म्रियते तत्क्षणाद्रिपुः ॥
“ओं नमो भगवते रुद्राय यमरूपिणे कालं संशयावर्त्ते
संहारे शत्रुम् अमुकं हन हन धुन धुन पाचय घातय हुं फट
ठः ठः ठः” ॥ १२ ॥

गोधालाङ्गूलमूलञ्च कृकलासशिरस्तथा ।
इन्द्रगोपं वंशशिखा अस्थि मूत्रं गजस्य च ॥
हालाहलं नृमूलेण समभागं सुपेषितम् ।
तेन स्पर्शनमात्रेण स्फोटकैर्म्रियते रिपुः ॥ १३ ॥
ऊर्णनाभञ्च शङ्खिन्दुं समाऽंशं कृष्णवृश्चिकम् ।
यस्याङ्गे निक्षिपेच्चूर्णं सप्ताहात् स्फोटकैर्मृतिः ।
मयूरपिच्छनीलाञ्जं पिष्ट्वा लेपो सुखावहः ॥ १४ ॥
रिपुविष्टां वृश्चिकञ्च खनित्वा भुवि निक्षिपेत् ।
आच्छाद्याच्छादनेनाथ तत्पृष्ठे मृत्तिकां क्षिपेत् ।
म्रियते मलरोधेन उडरेत् स सुखी भवेत् ॥ १५ ॥
यो मृतो भरणी भीमे तद्गस्मादाय रक्षयेत् ।
रिपुविष्टासमायुक्तं शरावसम्पुटोदरे ॥
मृतकेशैस्तदा वेष्ट्य शून्याऽऽगारेषु लम्बयेत् ।
यावच्छुष्यति तद्विष्टा तावच्छत्रुर्मृतो भवेत् ॥ १६ ॥
मुण्डमादाय गोश्चैव तद्वक्त्रे सर्षपान् क्षिपेत् ।
मृदालिप्य पचेदग्नौ गृहीत्वा सर्षपांस्ततः ।
यस्याङ्गे प्रक्षिपेत् तस्मात् स्फोटकैर्म्रियते रिपुः ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय अमुकं कालरूपेण
ठः ठः ठः” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ १७ ॥

श्वेतापराजितामूलं कुष्ठं लवणकं विषम् ।
शशवाराहमायूरगोधानां पित्तकं तथा ॥
महानिम्बस्य पत्राणि समं सप्तदिनं हुनेत् ।
मारयेदद्भुतं शत्रुं यदि साक्षान्महासुरम् ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय मम शत्रुं गृह्ण गृह्ण
स्वाहा” ॥ १८ ॥

स्थानभ्रष्टस्य लिङ्गस्य मूर्ध्नि पत्रं समालिखेत् ।
सपुष्पं क्वागरक्तेन चित्यङ्गारविषेण च ॥
लिखित्वा रोषचित्तेन तच्छेषं लेखयेत् करौ ।
अश्वचर्मासने स्थित्वा ततो मन्त्रमिमं जपेत् ॥

“ओं नमो भगवते रक्तवर्णे चतुर्भुजे ऊर्ध्वकेशे विक्लतानने
कालरात्रिमानुषाणां वसारुधिरभोजने अमुकस्य प्राप्तकालस्य
मृत्युप्रदे हुं फट् हन हन दह दह मांसं रुधिरं पिब पिब
पच पच हुं फट्” ।

अमुं मन्त्रं जपेद्रात्रौ रोषचित्तो रिपुं स्मरेत् ।
अर्द्धरात्रौ तु हस्ताभ्यां मार्जयेत्लिङ्गमस्तके ॥
भ्रष्टे पत्रे मस्तकस्थे तत्क्षणान्म्रियते रिपुः ।
दृष्टः प्रत्यय एवायं सिद्धयोग उदाहृतः ॥ १९ ॥
रक्ताश्वमारजं बाणं शुनोऽस्थिनिर्मितं धनुः ।
मृतकेशैर्गुणं कुर्यादुत्तरादक्षिणामुखः ॥
वकारसदृशान् कुर्यात् सिन्दूरैः सप्तमण्डलान् ।
कुक्कुटं शत्रुनाम्ना तु सप्तमे मण्डले स्थिते ॥
प्रत्येकमण्डले पूज्यं धनुर्बाणञ्च मन्त्रतः ।

क्रमात् परमण्डले प्राप्ते ततो हन्याच्च कुकुटम् ।

मन्त्रेण म्रियते सोऽपि दूरस्थोऽपि रिपुः क्षणात् ॥ २० ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कक्षपुटे मारणं

नाम दशमः पटलः ।

अथ विद्वेषणम् ।

काकोलूकस्य पक्षांस्तु ययोर्नाम्ना तु होमयेत् ।

उभयोर्नश्यति प्रीतिः कुरुपाण्डवयोरिव ॥ १ ॥

काकोलूकखराश्वानां चतुर्णां ग्राहयेच्छिरः ।

निखनेद् द्वारदेशे तु तद्गृहे कलहः सदा ॥ २ ॥

ब्रह्मदण्डास्तु मूलानि काकमस्तकमेव च ।

जातीपुष्परसैर्भाज्यं सप्तरात्रं ततः पुनः ।

विद्वेषकारको धूपः शिखिपिच्छाहिकञ्चुकः ॥ ३ ॥

मूषमार्जाररोमाणि विप्रस्य क्षपणस्य च ।

एष विद्वेषको धूपः पत्न्योः पित्रोः सुतस्य च ॥ ४ ॥

उलूकजिह्वामादाय विदारोरसभाविताम् ।

सोदराणामयं धूपो भवेद्विद्वेषकारकः ॥ ५ ॥

अधःपुष्पीं सोमवारे सूत्रेणावेष्ट्य मन्त्रयेत् ।

भौमवारे समुद्धृत्य पाटयेत् तां द्विधा समम् ।

यस्य नाम्ना क्षिपेन्नद्यां सा स्त्री सत्यं पतिं त्यजेत् ॥ ६ ॥

काकोलूकस्य पक्षांस्तु मार्जारस्य नखानि च ।

पादपांशु तयोर्ग्राह्यं कटुतैलेन होमयेत् ।

एकविंशदिने तेषां विद्वेषो जायते ध्रुवम् ॥ ७ ॥

आर्द्रायां विप्रमार्जार-मूषकक्षपणस्य च ।

केशरोमाणि संगृह्य सम्यक् चूर्णं प्रकल्पयेत् ।

तल्लिप्तदर्पणं दृष्ट्वा विद्विषन्ति परस्परम् ॥ ८ ॥

महिषीच्छागयोर्मंदोद्यतदीपस्य कज्जलैः ।

अञ्जिताक्षो नरः पश्येद्विद्विषन्ति परस्परम् * ॥ ९ ॥

ब्रह्मवृक्षस्य शुष्कस्य काष्ठमेकं समाहरेत् ।

तत् क्षिन्द्यात् क्रकचेनैव तच्चूर्णं चान्तरीक्षतः ।

गृहीत्वा तद्वयोर्मध्ये निक्षिपेद् द्वेषकृत् ततः ॥ १० ॥

चिल्लमार्जारवाराहरोमाणि मूषकस्य च ।

अनेन धूपमात्रेण विद्विषन्ति परस्परम् ॥

“ओं नमो महाकपालिनि ! वृश्चिकोदरे दण्डपाशधरे
अमुकस्यामुकेन सह विद्वेषं कुरु कुरु स्वाहा” ॥ ११ ॥

धुस्तूरकरसैलिङ्गा चित्यङ्गारं ततो लिखेत् ।

नाममन्त्रयुतौ यन्त्रौ स्थापयेत् तौ पृथक् पृथक् ॥

नद्यामुभयतीरस्थे निखनेहक्षमूलके ।

यन्त्राभ्यां लिखितौ यन्त्रौ तयोर्द्वेषः प्रजायते ॥

चतुरस्रे द्वयोः कुण्डे नाम वै मन्त्रगर्भितम् ।

साधको मन्त्रसिद्धात्मा लिखन् सिद्धिमवाप्नुयात् ॥ १२ ॥

एकहस्ते काकपक्षमुलूकस्यापरे करे ।

दर्भवत् धारयेद् यन्त्रात् त्रिसप्ताहं जलाञ्जलिम् ॥

नित्यं नद्यां प्रदातव्यमष्टोत्तरसहस्रकम् ।

परस्परं भवेद् द्वेषः सिद्धयोग उदाहृतः ॥

“ओं आमोदकि प्रमोदकि गौरि मे गौरि ! अमुकस्य अ
केन सह काकोलूकादिवत् कुरु कुरु स्त्रीं स्त्रीं स्वाहा” ॥ १३ ॥

अथ व्याधिजननम् ।

विल्ववृक्षोद्भवैः काष्ठैः करण्डं कारयेद् बुधः ।

पिचुमर्दोद्भवैः काष्ठैः पिधानं कारयेद् ततः ॥
तत्र मध्ये क्षिपेन्मूर्तिमुत्तानां जीवितान्विताम् * ।
वर्त्तिमुच्छिष्टसिक्तां वा शत्रोस्तस्योदरे क्षिपेत् ॥
कीलयेत् कण्टकेनैव निखनेत् सम्पुटे क्षिपेत् ।
व्याधिस्तस्य भवेच्छत्रोः पुनस्तत् चालनात् सुखी ॥ १ ॥
भस्मातकरसो गुञ्जा ऊर्णनाभिः सुचूर्णितम् ।
क्षिपेद्रात्रौ भवेत् कुष्ठं सिताक्षीरं पिवेत् सुखी ॥ २ ॥
वानरीफलरोमाणि विषभस्मातचित्रकम् ।
गुञ्जायुतं क्षिपेद्रात्रौ स्यान्नूता वेदनान्विता ॥
ऊशीरं चन्दनञ्चैव प्रियङ्गुं रक्तचन्दनम् ।
तगरं पेपयेत् तोयैर्लेपाङ्गुतां विनाशयेत् ॥ ३ ॥
कृष्णसर्पशिरो ग्राह्यं तद्वक्त्रे सर्पपान् क्षिपेत् ।
कृष्णभस्माततैलाभ्यां कृष्णसूत्रेण वेष्टयेत् ॥
वल्मीकमृत्तिकालिप्तं श्मशाने तु विपाचयेत् ।
सुपक्वसर्पपाः ग्राह्याः वानरीरोमसंयुतः ॥
शरङ्गीषवसन्तेषु गात्रे वा मूर्ध्नि निक्षिपेत् ।
प्रक्षेपाज्जायते लूता शत्रूणां वेदनान्विता ॥
प्रियङ्गुशर्कराकुष्ठ-रक्तपङ्कजकेशरैः ।
गिरिकर्णी निशा निम्बस्त्वजाक्षीरेण लेपयेत् ।
सप्ताहाज्जायते स्वस्थः कृपा चेद्रक्षयेद्रिपुम् ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय भूवाहने उन्मने

ग्राहा” । उक्तयोगानामथं मन्त्रः ॥ ४ ॥

बहुरूपधरो यस्तु सञ्चूर्ण्य कृकलासकम् ।

रक्तसर्पपमूलञ्च निष्कैकं भोजने † क्षिपेत् ।

* जीवितान्वितामित्र्यनेन प्राणप्रतिष्ठया कृताञ्जीवनसंस्कारान् ।

† भोजने इत्यत्र साध्यस्येति सम्बन्धयोजनयाऽन्वयी ज्ञेयः ।

गलत्कुष्ठी भवेच्छत्रुः स्वस्थो वा जायते क्वचित् ॥ ५ ॥

कुकलासं ग्रामचिह्नीं शाकं रक्तञ्च सार्धपम् ।

पिष्ट्वा तद्गुणादेव ह्यङ्गस्फोटकरं रिपोः ॥ ६ ॥

श्वेतापराजिता गुञ्जा सुश्वेता च जयन्तिका ।

पिष्ट्वा तद्गुणादेव समन्वेण निवर्त्तते ।

बालकं चन्दने द्वे च लेपोऽप्यत्र सुखावहः ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय कम्पने धूनने सु
मुञ्च दुर्गो सः” ॥ ७ ॥

कुकलासोद्भवं चर्म रिपुमूत्रेण पूरयेत् ।

मुखं बद्ध्वाऽश्वबालेन खनेद्भूमावधोमुखम् ।

मूत्ररोधो भवेत् तच्चोद्धृत्य चालनतः सुखम् ॥ ८ ॥

उलूकमस्तकं ग्राह्यं लवणेन प्रपूरयेत् ।

सप्ताहं ताम्रपात्रस्थमक्षकाष्ठेन चाञ्जयेत् ॥

दृष्टिस्तम्भकरं तत् स्यान्मरिचाक्षफलं तथा ॥ ९ ॥

त्र्यङ्गुलं त्वनुराधायामङ्गुलीमूलमाहरेत् ।

चक्षुरोगकरं गेहे निखनेहैरिणां ध्रुवम् ॥

“ओं अन्धे रहः अन्धे रहः स्वाहा” ॥ १० ॥

धुस्तूरकाष्ठैर्दग्ध्वादौ भ्रमरं मधुपूरितम् ।

जलकुम्भे क्षिपेत् तन्तु तत्पानाद्विधिरो रिपुः ।

जातीपुष्परसं पीत्वा स्वस्थो भवति तत्क्षणात् ॥ ११ ॥

सुहीचीरं यवचारं मृद्वनं पादपांशुकम् ।

सममेतत्प्रलेपेन शत्रुः खञ्जो भवत्यलम् ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय रुद्रशेखराय खञ्ज
सङ्कोचने ठः ठः” ॥ १२ ॥

तण्डुलीं पिप्पलीं शिग्रुमारणालेन पेषयेत् ।

लेपे पाने खाञ्जनाशः शत्रूणां नात्र संशयः ॥ १३ ॥

कृष्णसर्पस्य रक्तेन नीलमक्षीकपोतविट् ।

विष्ठां * विलेपयेद् यस्य खञ्जी भवति तत्क्षणात् ।

तिलतैलैर्बलायुग्मं पिष्ट्वा लिप्त्वा सुखी भवेत् ॥ १४ ॥

सर्पपञ्च शिलां तालं रौद्रतैलेन पाचयेत् ।

अभ्यङ्गे पादसङ्कोचं स्वस्थस्तैलात्तरञ्जनात् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्रशेखराय उड्डामरेश्वराय चल-
मालिने स्वाहा” ॥ १५ ॥

रक्तेन कृकलासस्य सर्पस्य हरितस्य वा ।

रञ्जिते लङ्घिते सूत्रे योषिद्रक्तं स्रवत्यलम् ।

उल्लङ्घने पुनः स्वस्था जायन्ते वरयोपितः ॥ १६ ॥

स्त्रीमूत्रभूमौ सार्द्रायां निखनेत् कृष्णवृश्चिकम् ।

वराङ्गे जायते दुःखमुद्धृते तु पुनः सुखम् ॥ १७ ॥

जम्बीरव्रध्नं हस्तर्क्षं दत्ते स्त्री दुर्भगा भवेत् ।

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय अमुकं गृह्ण गृह्ण
ठः ठः” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ १८ ॥

भङ्गीमूलं समुद्धृत्य कृष्णाष्टम्याञ्च चूर्णयेत् ।

भक्षे पाने क्षिपेन्मूर्ध्नि ज्वरातीसारकृद्भवेत् ।

वाजिकर्णायमूलेन स्वास्थ्यमुत्पद्यते पुनः ॥ १९ ॥

मुण्डमांसमुलूकस्य समञ्च खरकाकयोः ।

संगृह्य दासमुच्चार्य सोपवासो जपेदमुम् ॥

ज्वरेण दह्यते शत्रुरहोरात्रे कृते जपे ।

शुचिर्भूत्वा समाविष्टः सम्प्रखः स्नानमाचरेत् ।

आतुरस्य स्वयञ्चैव देवाग्रे जायते सुखी ॥ २० ॥

कलुलीवदने † क्षिप्तं ताम्बूलं वैरिणां मुखात् ।

* अत्र विष्ठाम् इति शब्दोर्विष्ठां ग्रहीतुर्महां समन्वयवाधे समिच्छानः ।

† कलुलीवदनपदेन तान्त्रिकपारिभाषिकं निष्टैव नपात्रं बोध्यम् ।

दन्तकाष्ठं च वा तेषां गोनासवदने क्षिपेत् ।

आस्यरोधो भवेत् तस्य दुष्टानां दण्ड ईदृशः ॥ २१ ॥

कृष्णसर्पमुखे न्यस्तां शत्रूणां मूत्रमृत्तिकाम् ।

वेष्टयेत् कृष्णसूत्रेण मूत्ररोगेण बाध्यते ॥ २२ ॥

श्वेतस्य करवीरस्य मूलं पुष्पञ्च चूर्णयेत् ।

विल्वमज्जा तु तद्गच्छे दत्तं स्याच्छर्दिहृदिद्रिपोः ॥ २३ ॥

भावयेत् पूगखण्डानि वज्रीक्षीरेण समधा ।

ताम्बूले तस्य तद्दत्तं तस्योष्ठे श्वेतकुष्ठकृत् ॥ २४ ॥

ताम्बूले इन्द्रगोपञ्च दंत्वास्ये श्वेतकुष्ठकृत् ।

प्रत्यायनं यथापूर्वं भक्ष्या वा सोमराजिका ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय उड्डामरेश्वराय अमुकं रोगेण
गृह्ण गृह्ण पच पच ताडय हृदय हुं फट् ठः ठः” । उक्तयोगानामयं
मन्त्रः ॥ २५ ॥

अजा-गो-घृतधूपेन सुखं सञ्जायते ध्रुवम् ।

धुस्तूरवीजेन्द्रयवं पारावतमलं समम् ।

ग्रहावेशकरो धूपो वामानां नात्र संशयः ॥

“ओं गृह्ण गृह्ण सुभगे ठः ठः” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ २६ ॥

लिखेन्नामाङ्कितं मन्त्रं श्मशानोद्धृतभस्मना ।

हस्तर्क्षे त्वङ्गुलं कीलं करवीरककाष्ठजम् ॥

निखनेत् कुम्भकारस्य शालायां भाण्डनाशकृत् ।

गोक्षुरं शृङ्गवेरञ्च वीजं वा कोकिलाक्षजम् ॥ २७ ॥

शूकरस्य मलं वाऽथ मूलं वा श्वेतगुञ्जकम् ।

पाकस्थाने तु भाण्डानां क्षिप्त्वा स्फोटयते ध्रुवम् ॥ २८ ॥

लनाकरञ्जवीजं वा टङ्गणेन सहैव तु ।

कृत्वा भाण्डं स्फुटत्येव उक्तानां मन्त्र उच्यते ॥

“ओं मदन मदन स्वाहा” ॥ २९ ॥

मधूककाष्ठकीलन्तु चित्रायां चतुरङ्गुलम् ।

निखनेत् तैलशालायां तैलं तत्र विनश्यति ॥ ३० ॥

कोकिलाक्षस्य बीजानि तैलयन्त्रस्य मध्यतः ।

निक्षिपेत् तैलभाण्डे वा न तैलं निःसरेत् ततः ॥

“ओं दह दह स्वाहा” ॥ ३१ ॥

रजकस्थानमृदाद्या वज्राकारान्तु कारयेत् ।

पण्यागारेऽथवा क्षेत्रे क्षिप्ते तत्र विनश्यति ॥

“ओं नमो भगवते वज्रिणे पातय वज्रं सुरपतिराज्ञापयति
फट् स्वाहा” ॥ ३२ ॥

यत्रेन्द्रचाप उत्तिष्ठेत् तत्र वल्मीकमृत्तिकाम् ।

आदाय कारयेद्वज्रं षट्कोणं दृढमद्भुतम् ॥

क्षेत्रमध्ये क्षिपत्येव शस्यनाशो भवेद् ध्रुवम् ।

सुराभाण्डे विनिक्षेपात् तद्भाण्डञ्च विनश्यति ॥

“ओं नमो भगवते वज्रकिरणे वज्रं पातय पातय एहोहि
वन् ! सुरपतिराज्ञापयति स्वाहा” ॥ ३३ ॥

गन्धकं चूर्णितं क्षेप्यं जलकुल्यान्तु तेन वै ।

नाशयेत् सर्वशाकानि सेकादुपवनानि च ॥ ३४ ॥

वालुकां श्वेतसिद्धार्थान् प्रक्षिपेत् क्षेत्रमध्यतः ।

शलभाः सरसाः कीटा वराहा मृगनूपिकाः ।

शशका तत्र नायान्ति मन्त्रविद्याप्रभावतः ॥

“ओं नमः सुरेहो बलजः परि परि शिलि स्वाहा” ।

सुरासुरान् नमस्कृत्य इमां विद्यां प्रयोजयेत् ।

एषा प्रयोगमात्रेण विद्या मे सिध्यते शिवा ॥ ३५ ॥

“जम्बुकानां मूषिकाणां मृगाणां वकानां शशकानामन्वेषां
क्षिप्त्वा दुष्टानां बन्धं करोति” ।

“आर्द्रपाणौ कृतघ्नस्य तेन पापेन लिप्यते ।

“यदि मन्त्रो न व्यतिक्रमेति स्वाहा” । एतन्मन्त्रद्वयं
वालुकाभिः सह श्वेतसर्षपान् सप्तवारमभिमन्त्र्य चेतसः
निक्षिपेत्, सर्वोपद्रवा नश्यन्ति ॥ ३६ ॥

मूषजम्बुककीटानां कुरुते तुण्डबन्धनम् ।

विद्यामङ्गदनाथस्य मन्त्रं वा भैरवस्य च * ॥

“ओं नमो जगन्नाथाय हर हर शिलि सर्वेषां त्वं प्राणि-
तुण्डबन्धनं कुरु कुरु मूकमूषककीटपतङ्गादिप्राणिनां तु
बन्धनं कुरु कुरु हुं फट् स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण यवं स-
प्तावारमभिमन्त्रितं वाटिकामध्ये निक्षिपेत्, पुष्पं फलं सम-
निरुपद्रवं भवति ॥ ३७ ॥

अथ षण्डीकरणम् ।

नरो मूत्रयते यत्र कृष्णवृश्चिककण्टकम् ।

निखनेज्जायते षण्ड उद्धृते च पुनः सुखी ॥ १ ॥

अजामूत्रेण सम्भाव्या निशा षड्विन्दुचूर्णकम् ।

पानाशनप्रयोगेण षण्डत्वं जायते नृणाम् ॥ २ ॥

तिलगोक्षुरयोश्चूर्णं क्वागीदुग्धेन पाचितम् ।

शीलितं मधुना युक्तं पिवेत् षण्डत्वशान्तये ॥ ३ ॥

जलीकादग्धचूर्णन्तु नवनीतेन भक्षितम् ।

यावज्जीवं न सन्देहो यूनां षण्डत्वकारकम् ।

धुस्तूरपुष्पभक्ष्येण पुनः सम्पद्यते सुखम् ॥ ४ ॥

अमायान्तु रवौ ग्राह्यं करञ्जस्य तु मूलकम् ।

सगुडं भक्षणात् सद्यः षण्डत्वं जायते नृणाम् ॥ ५ ॥

वृषीवृषाणां सङ्गाह्यमन्तरीक्षेण गोमयम् ।

साध्यस्य प्रतिमा तेन कृत्वाण्डे तस्य षण्डयेत् ।

* अङ्गदनाथस्य विद्याम् अथवा भैरवस्य मन्त्रश्च अतः परमेव कथयामि इत्य-
योजना ।

तत्क्षणाज्जायते षण्डो मन्त्रेणानेन मन्त्रितः ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय कामप्रचण्डाय हन हन
वैनतेय मुखेन खण्डय खण्डय स्वाहा” । अयं मन्त्रः सर्व-
षण्डीकरणे प्रयोज्यः ॥ ६ ॥

नक्षत्रे ह्यनुराधायां लाङ्गलीमूलमुदरेत् ।
निशामूत्रस्थले पुंसो निखनेत् षण्डतां व्रजेत् ।
समुद्धृत्य पुनः स्वास्थ्यं पूर्वमन्त्रेण योजयेत् ॥ ७ ॥

अथ भगवन्धनम् ।

स्वदाररक्षणार्थाय विश्वामित्रप्रकाशितम् ।
तद् यथा—पूर्वोक्तं लाङ्गलीमूलं वामपादस्य पांशुकम् ॥
शुक्तिसम्प्लुतं द्वाभ्यां लेपयेद्भगवन्धनम् ।
नारीणां युवतीनां स्यात् तक्रैः क्षाल्यं विमुक्तये ॥ १ ॥
श्मशानभस्म चादाय वामपादस्य पांशुकम् ।
सन्ध्यायां बन्धयेत् तेन पोटली भगवन्धनी ॥
सशोणितं स्फुरद्रन्ध्रं बध्नामि ह्यमुकीभगम् ।
मत्कृत्या भगवन्धायाः नास्ति तस्याः चिकित्सितम् ॥
पतिर्वा तस्य भ्राता वा ये चान्ये भगमर्दकाः ।
सर्वे चैतद्विधा यान्ति वर्ज्यते कामुकैस्तथा ॥
“ओं चिटि चिटि खचिटि खचिटि ठः ठः” । उक्तयोगद्वये
अयमेव मन्त्रः ॥ २ ॥

तच्चैलं चन्दनं क्षीरैः क्षाल्यमर्थो भवेद्भगः ।
यन्त्रे मन्त्रादितन्त्रेण * स सिद्धो मन्त्र उच्यते ॥
सप्ताभिमन्त्रितं तोयं शुद्धं प्रातः पिबेन्नरः ।
तस्य शत्रुकृतो दोषः शत्रोरेव भविष्यति ॥ ३ ॥

* मन्त्रादितन्त्रेणेति पदात्परं युक्तिविद्येन इति शेषांशं संयोज्यान्वयः कार्यः ।

अथ गृहक्षेत्रनिवारणम् ।

तक्रपिष्टेन तालेन क्षिपेत् पुत्तलिकां कृताम् ।
 तामाघ्राय ग्रहाद् यान्ति मक्षिका नात्र संशयः ॥ १ ॥
 गुडार्कदुग्धगुञ्जोत्थं तिलचूर्णसमन्वितम् ।
 अर्कपत्रेषु विन्यस्तं मूषिकं संहरेत् गृहे ॥ २ ॥
 धुस्तूरबीजचूर्णञ्च विषञ्च पेषितं तिलम् ।
 तैरेव विषपाषाणं मीनतैलेन पेषितम् ॥
 वटिकां स्थापयेद् गृहे जलं रात्रौ निरुन्धयेत् ।
 भक्षणात् पञ्चतां यान्ति तृणार्ता मूषिका ध्रुवम् ॥ ३ ॥
 तालकं छागविण्मूत्रं सपलाण्डं सुर्पोषितम् ।
 आलिप्य मूषिकं तेन सजीवन्तु विसर्जयेत् ॥
 तद् दृष्ट्वैव गृहं त्यक्त्वा पलायन्ते हि मूषिकाः ॥ ४ ॥
 मार्जारस्य मलं तालं पिष्ट्वाऽऽलिम्पेच्च मूषिकम् ।
 तमाघ्राय गृहं त्यक्त्वा सद्यो निर्यान्ति मूषिकाः ॥ ५ ॥
 गन्धकं हरितालञ्च ब्राह्मी त्रिकटुकं समम् ।
 रवी नृमूत्रे तत् पिष्ट्वा लिप्ते मूषे तु पूर्ववत् ॥ ६ ॥
 मघायां ब्रध्नकं क्षेत्रे स्थापयेन्मधुकोद्भवम् ।
 पक्षिणां मूषिकाणाञ्च जायते तुण्डबन्धनम् ॥ ७ ॥
 मूषिकाकर्षकं यावत् साम्बरी गुडतैलतः ।
 कुलौरवसया चूर्णं कृतं तस्यैव कर्पटे ।
 दौपो मत्कुणसङ्घातं रात्रौ वा कर्षयेद् ध्रुवम् ॥ ८ ॥
 कक्यां कुम्भीजटां बद्धा शयनाद् यान्ति मत्कुणाः ।
 रोहिषतण्डुपुष्पाणि वक्त्रिमध्ये निवेशयेत् ।
 तद्दीपदर्शनादेव क्षिप्रं नश्यन्ति मत्कुणाः ॥ ९ ॥
 अर्कतूलमयीं वर्त्तिं भावयेद् यावकेन च ।
 दीप्तां तां कटुतैलेन निःशेषा यान्ति मत्कुणाः ॥ १० ॥

अर्जुनस्य फलं पुष्पं लाक्षा श्रीवासगुगुलुः ।
 श्वेतापराजितामूलं भस्मातकविकङ्कते ॥
 धूपः सर्जरसोपेतः प्रदेयो गृहमध्यतः ।
 सर्पाश्च मत्कुणा मूषा गन्धाद् यान्ति दिशो दश ॥ ११ ॥
 गुडश्रीवासभस्मात-विडङ्गत्रिफलायुतम् ।
 लाक्षारसोऽर्कपत्रञ्च धूपे मशकमत्कुणान् ।
 नाशयेन्नात्र सन्देहः सर्पमूषकवृश्चिकान् ॥ १२ ॥
 मुस्तसिद्धार्थभस्मात-कर्पिकच्छुफलं गुडम् ।
 चूर्णं भानुफलोपेतं दहेत् सर्जरसान्वितम् ॥
 मत्कुणा मशकाः सर्पा मूषका विषकीटकाः ।
 पलायन्ते गृहं त्यक्त्वा यथा युद्धेषु कातराः ।
 राजवृक्षफलं बडं खट्वायां मत्कुणापहम् ॥ १३ ॥
 लाक्षा सर्जरसोशीर-सर्षपाः पत्रकं पुरम् ।
 भस्मातकविडङ्गानि रेणुकं पुष्करं तथा ॥
 अर्जुनस्य तु पुष्पाणि समचूर्णानि लेपयेत् ।
 सर्पकीटकलूतानि पलायन्ते न संशयः ।
 दर्दुरान् मशकां हन्ति धूपाद्वा गृहधारणात् ॥ १४ ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कक्षपुटे

एकादशः पटलः ।

अथ कौतुकम् ।

नासारन्ध्रद्वयं लिङ्गा गोघृतेन ततो मुञ्चे ।
 क्षिपेद्विस्त्रीफलं यस्य कुयोगैः स न बाध्यते ॥ १ ॥
 तगराञ्जितनेत्रो वा तगरिणाऽथ धूपितः ।
 पूर्वं रक्षाविधिं कृत्वा पश्चात् कौतुकमावहेत् ।

विना रक्षाविधानेन यः करोति स सीदति ॥ २ ॥
 श्मशानतरुमूलेन कीटोत्पाताङ्गुलीयकम् ।
 मृतनिर्माल्यसंयुक्तं रक्तसूत्रेण वेष्टयेत् ।
 तेन निःशेषलोकस्य जायते दृष्टिवन्धनम् ॥ ३ ॥
 घुणतालकपञ्चाङ्गं कनकेन युताऽथवा ।
 मुद्रिका सर्वलोकस्य पाणिस्था दृष्टिवन्धकत् ।
 स्वपादे धारयेदेनां पश्चात् सिध्यति कौतुकम् ॥ ४ ॥
 भौमपुष्टे तु सङ्गृह्य क्लकलासं मनोहरम् ।
 स्थापयेन्नवभाण्डे तु रक्तपुष्पैश्च पूजयेत् ॥
 धूपदीपाक्षतैर्गन्धैर्नैवेद्यं मन्त्रसंयुतम् * ।
 वामहस्तकनिष्ठायाः स्वस्य रक्तेन सेचयेत् ।
 सप्ताहं पूजयेदेवं शस्तः स्यात् सर्वकर्मसु ॥
 “ओं अङ्गोलाय ओं रः ओं क्रीं क्रीं क्रीं स्वाहा” ।
 मन्त्रेणानेन पूजायां शतमष्टोत्तरं जपेत् ।
 शुद्धात्मा साधकस्तेन सर्वसिद्धिकरं भवेत् ॥ ५ ॥
 छायाशुष्कं मृतं तच्च सञ्चूर्ण्य लेपयेत् कटिम् ।
 सवस्त्रमपि तं लोका नग्नमालोकयन्ति हि ॥ ६ ॥
 तच्चूर्णं तालपत्रन्तु लेपितं सर्पसम्भवम् ।
 नागवल्लीदलं लिप्तं भूमौ क्षिप्तं समुत्पतेत् ॥ ७ ॥
 तच्चूर्णं कौमुदं कन्दं नागवल्लीदलान्वितम् ।
 लिम्पेद्भाण्डं पेषयित्वा तद्भाण्डे न विशेज्जलम् ॥ ८ ॥
 मयूरन्तु शिलातालं भोजयित्वाऽहसप्तकम् ।
 तद्विष्ठालिप्तहस्तञ्चादृश्यं शक्रोऽपि नेक्षते ॥ ९ ॥
 सप्ताहं तिलतैलेन भावयेदातपे खरे ।

* अत्र धूपदीपाक्षतैः गन्धैः सह नैवेद्यम् इत्यन्वयार्थः ।

अङ्गोलवोजचूर्णन्तु शोष्यं पेष्यं पुनः पुनः ॥
 तत् तैलं ग्राहयेच्चैव तैलकारस्य यन्त्रतः ।
 अथवा कांश्यपात्रे हि तेन कल्केन लेपयेत् ॥
 उत्थाप्य स्थापयेद् घर्मे सम्मुखन्तु परस्परम् ।
 तयोरधः कांश्यपात्रे पतितं तैलमाहरेत् ।
 इदमेवाङ्गुलीतैलं * सर्वयोगेषु योजयेत् ॥ १० ॥
 लिप्तमाङ्गोलतैलेन मुण्डितं तत्क्षणाच्छिरः ।
 पूर्ववत् पूर्यते केशैः सद्य एव न संशयः ॥ ११ ॥
 तत् तैललिप्तमास्त्राण्डं शोषितं निखनेत् क्षणात् ।
 सफलो जायते वृक्षस्तत्क्षणात्त्रात्र संशयः ॥ १२ ॥
 पद्मिनीवोजचूर्णन्तु भाव्यमङ्गोलतैलतः ।
 न्यस्तं जले महाश्चर्यं तत्क्षणात् कमलोद्भवः ॥ १३ ॥
 बीजं नीलोत्पलोद्भूतं सिक्तमङ्गोलतैलतः ।
 न्यस्तं जले महाश्चर्यं तत्क्षणात् पुष्पसम्भवः ॥ १४ ॥
 यानि कानि च बीजानि जलजस्थलजानि च ।
 अङ्गुलीतैललिप्तानि क्षणात्तान्युद्भवन्ति वै ॥ १५ ॥
 यत्किञ्चिद्वातुमूलस्य पत्रपुष्पफलादिकम् ।
 अङ्गुलीतैललिप्तं तदनुरूपं भविष्यति ॥ १६ ॥
 कृत्वाक्षमङ्गुलीतैलं त्वक् पत्रं शिशिरं जलम् ।
 तालकं, सर्पनिर्मोकं शिखिपित्तेन संयुतम् ॥
 रवौ कन्यकया पिष्टं छायाशुष्कं वटी कृता ।
 तथा कुमुदनालस्य स्पर्शात् सर्पाकृतिर्भवेत् ॥ १७ ॥
 वटिकासर्गमात्रेण मृत्तिका लौहवद्भवेत् ।
 ताम्रभाण्डानि सर्वाणि तथा लिप्तानि हेमयत् ।

* अङ्गुलीतैलस्यैव तान्त्रिकाणाम् अङ्गुलीतैलाङ्गुलीतैलैति संज्ञाद्वयम् ।

दृश्यन्ते तप्ततोयेन क्षालितानि सुधाभवत् ॥ १८ ॥
 दृश्यन्ते रक्तगुञ्जाश्च श्वेतास्तक्षेपतो ध्रुवम् ।
 अक्षपत्रं तथा स्पृष्टं दृश्यते कांश्यभाजनम् ॥
 स्नुहीपत्रे तथा लिप्ते शुष्कवद्दृश्यते जलम् ।
 तथा लिप्ते नृकर्णे तु दृश्यते किन्नरीर्षवत् ॥ १९ ॥
 रवीन्द्रग्रहणं भाति तथा लिप्ते तु दर्पणे ।
 अङ्गुली च तथा लिप्ता द्विधा संदृश्यते ध्रुवम् ॥ २० ॥
 भाण्डपाकस्थलाङ्गस्य कुम्भकारस्थलादरेत् ।
 सार्द्धं गुटिकया भस्म मुष्टिबन्धं भुवि क्षिपेत् ।
 समुद्रो दृश्यते लोकैः सत्यं चित्रं शिवोदितम् ॥ २१ ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कचपुटे कौतुकं नाम द्वादशः पटलः ।

इन्द्रजालविद्यासाधनम् ।

आश्चर्यगुटिका ।

स्नुक्क्षीरं कानकं वीजं चूर्णं रत्नं भवेत् ततः ।
 वस्त्रेण वेष्टिताधारा क्षुरस्येव तु रंहसा ।
 किनन्ति केशसङ्घातं सवस्त्रा चातिकौतुकम् ॥ १ ॥
 गुञ्जाफलैः शुक्तपिट्टैर्लेपयेत् काष्ठपादुकाम् ।
 विना बन्धं नरो गच्छेत् क्रोशमेकं न संशयः ॥ २ ॥
 लघुदारुमयं पीठं गुञ्जापिट्टेन लेपयेत् ।
 शुष्के चास्मिञ्जले क्षिप्ते ह्यपविष्टो न मज्जति ॥ ३ ॥
 गुञ्जावीजं त्वचोन्मुक्तं चूर्णं भाव्यं नृमूलके ।
 सप्तवारं ततः कांश्ये लिप्तमङ्गोलवद्भवेत् ।
 तैलमादाय तस्मिन् * पूर्ववत् पादुकागतिः ॥ ४ ॥

एरण्डस्य च बीजानि निम्बतैलं तथैव च ।
 वर्त्तिं सर्जरसोपेतां तैललिप्तां जले क्षिपेत् ।
 ज्वलिता दोषवत् तिष्ठेद् यावद्वर्त्तिर्न संशयः ॥ ५ ॥
 शिलातालकसिन्दूर-रोचनाञ्जनहिङ्गुलम् ।
 कूर्मभुक्तमिदं पश्चात् तद्विष्टां लेपयेत् करे ।
 नटा नृत्यान्निवर्त्तन्ते दर्शनान्मुष्टिवन्धनात् ॥ ६ ॥
 तच्च कूर्मन्तु सप्ताहात् तालकं भोजयेत् शुभम् ।
 तन्मलैर्लेपयेत् पाणिं मुष्टिवन्धं प्रदर्शयेत् ।
 निवर्त्तन्ते नटाः सर्वे सभ्याः पश्यन्ति कीतुकम् ॥ ७ ॥
 उलूकस्य कपालेन घृतेनाहृतकज्जलम् ।
 तेन नेत्रेऽञ्जिते चित्रं रात्रौ पठति पुस्तकम् ॥ ८ ॥
 उलूकहृदयं पित्तं काकपित्तञ्च शोणितम् ।
 एतद्व्यञ्जिते रात्रौ विचरेद्दिवसे यथा ॥ ९ ॥
 रजनीचिरजीवानां विषरक्ताक्षिचूर्णकम् । *
 अञ्जिताक्षो नरस्तेन कृष्णरात्रौ तु पश्यति ॥ १० ॥
 शिखिपारावतभवा खञ्जरीटपुरीषजा ।
 गुटिकास्पर्शमात्रेण तालयन्त्रं भिनच्यलेम् ॥ ११ ॥
 भल्लूकव्याघ्रमहिषचासगृध्रविलोचनैः ।
 ज्योतोऽञ्जनेनाञ्जितुक्षो दिवावत् निशि पश्यति ।
 “श्रीं नमो भगवते रुद्राय ज्योतिषाय शिवाय पतये
 दातव्यस्य ते बीजं मे देहि स्वाहा” ।
 अनेन सिद्धमन्त्रेण हि सर्वाण्यञ्जनानि च ।
 शिवायै दापयेद्युक्तः सर्वसिद्धिः करस्थिता ॥ १२ ॥
 पाठामूलं गले बद्ध्वा क्षीरभाग्डस्यतद्विधिः ।

जायते तत्क्षणादेव सत्यमेतन्न संशयः ॥
 गन्धकैरेव धूपेन पुष्पाणामन्यवर्णता ॥ १३ ॥
 क्लृप्तं श्वानं मृतं रक्षेद् यावत् क्रिमिकुलाकुलम् ।
 श्वेतस्योपोषितस्यैव कुक्कुटस्य तु तान् क्रिमीन् ॥
 यथेष्टं भक्षणे दद्याद्विष्टां तस्य समाहरेत् ।
 तदन्नं क्रिमिवह्नौकैर्भक्ष्यमाणं विलोक्यते ।
 पलायन्ते च तं दृष्ट्वा मूर्च्छन्ति च पतन्ति च ॥ १४ ॥
 कटुतुम्बुप्रत्यतैलेन पारावतभवं मलम् ।
 मूलञ्च पेक्षितं तेन गर्दभस्यास्थि चैव हि ॥
 ललाटे तिलकं तेन कृत्वाऽसौ दृश्यते जनैः ।
 दशास्यो नात्र सन्देहो यथा लङ्केश्वरो नृपः ॥ १५ ॥
 शिशुवीजोत्थितं तैलं पारावतपुरीषकम् ।
 वराहस्य वसायुक्तं शिखिमूलं समं समम् ।
 ललाटे तिलकं तेन यः करोति स वै जनः ।
 पञ्चास्यो दृश्यते लोकैर्यथा साक्षात् सदाशिवः ॥ १६ ॥
 सद्योहतस्य वीरस्य ग्राह्यं चौरस्य वा शिरः ।
 तद्वक्त्रे कृष्णधुस्तूरबीजं वाप्यं समृत्तिकम् ॥
 रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यामाषाढे भैरवं यजेत् ।
 नानाविधोपहारिण पुष्पधूपाक्षतादिभिः ॥
 शिरः खनेत् कृष्णभूमौ भुक्तोच्छिष्टेन सेचयेत् ।
 दीपं रात्रौ सदा दद्यात् सूत्रवर्त्याज्यसंयुतम् ॥
 सफलन्तु भवेद् यावत्तावद्रक्षेच्च पूजयेत् ।
 ग्राह्यं कृष्णचतुर्दश्यां बलिं दद्याच्च कुक्कुटम् ॥
 पञ्चाङ्गं पेक्षयेत् तस्य वटिकां कारयेद्दृढाम् ।
 ललाटे तिलकं कुर्यात् स नरो दृश्यते जनैः ।
 तादृशस्तु सहस्राक्षरूपो नैवात्र संशयः ॥ १७ ॥

रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यां मयूरास्ये विनिक्षिपेत् ।
 भृङ्गबीजं मृदं कृष्णं कृष्णभूमौ निधापयेत् ॥
 तज्जातभृङ्गी संग्राह्या ह्यर्चयेत् रक्तपुष्पकैः ।
 तत्पुष्पकर्णः पुरुषो मयूरो दृश्यते जनैः ॥ १८ ॥
 तद्योगे कृष्णमार्जारमुखे चैरण्डबीजकम् ।
 तज्जातैरण्डबीजानामेकं वक्त्रे निधापयेत् ।
 तं प्रपश्यन्ति मार्जारं मनुष्या नात्र संशयः ॥ १९ ॥
 शृगालश्चानमेषाजवदने वापयेत् पृथक् ।
 मयूरास्ये यथा भृङ्गी जाता सिद्धिश्च तादृशी ॥ २० ॥
 मृता या स्वपची नारी तस्या योनौ तु खादिरम् ।
 कीलकं निक्षिपेत् पश्चाद्गन्ध्वा भस्म समुद्धरेत् ।
 तेनैव तिलकं कृत्वा स्वपचीरूपधृग्भवेत् ॥ २१ ॥
 रक्तगुञ्जाफलं वाऽयं नृकपाले च सेचयेत् ।
 जातं फलं क्षिपेद्वक्त्रे स्त्रीरूपो दृश्यते नरः ॥ २२ ॥
 विषं गुञ्जोत्थितं तैलं सर्पपित्तञ्च पेषयेत् ।
 सकुष्ठं तिलकं यस्य तं पश्यन्ति मयूरवत् ॥ २३ ॥
 विषगुञ्जोत्थितैलेन पाणिलेपेन कुञ्जरः ।
 भल्लूकः पादलेपेन जिह्वालेपेन चन्द्रमाः ।
 गणेशः कुक्षिलेपेन श्चीश्च सर्वाङ्गलेपतः ॥ २४ ॥
 रात्रावङ्गोलतैलेन लिप्ताङ्गो दृश्यते नरैः ।
 दीर्घदंष्ट्रोर्ध्वरोमा च रूपं रौद्रं वहन्नरः ॥ २५ ॥
 नवभाण्डे विनिक्षिप्य छिन्ननासान्तु मूषिकाम् ।
 सनासं कृकलासञ्च पृथग्भाण्डे विनिक्षिपेत् ।
 उपवासत्रये जाते तयोर्दद्यात्तु भोजनम् ।
 मलं तयोः पृथक् ग्राह्यं तेन नासां प्रलेपयेत् ।
 छिन्ननासः प्रदृश्येत क्षीरलेपान्निवर्तते ॥ २६ ॥

अश्वस्य तु मृतं बालं गृहीत्वा तस्य चोदरे ।
हरिद्रां खण्डशः कृत्वा क्षिपेद् यावत् प्रपूर्यते ॥
तं रात्रौ निखनेद्भूमौ मन्त्रेणानेन पूजयेत् ।
तत्पञ्चाङ्गं समुद्धृत्य रजनीं शोष्य पेथ्य * च ॥

मन्त्रस्तु ।—“ओं अरुः ओं रः” ।

अनेन मन्त्रराजेन सिद्धात्मा संयतेन्द्रियः ।
स बालकादियोगान्तं कर्म कुर्यात् समाहितः ॥
श्वेतदूर्वाऽऽरनालैश्च हरिद्रां तां प्रलेपयेत् ।
तस्मिन् देहः पुरुषः पञ्चधा दृश्यते नरैः ॥ २७ ॥
तां निशां सर्षपं श्वेतं पिष्ट्वा चाङ्गोलतैलतः ।
तस्मिन्नाङ्गं नरं दृष्ट्वा चित्रं पश्यन्ति सप्तधा ।
गोमूत्रेण पुनः स्नानादेक एव प्रदृश्यते ॥ २८ ॥
अलक्तं तां निशां पिष्ट्वा देहसन्धिं प्रलेपयेत् ।
भिन्नं संदृश्यते सोऽपि पूर्वस्नानान्निवर्त्तते ॥ २९ ॥
हरिद्राऽङ्गोलतैलाभ्यां लिप्ताङ्गो दृश्यते नरः ।
राक्षसोऽपि महारौद्रो ह्यस्य स्नानान्निवर्त्तते ॥ ३० ॥
नरादिसर्वजीवानां ग्राह्यं सद्यो हतं शिरः ।
यत्र कृष्णचतुर्दश्यां शण्णवीजान्वितं वपेत् ॥
भृङ्गीधुस्तूरवातारि-गुञ्जानां चैकमंयुतम् ।
निखनेत् कृष्णभूम्यन्तर्वलिपूजासमन्वितम् ॥
सेचयेत् फलपथ्यन्तं ततः बीजानि चाहरेत् ।
तत्तद्बीजे गते वक्त्रे तत्तद्रूपो भवत्यलम् ॥
इत्येवं कौतुकं लोके नानारूपस्य दर्शनम् ।
मुक्ते बीजे भवेत् स्वस्थो नात्र कार्या विचारणा ॥ ३१ ॥

* शोष्य पेथ्येति इममर्थं पदं शोषित्वा पिष्ट्वा स्थाने बोध्यम् ।

ककलासस्य रक्तेन ह्यर्द्धलितन्तु दर्पणम् ।
 संस्थापयेद्दिरेर्मूर्ध्नि ग्रहणं दृश्यते नरैः ॥ ३२ ॥
 भौमवारि मृतायास्तु तच्चिताङ्गारमाहरेत् ।
 मुष्टिद्वयेन तद्वद्वा निमज्ज्य जलमध्यतः ॥
 ऊर्ध्वं दक्षिणबाहुः स्यात् यथा तोयैर्न सिच्यते ।
 तच्छुष्कं चापरं सिक्तं पृथग्रक्षेत् समग्रतः ॥
 शुष्काङ्गारकृता रेखा चीरभाण्डस्य पूर्वतः ।
 चित्रं शुष्यति यत् क्षिप्रमाद्राङ्गारेण तत् पुनः ।
 अग्रतो रेखया पूर्णं भवत्येवातिकौतुकम् ॥ ३३ ॥
 चीरस्य नासिकादन्तचूर्णं पाणी प्रलेपयेत् ।
 हस्तस्पर्शात् स्फुटत्येव नारिकेलो हि निश्चितम् ॥ ३४ ॥
 भल्लूकास्थिभवैस्तैलैः सर्वान् सन्धीन् प्रलेपयेत् ।
 सङ्घातं नारिकेलस्य धारयेत् यस्तु कौतुकी ॥
 स्फुटन्ति पीडनादेव नारिकेलाः सकौतुकम् ।
 तेनैवाङ्गोलतैलेन स्फुटत्येव न संशयः ॥ ३५ ॥
 कृष्णसर्पो रवौ ग्राह्यस्तद्वक्त्रे कृष्णमृत्तिकाम् ।
 क्षिप्वाऽथ वापयेत् तत्र कृष्णधुस्तूरबीजकम् ॥
 तथा मत्स्यमुखे मृच्च तद्बीजञ्च प्रवापयेत् ।
 पृथक् पृथक् क्षिपेद्भूमौ तयोः शाखां समाहरेत् ॥
 सर्पशाखा मत्स्यशाखास्पर्शात् सर्पो भवेद् ध्रुवम् ।
 मत्स्यशाखा सर्पशाखास्पर्शान्मत्स्या भवन्ति हि ॥ ३६ ॥
 क्षिप्वा तच्चूर्णकं क्षेत्रे धातवस्त्रं विन्योलेयेत् ।
 प्रातः प्रयत्नतो नित्यं दिनानामेकविंशतिम् ॥
 ततस्तद्वस्त्रखण्डन्तु जलैः सिद्धा निपीडयेत् ।
 मृत्तिकायां ततो धान्यं वापयेत्तत् प्ररोहति ॥
 तद्वस्त्राच्छादितं शीघ्रं सर्वधान्यं सकौतुकम् ।

निक्षिपेत् सर्वधान्यानि सार्द्रगर्दभचर्मणि ॥
 सिञ्चेत् कुकुटरक्तेन त्रिसप्ताहन्तु नित्यशः ।
 जाताङ्गुराणि संरक्षेन्निवार्य जायते क्षणात् ।
 तद्धान्यं फलपर्यन्तं लोके भवति कौतुकम् ॥ ३७ ॥
 स्रग्ध्रश्चल्यवटानाञ्च क्षीरमौडुम्बरं तथा ।
 काकोडुम्बरिकाक्षीरं लौहचूर्णञ्च गन्धकम् ॥
 द्रष्टिका वै सर्जरसं तिलतैलञ्च सिक्थकम् ।
 क्रमोत्तरं तच्च मर्दं कुर्यात्तेन कुठारकम् ॥
 क्षुरिकेन्दुफलं कुन्तं वज्रं नाराचमेव च ।
 कुठारेणास्य वृक्षादि स्फोटयेच्छेदयेदपि ॥
 भेदयेत् कुन्तखड्गाभ्यां यत्किञ्चित् खेटकादिकम् * ।
 भिद्यते नात्र सन्देहः सिक्थकाग्रेण कौतुकम् ॥ ३८ ॥
 हरितालं शिलाचूर्णमङ्गुलीतैलभाषितम् ।
 तल्लिप्तवस्त्रं शिरसि स्थितं पश्यति वज्रिवत् ॥ ३९ ॥
 सिन्दूरं गन्धकं तालं समं पिष्ट्वा मनःशिलाम् ।
 तल्लिप्तवस्त्रच्छन्नाङ्गी रात्रौ संदृश्यतेऽग्निवत् ॥ ४० ॥
 खद्योतभूलताचूर्णैः † ललाटे तिलके कृते ।
 रात्रौ संदृश्यते ज्योतिस्तस्मिन् स्थाने तु कौतुकम् ॥ ४१ ॥
 चूषणं चर्वयेदादौ तत्कल्के नरमूत्रकम् ।
 एकीकृत्य विलिम्बे ‡ वार्त्तं तद्वैव धारयेत् ।
 ज्वलन्ती न दहत्येव केशमात्रं न संशयः ॥ ४२ ॥
 वदने कृष्णसर्पस्य यवबीजानि वापयेत् ।
 फलिते तानि बीजानि समादाय सुरक्षयेत् ॥

* खेटकशब्दः फलकवाचकः “ढाल” इति प्रसिद्धः ।

† भूलतया किञ्चुलकः ग्राह्यः ।

‡ अत्र विलिम्बे इति पदात्परं शीर्षे इति शेषः ।

क्षिपेत् सर्पकरण्डे तु तदैव नास्त्यसौ फणी ।
 मुक्तेऽसौ दृश्यते सर्प इति चित्रं महाऽद्भुतम् ॥
 पाषाणभेदमूले तु चर्विते मति भक्षयेत् ।
 पाषाणवदराण्डाभांश्चणकांश्चातिकौतुकम् ॥ ४३ ॥
 मुण्डीरीफलपृष्ठे तु क्षिद्रं कृत्वा तु पारदम् ।
 निक्षिपेत् तिलमात्रन्तु वर्त्त्या तं वन्धयेत् ततः ।
 ज्वलन्तीं निक्षिपेत् तेन रुन्ध्यात्तु चित्रमुत्पतेत् ॥ ४४ ॥
 अस्पृष्टपुरुषायास्तु नार्याः प्रथमजं रजः ।
 वस्त्रेण ग्राहयित्वा तु ततो गच्छेन्नदीतटम् ॥
 मत्स्यग्रासी यदा पक्षी मत्स्यमादात्मुद्यतः ।
 तस्यक्षिणं समत्स्यन्तु गृहीत्वा चूर्णयेत् पृथक् ॥
 तच्चूर्णं करसंस्पृष्टं जले क्षिप्तं समन्ततः ।
 मत्स्यो दृष्ट्वा समायाति करमध्ये तु कौतुकम् ॥ ४५ ॥
 ऋतौ स्त्रीयोनिमध्यस्थं सौवीरं दिनसप्तकम् ।
 तं हुत्वा पावके चित्रमाद्रमेव प्रदृश्यते ॥ ४६ ॥
 मातुलुङ्गस्य बीजानि पुष्पे सौवीरमञ्जनम् ।
 एकीकृत्यैव जुहुयाद्वात्रीकाष्ठान्वितेऽनले ।
 संदृश्यते रुद्रगणो लम्बमाने सिते पुरे ॥ ४७ ॥
 मुनिपुष्परसैः पुष्पे घृष्ट्वा स्त्रोतोञ्जनं ततः ।
 अञ्जिताक्षो नरः पश्येन्मध्याह्ने तारकागणम् ॥ ४८ ॥
 मातुलुङ्गस्य बीजोत्थं तैलं ताम्रस्य भाजनं ।
 स्थापयेदातपे पश्येन्मध्याह्ने सरथं रविम् ॥ ४९ ॥
 विल्वपत्ररसैः मिदं गुञ्जामूलं जनान्तिके ।
 अञ्जिताक्षो नरः पश्येत् पिशाचानतिकौतुकम् ॥ ५० ॥
 अङ्गारं शिखिपित्तेन पिष्ट्वा चाग्रंदले भवेत् ।
 पावकं तन्मुखे धृत्वा वक्त्रेर्ज्वालां सुदृश्यते ॥ ५१ ॥

धुस्तूरतैलसंयुक्ता विषचूर्णेन लोडिता ।
 वर्त्तिः सा ज्वालिता लोकैः पुष्पवदृश्यते ध्रुवम् ॥ ५२ ॥
 विहङ्गपुच्छे तु यदा निबध्नाति हि वर्त्तिकाम् ।
 उल्कामिव प्रपश्यन्ति सञ्चरन्तीं नभःस्थले ॥ ५३ ॥
 भस्मातकोद्भवं तैलं मृतमत्स्येषु लेपयेत् ।
 ते जीवन्ति जले क्षिप्ताः सद्यः सद्योहता इव ॥ ५४ ॥
 मण्डूकवसया दीपमरण्ये ज्वालयन्निशि ।
 चतुर्दिक्षु च तन्मध्ये सागरो दृश्यते जनैः ॥ ५५ ॥
 श्वेतखर्जूरमूलन्तु भूलता श्वेतमभ्रकम् ।
 पेपयेच्छिखिपित्तेन मुष्ट्या बद्धा तु तन्निशि ।
 गृहोपरि विनिक्षिप्ते दृश्यते ज्वलदग्नवत् ॥ ५६ ॥
 धात्रिकावीजपिष्टेन लिप्तं कृत्वा प्रयत्नतः ।
 बहुकालप्रदीपस्तु दीपो ज्वलति कौतुकम् ॥ ५७ ॥
 श्मशानादग्निमादाय चतुरङ्गारसम्मितम् ।
 गोनसावसया लिम्पेत् चतस्रः शर्कराः ततः ॥
 छागीदुग्धे विनिक्षिप्य काष्ठमध्ये विनिक्षिपेत् ।
 आदित्यरश्मिसम्पर्काज्ज्वलत्येव न संशयः ।
 तत्काष्ठं कौतुकं लोके जायते शिवभाषितम् ॥ ५८ ॥
 उन्नतस्य तु काष्ठानि कोद्वयस्य तृणानि च ।
 सन्दह्य बन्धयेद्वस्त्रे दीपं प्रज्वालय कज्जलम् ।
 अञ्जयेत् तेन नेत्रञ्च दिवा पश्यति तारकान् ॥ ५९ ॥
 रक्तार्जुनस्य मूलेन तिलके जलघर्षिते ।
 कृते त्वयुतहस्तोऽसौ दृश्यते राक्षसाकृतिः ॥ ६० ॥
 कृकलासस्य संगृह्य पुच्छं दक्षिणपार्श्वतः ।
 त्रिलोहवेष्टितं वक्त्रे धृतं चानन्तरूपधृक् ।

“ओं सङ्कीचाय स्वाहा ।” अनेन मन्त्रेण अष्टोत्तरसहस्रजप्ते सिद्धिः ॥ ६१ ॥

सिन्दूरवर्णभूनागवर्त्तिदीपस्य तेजसा * ।
 यद्वस्तु दृश्यते तत्र तत्तच्च स्वर्णवद्भवेत् ॥ ६२ ॥
 कार्पासवोजं सर्पस्य वक्त्रे क्षिप्त्वा खनेद् भुवि ।
 तज्जातवर्त्तिकादीपः सर्पतैलेन दीपितः ।
 गृहे पश्यन्ति यद्रात्रौ तत्तत् सर्पोपमं भवेत् ॥ ६३ ॥
 एरण्डतैलजं दीपं शमीपुष्पाह्निकञ्चुकम् ।
 कार्पासजा भवेद्वर्त्तिश्चित्रं पश्यति पूर्ववत् ॥ ६४ ॥
 श्वेतार्कसम्भवां वर्त्तिं सर्पतैलयुतां निशि ।
 प्रज्वाल्य सर्पवत् सर्वं गृहे पश्यति पूर्ववत् ॥ ६५ ॥
 हस्तर्क्षं सिन्धुवारस्य मूलमादाय यत्नतः ।
 स्पर्शने वन्धुविच्छेदं कुरुते शीघ्रमद्भुतम् ॥ ६६ ॥
 मांसं रक्तोत्पलं तुल्यं क्लृप्तलासस्य योजयेत् ।
 तन्मलैर्गुटिकासपर्शात् तालयन्त्रं भिनत्त्यलम् ॥ ६७ ॥
 तन्मांसं शोणितं ग्राह्यं तन्मन्त्रेणाभिमन्त्रितम् ।
 भूदारवटपुष्पैश्च वेष्टितं स्थितं करे ।
 सृष्टमात्रे महाऽऽचर्य तालयन्त्रं भिनत्त्यलम् ॥ ६८ ॥
 तन्मांसं वटपत्रेण वेष्टितं हस्तमध्यगम् ।
 ब्रह्माण्डेऽपि स्थितः पक्षी दृश्यते पतितो ध्रुवम् ॥ ६९ ॥
 तन्मांसं राजवृक्षस्य पुष्पञ्च हस्तमध्यगम् ।
 वृक्षारूढञ्चाखगतं चित्रं पश्यति मानवः ॥ ७० ॥
 शिरोषपुष्पैस्तन्मांसं वेष्टितं हस्तधारितम् ।
 सृष्टमात्रेण नारीणां रणं यात्यतिकौतुकम् ॥ ७१ ॥
 कच्छपस्य शिरोग्राह्यं लज्जालुरिन्द्रगोपिका ।
 काकजङ्घाभवं वोजं तथा शतपदीकृमिः ।

पञ्चाभिर्वटिका कार्याऽनामिकामध्यगा शुभा ।
 तद्दर्शनात् स्तनं याति सृष्टे वाऽथ महाऽद्भुतम् ॥ ७२ ॥
 कनिष्ठानामिकामध्ये दर्शादायाति तत् पुनः ।
 तथा गुटिकया लेपास्त्रिङ्गसङ्कोचनं भवेत् ॥
 निर्लिङ्गो दृश्यते मर्त्यः क्षालितेन पुनर्भवेत् ।
 मातृवाहस्तनं याति मुक्तिः स्वास्थ्यं प्रजायते ॥ ७३ ॥
 कृकलासभवं चूर्णं कूर्माहितैलपाचितम् ।
 तस्मिन्स्तन उद्वच्छेत् तत्क्षणाद्वारयोषितः ॥ ७४ ॥
 अङ्गोलोत्येन तैलेन लिप्तहस्तेन मर्दयेत् ।
 निर्गुण्डीबीजकं भूमौ क्षिप्तं भवति वृश्चिकम् ॥
 इत्येवं सर्वयोगानां मन्त्रराजं शिवोदितम् ।
 पूर्वमेवायुतं जप्त्वा ततः सिध्यति कौतुकम् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय उड्डामरेश्वराय बहुरूप
 नानारूपधराय सह सह स स नृत्य नानाकौतुकेन्द्रजालदर्शना
 हं फट् ठः ठः स्वाहा” ।

अनेन गिरिशोक्तेन सन्मन्त्रेणाभिमन्त्रणात् ।

जितेन्द्रियः सदाचारः योगी सिद्धिं लभेद्भुवम् ॥ ७५ ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कचपुटे इन्द्रजालविद्यासाधनं

नाम त्रयोदशः पृष्ठलः ।

अथ यक्षिणीसाधनम् ।

सर्वासां यक्षिणीनान्तु ध्यानं कुर्यात् सदाहितः ।

भगिनीमातृपुत्रीस्त्रीरूपतुल्या यथेक्षिता ॥

लक्ष्मेकं जपेन्मन्त्रं वटवृक्षतले शुचिः ।

बन्धूककुसुमैः पञ्चान्मध्वाज्यक्षीरमिश्रितैः ॥

दशांशं योनिकुण्डे तु हुत्वा * देवी प्रसीदति ।

विचित्रां साधकस्यैव प्रयच्छति समीहितान् ।

“ओं विचित्रे ! चित्ररूपेण सिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा” ॥ १ ॥

त्रिपथस्थी जपेन्मन्त्रं लक्ष्मिकं दशांशतः ।

घृताक्तैर्गुगुलैर्हैमैर्विचित्रा सिद्धिदा भवेत् ॥

“ऐं ह्रीं महानन्दे भीषणे ह्रीं हुं स्वाहा” ॥ २ ॥

गत्वा यक्षगृहं मन्त्री नग्नी भूत्वा जपेन्मनुम् ।

दिनैकविंशतिं कुर्यात् पूजां कृत्वा ततो निशि ॥

आवर्त्तयेत्ततो मन्त्रमेकचित्तेन साधकः ।

निशार्द्धे वाञ्छितं द्रव्यं देव्यागम्य प्रयच्छति ॥

“ओं ह्रीं नखकेशो कनकवति ! स्वाहा” ॥ ३ ॥

लक्षत्रयं जपेन्मन्त्रं दशांशं गुगुलुं हुनेत् ।

लाक्षा चोत्पलके वाऽथ ध्यात्वा सर्वाङ्गलोचनाम् ।

पट्टे पट्टे वा संलेख्या होमान्ते चिन्तितप्रदा ॥

“ओं कुवलये हिलि हिलि तु तु तु सिद्धिसिद्धेश्वरि ! ह्रीं

स्वाहा” ॥ ४ ॥

जपेत्तल्लक्षयं मन्त्री श्मशाने निर्भयो मनुम् ।

दशांशं जुहुयात् साज्यं हुत्वा † तुष्यति विभ्रमा ।

पञ्चाशन्मानुषाणाञ्च दत्ते सा भोजनं सदा ॥

“ओं ह्रीं विभ्रमरूपे विभ्रमे कुरु कुरु एह्येहि भगवति !

स्वाहा” ॥ ५ ॥

शाकयूपपयःशक्तुभक्षः श्वेतोर्णकासने ।

देवतां पूजयेन्नित्यं जपेत्तल्लक्षं त्रयोदशम् ॥

पायसं होमयेत् पश्चात् सहस्रैकेण सिध्यति ।

* हुत्वा इति पदेन हुत्वा वर्त्तमानस्येति श्रुत्यर्थं योजना ।

† अत्रापि पूर्ववदन्वययोजना ।

नित्यं लोकसहस्रस्य भोजनं सा प्रयच्छति ।

लक्षायुर्दिव्यवर्षाणि दत्ते सा शङ्करोदिता ॥

“ओं क्लीं जलपाणी पिज्वल पिज्वल हुं हूं स्वाहा” ॥६॥

लक्षमुत्पलशाकोत्थं हुत्वा मन्त्रमिमं जपेत् ।

लक्षैकादशमावर्त्य हुत्वा मध्ये शशिग्रहे ॥

अथवा मालतीपुष्पैर्हुत्वा भानुसहस्रकम् ।

भानुमुक्तो * भवेद् यावत् पूर्णान्तो सिध्यति ध्रुवम् ।

सहस्रन्तु जपाद्यन्ते सहस्राणान्तु भोजनम् ॥

“ओं भूते सुलोचने ! हूं” ॥ ७ ॥

शङ्खलिप्ते पटे देवीं गौरवर्णां धृतोत्पलाम् ।

सर्वालङ्कारिणीं दिव्यां समालिख्यार्चयेत् पुनः ॥

जातीपुष्पैः सोपचारैः सहस्रैकं ततो जपेत् ।

त्रिसन्ध्यं सप्तरात्रन्तु ततो रात्रौ शुचिर्जपेत् ॥

अर्द्धरात्रे गते देवी समागत्य वरप्रदा ।

पञ्चविंशतिदीनारान् प्रत्यहं सा प्रयच्छति ॥

“ओं क्लीं रतिप्रिये ! स्वाहा” ।

दिनैकविंशतिं यावदुदयास्तमयं जपेत् ।

नित्यं सायं स्वमाहारपिण्डं हर्म्योपरि क्षिपेत् ॥

त्रिसप्ताहे तु सा तुष्टा शय्यां गत्वा पिशाचिका ।

पञ्चविंशतिदीनारान् ददाति प्रतिवासरम् ।

कर्णे कथयति क्षिप्रं यद् यत् पृच्छत्यसौ क्रमात् ॥

“ओं क्लीं च; चः कम्बलके गृह्ण पिण्डं पिशाचिके ! स्वाहा” ॥८॥

गृहे वाऽरण्य एकान्ते लक्षमेकं जपेन्ननुम् ।

पुष्पधूपार्दिभिः पूजां नित्यं कुर्यात् प्रयत्नतः ॥

पञ्चामृतैर्दशांशेन हुते देवी प्रसीदति ।

दीनाराणां सहस्रैकं प्रत्यहं तोषिता सती ॥ *

“ओं गुलु गुलु चन्द्रामृतमयि अव जातिलं हुलु हुलु
चन्द्रगिरे ! स्वाहा” ॥ १० ॥

एकलिङ्गे † महादेवं त्रिसन्ध्यं पूजयेत् सदा ।

धूपं दत्त्वा जपेन्मन्त्री ब्रूयात् सा “त्वं किमिच्छसि ?” ॥

“देवि ! दारिद्र्यदग्धोऽस्मि तन्मे नाशकरी भव” ।

ततो ददाति सा तुष्टा वित्तायुश्चिरजीवितम् ॥

“ओं क्लीं आगच्छ सुरसुन्दरि ! स्वाहा” ॥ ११ ॥

कुङ्कुमेन समालिख्य भूर्जपत्रे सुलक्षणम् ।

प्रतिपत्तिथिमारभ्य पूजां कृत्वा जपेत्ततः ॥

त्रिसन्ध्यं त्रिसहस्रन्तु मासान्ते पूजयेन्निशि ।

संजपन्नर्द्धरात्रे तु समागत्य प्रयच्छति ।

दीनाराणां सहस्रैकं प्रत्यहं परितोषिता ॥

“ओं क्लीं अनुरागिणि मैथुनप्रिये ! स्वाहा” ॥ १२ ॥

नदीतीरे शुभे देशे चन्दनेन सुमण्डलम् ।

विधाय पूजयेद्देवीं ततो मन्त्रायुतं जपेत् ॥

त्रिसप्ताहं जपेदेवं पसन्ना वितरेत् ‡ तदा ।

दीनाराणां सहस्रैको व्ययं कुर्याद्दिने दिने ।

विना त्रयेण सा क्रुद्धा न ददाति कदाचन ॥

“ओं क्लीं सर्वकामदे मनोहरे ! स्वाहा” ॥ १३ ॥

मन्त्रायुतं जपेन्मन्त्री प्रातः सूर्योदये सति ।

मासमेकं जपेदेवं पूजां कुर्याद्दिने दिने ॥

* अत्र ददाति साधकाय इति शेषः ।

† एकलिङ्गे इति मन्दिरस्य विशेषणं, तेनैकलिङ्गमन्दिर इत्यर्थः ।

‡ अत्र देवी वरं वितरेत् एवं सन्दर्भार्थः ।

शङ्खसंलिप्तपटे तु शुभ्रपुष्पैः सपायसैः ।

दशाऽंशं होमयेत् साज्यैरिन्धनैः करवीरजैः ।

ददाति शङ्खिनी तुष्टा नित्यं रूप्यकपञ्चकम् ॥

“ओं क्लीं शङ्खचारिणि शङ्खाभरणे ! क्ळां क्लीं क्लीं ऐं अ
स्वाहा” ॥ १४ ॥

सहस्राष्टमिमं मन्त्रं जपेत् सप्तदिनावधि ।

प्रत्यहं मणिभद्राख्यं प्रयच्छत्येकरूप्यकम् ॥

मन्त्रम् ।—“ओं नमो मणिभद्राय नमः पूर्णाय नमो महा
यक्षसेनाऽधिपतये मोट मोट धारय स्वाहा” ॥ १५ ॥

चतुर्लक्षमिमं मन्त्रं जपेत्त्यागा प्रसीदति ।

ददाति चिन्तितानर्थान्स्तस्य भोगाय मन्त्रिणः ॥

“ओं अहोत्यागि ! मम त्यागार्थं देहि मे वित्तं वीरसेवितं
स्वाहा” ॥ १६ ॥

रात्रौ रात्रौ जपेन्मन्त्रं सागरस्य तटे शुचिः ।

लक्षजापे कृते सिद्धो दत्ते सागरचेतकः ।

रत्नत्रयं तदामूल्यं तेन मन्त्री सुखी भवेत् ॥

“ओं नमो भगवन् रुद्र देहि रत्नानि जलराशि ! नमोऽस्तु ते
स्वाहा” ॥ १७ ॥

एकान्ते च शुची देशे त्रिसन्ध्यां त्रिसहस्रकम् ।

मासमेकं जपेन्मन्त्री ततः पूजां समारभेत् ॥

पुष्पधूपादिनैवेद्यैः प्रदीपैर्घृतपूरितैः ।

रात्रावभ्यर्चयेत् सम्यक् सुस्थिरः सुमनाः सुधीः ॥

अर्द्धरात्रे गते देवी समागत्य प्रयच्छति ।

रसं रसायनं दिव्यं वस्त्रालङ्कारभूषणम् ॥

“ओं क्लीं आगच्छ स्वामीश्वरि ! स्वाहा” ॥ १८ ॥

त्रिपथस्यो वटाधःस्थो रात्रौ मन्त्रं जपेत् सदा ।

लक्षत्रयं ततः सिद्धा स्याद्देवी वटयक्षिणी ॥

वस्त्रालङ्करणं दिव्यं सिद्धं रसरसायनम् ।

दिव्याञ्जनञ्च सा तुष्टा साधकाय प्रयच्छति ॥

“ओं क्लीं श्रीं वटवासिनि यत्तकुलप्रसूते वटयक्षिणि !

एह्येहि स्वाहा” ॥ १९ ॥

वटवृक्षं समारुह्य लक्ष्मेकं जपेन्मनुम् ।

ततः सप्ताभिमन्त्रेण काञ्चिकैः चालयेन्मुखम् ॥

यामद्वयं जपेद्रात्रौ वरं यच्छति यक्षिणी ।

रसं रसायनं दिव्यं क्षुद्रकर्माण्यनेकधा ।

सिद्धानि सर्वकार्याणि नान्यथा शङ्करोदितम् ॥

“ओं क्लीं नमश्चन्द्रद्रवे कर्णाकर्णकारणे ! स्वाहा” । “ओं

मो भगवते रुद्राय चन्द्रयोगिनि ! स्वाहा” । मन्त्रद्वयस्यैका

वृद्धिः ॥ २० ॥

चिञ्चावृक्षतले मन्त्रं लक्ष्मावर्त्तयेच्छुचिः ।

विशाला वितरेत् तुष्टा रसं दिव्यं रसायनम् ॥

“ओं क्लीं विशाले ! द्रां द्रूं क्लीं एह्येहि स्वाहा” ॥ २१ ॥

नरास्थिनिर्मितां मालां गले पाणौ च कर्णयोः ।

धारयेज्जपमालाञ्च तादृशीन्तु श्मशानतः ॥

लक्ष्मेकं जपेन्मन्त्रं साधयेन्निर्भयः सुधीः ।

ततो महाभया सिद्धा ददात्येव रसायनम् ॥

तेन भक्षितमात्रेण पर्वतानपि चालयेत् ।

बलीपलितनिर्मुक्तश्चिरजीवी भवेन्नरः ॥

“ओं क्लीं महाभये ! ह्रं फट् स्वाहा” ॥ २२ ॥

शुक्लपक्षे जपेत्तावद् यावत् दृश्येत चन्द्रिका ।

दत्ते पीत्वा यदमरोऽमृतं तच्च भवेन्नरः ॥

“ओं क्लीं चन्द्रिके ! हंसः स्वाहा” ॥ २३ ॥

शक्रचापोदये लक्षं निर्गुण्डीतलमध्यगः ।

जपेन्मन्त्रं ततस्तुष्टा देवी पातालसिद्धिदा ॥

“ऐं क्लीं ऐन्द्रि माहेन्द्रि ! कुलु कुलु चुलु चुलु हं
स्वाहा” ॥ २४ ॥

हृदि ध्यात्वा जपेद्राक्षी हंसवद्धं सचेतसम् ।

योगं ददाति सा तुष्टा जरामृत्युविनाशनम् ॥

“ओं हंसः सर्वलोचनानि बन्धय बन्धय देवी आज्ञापय
स्वाहा” ॥ २५ ॥

स्वीयमूर्ध्नि करं वामं दत्त्वा लक्षं जपेन्मनुम् ।

वाक्सिद्धिं मन्त्रिणो लिङ्गे चेटकस्तु प्रयच्छति ॥

“ओं नमो लिङ्गोद्भव रुद्र ! देहि मे वाचं सिद्धिं विना
पर्वतगते द्रां द्रीं द्रूं द्रैं द्रौं द्रः” ॥ २६ ॥

जपेन्मासत्रयं रक्त-कम्बले ! सुप्रसीदति ।

मृतकोत्थापनं कुर्यात् प्रतिमाचालनं तथा ॥

“ओं रक्तकम्बले ! महादेवि ! द्रुतममुक्रामुकं उत्थापय
उत्थापय प्रतिमां चालय चालय पर्वतं कम्पय कम्पय लीलया
चिल चिलि हुं हुं” ॥ २७ ॥

अष्टोत्तरशतं जप्त्वा यत्किञ्चित् स्वात्मभोजनम् ।

ततोऽनुवासरं दत्ते नित्यं सान्निध्यकारकम् ॥

अतीतानागतं कर्म स्वास्थ्यास्वास्थ्यं ब्रवीति सा ।

प्रतिमापर्वतान् सर्वान् चालयत्येव तत्क्षणात् ॥

“ओं करङ्कमुखे विद्युज्जिह्वे ! ओं हुं चेटके ! जः
स्वाहा” ॥ २८ ॥

पूर्वमेवायुतं जप्त्वा कृत्वा होमं दशांशतः ।

घृताक्तै रजनीकुष्ठैः पूर्णान्ते च पुनर्जपेत् ॥

लिम्पन् गात्रं चन्दनेन राक्षी मन्त्रं समुच्चरेत् ।

यावन्निद्रावशं याति स्वप्ने वदति सा तदा ।

वाञ्छितं यच्छुभं किञ्चित् स्यात् सिद्धं वा न सिध्यति ॥

“ओं ह्रीं सः नमः श्मशानवासिनि चण्डवेगिनि ! स्वाहा” ।

मन्त्रद्वये एकमेव साधनम् ॥ २८ ॥

करञ्जवृक्षमारुह्य जपेद्दशसहस्रकम् ।

तत्पञ्चाङ्गेन कल्मेन आपादं संविलेपयेत् ।

जपान्ते पूर्ववत् स्वप्ने कथयेत् सा शुभाशुभम् ॥

“ओं नमो रुद्राय ओं नमो भगवते श्मशानवासियोगिने
स्वाहा” । “ओं नमश्चन्द्रसाविणि कर्णाकर्णकारिणि ! स्वाहा” ।

उभयोः पूर्ववत् सिद्धिः ॥ ३० ॥

पूर्वमेवायुतं जप्त्वा कुष्ठकल्काभिमन्त्रितम् ।

सप्तवारप्रलेपेन स्वप्ने वक्ति शुभाशुभम् ।

त्रैलोक्ये यादृशी वार्त्ता तादृशीं कथयत्यलम् ॥

“ओं ह्रीं आगच्छ चामुण्डे ! स्वाहा” ॥ ३१ ॥

रोचनाकुङ्कुमक्षीरैः पद्ममष्टदलं लिखेत् ।

नीरसे सूर्यपत्रे तु मायावीजं दले दले ।

लिखित्वा धारयेन्मूर्ध्नि चेमं मन्त्रं ततो जपेत् ।

पूर्वमेव तु सप्ताहं एवं कुर्यात् प्रयत्नतः ।

अतीतानागतं सर्वं स्वप्ने वदति देवता ॥

“ओं ह्रीं चिनि पिशाचिनि स्वाहा” ॥ ३२ ॥

अलावुमूलिका पुष्ये तथा सर्पाक्षिमूलिका ।

संग्राह्या मन्त्रिता यत्नाद्रक्तसूत्रेण वेष्टयेत् ।

मन्त्रेण मूर्ध्नि बद्धा तु वदत्येव शुभाशुभम् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय कर्णपिशाचिनि ! स्वाहा” ॥ ३३ ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कचपुटे दक्षिणीसाधनं नाम

चतुर्दशः पटलः ।

अथ अञ्जनम् ।

अञ्जनानान्तु सर्वेषां मन्त्रं साध्यमघोरकम् ।

विनाऽघोरेण विघ्नानि नाशयन्ति पदे पदे ॥

दक्षिणामूर्तिमासाद्य जपेदष्टसहस्रकम् ।

ततः सर्वविधानानि सुखसाध्यानि कारयेत् ॥

ओं विद्याधरं विरूपाक्षं बहुरूप महेश्वरम् ।

जपाम्यहं महादेवं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥

“रुद्राय नमो बहुरूपाय नाशय विच्छरूपाय नमो विश्वाय
विश्वरूपाय नमस्तत्पुरुषाय नमो यक्षिरूपाय नमः एकयक्षा
नमः एकरोमाय नमः एकमणये नमो वरदाय नमः स्यक्षा
नमो रुद्राय स्वाहा” ॥

जितेन्द्रियः सोपवासः महेश्वरमजं विभुम् ।

अर्चन् सिद्धिमिमं मन्त्रं जपेत् सिद्धिमवाप्नुयात् ॥ १ ॥

कज्जलानां निपाताय ग्राह्यो यत्नेन पावकः ।

दीक्षितस्य गृहात् श्रेष्ठो यतीनाञ्च विशेषतः ।

रजकस्य गृहाद्वापि तक्षकस्य गृहाच्च वा ॥

“ओं ज्वलितद्युतिदेहाय स्वाहा” । अथमग्निग्रहणमन्त्रः । “ओं

नमो भगवते वासुदेवाय श्रीपर्वते कुलपर्वते वसुवते स्वाहा” ।

अनेन मन्त्रेणाग्निं रचयेत् । “ओं वर्त्तिं बन्ध दिशं बन्ध पातालं बन्ध

मण्डलं बन्ध बन्ध स्वाहा” । अनेन वर्त्तिमभिमन्त्रयेत् । “ओं नमो

भगवते सिद्धिसावराय ज्वल ज्वल पत पत पातय पातय बन्ध

बन्ध संहन संहन दर्शय दर्शय निधिं नमः” अनेन दीपं प्रज्वालयेत् ।

“ओं इं सर्वसिद्धिभ्यो नमः । विच्छे स्वाहा” । अनेन कज्जलं ग्राह्यम् ।

“ओं कालि कालि ! रक्ष रक्ष मदञ्जनं नमो विच्छे स्वाहा” ।

अनेन यत्किञ्चिदञ्जनद्रव्यमभिमन्त्रयेत् ॥ २ ॥

हेम्नः शलाकया चादौ चक्षुषोरञ्जनं स्मृतम् ।
 तया शलाकया पश्चादञ्जनद्रव्यमञ्जयेत् ॥
 अञ्जयित्वाऽञ्जनं पश्चात् सप्त वाऽश्वत्थपत्रकम् ।
 बन्धयेत् प्रतिनेत्रन्तु ह्यच्छिद्रं तदधोमुखम् ॥
 तस्योपरि सितं वस्त्रं पट्टजं वाऽथ बन्धयेत् ।
 नाञ्जरादधिकहीनाङ्गं चादृष्टिं वाऽग्निदग्धकम् ॥
 सम्पूर्णङ्गं शुचिस्नातं द्विदिनं नक्तभोजिनम् ।
 क्षीरशाल्यन्नभोक्तारं द्विदिनान्ते ततो जपेत् ।
 अञ्जितस्य शिखाबन्धं कर्त्तव्यं मन्त्र उच्यते ॥

“श्रीं नमो भगवते रुद्राय श्रीं माहे हुलुं हुलु विहुलु विहुलु
 हा यक्ष यक्ष पूजिते यक्षकुमार्यः सुलोचने ! स्वाहा” ॥ ३ ॥

दक्षिणामूर्तिमाश्रित्य * हृदयास्तमयं जपेत् ।
 पूर्वमेव समाख्याता शिखाबन्धे शिवोदिता ।
 अयं सर्वाञ्जनानां वै विधिर्ज्ञेयः शुभावहः ॥ ४ ॥
 रोचनं कुङ्कुमं शङ्खं बालपुष्पी तु चन्दनम् ।
 राजावर्त्तं † कुमारीञ्च सौवीराञ्जनपारदम् ॥
 कज्जलं काञ्चनौञ्चैव सितपद्मस्य केशरम् ।
 यावकं सष्टतं क्षीरं समभागं सुपेषयेत् ॥
 श्मशानचेलमादाय पूर्वपिष्टेन लेपयेत् ।
 तद्वर्त्ति घृतसंयुक्तां प्रज्वाल्य कज्जलं हरेत् ।
 सर्वाञ्जनमिदं ख्यातं पातालनिधिदर्शनम् ॥ ५ ॥
 शरल्काले तु संग्राह्या भूलता रक्तवर्णका ।
 सिन्दूरपूरितां कृत्वा रवितूलेन वेष्टयेत् ॥

* अत्र दक्षिणामूर्तिपदेन दक्षिणकालिका शोद्धया ।

† अत्र राजावर्त्तपदेन उपरत्नविशेषार्थबोधः ।

अतिकृष्णतिलात्तैलं ग्राहयेद्रक्षयेत् सुधीः ।
 तैलवर्त्याः प्रयोगेण कज्जलं चोत्तरायणे ।
 ग्राहयित्वाऽञ्जयेच्चक्षुर्निधिं पश्यति पूर्ववत् ॥ ६ ॥
 सप्तधा पद्मसूत्राणि भावयेद्विज्जै रसैः ।
 सर्वाञ्जनमिदं दिव्यं शम्भुदेवेन भाषितम् ॥
 दीपकज्जलयोः पात्रं कर्तव्यं नरमुण्डकम् ।
 सर्वेषां कज्जलानान्तु शस्तं स्याच्छिवभाषितम् ॥ ७ ॥
 स्रोतोऽञ्जनमुलूकस्य ग्राहयेदाशु पित्तकम् ।
 शुभे भाण्डे विनिक्षिप्य यावत्सप्तदिनावधि ।
 अनेनाञ्जितनेत्रस्तु निर्विघ्नं वीक्षते निधिम् ॥ ८ ॥
 अतिकृष्णस्य काकस्य जिह्वाहन्मांसमाहरेत् ।
 वेष्टयेद्रवितूलेन वर्त्ति तेनैव कारयेत् ।
 अजाघृतेन दीपन्तु प्रज्वाल्यादाय कज्जलम् ।
 अञ्जिताक्षो नरस्तेन निधिं पश्यति पूर्ववत् ॥ ९ ॥
 स्रोतोऽञ्जनमुलूकाप्त-जिह्वारक्तान्वितं क्षिपेत् * ।
 सप्ताहान्ते समुद्धृत्य अञ्जनादीक्षते निधिम् ॥ १० ॥
 अश्लेषायान्तु कृष्णाहिरतिधूमेन कञ्चकम् ।
 दग्ध्वा स्रोतोऽञ्जनोन्मिश्रमञ्जयेन्निधिदर्शकम् ॥ ११ ॥
 नकुलस्य च भेकस्य लोचनानि समाहरेत् ।
 स्रोतोऽञ्जनसमायुक्तं मेषतैलेन पेषयेत् ।
 अञ्जिताक्षो नरस्तेन निधिं पश्यति पूर्ववत् ॥ १२ ॥
 उलूकचक्षुरादाय कुङ्कुमं रोचनं शशी ।
 समांसं मधुना पिष्टं ख्यातं सर्वाञ्जनं परम् ॥ १३ ॥
 पारदं मधु कर्पूरं मधुकस्य च मूलिकाम् ।

समं पिष्ट्वा पिबेत् सिद्धं दिव्यं सर्वाञ्जनं परम् ॥ १४ ॥

पुष्पार्के श्वेतगुञ्जाया विधिना मूलमाहरेत् ।

उलूकाक्षेण मधुना सर्वाञ्जनमिदं परम् ॥ १५ ॥

स्रोतोऽञ्जनं सखद्योतं मूलकाण्डे विनिक्षिपेत् ।

सप्ताहान्ते समुद्धृत्य पातालमधुनाऽञ्जयेत् ।

दिवा नक्षत्रवित्तानि करस्थानि विपश्यति ॥ १६ ॥

हरितालं वचां लोध्रं रेणुकां चाञ्जनं तथा ।

कृष्णपक्षे चतुर्दश्यां चूर्णीकृत्य विनिक्षिपेत् ॥

सम्पुटे ताम्रजे तच्च अघोरिणाभिमन्त्रयेत् ।

अञ्जिताक्षो निधिं पश्येन्नरो नानाविधं भुवि ॥ १७ ॥

रक्तागस्त्यस्य तैलेन भूधात्रीमूलपेषितम् ।

कर्पूरेण युतं त्राज्यं सिद्धं सर्वाञ्जनं परम् ॥ १८ ॥

कुङ्कुमं श्वेतगुञ्जा च काञ्चनस्यैव पल्लवम् ।

सुश्वेतञ्च जवापुष्पं सूर्यावर्त्तसमं मधु ।

सर्वाञ्जनमिदं ख्यातं पातालनिधिदर्शनम् ॥ १९ ॥

रक्तेन कृकलासस्य भावयित्वा मनःशिलाम् ।

तेनैवाञ्जितनेत्रस्तु निधिं पश्यति भूमिगम् ॥ २० ॥

पारदं काकमाच्युतं फलं कर्पूरकं मधु ।

सूर्यावर्त्तसमायुक्तं सिद्धं सर्वाञ्जनं परम् ॥ २१ ॥

जया मांसी हंसपदी कर्पूरञ्च मनःशिला ।

सूतं दारुनिशा चैव समभागानि पेषयेत् ।

दिव्याञ्जनमिदं ख्यातं सर्वभूतवशङ्करम् ॥ २२ ॥

सद्योहतमनुष्यस्य पित्तमादाय पूजयेत् ।

रोचनयैव शशिना धूमपाकेन शोषयेत् ।

अष्टाहान्ते जलैर्घृष्टमञ्जनं निधिदर्शनम् ॥ २३ ॥

उलूकचक्षुषी रक्ते भावयेत् पटसूत्रकम् ।

तद्वर्त्याङ्गोलतैलेन प्रदीपोद्धृतकज्जलम् ।

सर्वाञ्जनमिदं साज्यं पातालनिधिदर्शनम् ॥ २४ ॥

श्वेतगुञ्जारसे सूत्रं दिनमेकन्तु भावयेत् ।

ततो वाराहजं चूर्णं सूत्रमध्ये निवेशयेत् ॥

दीपमङ्गोलतैलेन तद्वर्त्युद्धृतकज्जलम् ।

सिद्धं सर्वाञ्जनं लोके स्वञ्जनं निधिदर्शकम् ॥ २५ ॥

कृष्णाजपित्तञ्च मयूरपित्तमशोकमूलं स्थितमुत्तरस्याम्

शशाङ्कगोरोचनमाक्षिकञ्च सर्वाञ्जनं नाम शिवोपदिष्टम्

सर्वाञ्जनानि ख्यातानि प्रसिद्धानि शिवोक्तितः ॥ २६ ॥

अगस्त्यवृक्षजां कुर्यात् पादुकाञ्जनदर्शिकाम् ।

पादुकाञ्जनयोगेन सिद्धयोगा भवन्ति वै ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय उड्डामरेश्वराय शिल
धमनेनालि वेतालि ! स्वाहा” ।

अनेन मन्त्रराजेन पादुकामभिमन्त्रयेत् ॥ २७ ॥

अथ कुमाराञ्जनम् ।

पुष्यनक्षत्रयोगेन पिण्डीतगरमूलिकाम् ।

षडङ्गुलमितां कुर्याच्छलाकां रक्षयेत् ततः ॥

स्नापयेच्च शिलापृष्ठे कुमारं वा कुमारिकाम् ।

तच्छिला स्नानतोयेन रोचनं हेमगैरिकम् ॥

निष्टुष्टमञ्जयेन्नेत्रं मन्दमुक्तञ्च पूर्ववत् ।

शलाकया रक्षितया तथैवाञ्ज्रान्निधिं लभेत् ॥ १ ॥

तिलपर्णुद्भवं मूलं हस्तार्के विधिनोद्धृतम् ।

पाताले * मधुना युक्तं जलघृष्टं तदञ्जयेत् ।

निधिं पश्यत्यसौ सत्यमर्थिने सन्निधौ सति ॥ २ ॥

पुष्पार्कैः गस्त्यवृक्षस्य मूलमुद्धृत्य वारिणा ।
पाताले मधुना पिष्टं संयुतं निधिदर्शकम् * ॥ ३ ॥
पिण्डीतगरजं मूलमुदीचीगतमुद्धरेत् ।
चन्द्रसूर्योपरागे तु पातालमधुसंयुतम् ।
पेषयेच्चाञ्जयेन्नेत्रे सम्यक् पश्यति भूनिधिम् ॥ ४ ॥

अथ पादाञ्जनम् ।

तुलसीमूलिकां पुष्पे शनिवारे समुद्धरेत् ।
निष्पिष्य काञ्जिकेनाथ मधुना युतमञ्जयेत् ॥
पादजाते कुमारं वा कन्यकां वा ततो निधिः ।
दृश्यते नात्र सन्देहः पातालान्तर्गतस्तथा ॥ १ ॥
पाश्चात्यं पिप्पलीमूलं पुष्पार्के विधिनोद्धृतम् ।
पातालमधुना युक्तं पादजाताञ्जनं भवेत् ॥ २ ॥
तिलपर्णुद्भवं मूलं कृष्णपत्रे रवेर्दिने ।
चतुर्दश्यां समादाय जलेन सह घर्षयेत् ।
पातालमधुना युक्तं पादजाताञ्जनं भवेत् ॥ ३ ॥
मधुपुष्पं वचा क्षौद्रं रक्तागस्त्यश्च चन्दनम् ।
गुञ्जा च तिलपर्णी च पादजाताञ्जनं भवेत् ॥ ४ ॥
सुखेतकरवीरस्य पुष्पार्के मूलमुद्धरेत् ।
पातालमधुना युक्तं पादजाताञ्जनं भवेत् ॥ ५ ॥

अथ लेपाञ्जनम् ।

गोक्षीरेण तु समिष्य तिलकीद्रवराजिकाः ।
कणावीजञ्च समिष्य निशायाञ्च निधिस्थलम् ।
भ्रष्टो लेपो भवेद् यत्र प्रातस्तत्र निधिं दिशेत् ॥ १ ॥
अर्जुनस्य कदम्बस्य वकस्य खदिरस्य च ।

। व दूरान्वयित्वमिति पाताले पिष्टं मधुना संयुतमेवमन्वययोजना कर्त्तव्या ।

ब्रह्मवृक्षस्य पत्राणि काकोल्या चैव पेक्षयेत् ॥
 निशायां लेपयेद्भूमौ कल्कं मन्त्रेण मन्त्रयेत् ।
 प्रातर्लेपो न यत्रास्ति तत्रैव निधिमादिशेत् ॥ २ ॥
 उमादिमातृसंयुक्तं किरातं तत्र पूजयेत् ।
 तत्र होमः प्रकर्त्तव्यो निशायां घृतगुग्गुलैः ।
 प्रभाते तद्विवर्णञ्च निधिस्तत्र सुनिश्चितम् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय कल्कलेपाञ्जनं दर्शय द
 ठः ठः स्वाहा” ।

कल्कलेपाञ्जनञ्चेदमनेनैवाभिमन्त्रयेत् ॥ ३ ॥

अथ मावाञ्जनम् ।

प्रवेशे नगरस्यान्तर्लक्षमेकं जपेन्मनुम् ।
 पठन् सूत्रैर्घृतोपेतैः कृते होमे दशांशतः ।
 प्रयच्छत्यञ्जनं हंसी येन पश्यति भूनिधिम् ॥
 “ओं नमो हंसि हंसजाते ! क्लीं स्वाहा” ॥ १ ॥
 मधुकस्य तले मन्त्रं चतुर्दशदिनं जपेत् ।
 नक्तभोजी चतुर्यामं तुष्टा यच्छति मेखला ।
 अञ्जनं विघ्ननिर्मुक्तं तेन पश्यति भूनिधिम् ॥
 “ओं नमो मदनमेखले ! ठः ठः क्लीं स्वाहा” ॥ २ ॥
 एकलिङ्गं समभ्यर्च्य षडङ्गेनाभिभावितः ।
 पूर्वसन्ध्यां समारभ्य कृष्णपक्षादितो जपेत् ॥
 सहस्राष्टमिदं नित्यं मासान्ते पूजयेत् पुनः ।
 मद्रक्तां * देवतां लिङ्गे रात्रौ मन्त्रं पुनर्जपेत् ॥
 अर्द्धरात्रे गते देवी दत्ते दिव्याञ्जनं शुभम् ।
 वस्त्रालङ्करणं दिव्यं षण्मासाच्चैव सिद्धिदा ॥

“ओं चर्क चर्क शाल्मलस्वर्णरेखे ! स्वाहा” । इति मन्त्रः ।
 ॐ क्लीं हृदयाय नमः । ॐ क्लीं शिरसे स्वाहा । ॐ क्लूं
 स्वायै । ॐ क्लैं कवचाय । ॐ क्लीं नेत्राभ्याम् । ॐ क्लः
 स्वाय” । इति षडङ्गानि ॥ ३ ॥

अर्द्धरात्रे समुत्थाय सहस्रैकं जपेन्मनुम् । .

मासमेकं ततो देवी निधिं दर्शयति ध्रुवम् ॥

“ओं क्लीं प्रमोदायै स्वाहा” ॥ ४ ॥

दिनत्रयं निराहारः सति सोमग्रहे जपेत् ।

यावन्मुक्तिस्ततो देवी यच्छत्यञ्जनमुत्तमम् ॥

“ओं क्लीं यक्षिणि भौमिनि रतिप्रिये ! स्वाहा” ॥ ५ ॥

एकलिङ्गगृहस्थाने चन्दनेन सुमण्डलम् ।

कृत्वा हस्तप्रमाणेन पूजयेदत्र पद्मिनीम् ॥

धूपं सगुगुलुं कृत्वा जपेन्मन्त्रं सहस्रकम् ।

मासमेकं ततः पूजां कृत्वा रात्रौ पुनर्जपेत् ।

अर्द्धरात्रे गते देवी दत्ते दिव्याञ्जनं शुभम् ॥

“ओं क्लीं पद्मिनि ! स्वाहा” ॥ ६ ॥

वटवृक्षतले कुर्याच्चन्दनेन सुमण्डलम् ।

यक्षिणीं * पूजयेत् तत्र नैवेद्यमुपदर्शयेत् ॥

शशमांसासवैः पञ्चान्मन्त्रमावर्त्तयेत् सुधीः ।

दिने दिने सहस्रैकं यावन्मासं प्रपूजयेत् ।

ततो देवी समागत्य दत्ते दिव्याञ्जनं परम् ॥

“ओं क्लीं आगच्छ कनकावति ! स्वाहा” ॥ ७ ॥

शृगालस्याक्षिकर्णेन ह्यञ्जयेत्तोचनद्वयम् ।

भूतं पश्यत्यसौ तस्मात् सम्प्राप्नोति महानिधिम् ॥ ८ ॥

देवदालीरसैश्चक्षुरञ्जयित्वापि तत्फलम् ।

“ओं गणपतये नमः । ओं चामुण्डायै नमः । ओं
दर्शय दर्शय स्वाहा” ॥ ८ ॥

उक्तयोगद्वयस्यास्य मन्त्रः स्यादयमेव हि ।

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कच्चपुटे सर्वाङ्गनादिनिधिदर्शनं
नाम पञ्चदशः पटलः ।

अथ अज्ञातनिधानस्य ग्रहणम् ।

ब्रह्मचारिसहस्रेण शिलामूलशतेन च ।

रुद्राणाञ्च सहस्रेण शिखाबन्धो विधीयते ॥

“ओं रक्ष रक्ष विच्चे स्वाहा” ॥ १ ॥

कुर्यात्सर्वसहायानां शिखाबन्धमनेन वै ।

शावरं धारयेद्रूपं मन्त्री सर्वार्थसिद्धये ॥

गुणिनी या मृता नारी तत्केशैरुपवीतकम् ।

कृत्वा तु धारयेत्तस्या भस्मना धूनयेत्तनुम् ॥

नरमुण्डधरो नग्नः शिखिपिच्छैः सुभूषितैः ।

इत्येवं रूपधृग्वीरः पूजां कुर्यान्निधिस्थले ॥

चतुरस्रं चतुर्द्वारं तन्मध्येऽष्टदलाम्बुजम् ।

कृत्वैतन्मण्डलं मन्त्री कुङ्कुमागुरुचन्दनम् ।

तन्मध्ये स्थापयेत् कुम्भं जलपूर्णं शिवान्वितम् ॥

“ओं सोमाय विश्वाधिपतये आगच्छ, आगच्छ वलिं गृह्ण
नमो विश्वे स्वाहा” । अनेनाष्टदलकमले ब्राह्मप्रायश्चित्तं पूजयेत् ।

नमो ब्राह्मणे आगच्छ आगच्छ वलिं गृह्णाण” । एवं सर्वमा

तन्नामयुतेन मन्त्रेण पूजां कुर्यात् । “ओं शक्राय आगच्छ आगच्छ व

गृह्णाण” । एवं सर्वे द्वारपालाः पूज्याः ।

नन्दिनञ्च श्रियं पूर्वद्वारदेशे प्रपूजयेत् ।

कौर्त्तिचैव महाकालं दक्षिणे पश्चिमे पुनः ॥

सगणेशं कुमारञ्च भृङ्गिदण्डिनमुत्तरे ।

इत्येवं पूजनं कृत्वा स्वल्पाहारः प्रलिम्पयेत् ।

बलिं प्रदर्शयेन्मन्त्री सहायांश्चाभिषेचयेत् ॥

“ओं बलि सुबलि तृप्यन्तु सिद्धिमादिशन्तु ओं नमो विश्वे
स्वाहा” । इति बलिमन्त्रः ।

मण्डलं दर्शयेन्मन्त्री सहायाय समर्चितम् ।

शिवकुम्भाभसा सर्वान्मन्त्रेणैवाभिषेचयेत् ॥

“ओं नमो भगवते आर्भटे पिङ्गलोदराय पापं नाशय
नाशय दुराचारं हन हन अभिषिक्तानां रक्ष रक्ष अभिषेकं
पदम् उपधारय उपधारय कुरु कुरु समरभीषणे नमो विद्धे
वोषट्” । इति अभिषेकमन्त्रः ॥ २ ॥

निधेः खननकाले तु जपंस्तिष्ठेदघोरकम् ।

ध्यायेच्च शावरं रूपं सर्वभूतभयापहम् ॥

मयूरपक्षसंयुक्तं गुञ्जाजालेन भूषितम् ।

दन्तुरोग्रमतिश्यामं रक्तोत्पलनिभेक्षणम् ।

किरातमीश्वरं ध्यात्वा सर्वभूतफलप्रदम् ।

“ओं क्ळां क्लीं क्लूं अघोर तर तर प्रस्फुर प्रस्फुर प्रकट प्रकट
धनेशाय कह कह सम सम जात जात दह दह पातय पातय
ओं क्लीं क्लीं क्लूं अघोराय फट्” ।

इमञ्चाघोरमन्त्रं हि पूर्वमेवायुतं जपेत् ।

औषधीशेन होमस्तु घृतैः सिद्धो भवेदिति ॥

खन्यमाने निधौ सर्पा निःसरन्ति भयानकाः ।

औषधेन विना तेभ्यो भयं स्यान्मन्त्रिणामपि ।

तस्मादौषधयोगेन पादलेपेन तान् जयेत् ॥ ३ ॥

अर्कस्य करवीरस्य पनसस्य च मूलिकाम् ।
 पिष्ट्वा पादप्रलेपात्तु दूरे गच्छन्ति पन्नगाः ॥ ४ ॥
 मल्लिका गिरिकर्णी च श्वेतार्कः कण्टकारिका ।
 वचा च मूलिकाश्चैषां पिष्ट्वा पादं प्रलेपयेत् ॥
 सर्पा यक्षगणाः क्रूरा ये चान्ये विघ्नकारिणः ।
 पलायन्ते निधिं त्यक्त्वा यथा युद्धेषु कातराः ॥ ५ ॥
 वक्त्रिः कोषातकी वज्री श्वेतार्कः गिरिकर्णिका ।
 वचा पाठा च निर्गुण्डी कटुतुम्बराश्च * मूलकम् ॥
 निम्बकेशरवीजानि गोमूत्रैः पेषयेत् शनैः ।
 अनेन पादलेपेन विघ्ना यान्ति दिशो दश ॥
 एतन्नाराचयोगेन याति पातालकं, धनम् ।
 गृह्णाति नात्र सन्देहः स्वयमुक्तं कपर्दिना ॥ ६ ॥
 कुष्माण्डैरण्डधुस्तूर-वीजानि पनसस्य च ।
 तालदाडिममूलानि गोमूत्रैः पेषयेत् समम् ॥
 अनेन पादलेपेन सर्पा यक्षाः पिशाचिकाः ।
 पलायन्ते न सन्देहो निधीन् संग्राहयेत् ध्रुवम् ॥ ७ ॥
 समन्वकीलकैर्दृष्टं निधिंश्चैतैश्च कीलयेत् ।
 पलाशप्लक्षलोध्रोत्थ-कदम्बनिम्बजैः सुधीः ।
 शम्युडुम्बरकाश्वत्थ-कीलकैः पञ्चसंयुतैः ॥
 “ओं पुनन्तु मां देवगणाः पुनन्तु गणकाधिपाः ।
 पुनन्तु विश्वे देवाश्च जातवेदाः पुनीहि माम्” ॥

इति कीलकमन्त्रः । “ओं सर्वभूताधिपतये नमः” । अनेन सधुमांसाभ्य-
 भूतबलिं दद्यात् । “ओं क्लीं फट्” । अनेन मन्त्रेण निधिस्थाने पुष्पं दद्यात्

* अत्र अन्ते षष्ठी विभक्तियोगी वर्तते इति पूर्वोक्तौषधादौ तथैवान्वयः ; ते
 वज्रादीनां मूलकानि कटुतुम्बराश्च मूलकम् इति शङ्कायवोधः ।

“ओं नमो भगवते केतुमालिने गरुडे शुभे ओं क्लीं कपालिनि
उच्चारय गृहाण निधिं स्वाहा” । अनेन केतुमालिनिमन्त्रेण निधिमुद्घ-
त्त ॥ ८ ॥

चत्वारो निधयस्तत्र शम्भुदेवेन कीर्तिताः ।
कक्षपो मकरः शङ्खः पद्म इत्यभिधानतः ॥
कक्षपो मकरश्चैतौ स्थिरचित्तौ स्वभावतः ।
सुखसाध्यौ यथा पूर्वं विधानेन समाहरेत् ॥
शब्देन तु मनुष्याणां शङ्खपद्मौ रसातलम् ।
गच्छन्तौ न तु दृश्येते तत्र मन्त्रद्वयं स्मरेत् ।
शैवञ्च वैष्णवञ्चैव ततः सिद्धो भवेद् ध्रुवम् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय निधिमुत्तिष्ठ माचलं स्वाहा” ।
ओं नमो भगवते वासुदेवाय धर धर बन्ध श्रीपर्वतकुलपर्वते
सुनिधिं साधयेत्” ॥ ९ ॥

मृत्काष्ठलौहमाण्डेषु स्थितं द्रव्यन्तु मृत्तिकाम् ।
शैवालं वा समाश्रित्य तिष्ठेत् तच्च विशोधयेत् ॥
वालुकैर्लवणं पिष्ट्वा तस्मिन् द्रव्ये विनिक्षिपेत् ।
यावत्तवणसंतुल्यं पाचयेन्मृदुवह्निना ॥
स्वर्णञ्च सर्वरत्नानि निर्मलानि भवन्ति वै ।
अर्जुनस्य विभीतस्य चित्रकस्य च पल्लवान् ॥
पिष्ट्वा तु लवणं तुल्यमारनालेन लोडयेत् ।
तस्मिन् द्रविणं ह्यग्नी चार्पयेन्मलशान्तये ॥ १० ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कक्षपुटे निधिवशीकरणं

नाम धौडशः पटलः ।

अथ अदृश्यकरणम् ।

लक्ष्मेकं जपेन्मन्त्रं राजद्वारे शुचिः स्थितः ।

क्षीरेण मालतीपुष्पैर्हुते सिध्यति यक्षिणी ।

ददाति गुटिकां सा तु मुखस्थाऽदृश्यकारिणी ॥

“ऐं मदने मदनविडम्बने ! आत्मसङ्गं देहि मे देहि
स्वाहा” ॥ १ ॥

चतुर्लक्षं जपेन्मन्त्रं श्मशाने नियतः शुचिः ।

नग्नोव्रतं ततस्तुष्टा पटं यच्छति यक्षिणी ॥

तेनावृतो नरोऽदृश्यो विचरेद्वसुधातले ।

निधिं पश्यति गृह्णाति न विघ्नैः परिभूयते ॥

“ओं क्लीं श्मशानवासिनी स्वाहा” ॥ २ ॥

निशायाञ्च निधिं ध्यात्वा जपन् वामेन पाणिना ।

अदृश्यकारिणीं विद्यां लक्षजपे * प्रयच्छति ॥

“ओं नमो विश्वाचर महेश्वर ! मम पर्यटतः” ॥ ३ ॥

अतिबल्युपहारेण कुर्यादर्चनमुत्तमम् ।

ततो दीपाङ्गुलीतैलैर्वर्त्तिः स्यादर्कतन्तुजैः ॥

प्रज्वाल्य नृकपाले तु तत्पात्रे घृष्टकज्जलम् ।

अञ्जयेन्नेत्रयुगलं देवैरपि न दृश्यते ॥ ४ ॥

अर्कशाल्मलिकार्पास-पट्टसूत्राञ्जतन्तुभिः ।

पञ्चभिर्वर्त्तिकाभिश्च नृकपालेषु पञ्चसु ॥

नरतैलेन दीपेषु कज्जलं नीरजैर्दलैः ।

ग्राहयेत् पञ्चभिर्यक्षात् पूर्ववच्च शिवालये ॥

पञ्चस्थानेषु युञ्जीत एकीकुर्याच्च तत्पुनः ।

मन्त्रयित्वाऽञ्जयेन्नेत्रे देवैरपि न दृश्यते ॥

“ओं क्लीं फट् कालि कालि मांसशोणितभोजने रक्तकृष्ण-
मुखे देवि ! मा मे पश्यति मनुष्येति हुं फट् स्वाहा” । अयं मन्त्रः

अयुतजप्तः सिद्धी भवति ।

अदृश्यकारिणी योगाः मन्त्रग्राह्याष्टोत्तरं शतम् ।

अननैव प्रयोगेण ततः सिद्धाः भवन्ति हि ॥ ५ ॥

अङ्गोलतैलसंसिक्ता वचा सप्तदिनावधि ।

त्रिलौहवेष्टितां धातु-गुटिकां कारयेच्छुभाम् ।

अदृश्यकारिणी ख्याता मुखस्या नात्र संशयः ॥ ६ ॥

तत्तैले * सर्षपं श्वेतं त्रिलौहेन च वेष्टयेत् ।

गुटिका मुखमध्यस्था ख्याताऽदृश्यत्वकारिणी ॥ ७ ॥

काकोलूकस्य पक्षाश्च आत्मकेशास्तथैव च ।

अन्तर्धूमगतं दग्धं सूक्ष्मचूर्णन्तु कारयेत् ॥

अङ्गोलतैलगुटिकां कृत्वा शिरसि धारयेत् ।

अदृश्यो जायते क्षिप्रं देवैरपि न दृश्यते ॥ ८ ॥

तालकं कृष्णमहिषी-क्षौरमङ्गोलतैलकम् ।

तस्मिन्नाङ्गो नरोऽदृश्यो जायते शङ्करोदितम् ॥ ९ ॥

अङ्गोलतैलसंसिक्तं मलं पारावतोद्भवम् ।

ललाटे तिलकं तेन कृत्वाऽदृश्यो भवेन्नरः ॥

“ओं कक्षवो लालामूलं हुने सौरे जाने क्लीं क्लीं सिद्धे
स्वाहा” । उक्तयोगानामयमेव मन्त्रः ॥ १० ॥

श्वेतापराजितामूलं ग्राह्यं चन्द्रग्रहे सति ।

वालाक्षीद्रेण संयुक्तां गुटिकां मूर्ध्नि कारयेत् ।

वक्त्रे हस्ते च सा ग्राह्या देवैरपि न दृश्यते ॥ ११ ॥

पुच्छजीवोत्थितं तैलं वर्त्ति कृत्वाऽजतन्तुजाम् ।

गोरोचनामधुभ्याश्च वीरमुखे प्रलेपयेत् ॥

* अत्र तत्तैले इति अङ्गोलतैले सम्यक् संचयित्वा इत्यर्थबोधः ।

दीपं प्रज्वाल्य चैकस्मिन्नपरे ग्राह्य * कज्जलम् ।
 तदञ्जनाञ्जितो मर्त्यो विश्वेनापि न दृश्यते ॥ १२ ॥
 जरायुं श्वेतमार्जार्याः कृष्णाया वाऽथ चूर्णयेत् ।
 त्रिलौहवेष्टितं कुर्यान्मुखस्यादृश्यकारिणी † ॥ १३ ॥
 भोजयेत् कृष्णकाकन्तु महिषीनवनीतकम् ।
 तद्विष्ठा रवितूलेन नृकपालेषु पूर्ववत् ।
 श्मशाने कज्जलं ग्राह्यं तद्वत् फलमनुत्तमम् ॥ १४ ॥
 पारावतस्य कुक्षिस्थो पक्षः स्रोतोऽञ्जनं हितम् ।
 कृष्णमार्जाररक्तेन सिक्तमञ्जराददृश्यकृत् ॥ १५ ॥
 कृष्णमार्जाररक्तेन भावितैः रक्ततन्तुभिः ।
 वर्त्तिस्तत्कपिलाज्येन नृकपाले च पूर्ववत् ।
 ग्राहयेत् कज्जलं दिव्यमदृश्यकरणोदितम् ॥ १६ ॥
 दारदो देवदारुश्च चितामांसं नरस्य च ।
 स्रोतोऽञ्जनयुतं कुर्यादञ्जनेऽदृश्यकारकम् ॥ १७ ॥
 उलूकस्य शृगालस्य शूकरस्याक्षिनासिकाम् ।
 नीलाञ्जनयुतां पिष्ट्वा रुद्ध्वा श्रावपुटे दहेत् ।
 तेनाञ्जितो नरोऽदृश्यो जायते नात्र संशयः ॥ १८ ॥
 खञ्जरीटं सजीवन्तु गृहीत्वा फालगुने क्षिपेत् ।
 पञ्जरे रक्षयेत् तावद् यावद्वाद्रपदं लभेत् ।
 तदा स पञ्जरेऽदृश्यो जायते नात्र संशयः ॥ १९ ॥
 खञ्जरीटशिखा ग्राह्या हस्तस्यादृश्यकारिणी ।
 त्रिलौहवेष्टितां रक्षेद्धारयेन्मूर्ध्नि सर्वदा ॥ २० ॥
 दश हेम द्विषट् ताम्रं रौप्यं षोडशभागिकम् ।
 एषा संख्या त्रिलौहस्य ज्ञातव्या सर्वकर्मणि ।

* अथ ग्राह्येत्यार्षम्पदं, गृहीत्वास्थाने बोध्यम् ।

† एषा गुटिका इति शेषः ।

क्रमेण वेष्टयेद् यत्नाद् गुटिकानामयं विधिः ॥

“ओं नमो भगवते उड्डामरेश्वराय, नमो रुद्राय विलि
विलि व्याघ्रचर्मपरिधान कमल कतुल चण्ड प्रचण्ड ! किलि
किलि स्वाहा” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ २१ ॥

अजमोदस्य मूलन्तु तुरगीगर्भशय्या ।

सह तालकसम्पिष्टं तिलकेऽष्टशकारकम् ॥ २२ ॥

रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यां लाङ्गलीमूलमुद्धरेत् ।

श्वेतच्छागलिकागर्भ-शय्या नरतैलकम् ।

एकोक्त्याञ्जयेन्नेत्रे ह्यष्टशः खेचरो भवेत् ॥

“ओं अः सखे अः सकर्णे अरिदुर्वल अर्द्धाकोश दाटा कराले
ढक्कारावे फिकारिणि हुं हुं चण्डालिनि ! स्वाहा” । उक्तयोगद्वये
अयमेव मन्त्रः ॥ २३ ॥

अमावस्याऽथवा पूर्णा पञ्चमी वा त्रयोदशी ।

श्वेतपुष्पैर्गन्धधूपैर्वलिदीपोपहारकैः ।

रात्रौ * पूज्या ततो ग्राह्या देवदानी सुमन्विता ॥

“ओं अमृतगणपरिवेष्टिते रुद्रगणाय ओं नमः स्वाहा” ।

अयं मन्त्रः । “ओं नमो भगवते रुद्राय फट्” अनेन ग्राह्या † ।

तद्रत्नैः पारदं मय्यं दिनमेकं ततोऽञ्जयेत् ।

अष्टशो जायते सत्यं स्वयं प्रोक्तं कपर्दिना ॥ २४ ॥

तद्रसं देवदान्युत्थं केतकीस्तन्यसंयुतम् ‡ ।

अञ्जयेन्नेत्रयुगलम् अन्तर्द्धानकरं परम् ॥ २५ ॥

रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यां चतुभिः सह साधकैः ।

एकान्ते च श्मशाने वा खड्गहस्तैर्महाबलैः ॥

* अत्र रात्रौ इत्यनेन पूर्वोक्तामावस्यादिति विश्वन्वयः ज्ञेयः ।

† अत्र ग्राह्या इति पदात्परं देवदानौमूलाऽंशेति शेषः समाकलनीयः ।

‡ अत्र स्तन्यशब्दः पुष्परसवाचकः ।

अर्चयेत् कृष्णमार्जारं गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ।
 अजं कृष्णं बलिं दद्यात् तस्य मेदः समाहरेत् ॥
 उपोषिताय तस्मै हि मेदो देयन्तु भक्षणे ।
 तृप्यन्तं तं तु मार्जारं गृहीत्वा पश्चिमे पदे ॥
 चालनाद्वामयेङ्गाण्डे * जलपूर्णे समर्चिते ।
 तद्वान्तं पाचयेदग्नौ दीपं तेनैव दापयेत् ॥
 वर्त्तिञ्च शुभ्रतन्तूत्यां ज्वालयेन्नृकपालके ।
 तत्पात्रे कज्जलं ग्राह्यं रात्रौ देवीं प्रपूजयेत् ॥
 परस्परश्लिष्टकराश्चत्वारः खड्गपाणयः ।
 दीपमावृत्य रक्षेयुः पञ्चमस्तु जपेत् सदा ॥
 महाकालीयमन्त्रेण पूर्वयोग उदाहृतः ।
 तद्वत्यं कज्जलं यत्नात् पञ्चभिर्ग्राहयेत् समम् ।
 अदृश्यकारकं राज्य-प्रदो योग उदाहृतः ॥ २६ ॥
 शुनकस्यातिकृष्णस्य गले सूत्रं विबन्धयेत् ।
 “ओं नमः अकान्ति नृकटयतु कुटकटिमेन” ।
 अनेन मन्त्रराजेन कृष्णश्चानस्य दाक्षिणम् ।
 अधोदंष्ट्रामूलमांसं ग्राह्यं पञ्चोपचारकैः ॥
 पूजयित्वा विशुद्धात्मा तं सयत्नं समाहरेत् ।
 त्रिलौहवेष्टितं कृत्वा वक्त्रस्थोऽदृश्यकारकः ॥ २७ ॥
 मयूरवानरास्थीनि पाचयेन्माहिषैर्धृतैः ।
 पिष्ट्वा तदञ्जयेन्नेत्रे ह्यदृश्यो जायते नरः ॥ २८ ॥
 उपवासत्रयं कृत्वा ततः पुष्टे निवापयेत् ।
 नृकपाले यवान् कृष्णान् कृष्णमृत्पूरिते निशि ॥
 निशायां सेचयेन्नित्यं सुपक्वमाहरेन्निशि ।
 तैर्वीजैस्तु कृता माला शिरःस्थादृश्यकारिणी ॥ २९ ॥

शरेण निहते मर्त्ये दग्धे तल्लीहमाहरेत् ।
 नीलोलूकस्य काकस्य ग्राह्ये एतस्य * लोचने ।
 तल्लीहेनाञ्जयेच्चतुरदृश्यो भवति ध्रुवम् ॥ ३० ॥
 भजेद्वतुमतीं कन्यां श्मशाने मैथुनेन तु ।
 तच्छुक्रशोणितं ग्राह्यं शिलाऽऽरकविमिश्रितम् ।
 ललाटे तिलकं तेन कृत्वाऽदृश्यो भवेन्नरः ॥ ३१ ॥
 सम्प्राप्ते त्वष्टमे मासे यदि गर्भं पतेत् स्त्रियः ।
 तस्य नेत्रे च कर्णौ च जिह्वाहन्मांसनासिकाम् ॥
 गुदमेद्रमुपादाय सन्ध्यायां तत् प्रपेषयेत् ।
 सूर्यचन्द्रग्रहे चैवं गुटिकामभिमन्त्रयेत् ॥
 मूढाकालीयमन्त्रेण यावन्मोक्षो भवेद् ग्रहः ।
 गुटिकां धारयेद्वस्त्रे ह्यदृश्यो जायते नरः ॥ ३२ ॥
 नृकपाले तु या लग्ना सीसकोद्भवमृत्तिका † ।
 चाण्डालीस्तन्यसंमिश्रा हस्तस्थाऽदृश्यकारिणी ॥ ३३ ॥
 वापयेत्तुलसीबीजं कर्मकारस्य मस्तके ।
 रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यां जलेन परिप्रेक्षयेत् ॥
 तुलसीकाष्ठपृष्ठे वा दृश्यते सा न केनचित् ।
 तदर्थं वापिता वाह्ये तुलसी जायते सदा ॥
 तदा काकोद्भवा ग्राह्या बलिं दत्त्वा तु कुक्कुटम् ।
 सुपक्वं सप्तधान्यञ्च वटपत्रे बलिं क्षिपेत् ।
 समूनां तुलसीमञ्जराददृश्यो ‡ जायते नरः ॥ ३४ ॥
 कृष्णाषाढचतुर्दश्यां कृष्णधुस्तूरबीजकम् ।
 वापयेन्नरमुण्डे तु नासारन्ध्रे समांसके ॥

* अत्रैतन्मतेन अञ्जनमर्थ इत्यर्थबीजोऽवगन्तव्यः ।

† अत्र सीसकोद्भवमृत्तिकया कृष्णमृत्तिका ग्राह्या ।

‡ अत्र तुलसीमञ्जरादित्यनेन तत्तुलसीकृताञ्जनेन चक्षुषी अञ्जयेदित्यर्थः ।

निखनेत् कृष्णभूम्यन्तः सोच्छिष्टैः सचयेत् सदा ।
 संक्रान्तिदर्शपूर्णसु दीपं दद्याद् दृतेन च ॥
 रक्तसूत्रोद्भवा वर्त्तिर्यावत्तस्य फलोदयः ।
 कृष्णाष्टम्यां फलं ग्राह्यं बलिं दद्यात् कुक्कुटम् ।
 तद्गौर्गुटिका कार्या मुखस्थाऽदृश्यकारिणी ॥ ३५ ॥
 कृष्णमृत्यूरिते क्षेत्रे वाप्या गुञ्जा नृमुण्डके ।
 रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यामतिबल्युपहारकैः ॥
 नित्यं कुर्याद्बलिं पूजां जलैः सिञ्चेत् सदा निशि ।
 यावत् फलति सा गुञ्जा ततः कृष्णमजं बलिम् ॥
 कृत्वा योगीश्वरांश्चैव भोजयेद्बलिपूर्वकम् ।
 तस्य चाष्टोत्तरशतं ग्राह्यं गुञ्जाफलं क्रमात् ॥
 सूच्या च प्रोतयेत् सूत्रैः सा मालाऽदृश्यकारिणी ।
 धारयेन्मूर्ध्नि कर्णे वा, स वृक्षो न हि दृश्यते ॥ ३६ ॥
 सुकृष्णमहिषीक्षीरैः पांचयेत् कृष्णजीरकम् ।
 तद्गुञ्जाददृश्यः स्याद् यावद् जीर्णं न संशयः ॥ ३७ ॥
 हृदयं कुक्कुलासस्य ग्राहयेद्बिधिपूर्वकम् ।
 गोरोचनासमं पिष्ट्वा तालपत्रेण वेष्टयेत् ।
 समं वा गुटिका सा तु मुखस्थाऽदृश्यकारिणी ॥

“श्रीं इडापिङ्गलाय स्वाहा” ॥ ३८ ॥

कटुतृप्ती देवदानी पटोली चेन्द्रवारुणी ।
 तिक्ताकीषातकी तासां शुष्कबीजानि चूर्णयेत् ॥
 अपामार्गकाकतुण्डयोः कषायेण विलोडयेत् ।
 आलिप्य कांस्यपात्रन्तु धारयेदातपे खरे ॥
 तं तप्तं स्वच्छवस्त्रेण पाडयेत् तैलमाहरेत् ।
 तेन तैलेन संदृष्टं देवदारु च चन्दनम् ।
 तेन वै तिलकं कुर्यात्तलाटेऽदृश्यकारकम् ॥ ३९ ॥

अपामार्गकषायेण पूर्वतैलं समाहरेत् ।
 विषमुद्यत्यवीजानां चूर्णमाम्नातचूर्णकम् ॥
 दशांशं चित्रकं मूलं पिथ्याल्लाङ्गलिवारिभिः ।
 एवं विधात् क्रियायोगात् पूर्वतैलं समाहरेत् ॥
 विषमुद्यत्यवीजानि सर्वयोगेषु योजयेत् ।
 अङ्गोलतैलनिर्दग्धं रजनौकुङ्कुमं निशि ॥
 रोचनासहदेव्योश्च समभागानि पेषयेत् ।
 विषमुद्यत्यतैलेन तिलकोऽदृश्यकारकः ॥ ४० ॥
 कार्पासवीजचूर्णानि दिप्तमेकं विभावयेत् ।
 समूलोत्तरवारुण्याः कषायेण प्रयत्नतः ।
 पूर्ववद् ग्राहयेत्तैलं सर्वयोगेषु योजयेत् ॥
 आम्लातवीजचूर्णानि दशांशं चित्रमूलकम् ।
 नारिकेलास्वना पिष्ट्वा वर्त्तिं कृत्वा प्रयत्नतः ।
 ज्वलितां धारयेद्वस्ते मोऽप्यदृश्यो भवेन्नरः ॥ ४१ ॥
 पुच्छजीवोत्थवीजानां तैलमाम्नातवद्भवेत् ।
 दृश्यन्ते चाञ्जिताः सर्वे गोमूत्रैः क्षालनात् पुनः ॥ ४२ ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कचपुटे अदृश्यकरणं

नाम सप्तदशः पटलः ।

अथ पादुकासाधनम् ।

अथ चाङ्गोलतैलेन पेषयेत् श्वेतमर्षपान् ।
 तल्लिप्तहस्तपादस्तु योजनानां शतं व्रजेत् ॥ १ ॥
 अङ्गोलतैलसम्पिष्ट-श्वेतमर्षपलेपिताम् ।
 पादुकामुद्रचर्मोत्थां समारुह्य शतं * व्रजेत् ॥ २ ॥

काकजङ्घा सिता ग्राह्या गृध्रस्य च वसा तथा ।

अश्वगन्धासमायुक्तामुद्गीक्षीरेण पेषयेत् ।

अनेन लिप्तपादस्तु योजनानां शतं व्रजेत् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय भूतवेतालवासनाय शङ्खचक्र
गदाधराय हन हन महते चन्द्रयुताय हुं फट् स्वाहा” ।

अनेन साधकः पाद-लेपनत्रयपूर्वकम् ।

धीरोऽभिमन्त्रयेन्मन्त्रं ततः सिद्धिः सुनिश्चिता ॥ ३ ॥

श्वानमार्जारनकुल-पित्तं ग्राह्यं समं समम् ।

योजनानां शतं गत्वा काकमांसं रसाञ्जनम् ।

पिष्ट्वा पादप्रलेपेन पुनरावर्त्तते क्षणात् ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय मांसे संमले काले गलेखो
प्रवर सर सर स्वाहा” ॥ ४ ॥

इन्द्रगोपञ्च सिन्दूरं हरिचन्दनवेतसम् ।

अजामांसं तथा रास्त्रामवीक्षीरेण भावयेत् ॥

पिष्ट्वा पादप्रलेपेन स गच्छेद्-योजनायुतम् ।

सुभगः स तु नारीणां ब्रह्मतुल्यो भवेन्नरः ॥

“ओं नमो भगवते रुद्राय, नमो ब्रह्मणे, नमः सूर्याय, नमः
शुक्राय, नमो शङ्खचक्रगदाधराय हिलि हिलि स्वाहा” ॥ ५ ॥

सुरभी * काञ्चनीमूलमजमारी च चन्द्रकम् ।

दारदं पारदञ्चैव उद्गीक्षीरेण पेषयेत् ॥

अनेन पादलेपेन नानारूपधरो भवेत् ।

योजनानां सहस्रैकं गत्वा प्रतिनिवर्त्तते ।

कामयेत् स्त्रीसहस्राणि रुद्रतुल्यो भवेन्नरः ।

“ओं नमो भगवते रुद्राय, नमो दण्डिकपालाय मि

कटं कटस्य यानप्रियाय बद्धे श्रीशूलिने भगवते त्रिनेत्राय चल
हन स्वाहा” ॥ ६ ॥

सारिकाया वसानेत्रमन्त्राणि रुधिरं तथा ।

काकपित्तं तथा नेत्रं हरिचन्दनवेतसम् ॥

शुनोमज्जां वसां तुल्यमुद्रीक्षीरेण भावयेत् ।

पादलेपः प्रकर्त्तव्यो नमस्कृत्य शिवं ततः ॥

योजनं लक्षमेकान्तु निमिषार्द्धेन गच्छति ।

गननाशेषचारी च क्रीडत्येव यथा शिवः ॥

स्त्रीकोटिशतसंज्ञातं कामयेन्निमिषान्तरे ।

ब्रह्मतुल्यो भवेत् सोऽपि लीयते परमे शिवे ॥

“श्रीं नमश्चन्द्रमणे चन्द्रशिखरे, नमो भगवते तिष्ठ, नमो भग-
वते, नमः शिखरे, नमः शूलिने, नमः पादप्रचारिणे वेगिने, हं
कट् स्वाहा” ॥ ७ ॥

प्रतीचीदिग्गतं मूलं देवदान्याः समाहरेत् ।

तत् पिष्ट्वाऽङ्गोलतैलेन पादलेपाच्छतं व्रजेत् ॥ ८ ॥

काकतुण्डाश्च मूलानि तिलतैलेन पाचयेत् ।

पादान्तजानुपर्यन्तं लिप्त्वा दूराध्वगो भवेत् ॥

“श्रीं क्लीं नमश्छण्डिकायै गगनं गमय गमय चालय चालय
गवाहिनि ! क्लीं स्वाहा” । उक्तयोगद्वयस्यायं मन्त्रः ॥ ९ ॥

काकस्य हृदयं नेत्रं जिह्वाञ्चैव मनःशिलाम् ।

गैरिकञ्चैव सिन्दूरमजमारी च मालती ॥

समां रुद्रजटाञ्चैव विदार्या सह पेपयेत् ।

तल्लिप्तपादः सहसा सहस्रयोजनं व्रजेत् ।

वलापलितनिर्मुक्ती यावदाभूतसंप्लवम् ॥

“श्रीं नमो भगवते रुद्राय हरितगदाधराय त्रासय त्रासय
चालय चालय स्वाहा” ॥ १० ॥

निर्गुण्डीमूलमादाय मलं पारावतोद्भवम् ।

पलाशबीजसंयुक्तं रक्तपाठाफलानि च ॥

हृदयञ्च उलूकस्य पेषयेच्छीतवारिणा ।

अनेन पादलेपेन योजनानां शतं व्रजेत् ॥ ११ ॥

उलूकस्य तु पादानि दग्धानि चूर्णितानि च ।

अङ्गोलतैलपिष्टानि पादलेपेन योजयेत् ।

योजनानां शतं गत्वा पुनरागच्छति ध्रुवम् ॥

“ओं क्लीं क्लीं क्लूं प्लूं हुं फट नमः” ।

सिद्धिप्रदो भवेन्मन्त्रः प्रोक्तयोगद्वये ह्ययम् ॥ १२ ॥

विधिना क्लकलासस्य पुच्छमादाय दक्षिणम् ।

त्रिलौहवेष्टितं वक्त्रे धार्यमिच्छागतिर्भवेत् ॥

“ओं सङ्कीचाय स्वाहा” ॥ १३ ॥

अथ गुटिकासाधनम् ।

साधकश्चिह्नालयं गत्वा नित्यं तस्मै निवेदयेत् देवत
बुद्धप्रातिभक्त्या भक्षणार्थं किञ्चित् किञ्चिदाममांसं निक्षिपेत्
यावत् प्रसूता भवति ततः पारदं रसं सार्द्धनिष्कत्रयं कसि
श्चिन्नालिकाद्वये निक्षिपेत् । तस्याध ऊर्ध्वच्छिद्रं सिक्थकेन रुद्ध
चिह्नालयं गत्वा अण्डद्वयस्योपरि नालिकाद्वयं निधाय लौह
शलाकया नालिकामध्यमार्गेण तदण्डं लघुहस्तेन वेधयित्वा
शलाकामुद्धरेत् । तेनैव मार्गेण अण्डमध्ये यथाऽसौ गच्छति
तथायत्नं कुर्यात् । ततश्छिद्रं चिह्नविष्टया लिम्पेत् ततस्त
वृक्षाधो नित्यमतिबल्युपहारेण पूजां कुर्यात् । यावत् स्वप्न
मेवाण्डानि स्फोटयन्ति तावन्नित्यमुपरि गत्वा वीक्षयेत्
स्फुटिते सति गुटिकाद्वयं ग्राह्यम् । ततो वृक्षादुत्तीर्य दो गिरि
मनुष्यस्तस्मै एका देया । अपरां स्वयं सुखे धारयेत् ।

योजनद्वादशं गत्वा पुनरेव निवर्तते ।

इति सिद्धयोगः । “ओं क्लीं ह्रूं फट् चिह्नचक्रेश्वरि परात्-
परेश्वरि ! पादुकासाधनं देहि मे देहि स्वाहा” । अनेन मन्त्रेण
पं पूजाञ्च कुर्यात् ॥ १४ ॥

लक्षत्रयं जपेन्मन्त्री ध्यात्वा तां रक्तवर्णिकाम् ।

कदम्बवनमध्ये तु मदघूर्णितलोचनाम् ॥

कुण्डलैर्मणिभिर्दिव्यैर्वस्त्रालङ्कारभूषिताम् ।

सामृतं कलसं वामे दक्षिणे मणिहारकम् ॥

दधतीं चिन्तयेद्दीप्तां रक्तपद्मोपरि स्थिताम् ।

प्रहसन्तीं चित्रलेखां प्रसन्नां नवयौवनाम् ॥

ईदृशीं पूजयेन्नित्यं जपान्ते होमयेत् ततः ।

शर्करा छागमांसन्तु गोक्षीरं घृतसंयुतम् ॥

दशांशेन ततस्तुष्टा खेचरत्वं प्रयच्छति ।

विमानं खेचरत्वञ्च ददात्यमृतभोजनम् ॥

आयुर्लक्षायुतञ्चैव हारकेयूरमण्डलम् ।

नानालोकगतञ्चैव यस्मान्मन्त्री सुखी भवेत् ॥

“ओं क्लीं चित्रलेखे ! आगच्छ आगच्छ तुतु तुतु क्लीं
स्वाहा” ॥ १५ ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कक्षपुटे पादुकासाधनं

नाम अष्टादशः पटलः ।

अथ मृतसञ्जीवनीविद्या ।

मृतसञ्जीवनीं विद्यां प्रवक्ष्यामि समासतः ।

लिङ्गमङ्गोलवृक्षाधः स्थापयित्वा प्रपूजयेत् ॥

नवं घटञ्च तत्रैव पूजयेत्लिङ्गसन्निधौ ।

वृक्षं लिङ्गं घटञ्चैव सूत्रेणैकेन वेष्टयेत् ॥
 चतुर्भिः साधकैः साङ्गं प्रतियामं क्रमेण तु ।
 एवं दिवानिशं कुर्यादघोरेण समर्चनम् ॥
 पुष्पादिफलपाकान्तं साधनं कारयेत् सुधीः ।
 फलानि पक्वान्यादायपूर्वाक्तं पूरयेद् घटम् ॥
 तद्घटं पूजयेद्बीजमानर्घ्यपुष्पाक्षतादिभिः ।
 तुषवर्जीनि वै कृत्वा बीजानि वापयेन्मुखे ॥
 तन्मुखे टङ्कणं चूर्णं किञ्चित् किञ्चित् प्रपूजयेत् ।
 विस्तोर्णमुखभाण्डान्तः कुम्भकारगणोद्धृताम् ॥
 मृत्तिकां लिम्पयंस्तत्र तानि बीजानि लेपयेत् ।
 कुण्डल्याकारयोगेन यत्नादूर्ध्वमुखानि च ॥
 तच्छुष्कां ताम्रपात्रोत्थं भाण्डं दद्यादधोमुखम् ।
 आतपे धारयेत्तैलं ग्राहयेत्तच्च रक्षयेत् ॥
 माषार्घ्यञ्चैव तत्तैलं माषार्घ्यं तिलतैलकम् ।
 तस्य देयं मृतस्यैतत् सम्यक् तस्याऽसितेन * तु ॥
 तत्क्षणाज्जीवयेत् सत्यं गतं वाऽपि यमालयम् ।
 रोगादिसर्पादिमृताः पुनर्जीवन्ति निश्चयम् ॥ १ ॥
 पुंशुकं पारदं तुल्यं तेन तैलेन मर्दयेत् ।
 गात्रे देयं मृतस्यैव कालदष्टस्य वा क्षणात् ।
 जीव आयाति नो चित्रं महादेवेन भाषितम् ॥ २ ॥
 पुण्यभास्करयोगेन गुडूचीमूलमाहरेत् ।
 कर्षमुष्णोदकैः पीतमपमृत्युहरं परम् ॥
 “ओं अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो रुद्ररूपेभ्यः” ।
 उक्तयोगद्वयस्यार्यैरयमन्त्रः प्रकीर्तितः ॥ ३ ॥

अथ कालवचनम् ।

रोचनैः कुङ्कुमैर्लाक्षानामिकारक्तसंयुतैः ।
 द्वादशारं लिखेत् पद्मं तद्वह्निश्चैव तत् समम् ॥
 षोडशारं ततो वाह्ये मूलं बीजं ततो लिखेत् ।
 प्रथमस्य दले वर्षं मासांश्चैव वह्निर्दले ॥
 षोडशाराकर्णिकायां साध्यनाम दिनानि च ।
 पूजयेच्चक्रवर्त्मन्तु सयत्नं तन्निरीक्षयेत् ॥
 यद्दले वाक्षरं लुप्तं तद्दिने म्रियते ध्रुवम् ।
 वर्षमासदिनस्यैतत् तस्य नाम्नः परस्य वा ॥
 यदा वर्णं न लुप्तं स्यात् तदा मृत्युर्न विद्यते ।
 वर्षद्वादशपर्यन्तं कालं ज्ञेयं शिवोदितम् ॥

“ओं धत्त कालपुरुषोत्तम सङ्गा विश्वमूर्ते कालक्षयं अन्त-
 ालं प्रदर्शय प्रधानकालं दर्शय स्वाहा” । अमुं मन्त्रं नित्य-
 ष्टोत्तरसहस्रं जप्तव्यं पञ्चोपचारैः सप्तदिनपर्यन्तमनेनैव प्रपू-
 जयेत् । प्रत्ययो भवति ॥ १ ॥

मार्गशीर्षे तु कृष्णायां पञ्चम्यां नीरजं शुभम् ।
 भूर्जपत्रं समानीय लाक्षाकुङ्कुमरोचनाः ॥
 स्वकीयाऽनामिकारक्तैर्लिखेद्विद्यां शिवोदिताम् ।
 क्रमपूजां विधायादौ पश्चाद्विद्यां समर्चयेत् ॥
 शरावपुटमध्यस्थां जातीपुष्पैः सुवेष्टिताम् ।
 शुभपीठे विधृत्वाऽथ तां विद्यां पूजयेन्निशि ॥
 प्रातः कृत्वाऽर्चनं भूयः ध्यात्वा पूज्या कुमारिका ।
 साधकस्त्वेकचित्तेन पश्चाद्विद्यां विलोकयेत् ॥
 वर्णाधिक्ये भवेद्राज्यं मात्राधिक्ये च सम्पदः ।
 समत्वे सुखमारोग्यं हानिर्विन्दुविलोपनात् ।
 मात्राहीने भवेद्द्व्याधिर्मरणं बिन्दुनाशने ॥

“ओं क्लीं क्लीं क्लीं महापतये रक्ष रक्ष मृतामृतोद्भवे ! क्लीं
क्लीं विच्चे स्वाहा” ॥ २ ॥

मृत्युलक्षणज्ञानम् ।

उत्तराभिमुखस्थो यो यदि गच्छति दक्षिणाम् ।
दिङ्मूढः स तदा ज्ञेयः सप्तमासान्न जीवति * ॥ ३ ॥
शुद्धनिर्मलमादित्यविवरं यदि पश्यति ।
तद्वर्षान्ते क्षयं याति नान्यथा भैरवोदितम् ॥ ४ ॥
सितं कृष्णं हरिद्राभं समूलं भानुमण्डलम् ।
यः पश्यति सदाऽसौ वै वर्षादूर्ध्वं न जीवति ॥ ५ ॥
रविविम्बे जले दृष्टे सम्पूर्णे न मृतिः क्वचित् ।
खण्डे दिक्षु क्रमान्त्यस्तथैकद्वित्रिमासतः ।
मध्यच्छिद्रे दशाहेन तज्जले धूमसङ्कुले ॥ ६ ॥
अरुन्धतीं ध्रुवं सोमं छायायां वा महापथम् ।
यो न पश्यति निस्तेजो वर्षान्ते म्रियते ध्रुवम् ॥ ७ ॥
सच्छिद्रो दृश्यते चन्द्रस्तद्वदा दर्पणे रविः ।
दृश्यते निस्पृहो वाऽपि येनाऽसौ म्रियतेऽद्वतः ॥ ८ ॥
सूर्यो वहति सम्पूर्णं यस्य सोमो न दृश्यते ।
वर्षान्ते जायते मृत्युः कालज्ञानं शिवोदितम् ॥ ९ ॥
यस्य वा स्नानमात्रेण हृदयं यदि शुष्यति ।
पश्येद्धूमञ्च सर्वत्र सप्तमासान्तजीवनम् ॥ १० ॥
अग्रतः पृष्ठतो वाऽपि यस्य स्यात् खण्डितं पदम् ।
कर्दमे पांशुपुञ्जे वा सप्तमासान्तजीवनम् † ॥ ११ ॥
कृष्णरक्तानि वस्त्राणि रक्तमाल्यानुलेपनम् ।

* सप्तमासात् परं न जीवतीत्यर्थः ।

† श्लोकद्वयेऽत्र तस्येति शेषः योजनीयः ।

स्वप्ने यो लभतेऽकस्मात् षण्मासान्ते न जीवति ॥ १२ ॥
 भक्तिः शैलं स्मृतिस्त्यागो बुद्धेश्चलता तथा ।
 यस्यैतानि निवर्तन्ते षण्मासान्तं न जीवति ॥ १३ ॥
 राक्षसैर्भूतवेतालैः श्वानशूकरगर्दभैः ।
 गृध्रैः काकैरुलूकैश्च महिषैर्वा क्रमेलकैः ।
 स्वप्ने वेष्टितमात्मानं पश्येदब्दान्न जीवति ॥ १४ ॥
 आसोरस्कां * यदा पश्येदात्मच्छायामथापि वा ।
 सुक्लृणास्तारकाः पश्येत् षण्मासान्ते न जीवति ॥ १५ ॥
 निशि चापं दिवा चोल्काममेवे रालिदर्शनम् ।
 यः पश्येन्म्रियते सोऽपि षण्मासाच्छङ्करोदितम् ॥ १६ ॥
 स्वप्ने देहं स्वकं स्थूलं तैलाक्तं वाऽथ पश्यति ।
 मातः क्रदोऽथवा नित्यं मासादूर्ध्वं न जीवति ॥ १७ ॥
 गङ्गावर्त्ते भ्रुवोर्मध्ये गुल्फयोर्ममेसन्धिषु ।
 स्यन्दनं यस्य नैवास्ति मासादूर्ध्वं न जीवति ॥ १८ ॥
 चक्षुषी श्रवतो नित्यं न शृणोत्यपि निश्चितम् ।
 दौषगन्धं न जानाति पक्षादूर्ध्वं न जीवति ॥ १९ ॥
 श्रोष्ठयोर्धूसरत्वञ्च शुष्कं वा तालुदेशकम् ।
 स्कन्धो भग्नत्वमायान्तो षण्मासान्ते न जीवति ॥ २० ॥
 भुञ्जतो यस्य वा नित्यं यूका वा मक्षिकादयः ।
 त्यजन्ते वाऽथ वैरस्यं षण्मासान्ते न जीवति ॥ २१ ॥
 कालज्ञानमिदं ज्ञात्वा तस्य कुर्वीत बन्धनम् ।
 मन्त्राभ्यामं रुमारभ्य मन्त्रे तन्त्रे शिवोदितम् ॥
 वर्षाखेकादशं ब्रह्मशरीरे व्याप्य तिष्ठति ।
 विष्णुसदृशरीरेऽपि एवमावर्त्तयेत् क्रमात् ॥

ब्रह्मकाले नाभिपद्मे विष्णुकाले हृदम्बुजे ।

कण्ठाब्जे रुद्रकाले तु ध्यात्वा कालस्य वञ्चनम् ॥

कालसङ्क्षपेणीं विद्यां ज्योतीरूपां जपेत्ततः ।

कालो विमुखतां याति लक्षजापे कृते सति ॥

“ओं क्लीं प्रं क्षौं ठौं ठां क्रौं सन्मोहिनिचण्डे ! कालसङ्क्षपे
नमः” । एवं जपेत् ।

पश्चिमाग्न्यायसक्तस्य प्रोक्तं कालस्य वञ्चनम् ।

नाभितो ब्रह्मरध्रान्तां सर्पाभां ज्योतिरूपिणीम् ।

प्रोल्लसन्तीं जपेन्नित्यं मायां कालस्य वञ्चनम् ॥

“क्लीं” इति माया ।

स्वकीयं ग्रसते योऽसौ चित्तं कालकुलाकुलम् ॥

ग्रासान्ते न स्मरेत् किञ्चित् कालस्तस्य करोति किम् ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कचपुटे कालवञ्चनं नाम

ऊनविंशतितमः पटलः ।

अथ कौतुककलापाः ।

आत्याहारमनाहारं प्रवदामि समासतः ।

योऽस्ति निःशेषलोकस्य जायते कौतुकं महत् ॥ १ ॥

ब्रध्नकेनाक्षवृक्षस्य पीठं कृत्वाऽऽसने स्थितः ।

योऽसौ भुङ्क्ते वृत्तैः सार्द्धं भोजनं भीमसेनवत् ॥ २ ॥

सन्ध्यायामक्षवृक्षस्य कर्तव्यमभिमन्त्रणम् ।

प्रातः पुष्पाणि संगृह्य मालां शिरसि धारयेत् ॥

“ओ नमः सर्वाधिपतये ग्रस ग्रस शोषय भैरवी आक्ष
पयति स्वाहा” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥ ३ ॥

अधरं कृकलासस्य शिखास्थानं निबन्धयेत् ।

वायुपुत्र इवाश्चर्यं स तु भुङ्क्तेऽन्नपर्वतम् ॥

“श्रीं नाडीवेगेन उर्वेशी स्वाहा” ॥ ४ ॥

अण्डानि कृकलासस्य मज्जां कारञ्जवीजजाम् ।

पिष्ट्वा तु गुटिकां कृत्वा त्रिलोहेन तु वेष्टयेत् ।

तद्वक्त्रे धारयेद् योऽसौ क्षुत् पिपासा न बाधते * ॥

“श्रीं वासं शरीरम् अमृतमाकर्षय त्वाहा” । ५ ॥

पद्मबीजमहाशालीन् छागोदुग्धेन पाचयेत् ।

साज्यं तत्पायसं भुक्तं द्वादशाहं क्षुधापहम् ॥ ६ ॥

उडुस्वरफलं पक्कमङ्गुलीतैलपाचितम् ।

भुक्त्वा मासं क्षुधां हन्ति पिपासां नात्र संशयः ॥ ७ ॥

उडुस्वरं शालिवीजं शैरीषबीजसंयुतम् ।

पक्कं भुक्त्वा समाऽग्नेन साज्यं मासं क्षुधापहम् ॥ ८ ॥

चक्रमर्दस्य मूलान्तु दूर्वाङ्गुरकशेरुकम् ।

नीलोत्पलोत्थमूलानि क्षीरेणापि च कोद्रवैः ।

पचेत् तत् पयसा साज्यं भुक्त्वा मासं क्षुधापहम् ॥ ९ ॥

अपामार्गस्य बीजानि सष्टतानि प्रपाचयेत् ।

पायसं चाविकैः क्षीरेर्भुङ्क्ते मासं क्षुधापहम् ॥ १० ॥

दुग्धसिद्धं फलं धात्र्या दिनैकं पेषयेत् ततः ।

सिताज्यसहितं पाच्यं मोदकं भक्षयेत् ततः ।

दशरात्रं क्षुधां हन्ति पिपासां नात्र संशयः ॥ ११ ॥

उडुस्वरगसीबीजं बीजपूरशिरीषजैः ।

चूर्णयित्वा घृतैर्भुक्तं मासाहं तत् क्षुधापहम् ॥

अत्र तस्मिन् शिषोऽवगन्तव्यः, तथा च तं क्षुत् न बाधते पिपासाऽपि न

बाधते इत्यर्थः ।

“ओं नमो भगवते रुद्राय अमृतार्णवमध्यसंस्थिताय मम
शरीरे अमृतं कुरु कुरु सह स्वाहा” । उक्तयोगानामयं मन्त्रः ॥१२॥

भागाः षोडश चाज्यस्य सहदेव्यास्त्रयस्तथा ।

त्रयोदशशिलाभागाः पुत्तजीवी द्विभागिका ॥

हस्तापेटारिका सप्त-भागा गौराश्चतुर्दश ।

एकादश तु दन्यास्तु बन्ध्याकर्कोटिकाऽष्टकाः ॥

दशभागा रुद्रजटा विष्णुक्रान्ता तदर्द्धिका ।

श्वेतार्कस्य चतुर्भागाः लज्जा च नवभागिका ॥

षड्भागा लक्षणा त्रया द्विषट्का मेषशृङ्गिका ।

चाण्डालीभाग एकः स्यात् त्रिभागा चेन्द्रवारुणी ॥

एतत् षोडशकं योगं सर्वसिद्धिकरं नृणाम् ।

प्रतियोगं चतुष्कोष्ठे चतुस्त्रिंशत्तु भागिकाः ॥

ग्राहयेदुक्तयोगेन यथा यत्र तथोचिताः ।

एतेषां परिभाषा तु ज्ञाप्तहेतोर्निगद्यते ॥

भूर्जपत्रे पटे वाऽथ चतुरस्रं समालिखेत् ।

रोचनाकुङ्कुमाभ्यान्तु कुर्यात् षोडशकोष्ठकम् ॥

हां हीं हूं हः चतुर्दिक्षु एकैकं बीजमालिखेत् ।

मालाष्टकं लिखेद्दिक्षु मम रक्षतु संयुगे ॥

मन्त्रेण हुं फडन्तेन सवाद्येन तु तत्क्रमात् ।

रुद्रा पाशाङ्कुशाभ्यान्तु रेखाग्रे वज्रमालि द्वेत् ॥

षोडशान्तु कोष्ठानां मध्ये त्वेकैकमौषधम् ।

स्थापयेत् पूजयेद्बीजांश्चरुमन्त्रेण भक्तितः ॥

पेशान्यादिक्रमैव कुण्डलाकारतो भवेत् ।

स्थापनं पूजनञ्चैव सर्वकामार्थमिदं ये ॥

“ओं क्लीं रक्तचामुण्डे ! तुरु तुरु सर्वसिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा

भवान्मे नमः” ।

पूर्वमेवायुतं जप्त्वा सर्वसिद्धिकरो भवेत् ।
 कलागुणस्मरैर्द्वाभ्यामङ्गलेपे जगद्वशम् ॥
 तैलेन वापि चान्येन कज्जली राजपूर्विका ।
 त्रियीन्दुसूर्य्यऋतुभिरङ्गलेपे जगद्वशम् ॥
 षोडशाद्यास्तु धूपेन नवद्विवर्त्तनेन च ।
 चतुर्धा चाञ्जने योज्यं पश्चाच्च स्नानकर्मणि ॥
 पक्षं कलादिरन्ध्रान्तमेतत् सर्ववशङ्करम् ।
 स्नाने वाणादिपक्षान्तं सर्वलोकवशङ्करम् ॥
 स्वरैर्नवजलायोगात्तिलकं सर्ववश्यकृत् ।
 मन्वर्कस्मरपक्षैः सा योनिलेपे पतिर्वशः ॥
 दिग्वाणतिथिवेदैश्च गुटिका च वशङ्करी ।
 धारयेन्मस्तके भाले भोजने वाऽथ पाचयेत् ॥
 गुणदिग्वसुकामैः स्यादङ्गलेपो भयङ्करः ।
 वसुपक्षस्मरै रुद्रैर्न्यस्तं योनौ प्रसूतिहृत् ॥
 दिगष्टसप्तनवभिः पाणी लेपे कृते सति ।
 योद्धा विजयमाप्नोति यथा दुर्योधने ध्रुवम् ॥
 मनुष्मरतिभिर्वेदैः कृत्वा तु गुटिकां करे ।
 बाहौ शिरसि कर्णे च धृत्वा चौरान् वाध्यते ॥
 स्मरसूर्य्यन्दुवसुभिश्चूर्णं कृत्वा जले क्षिपेत् ।
 तत् पीत्वा परमेन्यन्तु दर्पहीनं प्रजायते ॥
 रुद्रेन्दुपट्कलायुक्तं जले न्यस्तञ्च पूर्ववत् ।
 तिलकं बाहुमूलेन धारयेद्वाथ सूर्यनि ॥
 वीरसनाः पलायन्ते नात्र कायः विचारणा ।
 कालाग्रहयुग्मैर्द्वापैः पिष्ट्वा पादं प्रक्षिपयेत् ॥
 यद्यष्टं तलमध्ये तु गच्छतो वा दद्यात् स्थले ।
 चन्द्रार्द्धसप्तभवने पादलेपाच्च पूर्ववत् ॥

वेददिङ्मनिकामैश्च नाक्रामेत् वक्तृगैर्विषम् ।
 स्मरार्कस्य गुणैर्युक्तं तिलकं शत्रुजिह्वेत् ॥
 वाणर्तुभिश्च रुद्रार्कः तिलकं चाङ्गलेपनम् ।
 कृत्वा सपैर्गजैः क्रूरैर्व्याघ्रैर्दुष्टैर्न बाध्यते ॥
 सप्तषड् नवकर्त्तुं तु पुष्टार्कं मूलसंयुतः ।
 दत्तं धूपं नरस्त्रीणां सर्वलोकवशङ्करम् ॥
 युगेन्दुमुनितिथ्यङ्कैः पेषयित्वा रवेर्दिने ।
 पुष्टार्कं लेपयेत् स्वाङ्गं सर्वत्र विजयी भवेत् ॥
 स्पर्शमात्रे न सन्देहः शत्रुवादे जयङ्करः ।
 नगदिग्भिर्गुणैः षड्भिः युक्तं पञ्चमलैः सह ॥
 दशांशधूपलेपोऽयं धनधान्यकरो गृहे ।
 कलारुद्रेन्दुऋतुभिर्लेपनाद्धारणादपि ॥
 युद्धे वारणविख्यातं तथा लोकवशङ्करम् ।
 कलाषड् नवरुद्रेन्दु गव्याज्यैर्माहिषैर्घृतैः ॥
 भूताहे कज्जलं कृत्वा ह्यञ्जनं चातिमोहकम् ।
 दृष्टिस्तम्भञ्च कुरुते नराणां नात्र मंशयः ॥
 नागेन्दुदिनदिङ्नागगुरुपुष्टे दिने कृतम् ।
 तैलेनागुरुधूपेन सर्ववश्यकरं परम् ॥
 स्मरार्कद्विगुणैर्युक्तं योगादौ योग उत्तमः ।
 कृत्वा तत्तिलकं भाले सर्ववश्यकरं परम् ॥
 तिलकं नात्र सन्देहो नानावादे जयो भवेत् ।
 दिग्वाणतिथिवेदैश्च पूर्णिमायां गुरोर्दिने ॥
 मूले पञ्चयुतं क्षिप्त्वा वापीकूपतडागके ।
 पिबन्ति तज्जलं ये तु ते च वश्या भवन्ति वै ॥
 नवषड्भिः पिवेद् यैश्च दर्शसोमदिने कृते ।
 देयं पञ्च सन्नेपितं भोजने सर्ववश्यकम् ॥

दिनेन्दुसूर्यऋतुभिर्गुरुपुष्ये तु मेलितम् ।
 हस्तार्कं वाऽथ पूर्णायां धूपो वश्यकरो नृणाम् ॥
 कलासप्तद्विनवकैर्धुस्तूररसपेषितैः ।
 स्वदेहलेपनं कुर्यात् रतौ रामा वशा भवेत् ॥
 पञ्चगव्येन सह तैर्मनुसप्तयुगेर्यहैः ।
 कुमुदैः कमलैर्धूपो ज्वरभूतविषापहः ॥
 मनुरुद्रयुगेर्वाणैर्भानुपत्रद्रवस्तुतैः ।
 विषं चतुर्विधं हन्ति तस्य पानप्रधूपतः ॥
 कर्णाश्वत्वारकाश्चैव एकवर्णागवां पयः ।
 पिष्ट्वा पिवेदृतौ बन्ध्याः पुत्रं प्रसूयते ॥
 वसुरुद्रस्मरैर्द्वाभ्यां पूर्ववत् भूते सुतम् ।
 द्विगुणैश्च स्मरैश्चूर्णं मूर्धोच्चाटकृद्दोरितम् ॥
 रुद्राष्टस्मरपक्षैस्तु शिवामध्वाज्यसंयुतैः ।
 आलिप्ताङ्गो विवादे तु जयमाप्नोति नान्यथा ॥
 तिथिपक्षयुतैः कामैर्दिनैर्दिनचतुष्टयम् ।
 नरतैलेन तद्वर्त्तिर्दिवा पश्यति भूनिधिम् ॥
 नवषड् नागरुद्रैश्च मुण्डितो निधिमग्रतः ।
 शिलागुणस्मरैर्धन्यां हरिद्राष्टतपानतः ॥
 विषं नानाविधं हन्ति कालदष्टोऽपि जीवति ।
 दिक्कलागुणवाणैश्च चूर्णं भक्ष्ये प्रदापयेत् ॥
 सर्वेषां पशुजीवानां नानावश्यकरं परम् ।
 कलाकामगुणैर्द्वाभ्यां कृत्वा रक्षां विधारयेत् ॥
 मुच्यते बन्धनाच्छीर्षं कृतदोषः क्षयं लभेत् ।
 कलागुणयुगे रुद्रैः शतधा चाज्यपीडितैः ॥
 कर्षमात्रं सदा खाने दद्यान्न पलितं व्रजेत् ।
 वज्रकायो भवेद्वर्षाज्जीवेद्ब्रह्मदिनत्रयम् ॥

कलाषण्मुनिवाद्यालैः चाङ्गुलीतैलकेन च ।
 हस्तौ लिम्बा भजेल्लक्ष्मीं पादयोर्वीजधारणम् ॥
 शतयोजनगामी च भवत्येव न संशयः ।
 रुद्रेन्दुमनुनागाश्च नवनीतयुतेन च ॥
 रविपत्रेण लेपेन नेत्रयोरञ्जनेन च ।
 पुरुषो जायते रामा यथा रम्भा गुणान्विता ॥
 कलारुद्रगुणैर्वेदैर्धपोऽयं मधुमिश्रितः ।
 अपस्मारं निहन्त्याशु यक्ष्माणश्च महोत्कटम् ॥
 गुणः कामैः सुरैः तैलपेपितैः ।
 तैलैः वेदितैः तैलैः तैलैः तैलैः तैलैः

गुणैः खचरत्नं स्यात् वा

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कचपुटे सर्वसंख्यासाधनं
 नाम विंशः पटलः ।

समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

दिनेन्दुसूर्यऋतुभिर्गुरुपुष्ये तु मेलितम् ।
 हस्तार्कं वाऽथ पूर्णायां धूपो वश्यकरो नृणाम् ॥
 कलासप्तदिनवर्कैर्धुस्तूररसपेपितैः ।
 स्वदेहलेपनं कुर्यात् रतौ रामा वशा भवेत् ॥
 पञ्चगव्येन सह तैर्मनुसप्तयुगैर्ग्रहैः ।
 कुमुदैः कमलैर्धूपो ज्वरभूतविषापहः ।
 मनुरुद्रयुगवाणैर्भानुपत्रद्रवस्तुतैः ।
 विषं चतुर्विधं हन्ति तस्य पानप्रधूपतः ।
 कर्णाश्चत्वारकाश्चैव एकवर्णागवां पयः ।
 पिष्ट्वा पिबेदृतौ बन्ध्या सम्यक् पुच्छं प्रसूयते ॥
 वसुरुद्रस्मरैर्द्वाभ्यां पूर्ववत्सभते सुतम् ।
 द्विगुणैश्च स्मरैश्चूर्णं मूर्ध्नीच्चाटकदीरितम् ॥
 रुद्राष्टस्मरपक्षैस्तु शिवामध्वाज्यसंयुतैः ।
 आलिप्ताङ्गो विवादे तु जयमाप्नोति नान्यथा ॥
 तिथिपक्षयुतैः कामैर्दिनैर्दिनचतुष्टयम् ।
 नरतैलेन तद्वर्त्तिर्दिवा पश्यति भूनिधिम् ॥
 नवषड्ङ्गागरुद्रैश्च मुण्डितो निधिमग्रतः ।
 शिलागुणस्मरैर्धन्यां हरिद्राष्टतपानतः ॥
 विषं नानाविधं हन्ति कालदष्टोऽपि जीवति ।
 दिक्कलागुणवाणैश्च चूर्णं भक्ष्ये प्रदापयेत् ॥
 सर्वेषां पशुजीवानां नानावश्यकरं परम् ।
 कलाकामगुणैर्द्वाभ्यां कृत्वा रक्षां विधारयेत् ॥
 मुच्यते बन्धनाच्छीर्षं कृतदोषः क्षयं लभेत् ।
 कलागुणयुगै रुद्रैः शतधा चाज्यपीडितैः ॥
 कर्षमात्रं सदा खाने दद्यान्न पलितं व्रजेत् ।
 वज्रकायो भवेद्वर्षाज्जीवेद्ब्रह्मदिनत्रयम् ॥

कलाषण्मनिवाद्यालैः चाङ्गुलीतैलकेन च ।
 हस्तौ लिम्बा भजेल्लक्ष्मीं पादयोर्वीजधारणम् ॥
 शतयोजनगामौ च भवत्येव न संशयः ।
 रुद्रेन्दुमनुनागाश्च नवनीतयुतेन च ॥
 रविपत्रे लेपेन नेत्रयोरञ्जनेन च ।
 कलारुद्रगुणैः रामा यथा रश्मा गुणान्विता ॥
 कास्मारं विपोष्यं मधुमिश्रितः ।
 अपस्महन्त्याशु यक्ष्माणश्च महोत्कटम् ॥
 गुणैः कामैः सुरैरुद्रैरङ्गुलीतैलपेषितैः ।
 लौहेन वेष्टितैर्वक्त्रे धारितं पुण्यभास्करैः ॥
 अदृश्यो जायते सत्यं देवैरपि न दृश्यते ।
 दिग्वेदमुनिकामैश्च ह्यङ्गुलीतैलपेषितैः ॥
 पुण्यभास्करयोगेण त्रिलौहेन च वेष्टयेत् ।
 मूर्ध्निस्थैः खेचरत्वं स्यात् योजनानां शतावधि ॥

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कचपुटे सर्वसंख्यासाधनं
 नाम विंशः पटलः ।

समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

BINDING SECT. JAN 9 1976

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BF
1608
H5I54
1915

Indrajala
Indrajalavidyasangrahaḥ

